



**T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
JANDARMA VE SAHİL GÜVENLİK AKADEMİSİ
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

**TÜRK JANDARMA LİTERATÜRÜNÜN BİBLİYOGRAFİK ANALİZİ
(1928-2021)**

**HAZIRLAYAN
İSMET TİĞLİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AĞUSTOS-2021



T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
JANDARMA VE SAHİL GÜVENLİK AKADEMİSİ
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRK JANDARMA LİTERATÜRÜNÜN BİBLİYOGRAFİK ANALİZİ
(1928-2021)

YÜKSEK LİSANS TEZİ
KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

HAZIRLAYAN
İSMET TIĞLI

TEZ DANIŞMANI
Doç. Dr. Tekin AVANER

ANKARA 2021
“Her Hakkı Saklıdır”

İsmet TİĞLİ tarafından hazırlanan “TÜRK JANDARMA LİTERATÜRÜNÜN BİBLİYOGRAFİK ANALİZİ (1928-2021)” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ/OY ÇOKLUĞU ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Tekin AVANER

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü

Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı

Bu tezin kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

Üye: Prof. Dr. Ahmet ÖZCAN

Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Ana Bilim Dalı

Bu tezin kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

Üye: Doç. Dr. Hatice ALTUNOK

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Fakülte Dekanlığı

Hukuk Bilimleri Bölüm Başkanlığı

Bu tezin kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

Tez Savunma Tarihi: 06.08.2021

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Doç. Dr. Tekin AVANER

Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmamın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

İsmet TİĞLİ

06/08/2021

ÖZET

Bu tez çalışmasının amacı; 1 Kasım 1928 – 1 Şubat 2021 tarihleri arasında Türkiye’de Jandarma başlıklı çalışmaların bibliyografyasını hazırlayarak, bibliyometrik analizini yapmak ve Jandarma odak noktalı araştırma yapmak isteyen bilim insanları ile konuya ilgi duyan genel okuyucuya faydalanabilecekleri bir veri tabanı oluşturmaktır.

Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden bibliyometrik analiz ve tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Literatür taraması Milli Kütüphane, Jandarma Genel Komutanlığı, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Jandarma Müzesi, Jandarma Basımevi, Kara Harp Okulu, İstanbul Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Polis Akademisi kütüphaneleri, YÖKTEZ örün sitesi, ULAKBİM ve EBSCO veri tabanından yapılmıştır. Literatür taraması sonucunda 394 kitap, 541 makale, 142 bildiri, 218 tez olmak üzere toplam 1295 bibliyografik künye oluşturulmuştur.

Künyeler anahtar kelimelere, konularına, elde edildiği veri tabanına, yayımlandıkları yayınevlerine, şehirlere ve yıllara göre analiz edilmiştir. Kitap, makale ve bildiri çalışmalarının konu analizi Dewey Onlu ve Yüzlü Sınıflama Kod Temaları, tez çalışmalarının konu analizi ise Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının örün sitesindeki Bilimsel Kod Tema Listesi kullanılarak çalışılmıştır.

Künyeler konularına göre analiz edildiğinde; kitap, makale ve bildirilerin, %27’sinin Kamu Yönetimi ve Askerlik, %18’nin Hukuk, tez çalışmalarının ise; %30’unun Kamu Yönetimi, %16’sının Hukuk alanında olduğu görülmektedir.

Künyeler elde edildiği veri tabanına göre; kitap çalışmalarının yaklaşık %50’sine Milli Kütüphane, yaklaşık %37’sine de JSKA Kütüphanesi ile Jandarma Müzesinden, makale çalışmalarının yaklaşık %40’ına Milli Kütüphane, yaklaşık %30’una Jandarma Eğitim Dergisinden, bildiri çalışmalarının %89’una JSKA Kütüphanesinden, tez çalışmalarının ise %99’una YÖKTEZ örün sitesinden ulaşılmıştır.

Künyeler yıllara göre analiz edildiğinde; 1928-2000 yılları arasındaki çalışmalar toplam künyelerin %34’nü, 2000-2021 yılları arasındaki çalışmalar ise toplam künyelerin %66’sını oluşturmaktadır.

Çalışma kapsamında bulunan kitap, bildiri ve tezler şehirlere göre analiz edildiğinde ise %73’nün Ankara, %12’sinin de İstanbul’da yayımlandıkları görülmektedir.

Bilim Kodu : 111618

Anahtar Kelimeler: Jandarma, Kolluk, Zabıta, Bibliyografya

Sayfa Adedi : 195

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Tekin AVANER

ABSTRACT

The aim of this thesis is to prepare a bibliography of studies titled Gendarmerie in Turkey between November 1, 1928 and February 1, 2021, to make bibliometric analysis and to create a database that can be used by scientists who want to conduct research focused on the gendarmerie and the general reader who is interested in the subject.

The study was conducted using bibliometric analysis and screening model from qualitative research methods. Literature review was conducted from the database of the National Library, Gendarmerie General Command, Gendarmerie and Coast Guard Academy, Gendarmerie Museum, Gendarmerie Printing House, Turkish Military Academy, Istanbul University, Ankara University, Hacettepe University, Gazi University, TOBB University of Economics and Technology, Police Academy libraries, YÖKTEZ web site, ULAKBİM and EBSCO. As a result of the literature review, a total of 1295 bibliographic tags were created, including 394 books, 541 articles, 142 papers, 218 thesis.

Tags were analyzed according to keywords, topics, the database in which they were obtained, the publishing houses in which they were published, cities and years. The subject analysis of books, articles and papers was studied by using Dewey Decimal Classification Code Themes, and the subject analysis of thesis studies was studied by using the Scientific Code Theme List on the website of the Council of Higher Education.

When the tags are analyzed according to their subjects, it is seen that 27% of books, articles and papers are in the field of Public Administration and Military Service, 18% are in the field of Law, 30% are in the field of Public Administration and 16% are in the field of Law.

According to the database from which the tags were obtained; about 50% of the book studies are from the National Library, about 37% from the JSGA Library and Gendarmerie Museum, about 40% of the article studies are from the National Library, about 30% from the Gendarmerie Education Journal, 89% of the papers are from the JSGA Library, 99% of the thesis studies were obtained from YÖKTEZ's website.

When the tags are analyzed according to years; studies between the years 1928-2000 constitute 34% of the total tags, and the studies between the years 2000-2021 constitute 66% of the total tags.

When the books, papers and thesis in our bibliography are analyzed by cities, it is seen that 73% of the studies were published in Ankara and 12% in Istanbul.

Science Code : 111618

Keywords : Gendarmerie, Law Enforcement, Police, Bibliography

Page Number : 195

Supervisor : Assoc.Prof. Tekin AVANER, Ph.D.

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım boyunca değerli yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren, kıymetli tecrübelerinden faydalandığım danışmanım Doç. Dr. Tekin AVANER'e ve manevi destekleriyle beni hiçbir zaman yalnız bırakmayan çok değerli aileme ve arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.



İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	x
ÇİZELGELERİN LİSTESİ	iv
SİMGELER VE KISALTMALAR	v
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

JANDARMA KAVRAMI, KURUMSAL VE TARİHSEL GELİŞİM İLE BİBLİYOGRAFİK YÖNTEM

1.1. Kolluk ve Jandarma Kavramları	13
1.1.1. Kolluk (Zabıta) Kavramı	13
1.1.2. Jandarma Kavramı	15
1.2. Kuruluşundan Günümüze Türk Jandarmasının Tarihsel Gelişimi	16
1.2.1. İlk Zaptiye Birlikleri Dönemi (1826-1846)	18
1.2.2. Zaptiye Müşirliği Dönemi (1846 -1879)	19
1.2.3. Zaptiye Nezareti ve Jandarma Dairesi Dönemi (1879-1904)	21
1.2.4. Tensik.Dönemi (1904-1909).....	22
1.2.5. II. Meşrutiyet ve Millî Mücadele Dönemi (1909 – 1923).....	27
1.2.6. Cumhuriyet Dönemi Türk Jandarması (1923 – Günümüz)	33
1.3. Bibliyografik Yöntem	39
1.4. Türleri	42

İKİNCİ BÖLÜM

BİBLİYOGRAFİK ANALİZ, BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

2.1. Bulgular ve Değerlendirme	45
2.1.1. Kitap Çalışmalarının Analizi	45
2.1.1.1. Kitap Çalışmalarının Anahtar Kelimeye Göre Analizi	52
2.1.1.2. Kitap Çalışmalarının Konularına Göre Analizi.....	53
2.1.1.3. Kitap Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Analizi	55
2.1.1.4. Kitap Çalışmalarının Yayınevlerine Göre Analizi.....	55
2.1.1.5. Kitap Çalışmalarının Yayınladıkları Şehirlere Göre Analizi	56
2.1.1.6. Kitap Çalışmalarının Yayınladıkları Yıllara Göre Analizi	57

2.1.2. Makale Çalışmalarının Analizi	57
2.1.2.1. Makale Çalışmalarının Anahtar Kelimeye Göre Analizi.....	62
2.1.2.2. Makale Çalışmalarının Konularına Göre Analizi	63
2.1.2.3. Makale Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Analizi.....	65
2.1.2.4. Makale Çalışmalarının Elde Edildiği Dergilere Göre Analizi.....	66
2.1.2.5. Makale Çalışmalarının Yıllara Göre Analizi	67
2.1.3. Bildiri Çalışmalarının Analizi	68
2.1.3.1. Bildiri Çalışmalarının Anahtar Kelimeye Göre Analizi	71
2.1.3.2. Bildiri Çalışmalarının Konularına Göre Analizi.....	72
2.1.3.3. Bildiri Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Analizi	73
2.1.3.4. Bildiri Çalışmalarının Yayınevlerine Göre Analizi.....	74
2.1.3.5. Bildiri Çalışmalarının Şehirler Göre Analizi	75
2.1.3.6. Bildiri Çalışmalarının Yıllara Göre Analizi.....	76
2.1.4. Tez Çalışmalarının Analizi.....	76
2.1.4.1 Tez Çalışmalarının Tez Türüne Göre Analizi	82
2.1.4.2. Tez Çalışmalarının Anahtar Kelimeye Göre Analizi	83
2.1.4.3. Tez Çalışmalarının Konulara Göre Analizi	84
2.1.4.4. Tez Çalışmalarının Dizinlere Göre Analizi.....	85
2.1.4.5. Tez Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Analizi.....	86
2.1.4.6. Tez Çalışmalarının Elde Edildiği Üniversitelere Göre Analizi	86
2.1.4.7. Tez Çalışmalarının Elde Edildiği Enstitülere Göre Analizi	87
2.1.4.8. Tez Çalışmalarının Elde Edildiği Yıllara Göre Analizi	88
SONUÇ VE ÖNERİLER	89
KAYNAKÇA.....	99
EKLER	112
EK-1 KİTAP KÜNYELERİ/ YAZARLAR FİHRİSTİ.....	113
EK-2 MAKALE KÜNYELERİ/ YAZARLAR FİHRİSTİ.....	129
EK-3 BİLDİRİ KÜNYELERİ/ YAZARLAR FİHRİSTİ.....	150
EK-4 DOKTORA TEZ KÜNYELERİ	160
EK-5 YÜKSEK LİSANS TEZ KÜNYELERİ.....	161
EK-6 UZMANLIK TEZ KÜNYESİ.....	169
EK-7 ZABITA KİTAP KÜNYELERİ.....	170
EK-8 ZABITA MAKALE KÜNYELERİ.....	172
EK-9 ZABITA TEZ KÜNYELERİ.....	174

EK-10 YABANCI DİLLERDE YAZILMIŞ ÇALIŞMA KÜNYELERİ	175
EK-11 MER'İ MEVZUAT KÜNYELERİ.....	176



ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil 2.1.1.1. Kitap Çalışmalarının Anahtar Kelimelere Göre Dağılımı.....	52
Şekil 2.1.1.2.1 Kitap Çalışmalarının Dewey Onlu Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı.....	53
Şekil 2.1.1.2.2. Kitap Çalışmalarının Dewey Yüzlü Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı.....	54
Şekil 2.1.1.3. Kitap Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Dağılımı.....	55
Şekil 2.1.1.4. Kitap Çalışmalarının Yayınevlerine Göre Dağılımı.....	55
Şekil 2.1.1.5. Kitap Çalışmalarının Yayımlandıkları Şehirlere Göre Dağılımı.....	56
Şekil 2.1.1.6. Kitap Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı.....	57
Şekil 2.1.2.1. Makale Çalışmalarının Anahtar Kelimelere Göre Dağılımı.....	62
Şekil 2.1.2.2.1. Makale Çalışmalarının Dewey Onlu Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı...	63
Şekil 2.1.2.2.2. Makale Çalışmalarının Dewey Yüzlü Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı...	64
Şekil 2.1.2.3. Makale Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Dağılımı.....	65
Şekil 2.1.2.4. Makale Çalışmalarının Elde Edildiği Dergilere Göre Dağılımı.....	66
Şekil 2.1.2.5. Makale Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı.....	67
Şekil 2.1.3.1. Bildiri Çalışmalarının Anahtar Kelimeye Göre Dağılımı.....	71
Şekil 2.1.3.2.1. Bildiri Çalışmalarının Dewey Onlu Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı.....	72
Şekil 2.1.3.2.2. Bildiri Çalışmalarının Dewey Yüzlü Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı...	73
Şekil 2.1.3.3. Bildiri Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Konu Dağılımı...	73
Şekil 2.1.3.4. Bildiri Çalışmalarının Yayınevlerine Göre Dağılımı.....	74
Şekil 2.1.3.5. Bildiri Çalışmalarının Şehirlere Göre Dağılımı.....	75
Şekil 2.1.3.6. Bildiri Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı.....	76
Şekil 2.1.4.1. Tez Çalışmalarının Tez Türüne Göre Dağılımı.....	82
Şekil 2.1.4.2. Tez Çalışmalarının Anahtar Kelimeye Göre Dağılımı.....	83
Şekil 2.1.4.3. Tez Çalışmalarının Konulara Göre Dağılımı.....	84
Şekil 2.1.4.4. Tez Çalışmalarının Dizinlere Göre Dağılımı.....	85
Şekil 2.1.4.5. Tez Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Dağılımı.....	86

Şekil 2.1.4.6. Tez Çalışmalarının Üniversitelere Göre Dağılımı.....	86
Şekil 2.1.4.7. Tez Çalışmalarının Enstitülere Göre Dağılımı.....	87
Şekil 2.1.4.8. Tez Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı.....	88
Şekil 3.1. Kitap-Makale-Bildiri Çalışmalarının Dewey Onlu Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı.....	90
Şekil 3.2. Kitap-Makale-Bildiri Çalışmalarının Dewey Yüzlü Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı.....	93
Şekil 3.3. Kitap-Makale-Bildiri-Tez Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Dağılımı.....	94
Şekil 3.4. Kitap-Bildiri-Tez ¹ Çalışmalarının Şehirlere Göre Dağılımı.....	96
Şekil 3.5. Kitap-Makale-Bildiri-Tez Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı.....	97

¹ APA atıf biçim formatında, makale çalışmalarının künyelerinde şehir bilgisi tanımlanmadığı için, bu istatistiğe makale türü dahil edilmemiştir.

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge 1. Dewey Onlu Sınıflama (Dewey, 1993, s.vii.).....	9
Çizelge 2. Dewey Yüzlü Sınıflama (Dewey, 1993, s.ix).....	10



SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış simgeler ve kısaltmalar açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklama
A	Alay
AİHM	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
APA	<i>American Psychological Association</i> , Amerikan Psikoloji Derneği
Bl	Bölük
Çev	Çeviren
Ed	Editör
ETK	Emniyet Teşkilat Kanunu
Gnkur	Genelkurmay
Haz	Hazırlayan
J	Jandarma
J.Gn.K.lığı	Jandarma Genel Komutanlığı
J.Okll.K.lığı	Jandarma Okullar Komutanlığı
JAKEM	Jandarma At ve Köpek Eğitim Merkezi Komutanlığı
JALDEM	Jandarma Alınan Dersler Merkezi
JAMYO	Jandarma Meslek Yüksek Okulu
JATEK	Jandarma Astsubay Temel Kursu
JEMUS	Jandarma Entegre Muhabere Sistemi
JK	Jandarma Kanunu
JÖAK	Jandarma Özel Asayiş Komutanlığı
JSGA	Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
K	Komutan
KHK	Kanun Hükmünde Kararname

Komd	Komando
Kont	Kontrol
Krk	Karakol
MEBS	Muhabere Elektronik Bilgi Sistemleri
MODSİM	Modelleme ve Simülasyon Semineri
Mrk	Merkez
Mst	Müstakil
NATO	<i>North Atlantic Treaty Organization</i> , Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
NBC	Nükleer, Biyolojik, Kimyasal
ÖÖS	Öldürücü Olmayan Silahlar
Pol	Polis
PVSK	Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu
RG	Resmî Gazete
SHÇEK	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TMK	Teşkilat, Malzeme, Kadro
TAKM	Avrasya Askeri Statülü Kolluk Kuvvetleri Teşkilatı
Tb	Tabur
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TDK	Türk Dil Kurumu
TGDF	Toplumsal Gelişimi Destek Faaliyetleri
TODAİE	Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
Vb	Ve Benzeri

GİRİŞ

Türkiye’deki kolluk tarihi incelendiğinde, Tanzimat dönemi sonrasına kadar çeşitli isimler altında oluşturulan teşkilatlar tarafından yürütülen hizmetin, bu tarihten sonra Zaptiye Teşkilatı olarak tanımlanan jandarma ve polis tarafından devam ettirildiği, özel olarak jandarmanın tarihine baktığımızda ise teşkilatın genel kolluk olarak idari yapı içerisinde, kimi zaman askeri kimi zaman ise kolluk statüsünün ön plana çıkarak, 182 yıldan bu yana emniyet ve asayiş hizmetlerini icra ettiğini görmekteyiz. Böyle köklü bir geçmişe sahip Türk Jandarması ile ilgili birçok yayın yapılmasına karşın, teşkilatın bibliyometrik analizi yapılmış bibliyografyasının eksikliği bu çalışmanın yapılmasının sebebini teşkil etmektedir.

Bu çalışmanın amacı; *Harf inkılabından* günümüze yani 1 Kasım 1928 – 1 Şubat 2021 tarihleri arasında Türkiye’de jandarma (kolluk ve zabıta terimleri de dâhil) başlıklı çalışmaların (kitap, makale, tez ve bildiri) bibliyografyasını hazırlayarak, bibliyometrik analizini yapmak ve jandarma/kolluk (zabıta) olgusu odak noktalı araştırma yapmak isteyen bilim insanları ile konuya ilgi duyan genel okuyucuya faydalanabilecekleri bir veri tabanı oluşturmaktır.

Nitelikli bir bilimsel çalışma yapılabilmesi için, araştırmacının ya yeni bir yol bulması ya da kendisinden önce bulunan yola farklı bir bakış açısı getirmesi zorunluluktur. Bunun için temel gereksinimlerden birisi ise var olan kaynaklara ulaşım irdeleyerek, asıl gerekli olanları süzüm çalışmaya yönlendirmektir. Araştırma yapılan konuda daha önce hazırlanmış çalışmalar, zaman ve emek tasarrufu ile mevcut bilginin tekrarlanmaması için de büyük bir öneme sahiptir. Bu noktadan hareketle, çalışılacak konu ile ilgili hazırlanmış bibliyografyalar araştırmacılar için vazgeçilmez kaynaklardır.

14 Haziran 1839 yılından beri zorlu şartlar altında görevine devam eden Jandarma Teşkilatı hakkında pek çok sayıda kitap, makale, tez ve bildiri yayınlanmış olmasına rağmen, bunlardan kolaylıkla faydalanılmasını sağlayacak rehber niteliğinde bibliyometrik analizi yapılmış bir bibliyografya bugüne kadar hazırlanmamıştır. Bu çalışma ile Jandarma Genel Komutanlığı’nın ilk bibliyometrik analizli bibliyografyası oluşturulmuş olacaktır. Çalışmanın önemi ve özgünlüğü açısından bu nokta önem arz etmektedir. Veri toplama sürecinde, bibliyografik künyeler oluşturulurken anahtar kelime olarak jandarma kelimesinin yanında kolluk ve zabıta terimlerinin de taranması hazırlık sürecini uzatmasına rağmen yapılan çalışmanın niteliğini arttırması açısından önemlidir.

Türkiye’deki bibliyografya çalışmaları Cumhuriyet döneminden sonra ve özellikle de Milli Kütüphane’nin kurulmasından sonra hız kazanmış olmasına rağmen jandarma odaklı bibliyografya çalışmalarının alanyazında pek rağbet görmediği söylenebilir. Alanyazın tarandığında jandarma bibliyografyası ile ilgili iki çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Bunlardan ilki Bülent Doğan tarafından 2005 yılında Celal Bayar Üniversitesinde hazırlanan “*Jandarma Dergileri (1925-2005) İnceleme ve Bibliyografya*” başlıklı yüksek lisans tezidir.

Bu çalışma üç bölümden -toplam 256 sayfa- oluşmaktadır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden kaynak tarama usulü kullanılmıştır. Çalışmada verilerin toplanması aşamasında Jandarma Genel Komutanlığı Kütüphanesi, Jandarma Basımevi, Jandarma Müzesi, Genelkurmay ATASE Başkanlığı ve Milli Kütüphaneden istifade edilmiştir. Çalışmanın giriş kısmında; araştırmanın amacı, metodolojisi, sınırlılıkları ve içeriği tanıtıldıktan sonra Türkiye’de Askeri Dergi olgusu ve Jandarma Dergileri açıklanmıştır. Çalışmanın birinci bölümünde Jandarmanın tarihi, teşkilat yapısı, görev ve yetkileri tartışılmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde Jandarma Dergisinde güvenlik olgusu, kaçakçılık ve organize suçlar ile bilişim suçları, eşkıya olayları, terör olayları ve asayiş olayları başlıkları altında irdelenmiştir. Çalışmanın üçüncü bölümünde Jandarma Mecmuası (1925-1954) ve Jandarma Dergisi (1955-2005) bibliyografyası ile yazar ve konu indeksi sıralanmıştır.

Çalışma Jandarma Mecmuası’nın 95, Jandarma Dergisi’nin ise 82 sayısı olmak üzere toplam 177 dergi sayısının bibliyografyasını kapsamaktadır. Sadece jandarmadaki süreli yayınların incelendiği araştırmada Jandarma Mecmuası’nın 3, Jandarma Dergisi’nin ise 25 sayısına ulaşılammıştır. Yani 1925-2005 yılları arasında yayımlanmış 205 derginin 28 tanesi -yaklaşık %13- çalışmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Salt bibliyografik künyelerin listelendiği çalışmada meta-analiz irdelenmenin yapılmaması çalışmanın betimlenebilecek yanını oluşturmaktadır. Sınırlı bir alanı taramasına rağmen jandarmanın ilk bibliyografik çalışma gayreti olması açısından önem arz etmektedir.

Jandarma bibliyografyası ile ilgili diğer çalışma ise Güler Yarcı tarafından 2019 yılında yayımlanan “*Jandarmanın Tarihi Kaynakları*” isimli kitaptır. Kitap altı bölüm, altı ek olmak üzere toplam 128 sayfadan oluşmaktadır. Birinci bölümde; eski harflerle hazırlanmış belge ve kaynak eserler, ikinci bölümde yeni harflerle hazırlanmış belge ve kaynak eserler, üçüncü bölümde tezler, dördüncü bölümde dergiler-broşürler-yıllıklar, beşinci bölümde fotoğraflar-referanslar-müzeler, altıncı bölümde dijital kaynaklar yer

almaktadır. Birinci ekte; 1906 yılında Kosova Jandarma Alayı Kütüphanesi'nde bulunan kitaplar, ikinci ekte; 1906'da Kosova Jandarma Alayı Kütüphanesi'nde mevcut kitaplar ile toplanan iane ve sarf edilen meblağı gösterir belge, üçüncü ekte; Jandarma Teşkilatı dahil Osmanlı Ordusu'nda Asakir-i Mürettebe başlıklı belge, dördüncü ekte; Kosova Vilayetine tabi Kaçanik doğumlu Jandarma Onbaşı Aydın bin Hasan'a ait fotoğraf, beşinci ekte; 1 Teşrinisani 1297/1 Kasım 1297 tarihli Evamir Mecmuası ilk sayfası, altıncı ekte; Gelibolu'da Kireçtepe Jandarma Şehitliği (Harbiye Mecmuası) fotoğrafı yer almaktadır.

Jandarma Genel Komutanlığının 2010 yılına kadar olan kısa bir tarihçesinin verildiği çalışmada; eski harflerle hazırlanmış belge ve kaynak eserler bölümünde 180, yeni harflerle hazırlanmış belge ve kaynak eserler bölümünde 517, tezler bölümünde 74 olmak üzere toplam 771 eserin künye bilgisi *yalın bibliyografya* şeklinde yer almaktadır. Tarihçe bölümünde 2016 yılında Jandarma Genel Komutanlığı'nın 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile İçişleri Bakanlığına bağlanmasından bahsedilmemesi, yeni harflerle hazırlanmış belge ve kaynak eserlerin² –özellikle kitap ile makale/bildiri– kısıtlı sayıda³ olması, Jandarma Eğitim Dergisi verilerine ulaşılmaması, çalışmanın yalın bibliyografya şeklinde hazırlanarak meta-analiz yapılmaması, Hasan Toraganlı tarafından yazılarak Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) Bando Okulunca 1967 yılında resmi *Jandarma Marşı* olarak kabul edilenden farklı bir marşın Jandarma Marşı olarak önsözden önce verilmesi kitabın tasvir edilecek yanlarını oluşturmaktadır. Çalışmanın bu eksikliklerine rağmen 180 adet eski harflerle hazırlanmış belge ve kaynak eser künyesinin listelenmesi jandarma bibliyografya çalışmaları için önem arz etmektedir.

² 95 adet kanunname, kararname, layiha, nizamname, talimatnameler, 362 adet yeni harflerle yayınlanmış makale/bildiri, 60 adet yeni harflerle yayınlanmış kitap, 8 adet doktora tezi, 65 adet yüksek lisans tezi, 1 mezuniyet tezi olmak üzere toplam 591 adet künye mevcuttur.

³ Çalışmada ulaşılabildiğimiz; 454 adet Türkçe kitap, 3 yabancı dilde yazılmış kitap, 569 adet makale, 142 adet bildiri, 235 adet tez, 49 adet mer'i mevzuat kaynağı olmak üzere toplam 1452 adet künye mevcuttur.

Araştırma; Latin alfabesinin kabul edildiği tarihten günümüze yani 1 Kasım 1928 – 1 Şubat 2021 tarihleri ile sınırlandırılmıştır. 1 Kasım 1928 tarihinden önce yapılan çalışmaların Arap harfleriyle yazılmış olması ve ulaşımının zor olması tarih sınırının çiziminde etkili olmuştur. Araştırma bu dönem içerisinde yayımlanmış kitap, makale, tez ve bildiri ile sınırlandırılmıştır. Emirler, broşürler, tebliğler, haritalar, fotoğraflar, krokiler, kitap dışı materyaller⁴, gazete yazıları araştırmanın dışında tutulmuştur. Araştırma Türkçe yazılan eserler ile sınırlandırılmıştır. Çalışma, zabıta teriminin sadece jandarmayı betimleyen kaynakları ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmada konu tasnifi; kitap, makale ve bildiri dokümanları için Dewey Onluk ve Yüzlük Sınıflama Çizelgesi (Çizelge1. Dewey Onluk Sınıflama (Dewey, 1993, s.viii), Çizelge 2. Dewey Yüzlük Sınıflama (Dewey, 1993, s, ix)) ile sınırlandırılmıştır. Geleneksel sınıflandırma başlıkları incelendiğinde; Kamu Yönetimi'nin Yönetim Bilimi, Kentleşme ve Çevre Sorunları, Siyaset ve Sosyal Bilimler gibi alt bilim dallarına ayrılmış olduğu, aynı şekilde Askerlik Bilimi de Kara Kuvvetleri, Hava Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Jandarma, Personel Konuları, İstihbarat, Harekât ve Eğitim, Lojistik gibi alt başlıklara ayrılmış olmasına rağmen Dewey Yüzlük Sınıflama çizelgesinde bu alt bilim dalları, *Kamu Yönetimi ve Askerlik Bilimi* olarak tasnif edilmiştir. Tez dokümanları ise Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezince (YÖKTEZ) belirlenen konu başlıkları ile sınırlandırılmıştır. Çalışmanın konu özelindeki bu sınırlılıkları, önümüzdeki süreçte yapılacak olan araştırmalarla geliştirilebileceği değerlendirilmektedir.

Bu çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde jandarma kavramına, kurumsal, tarihsel gelişimi ile bibliyografik yöntem ve türlerine yer verilmiştir. Bu bölüm kolluk (zabıta) ve jandarma kavramları ile kuruluşundan günümüze Türk Jandarmasının tarihsel gelişimi şeklinde iki alt başlığa ayrılmıştır. İkinci bölümde ise bibliyografik analiz, bulgular ve değerlendirmeye yer verilmiştir. Bu bölüm; kitap, makale, bildiri ve tez çalışmalarının analizi şeklinde alt bölümlere ayrılmıştır. 1452 adet bibliyografik künye çalışmanın sonunda ek olarak listelenmiştir. Bu ekler sırasıyla, Ek-1; *Kitap Künyeleri/Yazarlar Fihristi* (394 künye), Ek-2; *Makale Künyeleri/Yazarlar Fihristi* (541 künye), Ek-3; *Bildiri Künyeleri/Yazarlar Fihristi* (142 künye), Ek-4; *Doktora Tez Künyeleri* (19 künye), Ek-5; *Yüksek Lisans Tez Künyeleri* (198 künye), Ek-6; *Uzmanlık Tez*

⁴ Kütüphanecilik literatüründe genel olarak kitap formatında ve ciltli olmayan bilgi kaynakları şeklinde tanımlanan; taş plaklar, afiş koleksiyonları, tablolar, resimler, tasvirler, kartografik materyaller, kartpostallar, davetiyeler, broşürler, tezhipler, pullar, biletler, paralar, cd / dvd'ler ile tarihi değeri bulunan belge ve mektupların tamamına verilen isimdir (Milli Kütüphane, 2015).

Künyesi (1 künye), Ek-7; *Zabıta Kitap Künyeleri* (60 künye), Ek-8; *Zabıta Makale Künyeleri* (28 künye), Ek-9; *Zabıta Tez Künyeleri* (17 künye), Ek-10; *Yabancı Dillerde Yazılmış Çalışma Künyeleri* (3 künye), Ek-11; *Mer'i Mevzuat Künyeleri* (49 künye)'dir.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden *bibliyometrik analiz modeli* ile gerçekleştirilmiştir.

Bibliyometri kavramı ilk defa 1969 yılında “*Statistical Bibliography or Bibliometrics*” adlı çalışmasında Alan Pritchard tarafından matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin kitaplar ve diğer iletişim ortamlarına uygulanması olarak tanımlanmıştır (Pritchard, 1969, s. 348). Bibliyometrik analiz, makale, kitap, bildiri gibi yazılı belgelerin, yani yayın haline dönüşmüş akademik alanyazının istatistiksel analizi yoluyla sayısallaştırılmasıdır (Sığı, 2018, s. 223). Bilgi referansları üzerine matematiksel ve istatistiksel metotların tercih edilmesi, belli bir disiplin, ülke, organizasyon ve zaman aralığıyla ilgili yorumlamada bulunulmasına destek sunmakta, bunun yanında enformasyon kaynakları kullanım ve atıfla ilgili konularda araştırma alanı ortaya çıkarmaktadır (Besimoğlu, 2015, s. 8). Bibliyometrik analiz çalışmalarında belgelerin ve yayınların ayırt edici özellikleri (yazar, konu, kapsam, yayın yılı ve yeri vs.) tahlil edilerek anlamlı neticeler elde edilmektedir.

Araştırmacıların bibliyometrik çalışma modeline yönelmelerinin çeşitli sebeplerinin olduğu bilinmektedir. Bibliyometrik araştırmalarla bir yandan herhangi bir konudaki en verimli araştırmacılar belirlenirken, diğer yandan da bunlar arasındaki etkileşimin boyutları gözler önüne serilebilmektedir (Özköse, 2017, s. 9). Bu anlamda bibliyometrik analiz ile bir disipline ait genel görünüm ile bu disiplinin alt başlıklarındaki çalışılmamış, bakir alanlarda bu şekilde ortaya çıkarılabilmektedir. Bibliyometrik araştırmalar, benzer bir yaklaşımla çeşitli konularda ülkeler-kurumlar-ekoller arasında karşılaştırmalar yapılmasına da olanak sağlamaktadır (Koehler, 2001, s. 117). Koehler; bibliyometri ile uğraşan araştırmacıları (Koehler, 2001, s. 120);

- Atıf analizi üzerine çalışanlar,
- Ortak atıf analizi üzerine odaklananlar,
- Kişilerin, kurumların ya da ülkelerin verimliliği ile ilgilenenler,
- Kitap, makale, patent gibi bilgi ürünleri ile ilişkili çalışmalar yapanlar şeklinde dört temel gruba ayırmaktadır.

Araştırmanın evrenini jandarma (kolluk ve zabıta terimleri de dâhil) başlıklı kitap, makale, tez ve bildiriler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, 1 Kasım 1928- 1 Şubat 2021 tarihleri arasında Türkçe yayımlanmış jandarma (kolluk ve zabıta terimleri de dâhil) başlıklı kitap, makale, tez ve bildiriler oluşturmaktadır.

Araştırma sürecinin başında jandarma olgusunu tanımlayabilmek için sadece jandarma kavramının yeterli olmadığı, resmi kuruluş tarihinden bu yana zabıta ve kolluk kavramının da bu maksatla kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu maksatla anahtar kelimelere kolluk ve zabıta terimleri de eklenerek veri toplama süreci başlatılmıştır.

Araştırmanın başlangıcında *Milli Kütüphane Toplu Kataloğu* taranmıştır. Araştırmamızın temelini buradaki veriler oluşturmuştur. Diğer bir ifadeyle, verilerin yinelenmemesi için Milli Kütüphane Kataloğu referans alınmıştır. Ancak 6279 sayılı Çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserlerini Derleme Kanunu 8 nci maddesi ; “...eserlerin *altı nüsha derlenerek bir adedi Millî Kütüphaneye, bir adedi İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesine, bir adedi 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığına, bir adedi İstanbul Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığına, bir adedi İzmir Millî Kütüphane Vakfı Kütüphanesine, bir adedi de Ankara’da Bakanlıkça belirlenecek bir kütüphaneye gönderilir*” (Resmi Gazete, 2012) hükmüne rağmen fazla sayıda derleme kaçağının⁵ olduğu tespit edilmiştir. Diğer kaynaklardan elde edilen veriler ile bu eksiklik giderilmeye çalışılmıştır. Müteakiben Jandarma Genel Komutanlığı Kütüphanesi, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Kütüphanesi, Jandarma Basımevi, Jandarma Müzesi ziyaret edilerek veri toplama süreci devam ettirilmiştir. Kara Harp Okulu, Ankara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi ile Polis Akademisi kütüphaneleri ziyaret edilerek anahtar kelimeler

⁵ Millî Eğitim Bakanlığı Kültür Eski Müsteşarı ve Milli Kütüphane Eski Müdürü Adnan Ötügen (Ötügen, 1953, s. 196) ve Milli Kütüphane Eski Uzman ve Müdürü Sami N. Özerdim bu kaçağı 1950’lerden 1970’lere yüzde beş olarak belirtmektedirler (Özerdim, 1974, s. 172). Millî Eğitim Bakanlığı Basma Yazı ve Resimleri Derleme Eski Müdürü M. Türker Acaroğlu ise aynı dönemde derleme kaçağı oranını üçte bir olarak belirtmektedir (Acemoğlu, 1970, s. 89). Bu çalışmada Milli Kütüphane’nin resmi kuruluş tarihi olan 1946’dan 2021 yılına kadar olan sürede tespit edebildiğimiz derleme kaçağı oranı, kitaplar için yaklaşık %50, makale çalışmaları için ise yaklaşık %62’dir. Bu oranlara şu şekilde ulaşılmıştır. Verilerin toplanması işlemine öncelikle Milli Kütüphane kataloğu taranarak başlanmıştır. Milli Kütüphanedeki veri toplama işleminden sonra diğer kaynaklar taranmıştır. Diğer kaynaklardan elde edilen veriler Milli Kütüphane kataloğunda mevcut ise bu kaynaklar tekrar listeye alınmamıştır. Veri toplanması süreci sonunda elde edilen veriler bütüncül olarak incelendiğinde Milli Kütüphaneden elde edilemeyen kaynaklar *derleme kaçağı* olarak nitelendirilmiştir.

taranmıştır. Tüm bu veri toplama gayretlerine rağmen ulaşılamayan eserler için aşağıda belirtilen adresler taranarak basılı kaynaklara erişilmeye gayret edilmiştir.

- <https://www.kitapyurdu.com/>
- <https://www.idefix.com/>
- <https://www.dr.com.tr/>
- <https://www.kitapsec.com/>
- <https://www.nadirkita.com/>

Tezler ile ilgili veriler Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi internet sayfası (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>) ile üniversitelerin tez havuzlarından derlenmiştir. Makaleler ile ilgili veriler Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi, Ulakbim Keşif, Ekual Keşif, Tr Dizin, Dergi Park, Toplu Katalog, Türkiye Akademik Arşivi, Google Akademik, EBSCO, Academia.edu internet sayfaları taranarak elde edilmiştir.

Araştırmanın Türkçe yazılmış eserler ile sınırlı olduğunu belirtmiştik. Ancak genel okuyucuya bir bakış açısı sunabilmek için dünya genelindeki saygın kütüphane katalogları da “*Ottoman gendarmerie*” anahtar kelimesi ile taranmıştır. Taranan ve anlamlı bir veri bulunamayan kütüphaneler aşağıda sıralanmıştır.

- Amerika Birleşik Devletleri, Kongre Kütüphanesi, Library Of Congress, <https://www.loc.gov/>
- Avusturya Millî Kütüphanesi, Österreichische Nationalbibliothek, <https://www.onb.ac.at/>
- İsveç Kraliyet Kütüphanesi, Kungliga biblioteket, <https://www.kb.se/>
- İsviçre Milli Kütüphanesi, Schweizerische Nationalbibliothek, <https://www.nb.admin.ch/>
- İtalya Ulusal Merkez Kütüphanesi, Roma, Biblioteca Nazionale Centrale di Roma, <http://www.bnccrm.beniculturali.it/>
- Rusya Devlet Kütüphanesi, Российская Государственная Библиотека, <https://www.rsl.ru/>
- Rusya Milli Kütüphanesi, Российская Национальная Библиотека, <http://nlr.ru/>

Kısıtlı da olsa veri bulunan kütüphaneler ise aşağıda sıralanmaktadır. Tespit edilen veriler çalışmanın sonunda Ek-10 olarak listelenmiştir.

- Fransa Milli Kütüphanesi, Bibliothèque nationale de France, <https://www.bnf.fr/fr>
- Almanya Milli Kütüphanesi, Deutsche Nationalbibliothek, <https://www.dnb.de/>
- Birleşik Krallık, The British Library, <https://www.bl.uk/>
- Birleşik Krallık, Oxford, Bodleian Library, <https://www.bodleian.ox.ac.uk/>
- Amerika Birleşik Devletleri, New York Halk Kütüphanesi, New York Public Library, <https://www.nypl.org/>

Araştırmanın jandarma (kolluk ve zabıta terimleri de dâhil) başlıklı kitap, makale, tez ve bildiriler ile sınırlı olduğu belirtilmişti. Arapça kökenli olan zabıta, tutanak anlamındaki zabıt kelimesinden türetilmiştir. Tanzimat döneminden yakın geçmişe kadar iç güvenlikle ilgili tüm kavramları kapsayan, şemsiye terim olarak kullanılmıştır. 01 Eylül 1930 tarihinde yürürlüğe giren 1580 sayılı Belediye Kanunu ile “Devlet Zabıtası” (jandarma, polis), “Belediye Zabıtası” terimi ayrışması yaşanmıştır. Ancak mevzuattaki bu değişikliğin, alanda çok karşılık bulduğunu söylemek doğru olmayacaktır. Çünkü bu kanunun çıkışından yaklaşık yirmi yıl sonra yazılan kolluk kitaplarında bile zabıta teriminin şemsiye terim olma sıfatını koruduğunu görmekteyiz: Derviş Okçabol, Zabıta Tarihi ve Teşkilat Tarihçesi, Polis Enstitüsü Yayını, Ankara, 1940; Halim Alyot, Türkiye’de Zabıta, Tarihi Gelişi ve Bugünkü Durum, Kanaat Basımevi, Ankara, 1947; Salahattin Toker, Zabıta’yı İlgilendiren Kanunlar, Güney Matbaacılık, Ankara, 1949. Hatta 11 Kasım 1968 tarihinde yayımlanan Polis Magazin dergisi bile alt başlık olarak, aylık zabıta dergisi terimini kullanmıştır. Ancak bu tarihlerden sonra zabıta kelimesinin şemsiye terim olma özelliğini yavaş yavaş kaybettiği görülmektedir. Özellikle 2000’li yıllardan sonra zabıta terimi tek başına belediye zabıtası anlamında kullanılmaktadır. 1928’den günümüze jandarma bibliyografyasını oluşturmayı amaçladığımız bu çalışmada- terimdeki bu daralmaya rağmen- zabıta terimi anahtar kelime olarak kullanılmıştır. Bununla birlikte, veri toplama sürecinin sonunda zabıta terimi ile elde edilen kaynaklardan jandarma anlamı haricinde kullanılan künyeler ayıklanarak çalışmanın sonunda Ek-7 (Kitap), Ek-8 (Makale), Ek-9 (Tez) olarak listelenmiştir.

Araştırmanın jandarma (kolluk ve zabıta terimleri de dâhil) başlıklı kitap, makale, tez ve bildiriler ile sınırlı olduğu belirtilmişti. Ancak genel okuyucuya bir bakış açısı sunabilmek için mer’i mevzuat kaynaklarının (Kanun, KHK, Cumhurbaşkanlığı Kararı, Yönetmelik) da değerli olacağı düşüncesiyle, Mevzuat Bilgi Sistemi 1928 – 2021 tarih aralığı, jandarma, kolluk ve zabıta anahtar terim filtreleriyle www.mevzuat.gov.tr internet

adresinden taranmış, elde edilen veriler mevzuat türüne göre kronolojik olarak çalışmanın sonunda Ek-11 olarak listelenmiştir.

Elde edilen veriler analiz edildiğinde, 394 kitap, 541 Makale, 142 Bildiri, 218 Tez olmak üzere toplam 1295 bibliyografik künye⁶ Microsoft Excel -2019 güncel sürüm-tablolama programında kitap, makale, tez ve bildiri için yazar soyadına göre alfabetik düzende, yazarı belli olmayan yayınlar ise yayın adına göre APA 6 formatında düzenlenmiştir. Müteakiben yazar tarafından oluşturulan şekiller Microsoft Word -2019 güncel sürüm- programına aktararak analiz aşamasına geçilmiştir. Bu noktada her bir kaynaktan özgünlüğü ile ayrılmış 3 kitap, 3 makale, 3 bildiri ve 3 tezin detaylı açıklaması yapılmıştır. Sonrasında künyelerden her biri anahtar kelimelere (jandarma, kolluk ve zabıta), konularına, elde edildiği veri tabanına, yayımlandıkları yayınevlerine, şehirlere ve yıllara göre analiz edilmiştir. Tez çalışmalarının (Doktora, Yüksek Lisans ve Uzmanlık Tezi) konu ve dizin analizi için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının örün sitesindeki Bilimsel Kod Tema Listesi kullanılmıştır. Kitap, makale ve bildiri çalışmalarının konu analizi için Milli Kütüphanenin kullandığı Dos 20 Dewey Onlu Sınıflama ve Bağlantılı Dizin: 20. Basımın Türkçe Çeviri ve Uyarlamasındaki onlu ve yüzlü kataloglama kod tema listeleri ayrı ayrı kullanılmıştır. Konu analiz sürecinin anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak amacıyla Dewey Onlu ve Yüzlü Sınıflama kod temaları aşağıda sırayla çizelge şeklinde sunulmuştur.

DEWEY ONLUK SINIFLAMA	
000	Genel Konular
100	Felsefe ve Psikoloji
200	Din
300	Toplum Bilimleri
400	Dil ve Dil Bilim
500	Doğa Bilimleri ve Matematik
600	Teknoloji
700	Sanatlar
800	Edebiyat ve Retorik
900	Coğrafya ve Tarih

Çizelge 1. Dewey Onlu Sınıflama (Dewey, 1993, s.vii.)

⁶ Bu sayılara, okuyucuya bir bakış açısı sunmak amacıyla çalışmanın sonuna Ek olarak listelenen, yabancı kitap (3), mer'i Jandarma mevzuat künyeleri (49) ile Jandarma anlamında kullanılmayan Zabıta künyeleri (105) dahil edilmemiştir. Bu künyelerle birlikte çalışmada değerlendirilen künye sayısı 1452'dir.

DEWEY YÜZLÜK SINIFLAMA			
000	Genel Konular	500	Doğa Bilimleri ve Matematik
010	Bibliyografya	510	Matematik
020	Kütüphane, Bilgilendirme Bilimleri	520	Astronomi ve İlgili Bilimler
030	Genel Ansiklopedik Eserler	530	Fizik
040	[Kullanılmıyor]	540	Kimya ve İlgili Bilimler
050	Genel Süreli Yayınlar ve Dizinleri	550	Yer Bilimleri
060	Genel Kuruluşlar ve Müzecilik	560	Paleontoloji
070	Haber Ortamları, Gazetecilik	570	Yaşam Bilimleri
080	Genel Koleksiyonlar	580	Bitki Bilimleri
090	El Yazmaları ve Nadir Eserler	590	Zooloji (Hayvan Bilimleri)
100	Felsefe ve Psikoloji	600	Teknoloji
110	Metafizik	610	Tıp Bilimleri
120	Epistemoloji, Nedensellik, İnsanlık	620	Mühendislik ve İlgili İşler
130	Normal Üstü	630	Tarım ve İlgili Teknolojiler
140	Belirli Felsefi Okullar	640	Ev Ekonomisi ve Aile Yaşamı
150	Psikoloji	650	Yönetim ve Yardımcı Hizmetler
160	Mantık	660	Kimya Mühendisliği
170	Etik (Ahlak Felsefesi)	670	İmalat
180	Antik, Ortaçağ, Doğu Felsefesi	680	Belirli Ürünlerin İmalatı
190	Modern Batı Felsefesi	690	Binalar
200	Din	700	Sanatlar
210	Doğal (Doğaya Dayanan) Dinbilim	710	Kent ve Peyzaj Sanatları
220	Kutsal Kitap	720	Mimarlık
230	Hristiyan Dinbilimi	730	Plastik Sanatlar
240	Hristiyan Ahlakı ve İbadet Din Bilimi	740	Çizgi Sanatları
250	Yerel Hristiyan Kilise ve Tarikatları	750	Resim Sanatı
260	Hristiyan Sosyal Dinbilimi	760	Grafik Sanatlar
270	Hristiyan Kilisesi Tarihi	770	Fotoğrafçılık
280	Hristiyan Tarikatları ve Mezhepleri	780	Müzik
290	Diğer ve Karşılaştırmalı Dinler	790	Dinlence ve Gösteri Sanatları
300	Toplum Bilimleri	800	Edebiyat ve Retorik
310	Genel İstatistikler	810	Türkçe Edebiyat
320	Siyasal Bilimler	820	İngilizce ve Eski İngilizce Edebiyatı
330	Ekonomi	830	Cermen Diller Edebiyatı
340	Hukuk	840	Latin Kökenli Dillerin Edebiyatı
350	Kamu Yönetimi ve Askerlik Bilimi	850	İtalyanca, Rumence Edebiyat
360	Toplumsal Hizmetler ve Dernekler	860	İspanyol ve Portekiz Edebiyatı
370	Eğitim	870	İtalik Diller Edebiyatı

Çizelge 2. Dewey Yüzlü Sınıflama (Dewey, 1993, s.ix)

380	Ticaret, İletişim, Taşımacılık	880	Helenik Diller Edebiyatı
390	Gelenekler, Görgü, Halkbilim	890	Diğer Dillerin Edebiyatı
400	Dil ve Dil Bilim	900	Coğrafya ve Tarih
410	Türk Dili	910	Coğrafya ve Seyahat
420	İngilizce ve Eski İngilizce	920	Biyografi, Şecereler, Nişanlar
430	Germen Dilleri	930	Eskiçağ Tarihi
440	Romen Dilleri	940	Genel Avrupa Tarihi
450	İtalyan, Rumen, Reto- Rumen Dilleri	950	Genel Asya Tarihi
460	İspanyol ve Portekiz Dilleri	960	Genel Afrika Tarihi
470	İtalik Diller	970	Genel Kuzey Amerika Tarihi
480	Helenik Diller	980	Genel Güney Amerika Tarihi
490	Diğer Diller	990	Diğer Bölgelerin Genel Tarihi

Çizelge 2. Dewey Yüzlü Sınıflama (Dewey, 1993, s.ix) (Devamı)



BİRİNCİ BÖLÜM

JANDARMA KAVRAMI, KURUMSAL VE TARİHSEL GELİŞİMİ İLE BİBLİYOGRAFİK YÖNTEM

Türkiye’deki kolluk tarihi incelendiğinde, 1850’li yıllara kadar çeşitli isimler altında oluşturulan teşkilatlar tarafından yürütülen kolluk hizmetinin, bu tarihten sonra genel kolluk olarak tanımlanan jandarma ve polis tarafından devam ettirildiği, özel olarak jandarmanın tarihine baktığımızda ise teşkilatın genel kolluk olarak idari yapı içerisinde, kimi zaman askeri kimi zaman ise kolluk statüsünün ön plana çıktığını görmekteyiz. Bu bölümde çalışmanın anahtar kelimeleri olan kolluk (zabıta) ve jandarma kavramlarını açıkladıktan sonra jandarma teşkilatının, resmi kuruluş tarihi olan 14 Haziran 1939 tarihinden günümüze tarihsel gelişimi irdelenecektir.

1.1. Kolluk ve Jandarma Kavramları

1.1.1. Kolluk (Zabıta) Kavramı

Kolluk tabirinin etimolojik kökeni Yeniçeri Ocağında görevli “kullukçulara” dayanmaktadır. Karakol adı verilen “kulluklarda” (karakol hanede) asayiş görevlisi olan kullukçular, bir baş kullukçunun emrinde gece ve gündüz devriye gezerek emniyet ve asayiş sağlamaktaydılar (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 110). Kullukçu, kulluk, kul tabirleri, ordu mensuplarına ve bilhassa askerlere, Padişahın kulu, kölesi oldukları hissini verdirmek için verilmiştir (Okçabol, 2016, s. 52). Tecrübeli ve dirayetli yeniçerilerden seçilen kullukçular İstanbul Kadısının emri altında görev yapmaktaydı. Kolluk kelimesi, “kollamak” fiilinin anlamsal benzerliğinden de yararlanılmakla beraber “kol” kelimesine “-lık, -lik, -luk, -lük” yapım eki getirilerek türetilmiştir (Kara, 2016, s. 14). Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü kol⁷ sözcüğünü; “genel güvenliği sağlamak için oluşturulan silahlı kuvvetler birimi” olarak tanımlamaktadır (TÜBA, 2013). Buradan hareketle, Osmanlı zamanında zabıta kuvvetlerinin asayiş korumak maksadıyla yerleşim yerlerinde dolaşmaları, devriye atmaları manasına gelen “kola binmek”, “kola çıkmak”, “kol gezmek” gibi fiil öbekleri kullanılmıştır (Kanar, 2003, s. 1843).

⁷ Kol, halen Kara Kuvvetleri Birliklerince Teröristle Mücadele Harekâtında kullanılan, bir üsteğmen emir komutasında 18 personelden oluşan askeri birliktir. Komando kolu ve Motorlu Piyade kolu olmak üzere iki çeşittir. Kuruluş talimnamesine göre Kol; bölük kuruluşunda yer alan, karargâh ve iki manevra unsuru bulunan; vazifesi teröristi arayıp bulmak ve etkisiz hale getirmek olan kuvvettir (K.K.lığı, 2008, s. 1-2).

Günümüzde alanyazında farklı kolluk tanımları mevcuttur. Kolluk; “kamu düzeninin korunması, sürdürülmesi ve kamu düzeninin bozulması durumunda eski hale gelmesi için birey ve toplum davranışlarının düzenlenmesi amacıyla oluşturulan teşkilata ve aynı zamanda yürütülen etkinliklere denilmektedir” (Akyılmaz, 2003, s. 341). Diğer bir tanımda kolluk; “kamu makamları (otoriteleri) tarafından, kamu düzenini sağlamak amacıyla, kamu özgürlüklerine konulan sınırlamalardır” (Giritli, Bilgin, ve Akçagüner, 2006, s. 813). Başka bir tanımda ise kolluk; “kamu düzenini, genel ahlakı, genel sağlık ve asayiş, topluma gelebilecek olan uzak tehlikelerden koruyan, tehlike olduğu ve yakın bir hale geldiği vakit de bu tehlikenin zararlı sonuçlar doğurmasını önleyen, olay vukuunda da olayları bastıran ve suç işlendiğinde Cumhuriyet Savcısının emri ile suç iz ve eserleri ile failini araştıran silahlı bir devlet gücü olarak tanımlanmıştır” (Kunter ve Yenisey, 2005, s. 111). Atay ise kolluğu, “kamu düzeninin devamını sağlamak amacıyla yürütülen kendine özgü ve özel yöntemlerle yürütülen bir kamu hizmeti etkinliği olduğunu belirttikten sonra kolluğun organik anlamda kolluk hizmetlerini yerine getiren personeli, maddi anlamda ise kamu düzenini koruyan, bozulduğunda ise eski hale gelmesine ilişkin faaliyetleri kapsadığını ifade etmiştir” (Atay E. E., 2016, s. 519).

Kolluk tanımlarının çeşitliliğine rağmen iki husus ortak nokta olarak göze çarpmaktadır. Birincisi kamu düzenine⁸ yapılan atıflardır. İkincisi ise kolluk kavram olarak organik ve maddi açılardan tanımlanmaktadır. Organik anlamda kolluk hizmetlerini yürütmekle görevli personelin bütünü, teşkilatlanmayı, maddi açıdan ise kamu düzenini sağlayan, bozulduğu durumlarda da eski haline getirilmesine ilişkin faaliyetleri ifade edilmektedir.

Alanyazında ve mevzuatta kolluk, zabıta, polis ve jandarma terimlerinin eş anlamlı olarak kullanıldığını görmekteyiz (Atay E. E., 2016, s. 645; Gözler ve Kaplan, 2018, s. 524; Bucaktepe, 2008, s. 24; Kazankaya, 2016, s. 8). 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu, m.11: “Vali, il sınırları içinde bulunan genel ve özel bütün kolluk kuvvet ve teşkilatının amiridir” (Mevzuat, 2020), 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu, m.1: “Memleketin umumi emniyet ve asayiş işlerinden İçişleri Bakanı sorumludur. İçişleri Bakanı bu işleri, kendi kanunları dairesinde hareket eden Emniyet Genel Müdürlüğü ile Jandarma Genel Komutanlığı ve icabında diğer bütün zabıta teşkilatı vasıtasıyla ifa ve lüzum halinde

⁸ Kolluk faaliyetlerinin varlık sebebi olarak nitelendirilebilecek kamu düzeni alanyazında çeşitli alt unsurlara ayrılmaktadır. Bunlar klasik anlayışa göre; güvenlik, dirlik/esenlik, genel sağlık, genel ahlak (Odyakmaz, Kaymak ve Ercan, 2008, s. 478-479), modern anlayışa göre ise; genel ahlak, kamusal estetik, insan onuru, bireylerin kendilerine karşı korunması ve birlikte yaşamaktır (Gözler ve Kaplan, 2018, s. 526).

Bakanlar Kurulu kararıyla ordu kuvvetlerinden istifade eder” (Mevzuat, 2020), 6713 sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanunu, m.2: “kolluk; Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlamak için kanunların ve kanunlara dayanarak yetkili makamların verdiği görevleri yerine getiren görevlileri” (Mevzuat, 2020) olarak tanımlamaktadır.

1.1.2. Jandarma Kavramı

Jandarma tabiri etimolojik olarak dilimize Fransızca’dan (GENDARMERİE-Jandermeri) ithal edilmiştir. Fransızca (Gene) ve (D’arme) kelimelerinin birleşmesiyle meydana gelmiş olup, silah adamı veya silahlı adam anlamına gelmektedir (Okçabol, 2016, s. 61). 17’nci yüzyıl başlarında 14’ncü Louis zamanında jandarma; Fransız kralının muhafız kıtası olarak kullanılıyor ve bu anlama geliyordu (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 149). Jandarma birlikleri krala tâbi ve sarayın muhafazası ile ödevliyidiler (Okçabol, 2016, s. 61).

Modern anlamda jandarma, siyasi ve idari alanda köklü değişimlerin yaşandığı bir dönemde, Avrupa’da ortaya çıkmıştır (Özbek, 2010, s. 53). Avrupa’da jandarma kavramının ortaya çıkışının, Fransız Jandarmasının 16 Şubat 1791’de kurulması ile başladığı kabul edilir (Alpar, 2013, s. 85). Fransa Jandarmasından örnek alınarak, 1814’te İtalya ve Hollanda, 1831’de Belçika, 1839’da Osmanlı Devleti, 1844’te İspanya, 1850’de Romanya ve 1911’de Portekiz Jandarma teşkilatları kurulmuştur (Bucak, 2010, s. 10). Fransa’nın merkeziyetçi yapısı, Osmanlı Jandarmasının kuruluşundan gelişimine kadar birçok aşamada model alınmasına neden olmuştur.

Larousse sözlük ise jandarma kavramını; “polis teşkilatının olmadığı yerlerde- köyler, küçük kasabalar ve yollarda- emniyet ve asayişini sağlayan askeri kolluk kuvveti” olarak tanımlamaktadır (Larousse, 2020). Jandarma; dilimize resmi olarak, 1879 yılında Fransız Jandarma Nizamnamesinin Osmanlıcaya tercüme edilmesi ve 1880 yılından itibaren de “zaptiye” tabirinin yerine kullanılmaya başlanmasıyla girmiştir (TSK, 1982, s. 311).

Türk Dil Kurumu ise jandarmayı; “yurt içinde genel güvenliği ve kamu düzenini korumakla görevli, yasa ve nizamın koyduğu hükümlerin yürütülmesini ve bunlara dayanan hükûmet emirlerinin yerine getirilmesini sağlayan silahlı askerî kuvvet” olarak tanımlamaktadır (TDK Sözlük, 2021).

2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa göre ise jandarma; “emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin verdiği görevleri yerine getiren silahlı genel kolluk kuvveti” olarak tanımlanmıştır (Mevzuat, 2020).

1.2. Kuruluşundan Günümüze Türk Jandarmasının Tarihsel Gelişimi

Güvenlik, insanoğlunun en temel ihtiyaçlarından biridir. İnsanlar güvenli bir ortamda, tehlikelerden uzak bir şekilde özgürce yaşamak isterler. Bu nedenle kendisine, yaşama hakkına, sevdiklerine ve malvarlığına karşı gelebilecek tehlikelerin önlenmesine ihtiyaç duyarlar. İnsanoğlu eski çağlarda bu ihtiyacını mağaralara sığınmakla, kaleler inşa edip sur örmekle gidermeye çalışmıştır. İnsanoğlu dünya tarihi kadar eski olan asayiş sorunun çözümü için sözlü ve yazılı kurallar, gelenekler, dini ve ahlaki normlar gibi değerler üzerinden tedbirler almış ve teşkilatlanmaya gitmiştir.

Cana, mala ve ırza yönelik tehdit ve tehlikeler insanlık tarihinin her döneminde var olmuş, insanlar önceleri bu tehlikelere karşı kendi kendilerine korunmaya çalışmış, zaman içerisinde örgütlenerek, toplumun yapısına, tehditlerin niteliğine göre farklı isimler altında ancak aynı maksada yönelik teşkilatlar kurmuşlardır.

Devletlerin oluşabilmesi için belirlenmiş toprak sınırları içinde egemen milletle beraber teşkilatlanmış yönetim örgütlerinin varlığına ihtiyaç vardır (Heywood, 2018, s. 101). Bu örgüt unsurları arasında en önemli oluşum ise askeri yapılardır. Çünkü milletin ve sınırların korunarak devlet olgusunun süreklilik arz edebilmesi ancak askeri yapıların işlevselliği ile gerçekleşebilmektedir. Türk tarihindeki kolluk teşkilatlanması incelediğinde, Türk askeri tarihinin ilk dönemlerinde görülen örgütlenmelerde, iç güvenliğin sağlanması amacıyla bağımsız bir örgütlenmenin varlığından bahsedilemez. Ordu, dışarıya karşı caydırıcılığın ve gücün en önemli unsuru olurken içeride ise tesis edilen düzenin devamını, teşkil ettiği ayrı bir silahlı güç ile sağlamıştır (Küsmez, 2020, s. 18).

Eski Türklerin hayatı, tarih akışı içinde incelendiğinde zaman; devletin idari, adli ve zabıta hizmetlerinin, tüm devletin veya eyaletin başında bulunan komutanlarca veya başbuğlarca yürütüldüğü görülmektedir (Akman, 1988, s. 88). Ayrıca, Orhun Kitabelerinde “yargan” olarak geçen ve hakanların emrinde emniyet ve asayiş sağlayan bir kolluğun bulunduğu bilinmektedir (Özgür, 2019, s. 101). Orta Asya Türk Devletleri’nde komutan olarak karşımıza çıkan “subaşılar” ise Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçuklu devletlerinde

Serleşker ve Sipahsalar adı verilen komutanlara bağlı bulunarak şehir asayişinden sorumlu askeri yöneticiler oldukları anlaşılmaktadır (Uzunçarşılı, 1998, s. 133-136). Selçuklu döneminde subaşların haricinde “paspan” adı verilen gece bekçilerinde görev yaptıkları bilinmektedir.

Osmanlı Devleti’nin kuruluş yıllarında padişahlar, en yüksek vilayet sahibi, halkın mutlak velisi ve koruyucusu olmanın yanında, yurt içi emniyetinin ve kolluk işleriyle görevli bütün teşkillerin en büyük amiri konumunda olmuşlardır (Tongur, 2016, s. 5). Osmanlı taşra teşkilatlarının beylerbeyi ve sancak beyi ile idare edildiği, ayrıca kolluk hizmetlerinde müsellim, mütesellim, voyvoda ve kadı⁹ gibi makamlarında görevlendirildiği anlaşılmaktadır (Tongur, 2016, s. 16). Osmanlı devletinin fetih politikası gereği genişlemesini müteakip kolluk teşkilatlanmasının farklılaştığı görülmektedir. Orta Asya’dan beri varlığını sürdüren subaşılık, ilk yüzyıllardan sonra yerini yavaş yavaş Yeniçeri Ocağı, Bostancı Ocağı, Ases Teşkilatı gibi iç güvenlik yapılarına bırakmıştır.

Osmanlı Devleti’nde şehirler dışında, taşra güvenliğini sağlama görevi Tımarlı¹⁰ Sipahilere aitti. Savaş döneminde orduya katılan tımarlı sipahiler, barış dönemlerinde ise yaşadıkları köylerde çiftçilik yaparlardı. Tımarlı sipahilerin taşradaki mevcudiyeti, tımar sisteminin sorunsuz uygulandığı dönemlerde, Osmanlı devlet yönetimine taşrada ayrı bir güvenlik teşkilatı kurmasına gerek bırakmamıştır. Ancak Duraklama Devri’nden (1579-1699) sonra Osmanlı Devleti’nin içine girmiş olduğu Gerileme Dönemi’nde (1699-1792) başta tımar sistemi olmak üzere birçok kurumda görülen bozulma, birbirini etkileyerek askeri teşkilatların da ıslah edilmesini gündeme getirmiştir.

III. Selim döneminden (1789-1808) itibaren görülen bu ıslah çalışmaları¹¹, 1792’de Nizam-Cedid adlı yeni bir ordunun kurulması ile başlayarak 1826 yılında Yeniçeri Ocağı’nın kaldırılması ile bambaşka bir boyut kazanmıştır. Zira bu tarihten sonra Osmanlı

⁹ Osmanlı Devleti’nde beylik döneminden beri fethedilen yerlere hukuku temsilen bir *kadının*, idareyi temsilen bir *subaşının* tayini, yerleşmiş bir gelenektir. Kadı, şehrin yargı mercii olduğu kadar, asayişin amiri, vakıfların denetçisi, beledi hizmet ve kolluk görevlilerin de amiridir. Kadı’nın bu görevleri yerine getirilirken subaşı, böcekbaşı, çöplük subaşı, mimarbaşı gibi yeniçeri ocağına bağlı zabıt ve görevliler; genel güvenlik, temizlik ve imar nizamına kadar çeşitli alanlardaki kolluk görevlerini yerine getirmekteydi (Ortaylı, 2017, s. 261-283).

¹⁰ Tımar Sistemi; Osmanlı merkez vilâyetlerinde bir süvari birliğini ve askerî-idarî hiyerarşiyi desteklemek amacıyla yapılan ve tevarüs yoluyla geçmeyen tahsisatı ifade edip, İmparatorluğun sadece askerî-idarî teşkilatlanmasının temel direği olmakla kalmamış, aynı zamanda mîrî arazi sisteminin işleyişinde, köylü-çiftçilerin statüleri ve ödeyecekleri verginin belirlenmesinde ve imparatorluğun klasik çağında (1300-1600) tarımsal ekonominin yönetiminde esas belirleyici faktör olmuştur (İnalçık, 2012, s. 168-173).

¹¹ Bu ıslahat çalışmaları başta askeri, mali, idari ve diplomatik alanlarda “bilgisine itibar edilen kimselerin fikirlerine başvurularak” onlardan bir layiha hazırlamaları şeklinde uygulanmıştır (Avaner, Reformun antropolojisi kamu yönetiminde bağımlılık sorunu, 2018, s. 194).

Devleti'nin klasik dönemindeki sistemlerinin birçoğu değişmeye başlayacak, Tanzimat Dönemi'nin kapısı bu değişimle aralanmış olacaktır. Modern devletin Osmanlıda tesisiyle birlikte modern bürokrasi, modern yönetim inşa edilmeye başlanacaktır.

Kuruluşundan günümüze kadar Türk Jandarmasının tarihsel gelişimini (6) bölümde incelemek mümkündür.

1.2.1. İlk Zaptiye Birlikleri Dönemi (1826-1846)

1826 yılında Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması üzerine merkez ordusu olarak Asakir-i Muhammediye ismiyle yeni bir ordu kurulmuş ve ordunun başkumandanlığını yürütmek üzere Seraskerlik¹² makamı ihdas edilmiştir. Yeniçeri Ocağı'nın şehir güvenliği ve asayiş konularındaki görevleri kurulan bu yeni orduya verilmiştir. Taşradaki Tımarlı Sipahilerden doğan boşluk ise 1834 yılında kurulan Asakir-i Redife ile giderilmeye çalışılmıştır (Akman, 1988, s. 91). Asakir-i Redife-i Mansure ismiyle bilinen bu askerler, vilayetlerde valilerin idaresine verilmişti. Redif askerleri, haftada iki gün üniformalarını giyerek eğitim alırlar, kalan günlerdeyse kendi işleriyle ilgilenirlerdi. Redif zabitleri, iki gün çalışmalarına karşılık maaşlarının ¼'ünü alırlardı. Osmanlı Devlet yönetiminin yaşanan asayiş sorunlarının giderilmesi için birçok önerinin geliştirmeye çalıştığı görülmektedir. Zira ilk defa jandarma kelimesinin söylenerek ihtiyacın belirtildiği layiha bu yıllarda kaleme alınmıştır. Jandarma tabiri Osmanlı Devleti'nde ilk defa Asâkir-i Mansure Feriklerinden Namık Paşa tarafından yazılan- Avrupa ülkelerinde bulunan jandarma teşkilatı, bu teşkilatın Osmanlı Devleti'nde kurulmasının getireceği faydalar, nasıl ve nerelerde kurulması gerektiğinin belirtildiği- layihada geçmektedir (Özcan, 2013, s. 173). Namık Paşa tarafından teklif edilen bu layiha, Şura-yı Askeri ve Şura-yı Babıali'de görüşülmüş, olumlu ve uygulamaya değer olarak kabul edilmiştir. Ancak Sadrazam Koca Mehmed Hüsrev Paşa'nın telkiniyle layihanın değerlendirilmesi ve iç güvenlik konusu, hazırlıkları devam eden Tanzimat Fermanı kapsamında ele alınmak üzere ertelenmiştir (Babuçoğlu ve Özdi, 2018, s. 10).

3 Kasım 1839'da ilan edilen Tanzimat Ferman'ında iç güvenlik konusunun devlet tarafından düzenleneceği vurgulanarak konunun zamana yayıldığı görülmektedir. Nitekim daha önce jandarma için bir layiha hazırlanmasına rağmen bu fermanla jandarmadan bahsedilmemiş, iç güvenlik konusu Asakir-i Mansure'nin görevleri arasında kalarak bir müddet daha eski nizam üzerine devam edilmiştir.

¹² Seraskere, eski teşkilatta Yeniçeri Ağasının malik olduğu salâhiyetler, selefî gibi hükümet merkezinde İstanbul cihetinin en büyük kolluk amiri sıfatı verilmişti (Alyot, 1947, s. 69).

Asakir-i Mansure-i Muhammediye ve Asakir-i Mansure-i Redife'nin kurulmasına rağmen Osmanlı Devleti'nde iç güvenlik ve asayiş konusunda istenilen başarıya ulaşılamamıştır. Bu nedenle İstanbul'da görev yapmak şartıyla bir polis teşkilatı kurulması için çalışmalar başlamış ve 30 Mart 1845'de Polis Nizamnamesi Sultan Abdülmecit tarafından onaylanmış ancak fiili olarak teşkilatın kurulmasına muvaffak olunamamıştır (Alyot, 1947, s. 77).

Kurulan yeni teşkilatlara ve merkezileşme çalışmalarına rağmen iç güvenlik ve asayiş konularında tam anlamıyla başarı sağlanamayınca taşrada dağınık halde bulunan piyade ve süvariler zaptiye ismiyle teşkilatlandırılmaya çalışılmıştır. Sonraki yıllarda kurulacak olan Zaptiye teşkilatının temeli de bu şekilde atılmıştır. 18 Şubat 1845 tarihli bir emirle taşradaki tımarlı eşkincilerin, zaptiye olarak yazılmaları istenmiştir (Babuçoğlu ve Özdil, 2018, s. 10). Bu emirde, zaptiye olacak askerlerin maaşlarından giyecekleri elbiselere ve görevlere kadar birçok konu yer almaktadır (J.Gn.K. lığı, 2002, s. 134).

Görüldüğü üzere, Yeniçeri Ocağı'nın kaldırıldığı 1826 yılından, Zaptiye Müşirliğinin kurulduğu 1846 yılına kadarki yirmi yıl boyunca asayiş ve iç güvenlik alanlarında birçok hazırlık ve teşebbüs yapılmışsa da tam anlamıyla bir kurumsallaşma sağlanamamıştır.

1.2.2. Zaptiye Müşirliği Dönemi (1846 -1879)

16 Şubat 1846 tarihinde Zaptiye Müşirliği'nin kurulması ile güvenlik işlerinin merkez ve taşrada tek elden yürütülme süreci başlamıştır. Aynı zamanda bu müşirlik Dâhiliye Nezareti'nden ayrılarak Seraskerliğe bağlanmıştır (Akman, 1988, s. 93). Zaptiye Müşirliği'nin kuruluşunu gösteren bu belge, kolluk işlemlerinde profesyonelleşmenin gerekliliğinin teslim edildiği ilk resmî belgedir (Ergut, İstanbul, s. 106) ve bu nedenle uzun yıllar bugünkü Jandarma Genel Komutanlığının kuruluş tarihi olarak kabul edilmiştir (Özgür, 2019, s. 77)¹³. Bütün zaptiye birlikleri, bu Müşiriyet'e bağlanmış, böylelikle Osmanlı Devleti'nin yüzyıllardır hedeflediği tek merkezli iç güvenlik uygulamasına geçilebilmiştir (Sönmez, 2005, s. 13). Müşiriyet'in kurulması ile Osmanlı Devleti'nde ilk

¹³ Jandarma Genel Komutanlığı'nın resmi kuruluş tarihi 14 Haziran 1839 olarak belirlenmiştir (JGNK, 2021). Kuruluş yılı 2004'lü yılların başına kadar 1846 olarak kabul edilmiş ve bu tarihte yapılan bir çalışma neticesinde kuruluş yılının 1839 olması gerektiği ortaya konulmuştur (Özgür, 2019, s. 77). Kuruluş tarihindeki 1839 yılı, jandarmanın Tanzimat Fermanı'ndan sonra kurulduğunu belirtmektedir. Buna göre, Tanzimat'ı takip eden yıllarda jandarma adının geçtiği tayin fermanlarına rastlanılmış fakat bunların arasında jandarmanın tam kuruluş gününü belirten belgelere ulaşılamamıştır (Kara, 2016, s. 215). Bundan dolayı, Asakir-i Zaptiye Nizamnamesi'nin kabul edildiği tarih olan 14 Haziran 1869'un ay ve günü; Tanzimat Fermanı'nın yayımlandığı yıl ile birleştirilerek 14 Haziran 1839 elde edilmiş ve bu tarih Jandarma Genel Komutanlığının resmi kuruluş tarihi olarak belirlenmiştir. J.Gn.K. lığı'nın 18 Nisan 2002 gün ve HRK: 3300-15-02/Eğt.Okll.D. Okll.S. (135259) sayılı emri (Doğan, 2005, s. 25) .

kez bağımsız bir asayiş teşkilatı oluşturulmuştur. Bu döneme Tevhidi Zabıta (Zabitanın Birleştirilmesi) Dönemi de denilmektedir (Tekir, 2020, s. 41).

Bu dönemde görüşülmesi gereken konular için Zaptiye Meclisi kurulmuş, daha sonra bu meclis Divan-ı Zaptiye ve Meclis-i Tahkik¹⁴ olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Divan-ı Zaptiye’de suçluların takibi, suçların karara bağlanması gibi işlemler yürütürken; Meclis-i Tahkik’te ise Divan-ı Zaptiye’nin yetkisini aşan suçların araştırılması ve sorgulanması görevi icra edilmekteydi (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 135). Bu dönemde, suçun ispatlanmasının ardından verilecek cezaların kararlaştırılması ise Meclis-i Vala tarafından yerine getirilmekteydi. Ayrıca sonraki yıllarda başkentteki devriye vazifesinin yanı sıra, yangınlara müdahale etmek için Zaptiye Muavinliği, suçluları ilgili meclise yönlendirmek için Tefrik Müdürlüğü, suçluları hapisanelere yerleştirmek için Tevkif ve Hapishaneler Müdürlükleri oluşturulmuştur (Alyot, 1947, s. 82-89). Şehremaneti’nin¹⁵ kuruluşuyla Müşirliğin mülki idare görevi son bulmuştur (Okçabol, 2016, s. 66).

14 Haziran 1869 tarihine kadar gerek merkezde gerekse taşrada iç güvenlikle ilgili zabıta hizmet ve görevleri, emirname, ferman ve kadı fermanları ile yürütülmeye çalışılmıştır (Akman, 1988, s. 93). 14 Haziran 1869 tarihinde Asakir-i Zaptiye Nizamnamesi Sultan Abdülaziz tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Dört fasıl ve otuz maddeden oluşan bu nizamname ile Anadolu’daki teşkilat yeniden ele alınarak Zaptiye Alayları¹⁶ kurulmuştur. Bu alaylar, taburlara, taburlar ise bölüklere, bölükler de takımlara ayrılmışlardır. Nizamname ile bu alayların nasıl yönetileceği, adli ve önleyici ve idari görevleri belirlenmiştir (Alyot, 1947, s. 101). Bu nizamname, mülki teşkilat yapısına değişiklikler getiren ve 1864 yılında yürürlüğe Vilayet Nizamnamesi’ne uyumlu olarak yayımlanmıştır. Model olarak merkeziyetçi Fransız sistemi benimsenmiş, eyaletten vilayet sistemine¹⁷ geçilmiştir (Çencen ve Arslan, 2020, s. 58).

Müşiriyet Döneminde etkili bir iç güvenlik sistemi kurabilmek için hızlı bir kanunlaştırma süreci yaşanmıştır. Bu dönem içerisinde sırasıyla 1861, 1864, 1869 ve 1870 tarihlerinde nizamname ve talimatlar yayımlanmıştır (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 137). Ancak

¹⁴ Oluşturulan bu yeni meclislerin, beşi Müslüman, dördü diğer dinlerin mensuplarından olmak üzere toplam dokuzar üyesi bulunmaktaydı (Tekir, 2020, s. 41).

¹⁵ Osmanlı Devleti’nde, bugünkü belediye zabıtası görevini yapan, şehrin temizlik ve güzelliğiyle ilgilenen yerel yönetim, belediye (TDK Sözlük, 2021).

¹⁶ Bu alaylar Bursa, Konya, Aydın, Trabzon, Kastamonu, Adana, Yemen ve Hicazda kurulmuştur (Tekir, 2020, s. 43).

¹⁷ 1864’ten itibaren Osmanlı Avrupa’sı 10 vilayete (44 sancak), Osmanlı Asya’sı 16 vilayete (74 sancak), Osmanlı Afrika’sı 1 vilayete (5 sancak) ayrılmıştır (Ortaylı, 2017, s. 430).

teşkilatın idari yapısındaki düzenlemelere ve yasal mevzuatın yürürlüğe konulmasına rağmen, gerek Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu dönemin özelliği, gerekse teşkilata personel seçiminde, personelin eğitiminde yapılan hatalar bu düzenlemelerin yararlı sonuçlar vermesini engellemiştir (Erarslan, 2019, s. 49).

1.2.3. Zaptiye Nezareti ve Jandarma Dairesi Dönemi (1879-1904)

Osmanlı-Rus Savaşının (1877-1878) kaybedilmesi ve sonrasında imzalanan Ayastefanos (3 Mart 1878) ve Berlin (13 Temmuz 1878) Antlaşmaları ülkedeki emniyet ve asayişin tamamen bozulmasına sebep olmuştur. Berlin Antlaşması gereği, Avrupa Devletleri gerek Rumeli'de gerekse Doğu vilayetlerinde ıslahatların bir an önce yapılması için Sultan Abdülhamid'e baskı uygulamışlardır. Dönemin Sadrazamı Küçük Said Paşa'nın artık faydasından çok zararlı bir mahiyet alan zaptiye teşkilatını kaldırmaya veya ıslaha çalıştığı görülmektedir (Tongur, 2016, s. 220). Zaptiyenin ıslah ve tensiği için Fransa ve İngiltere'den bazı zabıtlar¹⁸ getirilmiştir (İzzet, 1925). Said Paşa'nın temel gayesi Avrupa'da hemen hemen her devlet tarafından geçerliliği kabul edilmiş ve uygulamaya konulmuş olan jandarma teşkilatını Osmanlı sınırları içerisinde oluşturmaktır (Tekir, 2020, s. 52). Bu maksatla Said Paşa tarafından 19 Kasım 1879 tarihinde verilen emirle¹⁹ Zaptiye Müşirliği kaldırılarak yerine Zaptiye Nezareti ve Jandarma Dairesi kurularak Seraskerliğe bağlanmıştır.

Zaptiye Nezareti, günümüzdeki Emniyet Genel Müdürlüğü'nün, Jandarma Dairesi ise Jandarma Genel Komutanlığı'nın görev ve yetkilerine sahip kurumlardır. Böylece askeri yönü ön planda olan jandarmaya dönüş yapıldığı görülmektedir. Bu durumun şekillenmesinde, bir taraftan dış etkenlerin reform sürecine etkileri, diğer taraftan devletin artan sosyal ve siyasi gerilimleri ile mali sıkıntıları rol oynamıştır (Kara, 2016, s. 217). 1880 yılında, Fransız Jandarma Nizamnamesi aynen tercüme edilerek, yeni "Asakir-i Zaptiye Nizamnamesi" hazırlanmış ancak yürürlüğe konulamamıştır (İçişleri Bakanlığı, 1973, s. 12).

¹⁸ Derdest-i teşkil olan Jandarma heyeti müfettişleri olarak gösterilen ve Jandarma teşkili için girişilen bu ilk teşebbüste Miriliva Baker Paşa, Soldhem, Morice Costes, Şniğ ve Bülent Beyler fırka müfettişi; Tahir, Brisko, Antoni Fost, Beker, Kop, Svair, Norton Viti ve Azmi Beyler alay müfettişi olarak çalışmışlardır (Tongur, 2016, s. 220).

¹⁹ İlgi emir; Asakir-i Zaptiyenin jandarma usulüne göre tertip ve teşkil edilerek vilayet jandarma nizamnamesinin hazırlanması, nizamname hazırlanana kadar vilayetlerdeki asayiş ve emniyet hizmetlerinin Seraskerlik eliyle yürütülmesini, 14 Kasım 1879 tarihindeki vilayetlere gönderilen irade-i seniyye gereğinin yapılması, İstanbul'da açılacak olan Jandarma Meclisi'nde birkaç yabancıya aza sıfatıyla, taşrada ise ecnebilerin muallim olarak bulunmaları, İstanbul ve çevresinin güvenliğinin Zaptiye Nezareti tarafından sağlanması hususlarını içermektedir (Tekir, 2020, s. 53).

Teşkilatlanmasını büyük oranda gerçekleştiren Jandarma Dairesi'nin kullanımı için 1893 yılından itibaren karakol yapımına bir hayli ağırlık verilmiştir. 1880-1894 yılları arasında Jandarma Dairesi sorumluluğu altında, taşradaki jandarma'nın teşkilat, bina, teçhizat gibi eksikliklerinin giderilmesi hususunda yoğun bir faaliyete girişildiği görülmektedir (Babuçoğlu ve Özdi, 2018, s. 13).

1.2.4. *Tensik*²⁰ *Dönemi (1904-1909)*

20. yüzyılın başlarında Makedonya'da ortaya çıkan ve Osmanlı Devleti'nin bölgedeki otoritesini kaybetmesine yol açan ayrılıkçı hareketler ve ayaklanmalar, mali sorunlarla birleşince Osmanlı için içinden çıkılmaz bir hal almıştır (Kara, 2016, s. 219). Avusturya ve Rusya Berlin Antlaşması'nın 23'üncü maddesine²¹ uygun olarak, Makedonya'da ıslahat yapılmasını istemişlerdir (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 155). Bunun üzerine Osmanlı yönetimi 29 Kasım 1902 yılında Rumeli Vilayeti Hakkında Talimatnameyi yayımlayarak, Rumeli Umumi Müfettişliğini kurmuş ve bu göreve Hüseyin Hilmi Paşa'yı atamıştır. Umumi Müfettiş unvanıyla görevlendirilen Hüseyin Hilmi Paşa'nın yoğun çabalarına rağmen Selanik, Kosova ve Manastır illerinden istenilen neticenin alınamaması üzerine, Rusya ve Avusturya Dışişlerinin, Ekim 1903'de Babıali'ye sundukları programın kabul edilmesiyle neticelenmiştir. Mürzsteg olarak bilinen program şu maddeleri içermektedir (Alyot, 1947, s. 135);

- Hüseyin Hilmi Paşa'nın yanında Avusturya ve Rusya tarafından gönderilen özel ajan siviller bulunacak ve bu ajanlar Paşa'ya refakat edip, dikkatini Hristiyan ahalinin ihtiyaçlarına yönlendireceklerdir. Mahalli memurların suiistimallerinden Paşa'yı haberdar edecekler, İstanbul'daki sefirlerin temennilerini kendisine bildireceklerdi. Bu ajan sivillerin emrine kâtip ve tercümanlar tayin edilecek ve bunlar köyleri gezip Hristiyan ahalinin durumlarını tetkik edeceklerdi. Ajan sivillerin görev süresi iki sene devam edecektir.
- Jandarmanın tensik vazifesi hizmeti Devlet-i Aliye'ye girecek bir Avrupalı generale ve subaylara tevdi olunacaktır. Bu subaylar bölgelere ve dairelere taksim olunarak oralarda müfettişlik ve öğretmenlik edecekler ve askeri kıtaların ahaliye olan muamelelerine bakacaklardır.
- Sükûnet hâsıl olur olmaz memleket, milliyet esası üzerine taksim edilecektir.
- İdare ve adliye müesseseleri kadrolarına Hristiyan memurlar alınacaktır.
- Başlıca merkezlerde karışıklıklar esnasında meydana gelen siyasi suçları tetkik için İslam ve Hristiyanlardan mürekkep komisyonlar teşkil edilecek ve her iki devletin mahalli konsolosları bu komisyona iştirak eyleyeceklerdir.

²⁰ Düzenleme, düzeltme, yoluna koyma manasındadır (TDK Sözlük, 2021). Tensik; reform, ıslah, iyileştirme, yeniden düzenleme, düzene sokma anlamında kullanılmaktadır. İlk önce Rumeli'de başlayan daha sonra ise tüm ülkede uygulanan bu faaliyetler, bu kavram ile açıklandığından ve literatürde de aynı şekilde yer aldığından, kelime olduğu gibi kullanılmıştır (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 201).

²¹ Berlin Antlaşması, Büyük Bulgaristan fikrini bir hayal getirmişse de aynı antlaşmanın 23.maddesi Makedonya'da yapılması planlanan reformlar için Avrupa devletlerinin gözetimini zorunlu hale getirmiştir (Tekir, 2020, s. 63).

Osmanlı Hükümeti egemenlik haklarının zedelendiği gerekçesiyle önce kabul etmek istemediği bu programı, büyük devletlerin ortak baskısı²² sonucu onaylamak zorunda kalmış ve böylelikle Makedonya’da reform dönemi başlamıştır (Ahbab, 2015, s. 121-124). Bu programda asıl amaç Vilayet-i Selase’de²³ güvenliğin sağlanması ve güvenlik teşkilatının yeniden düzenlenmesi kisvesi altında bölgedeki Osmanlı Devleti’nin nüfuzunun kırılmak istenmesidir.

Osmanlı Hükümeti’nin 24 Mart 1904 tarihli notasında, yetkileri ve görevleri belirtilen yabancı subaylar İtalyan Ferik De Giorgis Paşa’nın²⁴ başkanlığında işe başlayarak Rumeli tensikat dairelerine ayrılıp; Selanik’e Rus Generali Sostok başkanlığındaki Rus subayları, Serez’e, Fransız Generali Fulon başkanlığında Fransız subayları, Drama’ya İngiliz subayları, Manastır’a İtalyan subayları, Kosova vilayetine de Avusturya subayları görevlendirilmiştir (Tongur, 2016, s. 225).

Tensik programında ilk ele alınan husus teşkilatlanmadır. Selanik’e bir jandarma alayı ve Manastır’a beş taburdan oluşan bir alay kurulmuş, her sancakta bir tabur, her kazada ise bir ya da iki bölük oluşturulmuştur (Kara, 2016, s. 220). Rumeli’de düzenleme yapılan bölgelerin dışında kalan yerlerdeki jandarma teşkilatı eski şeklini korumuş, böylece Rumeli’de biri tensik görmüş, diğeri tensik görmemiş iki jandarma kuvveti oluşmuştur (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 158). Tensik görmüş jandarmaların görevlerinin sıklet merkezini devriye ve köy devriyesiyle muhabere oluştururken tensik görmemiş jandarmalar ise görece daha az eğitim gerektiren nöbetçilik, hapisane muhafızlığı, postaya refakat gibi durağan işlerde görevlendirilmişlerdir (Alyot, 1947).

Karakol, jandarmanın halkla temas noktası olması sebebiyle tensik programı kapsamında önem atfedilen konulardan bir tanesi olmuştur. Bu sebeple tensik heyetinin

²² 1904 Nisanı’nda İtalyan, İngiliz, Fransız, Avusturya, Rusya ve Almanya devletlerine ait çeşitli gemilerden oluşan bir donanma Selanik Körfezi’ne demirleyince Abdülhamit Hükümeti, bunların karaya çıkmasına engel olmak istemiş, fakat donanmanın bir kısmının aynı zamanda Çanakkale Boğazı açıklarında da görülmesi üzerine, Selanik’e çıkmalarına izin verilmiş ve jandarmayı tensik ve ıslah etmek konusundaki tekliflerini kabul etmek zorunda kalmıştır (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 156).

²³ Berlin Antlaşması sonrasında Manastır, Selanik, Kosova vilayetleri ile Drama ve Serez sancakları için Makedonya ifadesi kullanılmıştır. Osman Devlet yöneticileri ise bu üç vilayet için Vilayet-i Selase ifadesini kullanmayı tercih etmiştir.

²⁴ İtalya’daki rütbesi göz önüne alınarak kendisine Ferik unvanı verilmiştir. Ferik De Giorgis Paşa ile Osmanlı Devleti’nin Roma Sefiri Reşid Bey arasında Ocak 1904 tarihinde bir sözleşme imzalanmıştır. Sözleşmede De Giorgis’in alacağı maaş, uyması gereken kurallar, kuralları ihlal etmesi durumunda yargılama ile tazminat başlıklarına yer verilmiştir (Işık, 1971, s. 67). Osmanlı üniforması giyecek olan De Giorgis’in iki yılda tensikati bitirmesi de sözleşmeye eklenmiştir. Ancak, bu sözleşmeye rağmen De Giorgis, Osmanlı Jandarma Nizamnamesini uygulamaktan kaçınmış, Osmanlı üniforması giyinmek istememiş, yabancı hükümet ve sefirlerle Osmanlı aleyhtarı açık ya da gizli iş birliğini kesintisiz sürdürmüştür (Yarar, 2018, s. 644).

önem verdiği noktalarda hızlı bir şekilde karakol inşa süreci yaşanmıştır. Kısa zamanda Selanik'te 20 bölük, 235 karakol, Manastır'da 13 bölük, 129 karakol, Üsküp'te 12 bölük 98 karakol olmak üzere toplam 45 bölük ve 462 karakol açılmıştır (Halıcı, 2019, s. 32). Bir karakol ile diğer bir karakol arasındaki mesafe, gün içerisinde karakoldan haberleşmek için çıkacak bir devriyenin akşama kadar tekrar kendi karakoluna dönmesini mümkün kılacak mesafelere inşa edilmiştir (Kemerdere, 1936, s. 35). Böylece birbiri ile irtibatlı, Fransız sisteminin örnek alındığı bir karakol tertiplenmesi oluşturulmaya çalışılmıştır. Karakollar inşa edilirken eşkıyalık olaylarının yaşandığı yerler ile demiryoluna olan mesafeler de dikkate alınmıştır. Merkezi yerlerde topluca konuşlanmış birlik sisteminin yerine devletin ücra köşelerini kontrol altında tutabilecek şekilde örgütlenmiş karakol sistemine geçilmesi kararlaştırılmıştır (Çencen ve Arslan, 2020, s. 73).

Jandarmanın okullandırılması da tensik programının önem verdiği diğer bir konu olmuştur. Mektepli jandarmaya geçiş sürecinin başladığı, eğitim alanında değişimlerin yaşandığı bir dönem olmuştur. Asker için silah kullanmayı bilmek yeterli olmamış, bir okuldan terbiye ve düzeni öğrenmeleri ihtiyacı, jandarma eğitiminin gerekliliğini ortaya çıkarmış ve bu da jandarma okulları aracılığıyla gerçekleşmiştir (Halıcı, 2019, s. 37-39). Rumeli vilayetlerinde gerçekleştirilen ıslahatlar çerçevesinde Selanik'te iki jandarma mektebi açılmıştır. Bunlar Efrad-ı Cedide Mektebi²⁵ ile Zabıta Mektebi²⁶ ve Posta Kumandanları mektebidir (J. Gn.K.lığı, 2004, s. 22). Bu okullardan, tensikatın sonu olan İkinci Meşrutiyetin ilanı gününde tensik edilmiş 179 subay ve 6742 erbaş ve er mezun olmuştur (Alyot, 1947, s. 141).

Zabit Mektebi'nde eğitim görecektir subaylarda aranılan başlıca özellikler; rapor düzenleyebilecek derecede okuryazarlığı olmak, yaş haddine tabi olmamak, sağlık açısından bozuk olmamak, vücut durumunun eğitim ve öğretime engel olmaması, bilgi ve ahlaki yönden yeterli olmak şeklindeydi (Tongur, 2016, s. 295). Subay okulundaki²⁷ teorik eğitimde jandarma subay adayları, polis ve yasalarla ilgili yönetmelikleri ve talimatları; pratik eğitimde de hizmet iletişimi, hesap, temizlik, atış eğitimi, hıfzıssıhha,

²⁵ Selanik Efrad-ı Cedide Mektebi'nde, 1 Eylül 1904'ten Nisan 1908'e kadar toplam on iki devre eğitim yapılmış, 3267 kişi kayıt yaptırmış, bunlardan 134'ü haiz oldukları malumata binaen doğrudan Posta Kumandanlıkları Mektebi'ne gönderilmiş, 2607'si jandarma alaylarına dağıtılmış, 200'ü çeşitli sebeplerle eğitimden çıkarılmıştır (Rumeli Vilayet-ı Selasede Jandarma Teşkilatı , 1919, s. 46-48).

²⁶ Zabitan Mektebi'nde 1904-1908 devresinde on farklı subay yetiştirme kursu açılmış ve kurslara 239 zabıt ve küçük zabıt katılarak, bunların 146'sı mezun olarak jandarmada göreve başlamışlardır (Tokay, 1995, s. 123).

²⁷ Orduda görev yapmakta olup jandarma sınıfına nakledilecek subaylar, başlangıçta beş haftalık bir eğitime tabi tutulmuşlar ancak daha sonra bu süre dört aya çıkarılmıştır (Demirel, 2018, s. 188).

demiryollarının korunması, asayiş koruma, çete muharebeleri, at binme, kılıç ve telgrafın temel ilkeleri derslerini almışlardı (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 283-284).

Efrad-ı Cedide Mektebi'ne alınacak kişilerin seçimi, jandarma olmaya gönüllü olanlardan, askerlik hizmetine tabi ikinci tertip erlerden, on sekiz yaşına girmiş fakat daha mükellef olmayan gençlerden, fiili hizmetini yapmış erlerden, Müslüman olmayıp yaşları on sekiz – yirmi üç olan Hristiyan gönüllülerden²⁸ yapılmıştır (Çencen ve Arslan, 2020, s. 80). Jandarma erleri bu okulda teorik eğitimde jandarma nizamnamesi, malumat-ı hukukiye, din bilgisi, hesap, coğrafya ve tarih eğitimi, dil bilgisi; pratik eğitimde de talim ve jimnastik, kroki ve haritacılık, telefonculuk derslerini almışlardı (Demirel, 2018, s. 169). Bu mektep, jandarma tensikâtı alanında Osmanlı ve Avrupalı yetkililerin uyum içinde çalıştıkları sayılı alanlardan biri olmuş ve okuldaki Avrupalı subaylar bu okuldan yetişen jandarmaların çok iyi bir örnek teşkil edeceğine inanmışlardır (İpek, 2006, s. 70-71).

Rumeli tensikâtı siyasi olarak birçok tartışmayı beraberinde getirmekle beraber jandarmanın yapısı/işlevi bakımından çok ciddi kazanımların yaşandığı bir dönem olarak değerlendirilmelidir. Tensikâtın iyi neticeler vermesinin başlıca sebepleri Alyot'a göre şunlardır (Alyot, 1947, s. 142-144);

- Jandarma subay ve erlerinin maaşları²⁹ muntazam olarak verilmiştir. Hatta jandarma subaylarına ordu subaylarından daha fazla maaş verilmesi esas kabul edilmekle beraber erlerin ödenekleri de artırılmıştır. Parasını düzenli olarak alan jandarma mensupları, köylüden beslenmek alışkanlığını terk etmişlerdir³⁰. Diğer taraftan jandarmanın elbise³¹ ve teçhizatına önem verilmiştir. Her jandarmanın birisi kırlarda, diğeri de resmi günlerde giyilmek üzere ikişer kat kışlık ve ayrıca

²⁸ Tasarıda belirtilen hususlardan biri de jandarmaya gayrimüslimlerin bölgenin etnik-dini nüfus oranlarına göre alınmasıydı. Ancak, jandarma neferi seçiminde alınan katı tutum, Hristiyanların katılımını %20'lerden %10'lara kadar düşürmüştür (Tokay, 1995, s. 130). Hristiyan ahalinin jandarmaya kayıt olmak istememesinin birçok sebebi bulunmaktaydı. Çoğunlukla jandarmayı meslek olarak kabul etmezken, büyük bir kısmı ise jandarmaya kaydolması durumunda kendi dinine ve cemaatine ihanet edeceği düşüncesine kapılmıştı (Tekir, 2020, s. 95)

²⁹ Program öncesi, jandarma maaşları hem düşük seviyede tutulmuş hem de düzensiz bir şekilde ödenmiştir. Örneğin Kosova Jandarma Alayı'nda müstahdem Ali Sabri isimli bir çavuş 1901 yılı itibarıyla yetkili mercilere 10 yıldır maaşını alamadığını ayrıca son iki yıl zarfında da elbise masraflarının karşılanmadığı gerekçesiyle dilekçe vermiştir, ayrıca sekiz buçuk aydır maaşını alamayan Ahmet isimli bir jandarma umudunu tamamıyla kaybetmiş ve arkadaşlarıyla birlikte ilgililere başvurarak kendilerine maaş yerine aynı olarak ödeme yapılması, örneğin mısır verilmesini talep etmiştir (Özbek, 2010, s. 67).

³⁰ Böylelikle merkezi yönetim tarafından finanse edilen maaş düzenin sağlanması, kolluğun yerel güç merkezleri ile olan bağına kırmış ve yurttaşların hizmet taleplerine yanıt vermek zorunluluğunu doğurmuştur (Kara, 2016, s. 223).

³¹ Tensikattan önce, Osmanlı jandarmasının tanımlandığı bir raporda geçen şu ifadeler durumun vahametini açıklamaları bakımından önemlidir. Ödenen maaş ve ücretleri düzensiz, pratikte kötü giyimli jandarma, kırsalda ve köylerde çok sayıda hırsızlıkla suçlanmış, tek veya grup halinde gerçek haydutluğa başlamaları da nadir rastlanan bir durum olmamıştır (Biagini, 2016, s. 77).

bir kat yazlık elbise verilmiştir. Selanik'te her üç alayın ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla *Debboy-u umumi* kurulmuştur.

- Kurulan okullarda jandarmaların talim ve terbiyelerine özen gösterilmiştir. Her karakolda okuma-yazma bilen bir jandarma bulundurulmasına gayret edilmiştir. Jandarma subaylarının tamamıyla ordu subaylarına benzetilmesi ve emniyet-asayiş için çok önemli olan emir-komuta zinciri oluşturulmuştur. Piyade ve süvari, istisnasız bütün subaylara binek hayvanı verilmiştir.
- Jandarmalar, birbiriyle irtibatı olan küçük-büyük karakollar halinde, özellikle çetelerin faaliyet gösterdikleri yerlere dağıtılmışlardır. Birliklerin sorumluluk sahaları oluşturularak, köyler arasında etkin devriye ve muhabere faaliyetleri icra edilmiştir.
- Seçme Türk subayları ordudan jandarmaya nakledilmiştir.
- Hapishanelerin korunmasına, mülki, adli ve diğer dairelerin nezdindeki postalara tensik görmemiş jandarmalar görevlendirilmiştir.
- Çetelere karşı silah üstünlüğünü sağlamak için jandarmalara en iyi mavzerler³² tertip edilmiştir.

Bu programla eşkıyadan daha zararlı hale gelen zaptiyelerin ıslahı mümkün olmuş ve jandarma teşkilatı ciddiye öğrenmeye layık, Avrupa devletlerinkine benzer bir güvenlik kuvveti haline gelmiştir (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 160). Ancak, yine de Osmanlının egemenlik haklarının büyük oranda ihlalini getiren bu ihtilal süreci, kısmi getirilerinin yanında Rumeli'nin parçalanmasına yol açacak düzeyde yıkımlara da sebebiyet vermiştir (Kara, 2016, s. 223). Mürzteg Kararları, arkası gelmeyen yeni tekliflerle her gün daha da genişletilmiş; tensikatın finansman baskısı da eklendiğinde, devlet, üç vilayetin bir kısmında reform yapabilmiş; tensikat dışında kalan ikinci sınıf jandarmanın mevcudiyeti ve tensikat bahanesiyle görevinden uzaklaştırılanlar sebebiyle geride küskün bir zümre bırakmıştır (Yarar, 2018, s. 644).

Tensik süreci sıcak sulara inme gayesini hiçbir zaman yitirmeyen Ruslar ile Balkanlardaki nüfuzlarını güçlendirmek isteyen Avrupa Devletlerinin Osmanlı Devleti'ne karşı güç gösterilerinin bir yansıması olarak görülmelidir. Balkanlardaki tensikat programı şöylece değerlendirilmektedir (Avaner ve Atasoy, 2020, s. vi).

1904-1914 yılları arasında Osmanlı Zaptiyesindeki reform (ıslahat) faaliyetlerini başlatanlar yabancı uzmanlardır. Ancak bu uzmanların geliş şekli diğer dönemlerdeki uzmanlara göre farklıdır. Önceki dönemlerde Osmanlı Devleti'nin talebi doğrultusunda yabancı uzmanlar gelmişken Sarraou ve diğer uzmanlar Osmanlı'ya verilen bir ultimatomla ile göreve başlamışlardır. Zira Osmanlı'nın Balkanlar'da elinde kalan son topraklardan olan Makedonya'da, Bulgar, Yunan ve Arnavut çeteler tarafından provoke edilerek başlatılan ve bitmek tükenmek bilmeyen kanlı iç çatışmalar Büyük Güçlerce bahane edilmiş,

³² Tensikattan önce jandarmanın elinde Martini tüfekler bulunmaktaydı. Bu tüfekler çetelerin elinde bulunan Mavzer tüfeklere göre şarjör kapasitesi daha düşük, atış menzili daha kısa ve daha ağırdı. Bu durum çatışmalar esnasında jandarmaya taktik dezavantaj sağlamaktaydı. Bu sebeple, tensikat sürecinde jandarma personeline toplam 5180 Mavzer (Tekir, 2020, s. 102) tüfek ve her tüfeğe 100'er fişek tertip edilerek bu eksiklik giderilmeye çalışılmıştır.

Zaptiye Teşkilatı'nın ıslahı için yurt dışından yabancı danışmanlar getirilmesi konusunda padişah icbar edilmiştir. Aslında Büyük Güçlerin amacı, Osmanlı Devleti'nin zayıflamasından yararlanarak, Balkanlardaki statükolarını devam ettirmektir.

1.2.5. II. Meşrutiyet ve Millî Mücadele Dönemi (1909 – 1923)

23 Temmuz 1908 tarihinde II. Meşrutiyet'in ilan edilmesinden sonra Rumeli tensikat programı sona ermiş ve görevli yabancı subaylar ülkelerine geri dönmüşlerdir. Osmanlı yönetimi Rumeli'de başarılı şekilde uygulanan jandarma reformunu, Anadolu'ya taşıyarak millileştirmek istemiştir. Bunun üzerine “Jandarma Daire-i Merkeziyesi” “Umum Jandarma Kumandanlığı”³³ adı altında teşkilatlandırılmış ve kendilerini kanıtlamış olan yabancı subayların bir kısmı tekrar ülkeye davet edilmiştir (Akman, 1988, s. 65). Ancak bu sefer tensik heyeti yerine, “Jandarma Müfettiş-i Umumiliği”³⁴ ihdas olunmuş, memleket İstanbul, İzmir, Trabzon, Elâzığ, Bağdat ve Beyrut olmak üzere müfettişlik bölgelerine ayrılmıştır (Alyot, 1947, s. 269).

Jandarma Müfettiş-i Umumiliği faaliyetlerini Umum Jandarma Kumandanlığı nezdinde kurulan “Jandarma Heyeti Fenniye-i Tensikiyye” heyetinin aldığı kararlara göre yürütmüştür (İpek, 2006, s. 147). Umum Jandarma Kumandanının müşaviri sıfatını da haiz olan Jandarma Umum Müfettişi; yenileştirme ile ilgili kanunların seri bir şekilde hazırlanmasından, jandarma tarafından yürütülen çeşitli hizmetlerin en ince ayrıntısına kadar denetlenmesinden, okullar, depolar ve diğer kurumlardaki hizmet ve işlemlerin kontrol edilmesinden ve aksaklıkları Umum Jandarma Kumandanına bildirmekle görevliydi (J.Gn.K.lığı, Jandarma Genel Komutanlığı Tarihi, 2002). Jandarma kıta kumandanları Müfettişi Umuminin istediği bilgileri vermekle ve açıklamaları yapmakla doğrudan doğruya ödevliydi (Tongur, 2016, s. 274).

Jandarma müfettişleri, Umum Jandarma Kumandanlığının temsilcisi ve denetleme aracı olmaları nedeniyle modernleşmenin düzenli bir şekilde gelişimini teftiş edecek geniş yetkilere³⁵ sahip olmuşlardır (Koparan, 2007, s. 23). Müfettişlikler I. Dünya Savaşı sonlarına kadar görevlerine devam etmiş ve Rumeli'de oluşturulan jandarma

³³ Bu isim Jandarma Teşkilatı'nın 1935 yılında Jandarma Genel Komutanlığı ismini alana kadar devam etmiştir.

³⁴ İlk Umum Müfettişi olan İtalyan Kont Robilant ve Bauman Paşalar, 15 Mayıs 1908 tarihinde iki yıl geçerli olacak şekilde sözleşme imzalayıp, Osmanlı üniformalarını giyerek görevlerine başlamışlardır.

³⁵ Müfettişler jandarma mensuplarına, haiz oldukları rütbedeki amirlerin yetkili oldukları disiplin cezasını verebilme ve subayları ise meslekten çıkarma yetkisine sahip olmuşlardır.

teşkilatlanmasının yaygınlaştırılması için çaba sarf etmişlerdir (Çencen ve Arslan, 2020, s. 94).

Bu dönemde önem arz eden bir gelişme ise Jandarmanın bağlılığı konusunda yaşanmıştır. 10 Şubat 1912 tarihli Jandarma Kanunnamesi ile Jandarma Umum Kumandanlığı; askeri kanun ve nizamlara uygun olarak subayların talim, terbiye ve terfilerin icrası itibariyle Harbiye Nezaretine, memleketin emniyet ve asayişine, devlet emirlerinin icrasına yönelik hizmet ve vazifeler itibariyle ise Dâhiliye Nezareti'ne tabi kılınmıştır (Efe, 2018, s. 30). Böylece 1904 Jandarma Nizamnamesi ile 1869 tarihli Zaptiye Nizamnamesi³⁶ arasındaki mülki amirlere bağlılık/sorumluluk bağlamındaki hukuki boşluk giderilmiştir. Ayrıca bu kanun ile jandarma ilk defa ikili (askeri-mülki) olarak tanımlanmıştır. Jandarma'nın aynı anda hem Harbiye Nezaretine hem de Dâhiliye Nezaretine bağlılık prensibi 1706 Sayılı Jandarma Kanununda³⁷ da yerini korumuştur.

Bu dönemde önem arz eden bir diğer gelişme de Seyyar Jandarma Taburlarının kurulmasıdır. Rumeli bölgesinde, alınan tüm önleyici tedbirlere rağmen, komitacılık, eşkıyalık, yağma ve tecavüz gibi suçlar engellenememiştir. Karakollarda sabit bekleyen veya rutin jandarma devriyeleri ile meşgul olan jandarmanın bölgedeki mevcudiyeti sorgulanmaktaydı. Rumeli Müfettiş Vekili olan Mahmut Şevket Paşa, 22 Mart 1909 tarihinde gönderdiği bir telgrafta, halkın Bulgar komitelerinden çok bölgede bulunan Rum çetelerinden zarar gördüğünü belirtiyor, ayrıca Makedonya bölgesinde eşkıya ile mücadelede hem mülkî hem de askerî makamlarca tedbirler alınmasına rağmen müfrezelerin bulunduğu karakollara yakın yerlerde bile olayların önüne geçilemediğini, sırf eşkıya takip işiyle görevlendirilecek özel birliklerin istihdam edilmesinin olayları önlemede yararlı olacağını ifade etmekteydi (Türkmen, 2004, s. 3). Bu gelişmeler üzerine eşkıya ile mücadele etmek için Selanik, Manastır, Yanya, İşkodra vilayetleri olmak üzere biner mevcutlu beş seyyar jandarma taburu kurulmuştur (Alyot, 1947, s. 276). Bu taburların teşkil edilmesine kadar geçen sürede ise eşkıya ile mücadelede konvansiyonel birliklerden oluşturulan takip müfrezeleri kullanılmıştır. Vilayet Jandarma Alayları'na

³⁶ Meşrutiyet devri tensikat çalışmalarında karşılaşılan sorunlardan biri de mülkiye memurları ile jandarmanın emir komuta sorunudur. Uzun yıllar jandarmaları kendi hususi hizmetlerinde (odacı, hademe vs. gibi) çalıştıran mülki idareciler bu alışkanlıklarını devam ettirmek istediklerinde, Robilant Paşa'nın müdahalesi ile karşılaştılar (Tekir, 2020, s. 153). Yeni düzenleme ile bu tarz girişimlere izin verilmemiştir.

³⁷ 22 Haziran 1930'da Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girerek 2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu'nun yayımlandığı 12 Mart 1983 tarihine kadar uygulanmıştır.

bağlanan Seyyar Jandarma Taburları'nın görev tanımları³⁸ detaylı şekilde belirlenerek etkin görev yapmaları sağlanmıştır. Seyyar Jandarma Taburları'nı günümüzdeki Jandarma Komando Taburları ve Jandarma Özel Asayiş Komutanlığı'nın (JÖAK) öncülü olarak değerlendirmek mümkündür.

II. Meşrutiyet döneminde jandarma özelinde dikkat çeken diğer önemli bir nokta da Jandarma Evamir Mecmuası'nın yayımlanmaya başlaması olmuştur. Umum Jandarma Komutanlığınca Mıntika Müfettişlikleri ile Jandarma Alay/Tabur/Bölük kumandanlıklarına tebliğ edilecek emir, talimat ve diğer hususlar için 1912 yılında Jandarma Evamir Mecmuası³⁹ adıyla hizmete özel bir mecmua yayımlanmaya başlamıştır. Mecmuada başlarda kanun, tüzük, ceza, terfi gibi genel konulara yer verilirken sonraki sayılarda asayiş⁴⁰ ve terör olayları⁴¹ ile ilgili örnek olaylara da yer verilmiştir. Yayımlanan mecmuanın resmi nitelikte olması, üzerinde belirtilen emirlere uyulmasını zorunlu hale getirmekteydi. Jandarma Evamir Mecmuası'nı günümüzde yayımlanan Jandarma Alınan Dersler Merkezi (JALDEM)⁴² Bülteni'nin öncülü olarak değerlendirmek mümkündür.

Jandarma, Birinci Dünya Savaşı esnasında Türk Silahlı Kuvvetlerinin yanında ve onun emrinde olarak, bir taraftan iç güvenliği sağlarken, diğer taraftan da dış düşmanlara karşı Çanakkale, Kafkaslar ile Güneydoğu illerimizle Suriye, Irak cephelerinde yurt savunmasına katılmıştır (Özel, 1997, s. 225). Birinci Dünya Savaşı'na hazırlanmak için

³⁸ Alelade vazifelerde veyahut sabit müfreze halinde kullanılmayan Seyyar Jandarma Taburları; sorumluluk sahalarını devriye faaliyetleri ile sürekli kontrol altına alarak hâkimiyetini sağlamakla, çeteler hakkındaki topladıkları istihbari bilgileri yetkili makamlarla paylaşmakla, çetelerin bulunduğu yeri öğrenen ya da silah sesini duyduklarında emir beklemeksizin çatışma yerine intikal etmekle yükümlüydüler (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 185). Takip Müfrezeleri ile Seyyar Jandarma Taburlarının eşkıya ile mücadelesini sahada kontrol etmek maksadıyla Valiye bağlı, tecrübeli askeri/mülki şahıslardan seçilmiş, üç kişiden oluşan İstitle Komisyonları da kurulmuştur (Alyot, 1947).

³⁹ Türkiye'de jandarma teşkilatının çıkardığı bilinen ilk dergi olan Jandarma Evamir Mecmuası, on beş günlük periyotlarda, 1928'e kadar önce İstanbul müteakiben Ankara'da olmak üzere eski yazı ile toplam 286 sayı olarak yayımlanmış olup katalog bilgilerine göre 1941 yılında da hayatına devam etmiştir (Doğan, 2005, s. 14).

⁴⁰ Ödemiş kazası hududunda dört şaki ile Yanık Hüseyin'in biraderi Mehmet kumandasında bulunan dört kişiyi yakaladıkları için Aydın Jandarma Alay Kumandanlığı zabitanına özel teşekkür edilmiştir (Tekir, 2020, s. 164).

⁴¹ İpek hadisesindeki askerî harekât esnasında muhasara hattını yararak silah arkadaşlarının yardımına yetişip, cephane taşıyarak saldırı girişimini sonuçsuz bırakan jandarma efradının bazıları derece bazıları ise maaşla ödüllendirilmiştir (Tekir, 2020, s. 164).

⁴² Jandarma Alınan Dersler Merkezi (JALDEM); geçmişte ve son zamanlarda meydana gelen terör olayları ile diğer asayiş olaylarından, idari nitelikteki kaza ve olaylardan veya eğitim uygulamalarından elde edilen dersleri ve tecrübeleri toplamak, tasnif etmek, analiz etmek ve elde edilen bilgileri yorumlayarak, düzeltici belgeleri de kapsayacak şekilde, faaliyetlerin hemen sonrasında bülten olarak yayımlamak maksadıyla kurulmuştur. JALDEM bu amacını JALDEM Bülteni ile gerçekleştirmektedir. 2007 yılından beri yayımlanan JALDEM Bülteni, Ocak 2021'de 40'ıncı sayısı yayımlanmıştır. JALDEM Bülteni, dört ayda bir, 4.500 adet basılarak J.Krk.K.lığı seviyesinde dağıtımı yapılmakta ve Jandarma İntranet (JNET) ortamında da elektronik olarak yayımlanmaktadır.

ilan edilen seferberlik emri ile jandarma'nın teşkilatlanmasında da değişikliği gidilmiştir. Jandarma kuvveti seyyar ve sabit olmak üzere iki kısma ayrılarak, sabit jandarmalar idari ve inzibati işlerde, seyyar jandarma askeri kuvvetler gibi harp sahasında istihdam edilmiştir (Tekir, 2020, s. 197). Bu maksatla; sabit jandarma birliklerindeki mevcudun üçte ikisiyle, toplam 40.000'i bulan dört seyyar jandarma tümeni; İstanbul, Edirne, Erzurum ve Van Seyyar Jandarma Tümenleri olarak oluşturulmuştur (Alpar, 2013, s. 89). Jandarmanın askeri gücünden yararlanmak maksadıyla oluşturulan bu seyyar jandarmalar, ordunun kuvvet tasarrufu sağlamasını da katkı sağlayacağı öngörülmüştür. Böylece orduya eklenilen jandarma kuvveti cephe gerisinin emniyetine ve cephelerin ikmaline yönelik görevler üstlenerek ordunun tüm gücü ile eğitime ve savaşa odaklanmasını sağlayabilmiştir (Türkeli, 2003, s. 149-150).

Jandarma Teşkilatının Birinci Dünya Savaşı'nda icra ettiği görevlerini dört başlık altında toplamak mümkündür. Bunlar, sahil kesimlerinde düşman faaliyetlerini gözetlemek ve olası çıkarma harekâtlarına süratle müdahale edebilmek için oluşturulan “Kıyı Gözetleme Birlikleri”, intikal hatlarının güvenliğini sağlamak, köprü, tünel ve menfezlerin saldırı-sabotajlara karşı korunması maksadıyla oluşturulan, “Demiryolu Koruma Birlikleri”, kolorduların emrinde avcı taburları şeklinde görev yapan “Seyyar Jandarma Birlikleri” ve askeri inzibat görevi için oluşturulan “Sahra Jandarma Birlikleri”⁴³ dir (Efe, 2016, s. 586).

Jandarma birlikleri, birçok cephede savaşmakla beraber özellikle Çanakkale Muharebelerinde düşman çıkarmasına karşı ilk hatta yer alarak Türk harp tarihinde kazanılan büyük başarıları katkıda bulunmuştur (Atıl, 1955, s. 26). Çanakkale Muharebelerinde görev yapan Çanakkale ve Gelibolu Jandarma Taburları, silah ve teçhizat yönünden zayıf olmalarına ve topçu desteğinden yoksun olmalarına rağmen takviyeli bir düşman tümenini durdurmuşlardır (Gündoğan, 2018, s. 583). İngiliz Generali Aspinalli Oglander, Türk birliğinin durumunu açıklarken Çanakkale ve Gelibolu Jandarma Taburları'nın çok iyi eğitilmiş erlerden oluştuğundan söz eder ve hatıra defterine; “*Takviyeli 29'uncu Tümenin karaya çıkış harekâtını elinde hiçbir topçusu bulunmayan iki jandarma taburunun makinalı tüfekle durdurmuş olduğunu henüz İngiltere'de bilen*

⁴³ Birinci Dünya Savaşı ile Kurtuluş Savaşı döneminde hükümetin en çok zorlandığı hususlardan bir tanesi de askeri firarlar meselesidir. Firarlar, trenden atlayarak veya kapalı arazide yol kolundan ayrılarak yapılmakta veya ordugâh ve karargâhlardan yapılmaktaydı. Liman Paşa'nın tespitleri bu noktada önemlidir; “Türk ordusunun firar etmiş asker sayısı bugün 300 bini aşmakta olup, bunlar düşmana katılmak üzere firar etmiş olmayıp büyük kısmı geriye memlekete içlerine kaçmış ve orda yağma ve hırsızlıkla emniyet ve asayiş bozmuştur” (Albayrak, 2018, s. 224). Firarilerin yakalanması ve en yakın askeri birliğe teslim edilmesi görevi jandarma'ya verilmiştir.

olmadığı gibi, senelerce de olmayacaktır” diyerek bu jandarma taburlarına hayranlığını dile getirmiştir (Işık, 1974, s. 14).

Aynı şekilde, Bursa Seyyar Jandarma birlikleri topçu desteği olmamasına rağmen çok üstün durumdaki düşmanı durdurmuş ve Seddülbahir’den çekilene kadar siperlere sokmamıştır (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 11). Yine Kireçtepe savunmasındaki Gelibolu Seyyar Jandarma Taburu’nun⁴⁴ direnişi de muharebelerin kritik anlarında savaşın kaderini değiştirmiştir (Alpar, 2013, s. 91).

Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı’nı mağlup olarak 30 Ekim 1918 tarihinde imzalanan Mondros Mütarekesi ile bitirmiştir. Türk orduları, Mütareke’nin beşinci maddesi; “Hudutların muhafazası ve dâhilî asayişin devam etmesi için lüzum görülecek askerî kuvvetlerden başkasının derhal terhisi (İşbu askerî kuvvetlerin miktar ve vaziyetleri İtilaf hükümetleri tarafından Devlet-i Aliyye ile müzakere edildikten sonra kararlaştırılacaktır” (Bayar, 1997, s. 61) gereğince terhis edilecekti. Osmanlı Genelkurmayı, mütareke gereği ordu sayısının artırılması mümkün olmadığından, elde silahlı güç bulundurmak için jandarma adı altında asker kaydetmeyi bir yöntem olarak görerek, bütün vilayet ve mutasarrıflıklardan, terhis nedeniyle boşalacak olan jandarma kadrolarının ikmali için gönüllü kaydına gayret edilmesini istemiştir (Çencen ve Arslan, 2020, s. 107). Ancak talep edilen bu husus uygulamada karşılığını bulamamıştır. Çünkü işgal kuvvetleri komutanları bölgelerindeki Türk jandarmalarının kendi emirleri altına girmesini⁴⁵ hatta terhis edilmelerini dahi istiyorlardı (Okur, 2002, s. 237).

Mütareke döneminde jandarma özelinde dikkat çeken önemli bir gelişmede bağlılık konusunda yaşanmıştır. Damat Ferit Paşa, jandarmayı kendi isteklerine de uygun olarak kullanmak amacıyla 15 Mart 1919 yılında yayınladığı “Jandarma’nın Dâhiliye Nezareti’ne Raptı Hakkındaki Kararname” ile jandarmayı tarihinde ilk kez İçişleri Bakanlığı’na bağlamıştır (Köylü, 2018, s. 51). Damat Ferit hükümetinin jandarmayı doğrudan hükümet emri altına almasındaki temel amaç, Millî Mücadele hareketini bastırmak için dayanabileceği yegâne güç olarak jandarmayı görmesiydi (Tekir, 2020, s. 266). Bu noktada

⁴⁴ Liman Paşa hatıratında “15-16 Ağustos’ta İngilizler buraya çok kuvvetli birliklerle (yaklaşık 1,5 Tümen) taarruz ettiler, ilk başta başarıyla ilerleyerek sırtların zirvesini de geçmişlerdi, Gelibolu Jandarma Taburu hemen hemen bütünüyle erimiş ve cesur komutanı Yüzbaşı Kadri Bey ölüm derecesinde yaralanmıştı, ancak akşamüzeri düşman sırtın zirvesinden geri sürülmüş ve eski mevzi elimize geçmiş bulunuyordu” (Albayrak, 2018, s. 108-109) diyerek jandarmaya olan saygısını dile getirmiştir.

⁴⁵ 11 Şubat 1919 tarihinde İngiliz Yüksek Komiser Amiral Calthorpe, Harbiye Nezareti’ne on iki maddelik talepler listesi sunmuş, bu listede idaresi altındaki bölgede bulunan Türk jandarmasının terhisi, kendisine bağlanmasını ve ihtiyaç fazlası olan jandarmanın silahlarını teslim etmesi hususu da yer almıştır (Efe, 2018, s. 589).

Harbiye Nezareti jandarmanın Dâhiliye nezaretine⁴⁶ bağlanmasına ilişkin değerlendirmesi ise şu şekildedir (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 195);

Jandarmanın yapmakta olduğu işler sadece Dâhiliye Nezaretine ait işler değildir. Ordunun teşkilât ve işlemleriyle ilgili olarak birçok konuda Harbiye Nezaretinin dahi jandarmaya olan ihtiyacı oldukça fazladır. Ordunun iç işlerine karışmasıyla doğabilecek sakıncaları ortadan kaldırmak ve çeşitli işlerinde yardımcı ve destek olmak üzere, Genel idare ve Dâhiliye Nezaretine tahsis edilmiş kanuni bir kuvvet olan jandarmayı, bu yerde bulunduran en önemli özelliği askeri yapısıdır. Eğer jandarma, Dâhiliye Nezaretine bağlanırsa askeri yapısından uzaklaşarak siyasi şekil ve yapıya bürünecek ve politika kuvveti haline gelecektir. Hâlbuki jandarmanın bugünkü askeri yapısı korunmalı ve hatta askeri yetenekleri artırılmalıdır. Jandarmanın askeri yapısının artırılarak güçlendirilmesi, hizmet itibarıyla jandarmanın Dâhiliye Nezaretine ait işlerde kullanılmasına engel değildir. Jandarmanın Dâhiliye Nezaretine bağlanmasının dâhiliye memur ve yöneticilerine kolaylık sağlayacağı ortadadır. Ancak mülki memurları zor durumdan kurtarmak için jandarmanın Dâhiliye Nezaretine bağlanması yerine, mülki teşkilat ve kadronun tamamlanması ve sırf Dâhiliye Nezaretinin emrinde bulunan bir kolluk kuvveti olan polis sınıfının güçlendirilmesi yoluna gidilmelidir.

Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkmasıyla başlayan Millî Mücadele dönemi, 23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılmasıyla yeni bir döneme girmiştir. Milli Hükümet, düzenli ordunun oluşturulmasıyla ilgili gayretleriyle birlikte iç güvenliğin de etkin bir şekilde sağlanması maksadıyla, Ankara'da, Müdafaa-i Milliye Vekâletine (Millî Savunma Bakanlığı) bağlı "Umum Jandarma Kumandanlığı"⁴⁷ kurmuştur. Böylece birisi padişahın emrinde İstanbul'da, diğeri Ankara'da Milli Hükümet'in emrinde iki jandarma teşkilatı ortaya çıkmış görünse de kuruluş ve tabi oldukları mevzuat yönünden aralarında pek fark yoktur (Özyürek, 2018, s. 68).

TBMM Hükümeti, ülke topraklarında Anadolu'yu sömürgeleştirmek için yabancı devlet askerlerinin yanında onlarla iş birliği içinde devletin üst yöneticileri ve bunların peşinden sürüklenen bilinçsiz yurttaş kitlelerin oluşturduğu bir düşman cephesiyle savaşmak durumunda olmuştur (Güneş, 1983, s. 208). Böyle bir süreçte, memleket içinde emniyet ve asayişin tam olarak sağlanmasının önemi daha da çok ortaya çıkmıştır. Mülki idareye bağlı olarak görevini icra eden jandarma teşkilatı, büyük çaplı isyanları bastırma noktasında yetersiz kalmıştır. Kuvayı Milliye birliklerinin cepheden çekilerek isyanlara müdahale etmesi ise ordunun düşman karşısında sıklet merkezini sekteye uğratmaktaydı.

⁴⁶ Dâhiliye Nazırlığı, jandarma sayısının yüzde yetmiş beşe varan oranda artırılacağı ve maaş düzenlemesi yapılacağını vaat etmeyi müteakip, 26 Temmuz 1919'da yüzbaşılara kadar jandarmalara yüzde yüz zam yaparak jandarmaya verdiği önemi göstermiştir (Selvi, 1999, s. 549-550).

⁴⁷ Türk Silahlı Kuvvetleri'ne bağlı, sekiz bölge müfettişliği (İstanbul, Aydın, Konya, Sivas, Adana, Trabzon ve Bitlis) ile bunlara bağlı on yedi jandarma alayı ve on üç bağımsız jandarma taburundan oluşmuştur (Gnkur.Bşk.lığı, 1984, s. 391).

TBMM İcra Vekilleri Heyeti, jandarma sayısının artırılmasının yanında, olağanüstü dönemleri olağan dönemlerin kurumlarıyla atlatılabilmenin olanaksız olduğu bilinciyle, ülkenin içinde bulunduğu koşulları da göz önüne alarak iç güvenliğin sağlanmasına yardımcı olmak amacıyla doğrudan Milli Müdafaa Vekâlet'ine bağlı olmak üzere “Seyyar Jandarma Müfrezeleri”⁴⁸ adı altında piyade ve süvari sınıflarından oluşacak yeni bir jandarma gücünün teşkiline karar vermiştir (Köylü, 2018, s. 55). Bu aynı zamanda Kuvayı Milliye'nin düzenli birliklere geçişin bir ön hazırlığı şeklinde değerlendirilmelidir. 7 Haziran 1920'de Seyyar Jandarma Müfrezelerinin Teşkili Hakkında Kanun ile kurulan “Seyyar Jandarma Müfrezeleri” 10 Şubat 1921'e kadar kendisine tevdi edilen görevleri layıkıyla yerine getirmişlerdir.

Millî Mücadele döneminde Türk Jandarması, Misak-i Milli sınırları içerisinde, iç güvenlik ve asayiş gibi zorlu görevinin yanında ordunun geri bölgesinin emniyete alınması, askeri firarların engellenmesi, kritik intikal hatlarının korunması, halkın teşkilatlandırılması gibi birçok zorlu görevi başarı ile yerine getirmiştir.

1.2.6. Cumhuriyet Dönemi Türk Jandarması (1923 – Günümüz)

Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşında bütün varlığıyla ordu saflarında yer alan jandarma teşkilatı, savaşın olumsuz şartlarından büyük ölçüde etkilenmiş ve yetişmiş kadrosunun çoğunu bu savaşlarda kaybetmiştir (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 207). Hükümetin elinde teşkilat, malzeme ve kadro olarak zayıf, görev yetkinliği düşük bir jandarma teşkilatı bulunmaktaydı. Yeni kurulan Cumhuriyet için memleket sathında iç güvenliğin tam anlamıyla sağlanması maksadıyla güçlü bir jandarma teşkilatına ihtiyaç vardı. Bu zorunluktan dolayı Jandarma teşkilatının yeniden yapılandırılması çalışmalarına başlanılmıştır.

Cumhuriyet döneminde jandarmanın yeniden yapılandırılma çalışmalarında ele alınan ilk husus Jandarma Kanunu olmuştur. Jandarmanın bağlılığı ile görev ve yetkilerini

⁴⁸ Seyyar Jandarma Müfrezeleri (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 200);

- Başlangıçta Ankara ve Sivas'ta kurulacak, sayıları 5.000'er kişiden oluşacak, ihtiyaç halinde diğer yerlerde de oluşturulacaktır.
- Askeri bir nitelik taşıdıklarında topu ve ağır makineli tüfeği olacak, mülki memurların emrindeki iç güvenliği sağlamakla görevli olan güçlerin eşkiyayı dağıtamamaları, eylemlerini önleyememeleri halinde, bu müfrezeler, subaylarının komutasında toplu olarak olay yerine gönderilecektir. Halkla mümkün olduğu kadar az temas etmesi sağlanacaktır.
- Piyade'ye 800, Süvariye'ye 1.000'er kuruş maaş ödenecek, kaçakların yakalanmasında ve eşkiya takibinde olağanüstü çabaları görülenlere de ayrıca nakdi ödül verilecektir.
- Bir yıl hizmetleri iki yıl olarak değerlendirilecektir.

düzenleyen 13 Ekim 1917 tarihli kararname, 15 Mart 1919 tarihli kararname ile ilga edilmişti. Jandarmanın hukuki durumu, 1917 tarihli kararnamenin yürürlükteki kısımları ile 1919 tarihli kararnamenin mer’i olan kısımlarının birleşmesiyle, dağınık bir vaziyette bulunmaktaydı. Bu eksikliği gidermek için yapılan meclis çalışmaları sonucunda 22 Haziran 1930 tarihinde 1706 sayılı Jandarma Kanunu yürürlüğe girmiştir.

1706 sayılı kanun, Cumhuriyet döneminde jandarmanın tanımını, görevlerini ve bu görevlerine göre bağlı bulunduğu makamları, makamların sıfat ve yetkisini belirlemiştir (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 208). Bu kanuna göre jandarma; “Türkiye Cumhuriyeti Jandarması; umumî emniyet ve asayiş korumağa, kanun ve nizamlar hükümlerinin icrasını temine ve bunlara müstenit Hükümet emirlerini ifaya memur müsellâh ve askerî bir inzibat kuvveti” (Resmi Gazete, 22) olarak tanımlanmıştır. Bu kanun ile jandarma teşkilatı; askeri eğitim ve terbiye konuları bakımından Büyük Erkânı Harbiye Reisliğine (Genelkurmay Başkanlığına); silah ve mühimmat, seferberlik ve seferde ordu emrine gireceklerin maaş, besleme ve giydirilme ile teçhizatı ve her türlü masraflarının karşılanması bakımından Milli Müdafaa Vekâletine (Milli Savunma Bakanlığına); emniyet ve asayiş işleri ile diğer bütün işlemler bakımından Dâhiliye Vekâletine (İçişleri Bakanlığına) bağlanmıştır (Alyot, 1947, s. 360).

1706 sayılı Jandarma Kanunu ile yetki-bağlılık özelinde oluşturulan bu üçlü saç ayağı 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu’nun kabulüne kadar yürürlükte kalmıştır. 1706 sayılı Jandarma Kanunu’nun⁴⁹ düzenlediği diğer önemli bir nokta da jandarma subaylarının Kara Harp Okulundan yetiştirilmesidir. Böylece askeri disiplinin ordudan jandarma teşkilatına aktarılmasına çalışılmıştır. Jandarma yönetiminin askeri hiyerarşi içerisinde yetişmiş subaylara emanet edilmesi 2016 yılına kadar devam etmiştir.

25 Aralık 1937’de Jandarma Teşkilat ve Vazife Nizamnamesinin Mer’iyete Konulması Hakkında Kararname⁵⁰ Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 282 maddeden oluşan bu kararname ile 1706 sayılı Kanunun düzenlemediği alanlar net bir

⁴⁹ Madde 11 — Jandarma zabitleri, her sene mektep masrafları jandarma bütçesinden Millî Müdafaa bütçesine nakledilmek şartile Mektebi Harbiye’den neşet edenlerden ve bir de 23’üncü madde mucibince ordunun muvazzaf muharip sınıfı yüzbaşı ve birinci mülâzimlerinden verilir. Her sene bu ihtiyaç Dâhiliye Vekâletince tespit ve Millî Müdafaa Vekâletince ordu ve jandarma ihtiyacı mütevaziyen nazarı itibaren alınarak temin olunur (Resmi Gazete, 22).

⁵⁰ Kararname şu başlıklardan oluşmaktadır; “Esaslar, Teşkilat ve Tertibat, Subay İşleri, Vazife, Mesuliyet, Münasebet, Jandarmanın Mahalli Memurlarla Münasebetleri, Genel Ödevler, Jandarmanın Vazifede Salahiyeti ve Hareket Tarzı, Tecziye ve Taltif” (Resmi Gazete, 1937).

şekilde ortaya konulmuştur. Böylece jandarma teşkilatının açık bir görev tanımı⁵¹ yapılarak, modern yapıya kavuşma süreci başlamıştır.

16 Haziran 1956 tarihinde yürürlüğe giren 6815 sayılı Kanun ile Gümrük Umum Kumandanlığı tarafından yürütülen sınır, kıyı ve karasularımızın, muhafaza ve emniyeti ile gümrük bölgelerinde kaçakçılığı men, takip ve tahkik görev ve sorumluluğu, Jandarma Genel Komutanlığı'na verilmiştir (Mevzuat, 2021). Sahil Güvenlik Komutanlığının 9 Haziran 1982 tarihinde 2692 sayılı Kanun ile kurulmasıyla kıyı ve karasularımızın korunması görevi bu kuruma devredilmiştir. Kara sınırlarının korunması görevi ise 1988 yılından başlayarak kademeli olarak Kara Kuvvetleri Komutanlığına devredilmiştir.⁵²

1968 yılında Diyarbakır'da Helikopter Bölük Komutanlığı adı altında ilk Jandarma Havacılık birliği kurulmuştur (J.Gnl.K.lığı, 2021). Böylece erken Cumhuriyet Döneminde başlayan, jandarmanın hareket kabiliyetini artırma/motorize⁵³ edilmesi hususunda önemli bir adım atılmıştır.

1974 yılında Jandarma Komando birlikleri (2 J. Komd. Tb.) ile Jandarma Havacılık Birlikleri Kıbrıs Barış Harekâtı'na katılmış ve Kıbrıs Türkünün bağımsızlık mücadelesinde de ön saflarda yerini almıştır (J.Gn.K.lığı, 2002, s. 213). Bu harekâta, Nevşehir ve Siirt Jandarma Komando Taburlarından oluşan jandarmalar, Beşparmak Dağları'nın temizlenmesinde, direnişin ortadan kaldırılmasında ve Sihuri deresinde 24 araçlık bir Rum konvoyunun pusuya düşürülmesi gibi konvoylara pusu kurulmasında görev almıştır (Alpar, 2013, s. 94). Kıbrıs Barış Harekâtı'nda Jandarma Komando Taburları, 13 personelini şehit vermiş, 14 personeli ise gazi olmuştur. 474 Rum askeri ile pek çok silah, araç ve gereç de ele geçirilmiştir. Kıbrıs Barış Harekâtında orduya eklenilerek başarılı bir harekât icra eden Jandarma Teşkilatının özverili çalışmaları TBMM'ce takdir edilmiştir. Kıbrıs Barış Harekâtı'na bizzat katılan Jandarma personeline TBMM tarafından çıkarılan kanun ile "Muharip Gazi" unvanı verilmiştir (Özmen, 2014, s. 13).

⁵¹ Bu kararname ile Ceza ve Tevkif evlerinin dış korunması, hükümlü ve tutukluların sevk ve nakil görevleri de jandarmaya verilmiştir.

⁵² Sınır Birliklerinin devri 08 Nisan 2013 tarihinde tamamlanmıştır (Alpar, 2013, s. 94).

⁵³ Jandarmanın Teşkilatı'nın hareket kabiliyetinin artırılması gayretleri 1928 yılında başlamıştır. 1928 yılında Jandarma Teşkilatı için ilk kez için 300 motosiklet ve 14 kamyon satın alınmış, 1930'da bu rakam 25'e yükseltilmiştir. İki binek ve üç kamyon merkez teşkilatının ihtiyacını karşılamak için Ankara'da bırakılırken diğerleri hudut birliklerine sevk edilmiştir (İçişleri Bakanlığı, 1973, s. 150).

1706 sayılı Jandarma Kanunu'nun günün şartlarına uymaması⁵⁴, güncelliğini yitirmesi üzerine yapılan Meclis çalışmaları neticesinde, 10 Mart 1983'de 2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2803 sayılı Kanun'un uygulanmasını sağlamak üzere, 18254 sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Yönetmeliği 17 Aralık 1983'de yürürlüğe girmiştir. 2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu jandarmayı; Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ayrılmaz bir parçası olan, silahlı, askeri bir güvenlik ve kolluk kuvveti olarak tanımlamaktadır.⁵⁵ Bu kanun ile jandarmanın genel görevleri mülki, adli, askeri ve diğer görevleri olarak belirtilmiştir. 2803 sayılı Kanun ile jandarma teşkilatının bağılılığı ise şu şekilde düzenlenmiştir; “Jandarma Genel Komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir parçası olup, Silahlı Kuvvetlerle ilgili görevleri, eğitim ve öğretim bakımından Genelkurmay Başkanlığına, emniyet ve asayiş işleriyle diğer görev ve hizmetlerin ifası yönünden İçişleri Bakanlığına bağılıdır. Ancak Jandarma Genel Komutanı, Bakana karşı sorumludur” (Mevzuat, 2007). 1706 sayılı Kanun'undan en temel farkının Millî Savunma Bakanlığı'na bağılılığına ilişkin ifadenin kaldırmış olması görülmektedir (Bilgiç, Cumhuriyet döneminde Türk Jandarması, 2020, s. 147).

Jandarma teşkilatı 1984 yılından günümüze kadar geçen süre içerisinde, ülkemizin bölünmez bütünlüğüne kasteden PKK ve diğer terör örgütlerine karşı, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri olmak üzere bütün ülke sathında terörle mücadelenin en önemli unsuru olmuştur. 19 Temmuz 1987 yılında Diyarbakır Jandarma Asayiş Komutanlığı olarak teşkil edilen, Jandarma Asayiş Kolordu Komutanlığı halen 5 ilde (Hakkâri, Şırnak, Siirt, Bitlis, Van) bulunan Kara Kuvvetleri Komutanlığı bağılı ve Jandarma Birliklerinin harekât kontrolünü elinde bulundurarak Teröristle Mücadele Harekâtını etkin bir şekilde sürdürmektedir.

⁵⁴ 2803 Sayılı Kanun'un gerekçesi Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü Tümgeneral M. Suat Eren tarafından şu şekilde açıklanmıştır; “halen yürürlükte bulunan Jandarma Kanunu 22 Haziran 1930 yılında mer'iyete girmiştir. Aradan geçen süre içinde ülkemizin nüfusu artmış, şehirleşme oranı yükselmiş, toplumumuzda önemli yapısal değişiklikler meydana gelmiştir. Toplumun sosyal, siyasi ve ekonomik değer yargılarında meydana gelen değişiklikler sonucunda fertlerin suç işleme oranı ve suçların nitelikleri de yeni boyutlar kazanmıştır. Ayrıca, daha sonra çıkarılan 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 1706 sayılı Jandarma Kanununun pek çok maddesini yürürlükten kaldırmıştır. Bu durumun sonucunda kanun boşlukları doğmuş, jandarmanın görevlerini yerine getirmesinin şekil ve şartları değişmiştir. Huzurlarınıza getirilen bu kanun tasarısı, ortaya çıkan kanun boşluklarını doldurmak, jandarmanın statüsünü günün şartlarına uygun hale getirmek, görev sahasını belirlemek ve jandarmayı her türlü olumsuz baskılardan korumak amacıyla hazırlanarak Yasama Meclisine sunulmuştur” (Türkiye Büyük Millet Meclisi, 1983, s. 366-367).

⁵⁵ Madde 3; Türkiye Cumhuriyeti Jandarması emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren silahlı, askeri bir güvenlik ve kolluk kuvvetidir (Mevzuat, 2007).

Uluslararası güvenlik ve iş birliğine önem veren Türk Jandarması (Bucak, 2010, s. 30), Askeri Statülü Kolluk Teşkilatları⁵⁶ kapsamında halen 19 üyesi⁵⁷ bulunan ve kısaca FIEP olarak bilinen Avrupa Akdeniz Jandarmalar ve Askeri Statülü Kolluk Kuvvetleri Birliğine 20 Ekim 1998 tarihinde üye olmuştur (www.fiep.org). Ayrıca, sadece Avrupa Birliği üyesi ülkelerin katıldığı ve halen 7 tam üyesi (Fransa, İtalya, İspanya, Portekiz, Hollanda, Romanya ve Polonya), 1 ortak üyesi (Litvanya) olan, Avrupa Jandarma Kuvveti (AJK)'ne 13 Mayıs 2010 tarihinde gözlemci olarak katılmış ve Barışı Destekleme Harekâtlarına aktif olarak destek vermektedir (www.eurogendfor.org).

27 Temmuz 2016'da yayımlanan 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu'nda köklü değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklik ile jandarma, -askeri⁵⁸ ibaresi kaldırılarak- silahlı genel kolluk kuvveti olarak tanımlanmış⁵⁹ ve tamamen İçişleri Bakanlığına⁶⁰ bağlanmıştır. Bu düzenleme ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde görev yapan üç genel kolluk teşkilatı – Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı- sadece ve tamamen İçişleri Bakanlığı çatısı altında toplanmıştır. Yani tarih tekerrür etmiş ve kolluğun birliği -Tevhid-i Zabıta Dönemi- olarak da bilinen 1846-1879 yılları arasında geçen dönemdeki uygulamaya dönüş yapılmıştır.

31 Temmuz 2016'da 669 sayılı KHK'nın 113'cü maddesiyle 2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu'nda yapılan değişiklik ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi⁶¹ (JSGA) kurulmuştur. Böylece Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç duyduğu subay, astsubay ve diğer personeli bu akademi tarafından yetiştirilecektir.

⁵⁶ Bugün dünyada 56 ülkede jandarma veya Askerî Statülü Kolluk Kuvveti bulunmaktadır. Teşkilatlarının isimleri jandarma olarak adlandırılmamasına rağmen İtalyan Karabinieri, İspanya Guardia Civil, Portekiz Cumhuriyet Muhafızları gibi kuruluşlar geleneksel anlamda Jandarma kabul edilmektedir. Diğer taraftan sadece askerî amaçlarla kurulan Polonya ve Sırbistan Jandarmaları isimlerinde jandarma ibaresi bulunmasına rağmen jandarma tanımına uygun bir teşkilat kabul edilmemektedir (J.Gn.K.lığı, 2012, s. III).

⁵⁷ Bu ülkeler; Fransa, İtalya, İspanya, Portekiz, Türkiye, Hollanda, Fas, Romanya, Ürdün, Arjantin, Şili, Katar, Tunus, Filistin, Ukrayna, Brezilya, Cibuti, Kuveyt, Senegal'dir.

⁵⁸ Jandarma'nın tanımından her ne kadar askerî ibaresi kaldırılmışsa da jandarma personelinin nasıp, terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından statü ve rütbelerine göre Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin haiz olduğu haklara tabi olduğu görülmektedir.

⁵⁹ 2803 sayılı Kanun 3. Madde; Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin verdiği görevleri yerine getiren *silahlı genel kolluk kuvvetidir* (Mevzuat, 2020).

⁶⁰ 2803 sayılı Kanun 4. Madde; Jandarma Genel Komutanlığı İçişleri Bakanlığına bağlıdır (Mevzuat, 2020).

⁶¹ Jandarma ve Sahil Güvenlik Teşkilatlarının subay ve astsubay ve diğer personel ihtiyacını karşılamak, ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın yapmak üzere bünyesinde fakülte, enstitü, astsubay meslek yüksekokulları, eğitim ve araştırma merkezleri ve kurslar bulunan bir yükseköğretim kurumu olarak İçişleri Bakanlığına bağlı Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi kurulmuştur (Resmi Gazete, 2016).

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'nin⁶² Yüksek Öğrenim Kuruluna akredite olması, mezun olan subay ve astsubaylarına ulusal ve uluslararası alanda geçerli olan diploma vermesi özelliği ile jandarmanın okullaşması özelinde çok önemli bir dönüşüm yaşadığını söylemek mümkündür. JSKA yeni bir jandarma eğitimi geleneğinin ilk adımı olarak düşünüldüğünde, bu durum yeni bir geleneğin icadı olarak değerlendirilebilir (Altunok, 2021, s. 46).

JSKA bünyesinde teşkil edilen Güvenlik Bilimleri Enstitüsü akademik alanda icra ettiği nitelikli çalışmaları ile bu dönüşümün odak noktasında bulunmaktadır. Beş ana bilim dalında (Suç Araştırmaları, Güvenlik Yönetimi, Kamu Yönetimi, Uluslararası Güvenlik ve Terörizm, Deniz Emniyeti ve Güvenliği) ile akademik faaliyetlerini sürdürmekte olan Güvenlik Bilimleri Enstitüsünde (JSKA, 2021) sırasıyla icra edilen akademik çalışmalar ; 08-10 Ocak 2018 tarihleri arasında icra edilen “Personel Yönetimi ve Teşkilatlanma Çalıştayı”, 16 Ocak 2018 tarihinde icra edilen “Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü Eğitim Çalıştayı”, 03 Ocak 2019 tarihinde icra edilen "Bilimsel Makale Yazım ve Dergi Yayıncılığı Paneli", 19-20 Eylül 2019 tarihleri arasında icra edilen “Uluslararası Güvenlik Kongresi”⁶³’dir.

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü tarafından 2019 yılından bu yana aylık olarak icra edilen Tematik Paneller alanyazına önemli katkılar sağlamaktadır. Bu çalışmalar sırasıyla, 2019 Yılı Tematik Panelleri; “Panel: Soykırım Paradoksu” (Nisan), “Kamu ve Güvenlik Personeli” (Mayıs), “Radikalleşme ve Terörizm” (Haziran), “Kentsel Dönüşüm ve Güvenlik” (Ekim), “Karşılaştırmalı İç Güvenlik Yönetimine Giriş: Ülke Profilleri” (Kasım), “Yönetim ve Güvenlik” (Kasım), “Seri Katiller” (Aralık), 2020 Yılı Tematik Panelleri; “Çocuk İstismarı ve Mücadele” (Ocak), “Panel: Akdeniz’in Yeni Jeopolitiği, Denizde Egemenlik ve Kıyı Güvenliği” (Ocak), “Yönetişim ve İç Güvenlik” (Şubat), “Kolluk ve Hukuk: Sorunlar ve Çözüm Önerileri” (Mart), “Covid-19 ve Güvenlik Uygulamaları Paneli” (Ekim), “Enerji ve Güvenlik Denkleminde Doğu Akdeniz” (Kasım), “Terör ve Medya” (Aralık), 2021 Yılı Tematik Panelleri; “Pandemi Döneminde Kolluk İletişimi” (Ocak), “Türkiye’de Afet Eğitimi ve Disiplinlerarası Yaklaşımlar” (Şubat),

⁶² Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi’nden 2017- 2020 yılları arasında; 1549 Jandarma Subay, 162 Sahil Güvenlik Subay, 53 Pilot Subay, 11 Misafir Subay, 12826 Astsubay, 2 Misafir Astsubay, 137 Sağlık Sınıfı Astsubay olmak toplam 14740 personel mezun olmuştur.

⁶³ 65 üniversite, 11 resmi kurum, 7 araştırma merkezinden olmak üzere; yurt dışından 20, yurt içinden 132 akademisyenin katılımıyla 5 farklı salonda 31 oturumda 160 bildiri ve konuşma yapılmıştır.

“Küresel Güvenlik Dinamikleri: Doğu Asya” (Mart), “Ağların Güçlerini Anlamak: Ağlar, Ağ Analizi ve Güvenlik” (Haziran)’dır.

Jandarma Genel Komutanlığı halen, ülke genelinde 3.056 İç Güvenlik Birliği, 218 Komando Birliği, 162 Cezaevi Birliği, 160 Koruma Birliği ve 4 Havacılık Birliği olmak üzere toplam 3.600 birimiyle (J.Gn.K.lığı, 2020), emniyet ve asayişin sağlanması amacıyla zaman mefhumu gözetmeksizin çalışmalarına devam etmektedir.

1.3.Bibliyografik Yöntem

Bibliyografya; Yunanca biblion: “kitap” ve graphein: “yazmak” sözcüklerinden türetilmiş Fransızca bibliographie kelimesinin Türkçeye aktarılması ile geçen “kitaplar konusunda yazı” (Özerdim, 1973, s. 60), “kitapları tanıtan yazı” (Türk dili ve edebiyatı ansiklopedisi, 1977), “bir konu üzerindeki kitapların tamamı veya bunlardan bahseden dergi” (Tuğlacı, 1971) anlamında kullanılmaktadır. Terim Yunan dilinde hem kitap yazmak hem de kitap çoğaltmak anlamında da kullanılmıştır (Higgins, 1941, s. 7). Batı dillerinde bibliyografya teriminin bir karşılığı olarak- Türkçede de yoğun bir kullanıma sahip- literatür sözcüğü kullanılmaktadır. Bibliyografya teriminin; Osmanlıcadaki karşılığı kitâbiyat⁶⁴, Türkçede ise kaynakça olarak karşımıza çıkmaktadır. Bibliyoloji’nin⁶⁵ bir bölümü olan bibliyografyanın konusu kitap ve dokümanları içerikleri itibarıyla inceleyerek tahlil ve tasnif etmek, bu tasnife göre listeler hazırlamaktır (Dantel ve Kuntbay, 1959).

AnaBritannica Sözlük bibliyografyayı; yayınların biçimsel özelliklerini inceleyen bilim dalı, ayrıca yayınların belirli bir sisteme göre dökümü olarak tanımlamaktadır (AnaBritannica, 1987, s. 126). Türk Dil Kurumu ise bibliyografyayı; belli bir konu, yer ve dönemle ilgili yayınları kapsayan veya en iyilerini seçen eser, kaynakça, bibliyografi olarak açıklamaktadır (TDK, 2019). Bibliyografya yayınları tanımlama, onlar hakkında tanıtıcı, niteleyici ve benzerlerinden ayırt edici bilgiler verme sürecidir. Bir yayının çeşitli basımlarını inceleyerek bibliyografik gelişimini belirleme de bu terimin kapsamı içinde sayılır. Ancak bibliyografya günümüzde, daha çok yayınların belli bir plana göre ve her yayını tanıtıcı, niteleyici, bilgiler vererek düzenlemiş listesi ve bu listeyi hazırlama bilimi ve sanatı anlamlarına gelmektedir.

⁶⁴ Osmanlıca’da aynı anlamda esâmî’l-kütüb, esâmî-i kütüb, ilm-i kütüb, ahvâl-i kütüb, ilm-i ahvâl-i kütüb gibi kavramlara da rastlanmaktadır (Kılıçarslan ve Altuğ, 2016, s. 338).

⁶⁵ Fransızca bibliologie kelimesinden dilimize geçmiş konularının ağırlığı kitaplara dayanan bilim dallarının (bibliyografya, kütüphanecilik, kitap tarihi, kitapseverlik) tamamı, yazın bilimi anlamındadır.

Bibliyografyalar, belirli bir konuda ve genellikle belirli bir dönem içinde yazılan veya yayımlanan eserlerin tasnif edilmiş tam listesini – yer belirtmeden – verir (Durmuş, 2002, s. 83-85). Yayınları bir bütün olarak ele alıp tanıtmaya niteliği ile bir yayının içindeki bölümleri veya makaleleri tanıtip duyurmayı amaçlayan dizin⁶⁶ (indeks)’lerden ve yayınları bir yere bağlı olmadan kaydetme özelliği ile de yapı ve oluşumları bakımından aynı işlemleri gerektiren, fakat belli bir koleksiyon, kütüphane veya kütüphaneler topluluğuna dahil bulunan yayınları listelemeyi amaçlayan kataloglardan⁶⁷ ayrılırlar.

Önceki yıllara ait yayınları belirleyerek onların bibliyografik denetimlerini⁶⁸ sağlayan bibliyografyalar akademisyenlerin çalışmaları için de önemli bir rehber niteliğindedir. Hirsch⁶⁹ akademisyenler için bibliyografyanın önemini şu şekilde özetlemiştir “ilmi çalışabilmek için ilim malzemesine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacı tatmin edecek ilmi neşriyattır. Âlimin bilgi sahasında kendine terettüp eden vazifeyi başarabilmek için muhtaç olduğu ilim malzemesinin nerede bulunduğunu bilmesi elzemdir. Bilhassa bibliyografyalar âlimin vazifesini kolaylaştıran mühim bir vasıtaadırlar” (Akünal ve Bayraktar, 1973, s. III). Bibliyografyalardan kütüphaneciler kitap seçiminde ve okuyucuya yönelik kütüphane hizmetlerinde, kitapseverler de yeni yayınları takip etmek için yararlanırlar.

Bibliyografya düşüncesinin matbaanın Avrupa’da keşfedildiği 1450’den sonra geliştiği söylenebilir (Acaroğlu, 1961, s. 135). Kitapların mekanik yolla çoğaltılmasını sağlayan bu büyük buluşun kısa zamanda bütün Avrupa’ya ve sonrada dünyaya yayılması, yalnızca eserlerin birçok nüshalarının elde edilmesine değil, yayınların sayısının da hızla artmasına sebep olmuştur. Bu durumda bilim insanları ve kütüphaneciler bu yayınların çıkışından haberli olmak, onları tanımak, yayıncılar ise yayınlarını duyurmak zorunda kalmışlardır.

⁶⁶ Bir kitabın veya derginin kişi, konu, yer adı vb. bakımından içindekileri yer numarasıyla belirten ve eserin arkasında yer alan alfabetik liste, endeks, indeks, fihrist (TDK, 2019).

⁶⁷ Kitaplıktaki kitapları veya belli bir daldaki gereçleri, nitelikleri bakımından tanıtmak, arandıklarında bulunmalarını sağlamak amacıyla, yer numaraları belirtilerek hazırlanmış kitap, defter veya fişten oluşan bütün, fihrist (TDK, 2019).

⁶⁸ İnsanlığa ait bilimlere katkısı olan her türde basılmış, yayınlanmış, hatta gör-ışit araçları ile ilgili gereçlerin etkin ve örgütlenmiş sınıflandırılması ve kayıtlanması olarak tanımlanmaktadır (Sanalan, 1977, s. 13).

⁶⁹ Alman-Türk Hukukçusu Ord. Prof. Dr. Ernst E. Hirsch, Türk vatandaşlığına geçtikten sonraki adı ile Ernest Hirsch, 1933-1943 yılları arasında İstanbul Üniversitesinde Ticaret Hukuku, Fikri ve Sınai Haklar alanlarında lisans ve doktora öğretiminde bulunmuş, 1943-1952 yılları arasında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi (AÜHF) öğretim üyeliği görevindeyken de, özellikle Türk Ticaret Kanunu, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile Marka ve Patent Kanunu projelerinin hazırlanmasında “kodifikatör” olarak büyük rol oynamıştır (Yüksel, 2014, s. 31).

Avrupa’da bibliyografya sözünün ilk defa 17. yüzyıl’da kullanıldığı ve çağdaş anlamdaki bibliyografyaların da bu yüzyılda görünmeye başladığı bilinmektedir. Ancak, bunların büyük bir değer ve önem kazanması, yayın sayısında büyük artışların görüldüğü 19. yüzyıl’da mümkün olmuş; bibliyografik denetimin uluslararası bir seviyede ele alınmasına ihtiyaç duyularak, bunu sağlayacak kuruluşların⁷⁰ oluşturulması bu dönemde gerçekleştirilmiştir (Higgins, 1941, s. 10). 20. Yüzyıl ise önceleri ayrı düşünilemeyen dokümantasyon ve dizinleme gibi diğer bibliyografik denetim yöntemlerinin bibliyografyadan ayrıldığı, bibliyografinin kesin anlamına kavuştuğu dönemdir.

Dünya’da ilk bibliyografya çalışması olarak kabul edilen eser, Johann Trithem’in, 1464 yılında yazdığı ve bin yazma eseri tanıttığı “Liber de scriptoribus ecclesiasticis” isimli kitaptır (Özerdim, 1973, s. 63). İslam dünyasında ise bibliyografik mahiyette ilk önemli eser olarak İbnü’n-Nedîm’in, 987 tarihine kadar yazılan Arapça eserlerle Hintçe, Farsça, Süryanice ve Yunancadan Arapça’ya çevrilen çeşitli ilim dallarına dair eserleri ile bunların yazarları ve içeriği hakkında bilgi veren el-Fihrist isimli kitaptır (Durmuş, 2002, s. 83-85). Türkiye’de ilk bibliyografya çalışması, 1608-1657 yılları arası yaşamış Kâtip Çelebi tarafından yazma eserlere dayanılarak yazılan Keşfü’z Zunûn⁷¹ adlı eseridir (Ünlü, 2015, s. VII). Bu değerli çalışmanın Bağdatlı İsmail Paşa’nın, Keşfü’z Zunûn Zeyli (ek) ile sürdürülmüş olması da bibliyografya tarihimiz açısından önemlidir. Mareşal Gazi Ahmet Muhtarın 1900 yılındaki Ahvalname-i Müellefat-ı Askeriye-i Osmaniye isimli eser ile 1891 yılındaki Mizancı Murat’ın Devr-i Hamidi Asarı eseri ve Maarif-i Umumiye Listesi bibliyografyalar tarihimizin ilk yapıtlarıdır (Özerdim, 1979, s. 162-163).

Cumhuriyet Döneminde ise ilk önemli bibliyografya çalışmaları yeni Türk harflerinin kabul edildiği 1928 yılından sonra başlamaktadır. 1931-1933 yılları arasında, 1928’den itibaren yeni Türk harfleri ile yayımlanmış eserleri listelemek üzere Maarif Talim ve Terbiye Heyeti’nce üç cilt içinde on beş sayı halinde yayımlanmış olan

⁷⁰ 1895’te Paul Otlet ile Henri-Marie Lafontaine bütün dünyada yayımlanan kitap ve makaleleri içeren bir bibliyografya oluşturmak maksadıyla Brüksel’de Uluslararası Bibliyografya Enstitüsü’nü (1938’den sonra Uluslararası Dokümantasyon Federasyonu) kurdular (AnaBritanica, 1987, s. 111). Milyonlarca kitap ve makale fişi toplayarak, bunları Ondalık Sınıflandırma Sistemi’ne göre sınıflandırdılar. Ancak yayın alanındaki son derece hızlı gelişmeler ve doküman hazırlamanın artan maliyeti sebebiyle amaçlarını gerçekleştiremediler. Günümüzde dünya çapında bibliyografya gereksinimini bir ölçüde gidermek amacıyla Londra-British Museum ve Paris-Ulusal Kitaplık gibi büyük kütüphaneler kataloglar yayımlamaktadır. Ayrıca Washington-Kongre Kitaplığı’da bilgisayar sistemi kullanarak yeni eserlerin üzerine bilgi derlemekte ve yayımlamaktadır.

⁷¹ Yapıtta üç yüzü aşkın bilgi/bilim (‘ilm) dalı konuları ve yararları bakımından tanıtılmakta ve bu alanlarda yazılmış kitapların yazarları, adları, konuları, bölümleri, altbölümleri, başlangıç tümceleri, yazılış tarihleri, şerhleri ve haşiyeleri bildirilmekte, on dört bin beş yüz kadar kitap ve kitapçık (risâle) ile on bin kadar yazar ve yorumcunun adı geçmektedir (Keseroğlu ve Yurtoğlu, 2019, s. 100).

Bibliyografya (Özerdim, 1974, s. 168) ile Cumhuriyetin 10. yılı dolayısıyla, 1928-1933 yılları arasında Türkiye’de yayımlanmış eserleri toplamak üzere İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Bibliyografya Servisi’nce hazırlanıp 1933’de Maarif Vekâletince yayımlanan Türkiye Bibliyografyası milli bibliyografyamızın çıkarılması yolunda atılan ilk adımlardır. Nitekim bu girişimler, 2527 sayılı Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu’nun 1934’de yürürlüğe girmesi ile resmîyet kazanmış ve milli bibliyografyamız 1934’ten itibaren, yine “Türkiye Bibliyografyası”⁷² adıyla düzenli ve sürekli çıkmaya başlamıştır. 1955 yılında Milli Kütüphane’de kurulan Bibliyografya Enstitüsü’ne bu bibliyografyayı hazırlama görevi verilmiştir (Başbuğoglu, 1971, s. 38). “Türkiye Makaleler Bibliyografyası” adını taşıyan ve Türkiye’de çıkan dergileri, yıllıkları, akademik yayınları ve çeşitli makaleleri derleyerek tanıtan diğer bibliyografya da Türkiye Bibliyografyasını tamamlamaktadır (Meydan Larousse, 1973, s. 357). Türkiye Bibliyografyası⁷³ ve Türkiye Makaleler Bibliyografyası⁷⁴ günümüzde Milli Kütüphanenin internet adresinden (www.millikutuphane.gov.tr) kullanıcıların erişimine açıktır.

1.4. Türleri

Özerdim (1979, s. 161-162) bibliyografyaları yedi başlık altında sınıflandırmıştır. Bunlar; kapsamlarına göre uluslararası ve ulusal bibliyografyalar, konularına göre genel ve özel bibliyografyalar, düzenlenişlerine göre yalın ve açıklamalı bibliyografyalar, amacına göre saptama ve duyurma bibliyografyaları, zamana göre süreli ve tamamlanmış bibliyografyalar, kaynaklarına göre birincil ve ikincil bibliyografyalar, hazırlanışlarına göre alfabetik, sistematik ve kronolojik bibliyografyalardır.

Uluslararası bibliyografyalar; bir ya da daha fazla konuda çeşitli ülkelerin yayınlarını kapsayan bibliyografyalardır. Kütüphane kataloglarının basılmış biçimleri bu

⁷² 1939 yılında Türkiye Bibliyografyası, 1928- 1938 adıyla on yıllık iki cilt halinde yayımlanmıştır. Bunların biri 7.445 resmi devlet yayını, diğeri de 8.613 sayıda özel yayını içermektedir. Türkiye Bibliyografyası, 1939-1943 yılları arasında üç aylık, 1944-1948 yılları arasında ise aylık olarak çıkmıştır. 1939-1948 yıllarını bir araya getiren toplu üç cilt, 1957-1964 yılları arasında basılmıştır. 1949 yılına ait fasiküller gene üç aylık olarak yayımlanmış ve 1953 yılına kadar devam etmiştir.

⁷³ Türkiye Bibliyografyası (TB); kitaplar, süreli yayınlar, görsel-işitsel materyaller taranarak yazar adları, eser adları, süreli yayın adları, ISBN (Uluslararası Standart Kitap Numarası)ve ISSN (Uluslararası Standart Süreli Yayın Numarası) olmak üzere beş ayrı dizin halinde- AACR (Anglo-American Cataloguing Rules = Anglo-Amerikan Kataloglama Kuralları) 2.bs. 1988 revizyonuna göre kataloglanmakta ve Dewey Onlu Sınıflama 20. edisyonuna göre sınıflanarak- 2003 yılından itibaren de elektronik (CD-PDF) ortamda üretilerek kullanıcıların erişimine açılmıştır (Milli Kütüphane, 2015).

⁷⁴ Türkiye’de yayınlanan en önemli ve kapsamlı elektronik kaynaklardan birisi olan Türkiye Makaleler Bibliyografyası “1923’ten Günümüze Makaleler” sloganıyla şu an için 5 bin dergideki 1 milyona yakın bilimsel makale -makale adı, yazar adı, yayın adı, konusu, ISSN (Uluslararası Standart Süreli Yayın Numarası), yayın yılı olmak üzere altı ayrı arama seçeneği ile- 1995 yılından itibaren de elektronik ortamda kullanıcıların erişimine sunulmuştur (Milli Kütüphane, 2015).

tür bibliyografyalara örnek verilebilir. Edebiyat alanında çeşitli ülkelerden yaklaşık 2500 yayının tanıtıldığı “The Reader's Adviser, H.R. Houfman, New York, R.R. Bowker, 1964” isimli çalışma uluslararası bibliyografya örneğidir. Ulusal bibliyografyalar ise bir ülke sınırları içerisinde yayımlanan eserleri içeren çalışmalardır. “Türkiye Bibliyografyası” tipik bir ulusal bibliyografya örneğidir.

Genel bibliyografyalar, yayınları herhangi bir konu sınırlaması yapmadan listeleyen çalışmalardır. Türkiye Makaleler Bibliyografyası genel bibliyografya türüne örnektir. Özel bibliyografyalar ise özellikle konu bakımından sınırlama yapılarak oluşturulan çalışmalardır. “İngilizce Kamu Yönetimi Literatürünün Görünümü (2010–2019), Şeyma Eşki Çaylak, İmren Pınar Dülger, Meryem Çakır Kantarcıoğlu, Soner Kavuncuoğlu, Erol Uğraş Öçal, İlkey Tosun, Ankara, Ankara Üniversitesi Kamu Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayını, 2020” isimli çalışma özel konulu bir bibliyografya örneğidir.

Yalın bibliyografyalar yayınların sadece bibliyografik künyelerini; eser adı, yazar adı, basıldığı şehir, yayınevi, sayfa sayısı ile varsa uluslararası standart kitap numarası⁷⁵ ve uluslararası standart süreli yayın numarası⁷⁶ sunan çalışmalardır. “Türkiye’de Çalışma Yaşamı Bibliyografyası, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 2000” yalın tarzda sunulmuş bibliyografya örneğidir. Açıklamalı bibliyograflar ise bir konu sınırlaması olsun ya da olmasın tanıttıkları eserlerin içeriği hakkında da açıklama sunan çalışmalardır. Tenkitli bibliyografyalarda bu kapsamda değerlendirilmektedir. “Türk Amme İdaresi Bibliyografyası 1928-1957 Seçme ve Notlu, Prof. Dr. Albert L. Sturm, Doç. Dr. Cemal Mıhçıoğlu, Ankara, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İdari Bilimler Enstitüsü, 1959” isimli çalışma açıklamalı bibliyografya türüne örnektir.

Saptama bibliyografyaları belirli bir konuda yapılmış olan yayınları tespit etmek maksadıyla hazırlanan çalışmalardır. “Türk İdare Dergisi (1928-1988), Dr. Tayfun Özşen, Ankara, İçişleri Bakanlığı, 1988” isimli çalışma kamu yönetimi bakış açısı ile hazırlanmış bir saptama bibliyografya örneğidir. Duyurma bibliyografyaları ise genellikle yayınevlerinin yeni çıkan kitaplarını okuyucu kitlesine haber vermek maksadıyla

⁷⁵ ISBN (Uluslararası Standart Kitap Numarası): Bir kitabın yayınlanmadan önce belirli bir basımına verilen 10 haneli özel kod, 1 Ocak 2007’den beri Uluslararası Standart Kitap Numaraları 13 haneden oluşmaktadır. (Ankara Üniversitesi, 2019). Ekmeleddin İhsanoğlu’nun “Açıklamalı Türk Kimya Eserleri Bibliyografyası (Basmalar/1928) ve Modern Kimya Biliminin Türkiye Cumhuriyeti’nin Kuruluşuna Kadar Olan Durumu ve Gelişmesi”, (İstanbul: İslâm Tarih, Sanat ve Kültürü Araştırma Merkezi, 1985) isimli eseri Türkiye’de ilk defa ISBN numarası- 9290633514- kullanılmış çalışmadır (Ergün, 1986, s. 44).

⁷⁶ ISSN (Uluslararası Standart Süreli Yayın Numarası): Bir yayın dizisinin belirli bir başlığına (bir dergiye) verilen 8 haneli özel kod (Ankara Üniversitesi, 2019).

hazırladıkları çalışmalarıdır. “Varlık Yayınları Bibliyografyası, A. Rıza Atay, Sami N. Özerdim, İstanbul, Varlık Yayınevi, 1968” isimli çalışma duyurma bibliyografya türüne örnektir.

Sürekli bibliyografyalar belirli bir periyodu içine alan çalışmalarıdır. “Türkiye Bibliyografyası” 2003 yılından itibaren okuyuculara aylık olarak sunulduğu için sürekli bibliyografya olarak değerlendirmek mümkündür. Tamamlanmış bibliyografyalar⁷⁷ ise yayının sürekli yayın olmadığını gösteren ve genellikle bir kitabın ya da konunun çerçevesi içerisinde kalan çalışmalar olarak tanımlanabilir. “Doğumunun 95. Yıldönümü Münasebetiyle Ziya Gökalp Bibliyografyası, İsmet Binark, Nejat Sefercioğlu, Ankara, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, 1971” isimli çalışma tamamlanmış bibliyografya türüne örnektir.

Bibliyografyalar hazırlanırken kaynaklara doğrudan doğruya ulaşılmışsa Birincil Bibliyografya olarak tanımlanmaktadır. “Seçme Eserler Bibliyografyası, Adnan Ötüken, İstanbul, Bir Yayınevi, 1946” yazarın bizzatıhi kaynaklara ulaşarak hazırladığı bir bibliyografya olduğu için Birincil Bibliyografya türüne örnektir. İkincil bibliyografyalar ise başka bibliyografyalardan istifade edilerek hazırlanan çalışmalarıdır. “1928-1965 Yılları Arasında Türkiye’de Basılmış Bibliyografyaların Bibliyografyası, Filiz Başbuğoğlu, Lamia Acar, Necdet Ok, Ankara, UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Yayınları, 1966” isimli çalışma ikincil bibliyografya türüne örnektir.

Alfabetik bibliyografyalar hazırlanırken yayınlar yazar soyadlarına göre, yazarı belli olmayan yayınlar ise yayın adına göre sıralanmaktadır. “Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi’nde Yapılan Folklorla İlgili Lisans Tezleri Bibliyografyası (1940-1980), Gülen Çetin, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları, 1986” isimli çalışma alfabetik bibliyografya türüne örnektir. Sistematik bibliyografyalar ise yayınların konularına göre sıralanması ile oluşturulan çalışmalarıdır. “Türkiye Tarih Yayınları Bibliyografyası (1729-1984), Enver Koray, Ankara, Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, 1984” isimli çalışma sistematik bibliyografya türüne örnektir. Kronolojik bibliyografılarda ise yayınlar basım tarihine göre sıralanmaktadır. “Nurullah Ataç Bibliyografyası (1921-1957), Sami N. Özerdim, Ankara, Türk Dil Kurumu, 1962” isimli çalışma kronolojik bibliyografya türüne örnektir.

⁷⁷ Tamamlanmış olma durumu görecelidir, yoksa hiçbir bibliyografya yüzde yüz tamam olduğu söylenemez, her geçen gün geride kalan eksiklerle birlikte yenilikleri de getirir (Özerdim, 1979, s. 162).

İKİNCİ BÖLÜM

BİBLİYOGRAFİK ANALİZ, BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

2.1. Bulgular ve Değerlendirme

2.1.1. *Kitap Çalışmalarının Analizi*

Bu bölümde, bibliyografyada yer alan 394 kitap; anahtar kelimelere, konularına, elde edildiği veri tabanına, yayımlandıkları yayınevlerine, şehirlere ve yıllara göre analiz edilmiştir. Analiz sürecinde öncelikle grafik sunulmuş, müteakiben yorumlanmıştır.

Kitap künyeleri yazarların verimliliklerine göre incelendiğinde; editörlü kitaplarda sırasıyla Prof. Dr. İ. Hakkı Demircioğlu, Doç. Dr. Ahmet Özcan, Doç. Dr. Yücel Yiğit, Doç. Dr. Tekin Avaner; diğer kitaplarda ise Prof. Dr. Feridun Yenisey, (E). J. Alb. Necati Kılıçkaya, Av. (E.) J. Alb. Dr. Kadir Gündoğan, Av. (E.) J. Yb. Cihan Koç ön plana çıkmaktadır.

Kitap çalışmalarının analizi öncesinde, bibliyografyamızda bulunan bazı kitapların belirli açılardan detaylı olarak incelenmesi faydalı olacaktır.

Bu noktada ilk olarak incelenecek kitap; Jandarma Genel Komutanlığı tarafından 2018 yılında yayımlanan “*Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Belgelerle Jandarma Teşkilatı*” isimli çalışmadır. Eser, Jandarma Genel Komutanlığı Genel Sekreterliği Halkla İlişkiler ve Bilgi Edinme Şube Müdürlüğü bünyesinde, Murat Babuçoğlu ve Orhan Özdiil tarafından yayıma hazırlanmıştır. 511 sayfadan oluşan kitabın baskısı Jandarma Basımevi Müdürlüğü tarafından yapılmıştır.

Kitap; “*Osmanlı Dönemi Belgeleri*” ve “*Cumhuriyet Dönemi Belgeleri*” başlığı altında iki bölümden oluşmaktadır. Eserde sıralanan belgeler, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünde bulunan jandarma teşkilatıyla ilgili yaklaşık elli iki bin gömlek içerisinde beş yüz bini Osmanlı dönemine ait olmak üzere toplam altı yüz elli bin civarında belgenin arasından seçilmiştir (Babuçoğlu ve Özdiil, 2018, s. 7). Çalışmada 1939-1920 tarihleri arasında 130 adet, 1920-1983 tarihleri arasında 121 adet olmak üzere toplam 251 adet belge kronolojik olarak sıralanmıştır. Genel okura hitap etmesi amacıyla Osmanlı dönemine ait tüm belgeler birebir Türkçeye çevrilmiş ayrıca anlaşılabilirliği zor olan belgeler yalınlaştırılmıştır. Tüm belgelerin künye ve özetleri -İngilizceye’de çevrilmiştir- ile eski

harf okuyabilen araştırmacılar için tıpkıbasımları yapılmıştır. Eser birçok fotoğraf ile görselleştirilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığı'nın resmi kuruluş tarihi olan 1939 yılından 1983 yılına kadarki zaman dilimi için 251 arşiv belgesinin kronolojik olarak sunulduğu bu çalışmada sadece arşiv belgeleri ile bu belgelere ait transkripsiyon, künye ve özet bilgiler ile fotoğraflar bulunmaktadır. Eserde bu belgeleri açıklayıcı, tanımlayıcı ya da neden-sonuç ilişkisini belirten yazar incelemeleri yoktur. Yani kitap, yazar yorum ve değerlendirmelerinden soyutlanmış durumdadır. Bu önemli ayrıntı çalışmanın özgün yanını oluşturmaktadır. Kitap bu özelliği ile okuyucuya arşiv belgelerine doğrudan erişim imkânı sağlamaktadır.

Kitapta yayımlanan birçok belgenin, başlı başına makale ve çalışmalara kaynaklık edebilecek kadar değerli bilgiler sunabileceği değerlendirilmektedir. Şüphesiz eser ile ortaya çıkarılmış olan yeni arşiv belgelerinin tamamının tüm detaylarıyla değerlendirilmesi bu çalışmanın amaç ve kapsamı dışındadır. Ancak okuyucuya kitap ile bir bakış açısı sunmak maksadıyla, Osmanlı dönemine ait iki, Cumhuriyet dönemine ait iki olmak üzere toplam dört belge incelenecektir.

Osmanlı dönemi belgeleri isimli bölümde, 20. sırada yer alan doküman; BOA, İMMS, 37 / 1538-1 referanslı, 14 Haziran 1869 tarihli “*Asakir-i Zaptiye Nizamnamesi*” isimli belgedir. Zaptiye askerlerinin temin şartlarını ve sürecini, teşkilatlanmasını, özlük haklarını, görevde yükselmelerini, görevden ayrılmalarını ve emeklilikleri konularında hükümler içeren ve dört bölümde otuz maddeden oluşan bu nizamname 14 Haziran 1869 tarihinde Padişah Abdülaziz tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Bu nizamname 1864 Vilayet Nizamnamesi ile birlikte merkezi ve yeknesak bir jandarma teşkilatının hukuki temelini oluşturması açısından kıymetli olabileceği değerlendirilmektedir.

Osmanlı dönemi belgeleri isimli bölümde, 59. sırada yer alan doküman; BOA, D.H.MKT, 1342 / 83-1 referanslı, 8 Aralık 1883 tarihli “*Eşkîya takibi hakkında Seraskerlik'ten [Harbiye Nezareti'nden] Dahiliye Nezareti'ne gönderilen yazı*” isimli belgedir. Belgede özetle; son zamanlarda eşkıya ile mücadele kapsamında vilayetlerin pek çoğunda ordu birlikleri kullanılması ve bu durum fazladan masrafa sebep olduğu gibi ordunun barış zamanında yapması gereken eğitim ve tatbikat görevlerini de aksatması hususu tenkit edilmektedir. Bu aksaklığın önüne geçilebilmesi maksadıyla Harbiye Nezaretince eşkıya takip ve tenkili için yapılan operasyonların jandarma tarafından

yürütülmesi gerektiği, ordu birliklerinin ancak jandarmanın kuvvetini aştığı istisnai hallerde göreve çağrılabilceği ve bu konuda tüm valiliklere gerekli talimatın verilmesi önerisi getirilmiştir.

Cumhuriyet dönemi belgeleri isimli bölümde, 1. sırada yer alan doküman; BCA 30-18-1-1_1-1-19-1 ve 2 referanslı, 26 Mayıs 1920 tarihli “*Seyyar Jandarma müfrezelerinin kurulması hakkında Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca kabul edilen kanun tasarısı*” isimli belgedir. 11 Bakan ve Büyük Millet Meclisi Reisi M. Kemal imzalı, dokuz maddeden oluşan bu kanun tasarısı, Seyyar Jandarma Taburları’nın teşkilat, malzeme, kadroları ile görev ve özlük haklarını düzenlemektedir.

Cumhuriyet dönemi belgeleri isimli bölümde, 2. sırada yer alan doküman; BCA 30-18-1-1_1-16-7 referanslı, 13 Temmuz 1920 tarihli “*Jandarma personelinin Adliye ve Mülkiye daireleri emrinde görevlendirilmelerine dair kararname*” isimli belgedir. 9 Bakan ve Büyük Millet Meclisi Reisi M. Kemal imzalı, on iki maddeden oluşan bu kararname, tebliğ görevi yapmak maksadıyla kaza, liva ve vilayet Cumhuriyet Savcılarının emrine okur-yazar jandarma personeli görevlendirilmesini düzenlemektedir.

İkinci olarak incelenecek kitap; İçişleri Bakanlığı Tetkik Müşaviri Dr. Abdülhalim Tevfik Alyot tarafından 1947 yılında yayımlanan “*Türkiye’de Zabıta – Tarihi Gelişim ve Bugünkü Durum*” isimli çalışmadır. Kitabın ilk baskısı İçişleri Bakanlığı Yayınları Seri: III, Sayı: 4 notu ile Kanaat Basımevi tarafından 1947 yılında yapılmıştır. Kitabın son baskısı ise Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Akademisi Türk Polis Tarihi Araştırmaları Merkezi Nu. 1 notu ile Kozan Ofset tarafından 2008 yılında yapılmıştır.

Kitap; Türk kolluk tarihi hakkındaki en hacimli çalışmalardan biri (1092+XVI) ve özellikle Tanzimat Dönemi sonrası için en derin bilgi veren kaynak eserlerden birisi olarak değerlendirilebilir. Çalışma Jandarma ve Polis Teşkilatı’nın özellikle 1845’den 1947 yılına kadarki gelişimini mevzuattaki değişiklikleri de esas alarak incelemektedir. Yazar çalışmasında 1845’den önceki dönem hakkında da bilgiler vermektedir. Kitap 8 bölüm halinde toplam 1108 sayfadan oluşmaktadır. Kitabın sonunda geçmiş yıllardaki bazı zabıta kıyafetleri başlığı altında 59 adet fotoğraf sıralanmıştır.⁷⁸

⁷⁸ Bu fotoğraflar Ankara Polis Enstitüsü Kıyafet Müzesindeki tarihi bilgilere dayanılarak Polis Tatbikat laboratuvar memuru ve Jandarma Subay Okulu kriminalistik öğretmeni Bay Hulusi Çelik tarafından takdire şayan bir itina ile vücuda getirilen mankenlerden alınmıştır (Alyot, 1947, s. 1092).

Birinci bölüm; “*Osmanlı İmparatorluğu’nun Kuruluşundan Evvel Türk ve İslam Dünyasının Zabıta İşleri*” başlığı altında 10 sayfadan oluşmaktadır. Bu bölümde ilk önce Eski Türklerde kolluk işlemleri hakkında genel bilgiler verilmiştir. Müteakiben İslamiyet’in kabul edilmesinden sonraki süreçte Türklerde kolluk işlemleri, Oğuz Türesi, Uluğ Yaşa ve Timur’un Tüzükatı üzerinden açıklanmıştır.

İkinci bölüm; “*Osmanlılar Devri*” başlığı altında 12 sayfadan oluşmaktadır. Bu bölümde Osmanlı’da kolluk faaliyetlerine zemin oluşturan çeşitli ceza hükümleri açıklanmıştır.

Üçüncü bölüm; “*Osmanlı İmparatorluğu’nun Kuruluşundan İstanbul’un Fethi Tarihi Olan 1453 Senesine Kadar*” başlığı altında 11 sayfadan oluşmaktadır. Bu bölümde Osmanlı devlet sistemi başat aktörler üzerinden açıklanmıştır.

Dördüncü bölüm; “*1453 Tarihinden Yeniçeri Ocağı’nın Lağvedildiği 1826 Tarihine Kadar*” başlığı altında 28 sayfadan oluşmaktadır. Bu bölümde başlıkta belirtilen tarih aralığında İstanbul’un kolluk sorumluluk bölgeleri ile kolluk görevlileri açıklanmıştır.

Beşinci bölüm; “*11 Zilkade 1241 (1826) Tarihinden 18 Safer 1262 (1846) Tarihine Kadar*” başlığı altında 10 sayfadan oluşmaktadır. Bu bölümde başlıkta belirtilen tarih aralığında İstanbul ve eyaletlerdeki kolluk teşkilatlanması açıklanmıştır.

Altıncı bölüm; “*Zaptiye Müşüriyetinin Kurulduğu 1846 Tarihinden Zaptiye Nezaretinin Lağvedildiği 1909 Tarihine Kadar*” başlığı altında 186 sayfadan oluşmaktadır. Bu bölüm hazırlık devresi, jandarma, polis, zabıta kuvvetlerine vazife yükleyen mevzuat, bekçiler ve hususi zabıta alt başlıklarına ayrılmıştır. Hazırlık devresi kısmında; Zaptiye Müşüriyeti, 21 Zilkade 1286 (1870) tarihli Dersaadet ve Mülhakat-ı İdare-i Zabıta ve Mehakim-i Nizamiye Nizamnamesi ile Zaptiye Müşüriyetinin kaldırılma süreci açıklanmıştır. Jandarma kısmında; jandarmanın kuruluş tarihi, ilk mevzuatına göre jandarmanın durumu, Zaptiye Teşkilatının Seraskerliğe bağlanması, Girit Vilayeti Asakiri Zaptiyesi, Şarki Rumeli Jandarması, Rumeli Islahatı, 1319 tarihli Jandarma Nizamnamesi ve Jandarma Dairesi Teşkilatı incelenmiştir. Polis kısmında; polis teşkilatının kuruluşu ile 1907 tarihli Nizamnameye göre polisin görev ve yetkileri açıklanmıştır. Zabıta Kuvvetlerine Vazife Yükleyen Mevzuat kısmında; Hayvan Sırkatinin Men’i İçin İttihaz Olunan Usule Dair Nizamname, Eski Eserlerin Korunması ile Hayvanların Sağlık Zabıtası hükümleri incelenmiştir. Bekçiler kısmında; mahalle/çarşı, orman muhafaza, arazi bekçileri ile

korucularının görev ve yetkileri tartışılmıştır. Hususi zabıta kısmında; Gümrük Muhafaza Teşkilatı ile bütün kaçakçılığının önlenmesi gayretleri incelenmiştir.

Yedinci bölüm; “23 Temmuz 1908’den Günümüze Kadar” başlığı altında 218 sayfadan oluşmaktadır. Bu bölüm; jandarma, polis, bekçiler ve çobanlar ile hususi zabıta alt başlıklarına ayrılmıştır. Jandarma ve polis kısımları; Meşrutiyet Dönemi, T.B.M.M Dönemi ve jandarma/polis okulları isimli olarak ikinci derece alt başlıklara bölünmüştür. İki teşkilatın görev ve yetkileri kendi mer’i mevzuatları kapsamında detaylı olarak incelenmiştir. Bekçiler ve çobanlar kısmında; köy korucuları, kır bekçileri ile çoban ve sığırtmaçların hukuki sorumlulukları tartışılmıştır. Hususi zabıta kısmında; Belediye Zabıtası, Gümrük ve Hudut Muhafaza Zabıtası, Limanlar Zabıtası ile Ordu Zabıtası mevzuat eksenli olarak incelenmiştir.

Sekizinci bölüm; “Zabıtaya Vazife Yükleyen Bugünkü Mevzuat” başlığı altında 207 sayfadan oluşmaktadır. Bu bölüm kolluk görevlilerine yetki ve sorumluluk veren, dönemin mer’i mevzuatının konu başlıkları altında sıralanmasıyla oluşturulmuştur. Askeri konular kapsamında 6 adet, genel konular kapsamında 6, iktisadi konular kapsamında 7 adet, inkılaplar konusunda 7 adet, maarif konusunda 2 adet, mali konular kapsamında 2 adet, münakalat kapsamında 6 adet, nafia konusunda 3 adet, sağlık konusunda 6 adet, tekel konusunda 2 adet, ticaret konusunda 5 adet, ziraat konusunda 8 adet kanun ile zabıta doğrudan doğruya ilgilendiren mevzuat başlığı altında belirtilen 17 adet kanun olmak üzere toplam 77 adet kanun listelenmiştir.

Son olarak incelenecek kitap; Prof. Dr. İsmail Hakkı Demircioğlu, Doç. Dr. Ahmet Özcan ve Doç. Dr. Yücel Yiğit editörlüğünde 2018 yılında yayımlanan “*Miras ve Değişim: Osmanlı’dan Cumhuriyete Jandarma*” isimli çalışmadır. Kitap 10 bölüm şeklinde 51 yazar tarafından yazılmış 45 makale olmak üzere toplam 877 sayfadan oluşmaktadır. Bu yazarların 4 tanesi Profesör, 10 tanesi Doçent, 16 tanesi Doktor Öğretim Görevlisi, 6 tanesi Doktor, 3 tanesi Doktora Öğrencisi, 7 tanesi Öğretim Görevlisi, 1 tanesi Yüksek Lisans öğrencisidir. Yazarlardan 11 tanesi jandarma personelidir.

Kuruluşundan günümüze, tarihsel süreci ağırlıklı olmak üzere jandarma ile ilgili çeşitli disiplin ve konularda akademisyenler tarafından hazırlanan çalışmalardan oluşan bu kitabın alanyazında önemli bir boşluğu doldurabileceği değerlendirilmektedir.

Birinci bölüm; “*Jandarma Teşkilatının Kuruluşu Gelişimi ve Temsili*” başlığı altında altı adet makaleden oluşmaktadır. Bu bölüm jandarma’nın çağdaş kolluk yapılanmasına

dönüşümünü tarihsel bakış açısıyla değerlendiren çalışmalardan oluşmaktadır. “Zaptiye Teşkilatının Kuruluşu ve Gelişimi” konulu doktora çalışması ile tanınan yakınçağ tarihi uzmanı Doç. Dr. Ali Sönmez bu bölüme “Tanzimat Fermanı'nın İlanı Sonrasında Zaptiye Teşkilatının Düzenlenmesi ve 1846 Tarihli Asakar-i Zaptiye Nizamnamesi” isimli makalesi ile katkı sağlamıştır. Modern anlamda jandarmanın temellerinin atıldığı dönemi inceleyen bu çalışma kolluk tarihi araştırmacıları için önem arz etmektedir.

İkinci bölüm; “*Jandarma Mektepleri ve Eğitimi*” başlığı altında beş makaleden oluşmaktadır. Bu bölümde jandarmanın okullaşma süreci Selanik, Üsküp ve İzmir Jandarma Mektepleri özelinde arşiv kaynaklarına dayalı olarak irdelenmektedir.

Üçüncü bölüm; “*Eşkıya ve Teröristle Mücadelede Jandarma*” başlığı altında beş makaleden oluşmaktadır. Bu bölümde jandarmanın Osmanlı'nın son dönemlerinden günümüze gayr-i nizami harp tecrübesi detaylı olarak incelenmiştir. Bu bölüme Serkan Kekevi ile Fatih Erarslan “Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde Düzenlenen Meskûn Mahal Operasyonlarının Jandarma Özel Harekât Personelinin Deneyimleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi” isimli makalesi ile katkı sağlamışlardır. Bu çalışma temas bölgesinde görev almış 19 Jandarma Özel Harekât (JÖH) personeli ile yapılan yarı yapılandırılmış mülakat tekniği ile oluşturulmuştur. Çalışma sahada elde edilen tecrübenin bilimsel araştırma yöntemi ile incelenerek alanyazına aktarılması açısından önem arz etmektedir.

Dördüncü bölüm; “*Kaçakçılık, Asayiş ve İstihbarat*” başlığı altında beş makaleden oluşmaktadır. Bu bölümde jandarmanın asli görevlerinden olan kaçakçılık olgusu, Orta çağ ve Osmanlı dönemi pratikleriyle arşiv esaslı olarak incelenmiştir. Ayrıca erken Cumhuriyet döneminde asayiş ve istihbarat konusu kolluk bakış açısıyla tartışılmıştır. Bu bölüme Gökçe Süzgün “II. Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye’de Suç ve Asayiş” isimli makalesi ile katkı sağlamıştır. Bu çalışma dönemin resmi arşivleri ile süreli yayınlarının incelenerek oluşturulmuştur.

Beşinci bölüm; “*Layihalar, Journaller ve Raporlar*” başlığı altında beş makaleden oluşmaktadır. Bu bölümde Türk yönetim geleneğinin önemli bir parçasını oluşturan ıslah raporları jandarma nezdinde incelenmiştir. Bu bölüme Doç. Dr. Şerif Korkmaz “Vilayet-i Selase'de Jandarma Teşkilatının Yeniden Düzenlenmesine Dair Robilant Paşa'nın Raporu” isimli makalesi ile katkı sağlamıştır. Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA) incelenerek

oluşturulan bu çalışma, jandarmanın tensikat sürecini yabancı bir asker gözünden tetkik etmesi açısından önem arz etmektedir.

Altıncı bölüm; “*II. Meşrutiyet’ten Millî Mücadele’ye Jandarma*” başlığı altında dört makaleden oluşmaktadır. Bu bölümde jandarmanın Birinci Dünya Savaşındaki ve Millî Mücadele Dönemindeki rolü incelenmiştir. Bu bölüme Doç. Dr. Murat Karataş “Çanakkale Muharebeleri’nde Gelibolu Jandarma Taburunun Kireçte’deki Rolü (6-17 Ağustos 1915)” isimli makale ile katkı sağlamıştır. Taburun Harp Ceridesi incelenerek oluşturulan bu çalışma konvansiyonel harekatta hareket kabiliyeti yüksek jandarmanın önemine vurgu yapmaktadır.

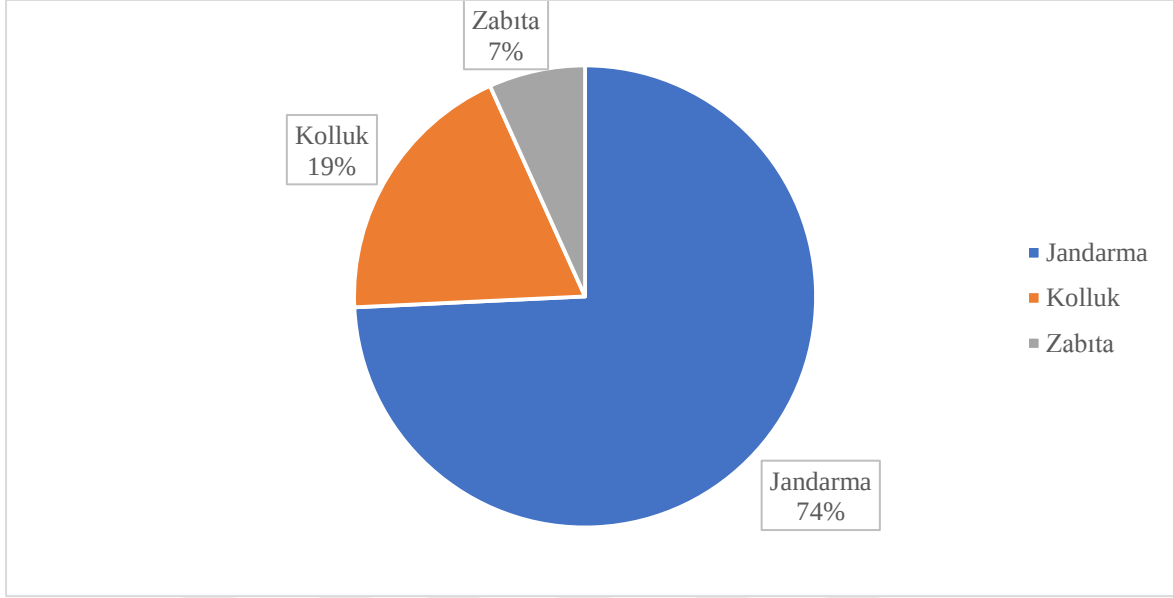
Yedinci bölüm; “*Biyografiler*” başlığı altında; Çanakkale Muharebelerinde Bursa Jandarma Tabur Komutanı olarak görev yapmış Hasan Tahsin Bey, Jandarma Umum Kumandanı Ali Kemal Paşa ile Vilayet-i Selase Kumandanı General Degiorgis hakkında yazılmış üç makaleden oluşmaktadır.

Sekizinci bölüm; “*Edebiyatta Jandarma ve Jandarma Bandosu*” başlığı altında; Jandarma Bandosu ile türkü ve şiirde jandarma olgusu hakkında yazılmış dört makaleden oluşmaktadır.

Dokuzuncu bölüm; “*Jandarmada Yönetim ve Güvenlik*” başlığı altında beş makaleden oluşmaktadır. Bu bölümde jandarmanın stratejik seviyede güvenlik ve yönetim alanındaki faaliyetleri incelenmiştir. Bu bölüme J. Alb. Dr. Engin Avcı ve J. Mly. Alb. Dr. Mehmet Kurum “Barışı Koruma Harekatı’nda Jandarma Genel Komutanlığı” isimli makale ile katkı sağlamışlardır. Nitel ve nicel bilimsel araştırma yöntemlerinin beraber kullanılarak hazırlanan çalışmada, Barışı Koruma Harekatı’nda jandarmanın ve askeri statülü kolluk teşkilatlarının artan rolü incelenmiştir.

Onuncu bölüm; “*Düzensiz Göç ve Göçmen Kaçakçılığı*” başlığı altında üç makaleden oluşmaktadır. Bu bölümde; Jandarma Genel Komutanlığı’nın ve Sahil Güvenlik Komutanlığı’nın göç yönetimi konusundaki görev ve yetkileri, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ile çalışma alanları incelenmiştir.

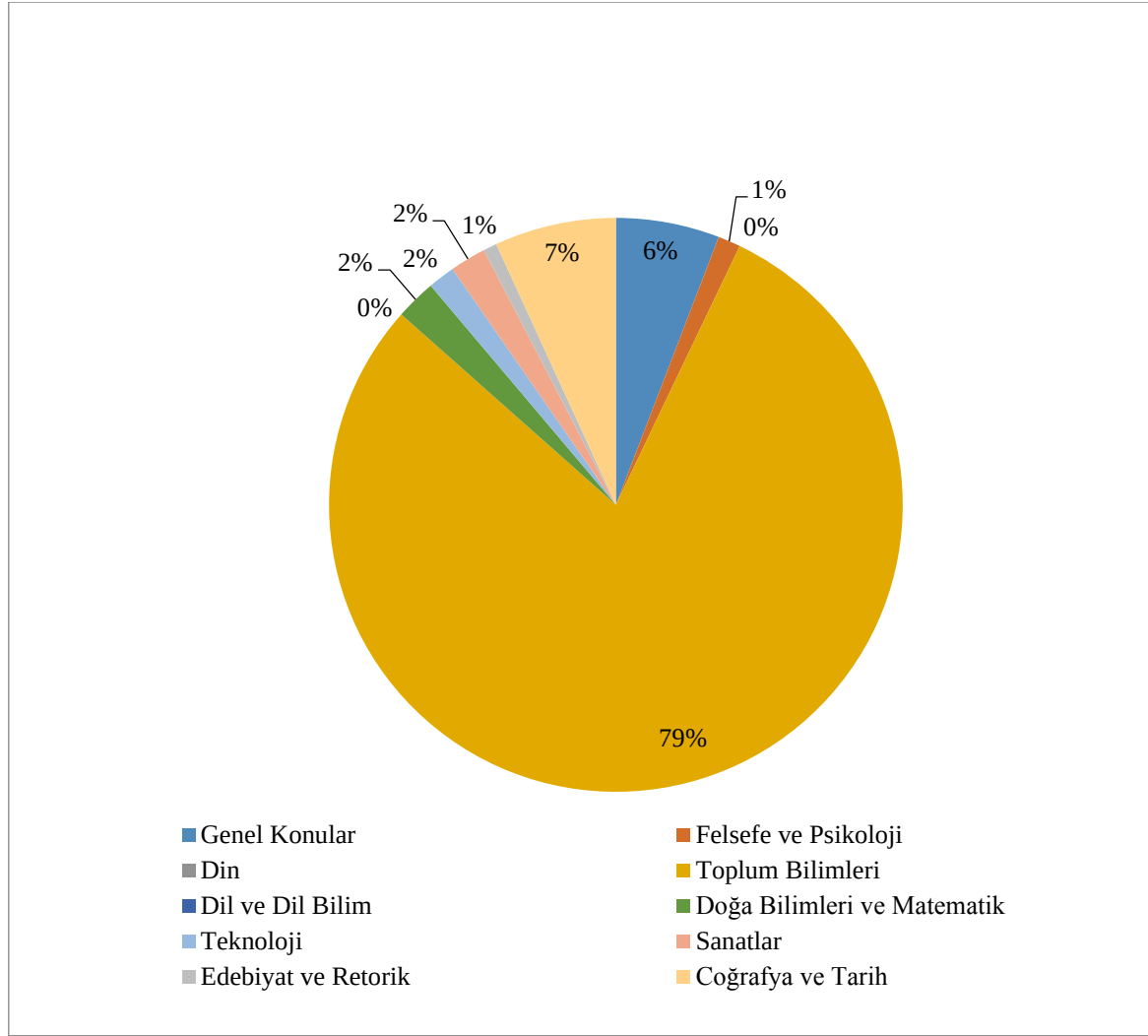
2.1.1.1. Kitap Çalışmalarının Anahtar Kelimeye Göre Analizi



Şekil 2.1.1.1. Kitap Çalışmalarının Anahtar Kelimelere Göre Dağılımı

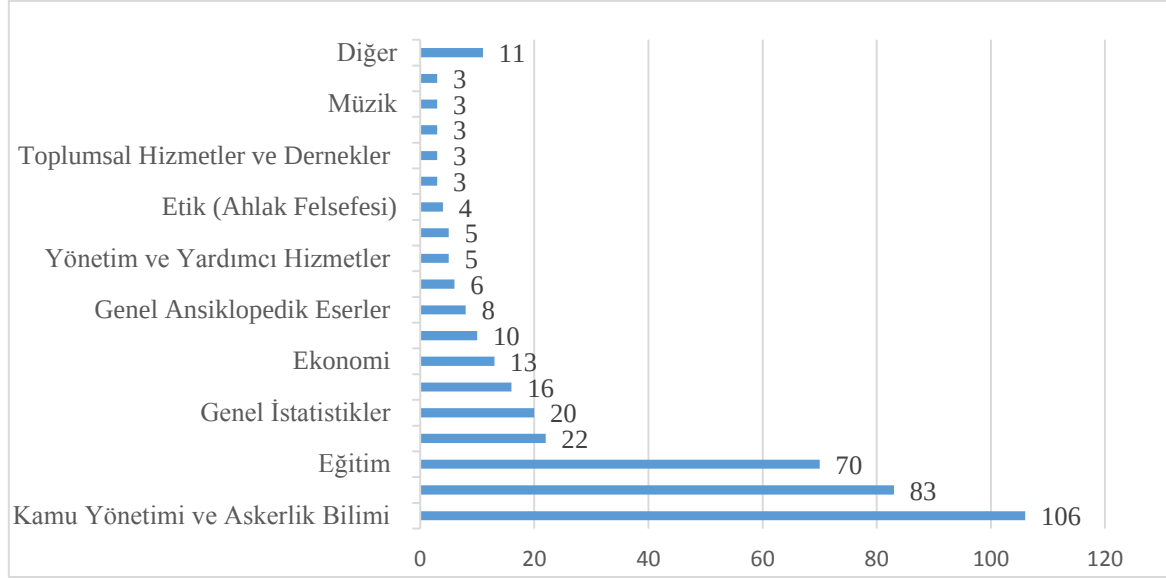
Kitap çalışmalarının başlık kısmında jandarma terimi 297, kolluk terimi 76, zabıta terimi 27 kez kullanılmıştır. Altı kitap başlığında kolluk ve jandarma terimi birlikte kullanılmıştır. Bu sebeple 394 kitap başlığında toplam 400 anahtar kelime tespit edilmiştir. Yukarıdaki istatistiksel verilere göre; kitap çalışmalarının başlık bölümünde %74'lük oranla en çok jandarma teriminin kullanıldığı görülmektedir. Araştırmacıların yaptıkları çalışmalarda zorunlu kalmadıkça jandarma terimini tercih etmektedirler. Kolluk kavramının polisi, zabıta kavramının da Belediye Zabıtasını da kapsaması bu seçimde bir sebep olabileceği değerlendirilmektedir.

2.1.1.2. Kitap Çalışmalarının Konularına Göre Analizi



Şekil 2.1.1.2.1. Kitap Çalışmalarının Dewey Onlu Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı

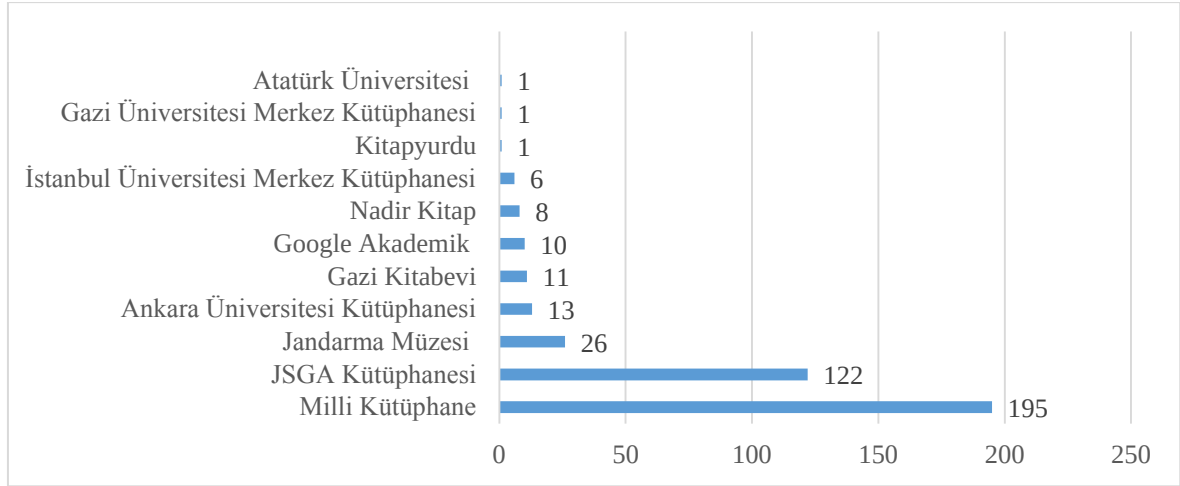
Veri analizleri incelendiğinde kitap çalışmalarının 313'ünün Toplum Bilimleri, 27'sinin Coğrafya ve Tarih, 23'nün Genel Konular, 9'nun Doğa Bilimleri ve Matematik, 8'nin Sanatlar, 6'sının Teknoloji, 5'nin Felsefe ve Psikoloji, 3'nün de Edebiyat ve Retorik alanında olduğu; Dil ve Dil Bilim ile Din alanında ise herhangi bir çalışma olmadığı görülmektedir.



Şekil 2.1.1.2.2. Kitap Çalışmalarının Dewey Yüzlü Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı

Veri analizleri incelendiğinde kitap çalışmalarının yoğunlukla Kamu Yönetimi ve Askerlik Bilimi (%26), Hukuk (%21) ile Eğitim (%17) alanında yapıldığı görülmektedir. Diğer konu alanları ise birer çalışma yapılmış olan; Bibliyografya, Genel Süreli Yayınlar ve Dizinleri, Psikoloji, Ticaret, İletişim, Taşımacılık, Gelenekler, Görgü, Halkbilim, Kimya ve İlgili Bilimler, Yaşam Bilimleri, Zooloji (Hayvan Bilimleri), Tıp Bilimleri, Kent ve Peyzaj Sanatları, Fotoğrafçılıktır.

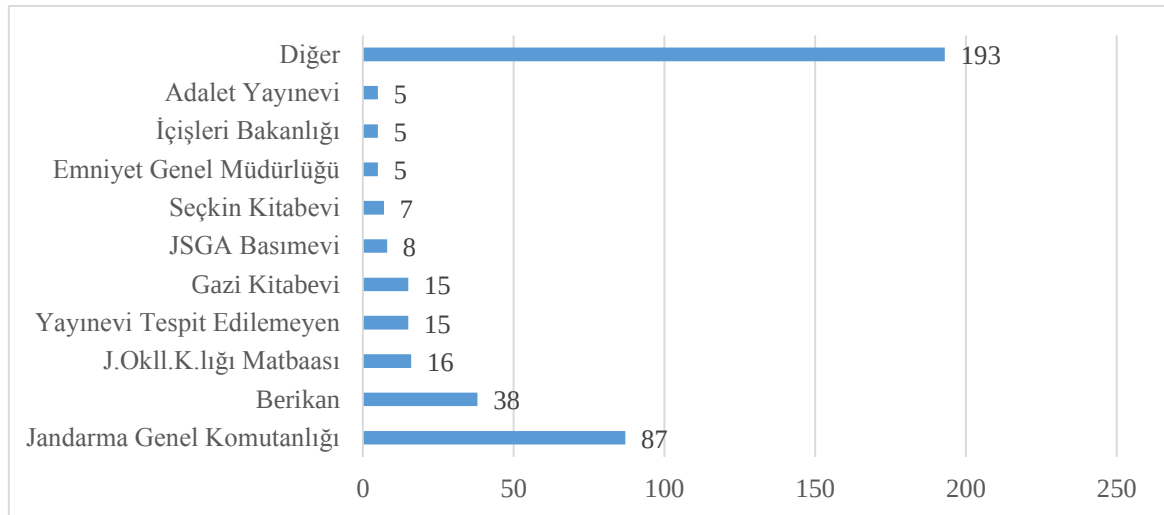
2.1.1.3. Kitap Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Analizi



Şekil 2.1.1.3. Kitap Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Dağılımı

Kitap çalışmaları elde edildiği veri tabanına göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin yaklaşık %50'sinin Milli Kütüphaneden, yaklaşık %37'sinin ise Jandarma Müzesi ve JSGA Kütüphanesinden tespit edildiği görülmektedir. 6279 sayılı Çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserlerini Derleme Kanununa göre Türkiye Cumhuriyeti'nde derlenen her kitabın bir suretinin Milli Kütüphaneye gönderilmesi zorunluluğuna rağmen, kitap çalışmalarının yaklaşık yarısının diğer kaynaklardan elde edilmesi oldukça şaşırtıcıdır.

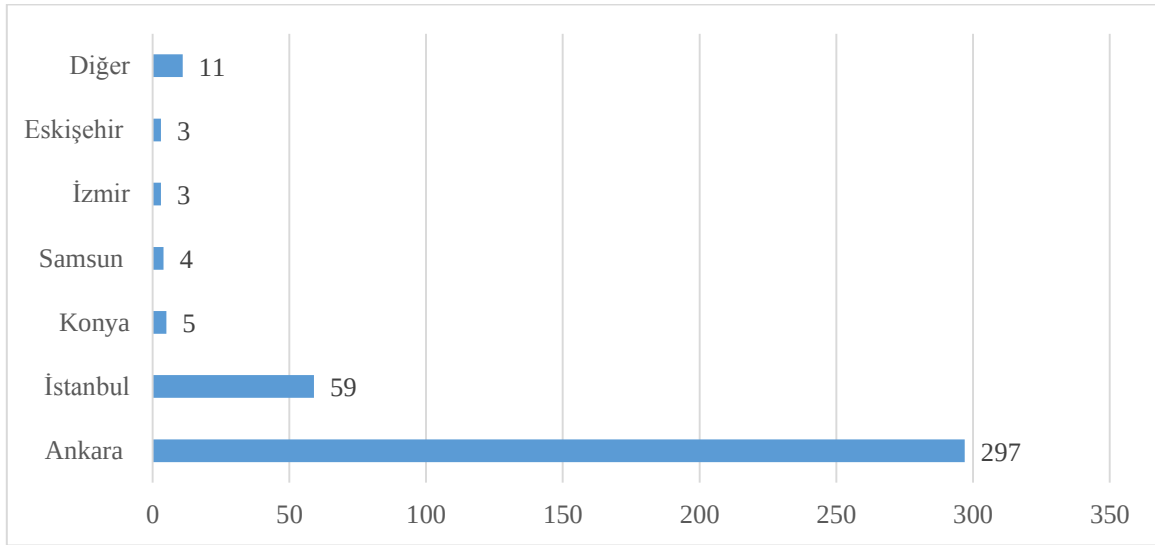
2.1.1.4. Kitap Çalışmalarının Yayınevlerine Göre Analizi



Şekil 2.1.1.4. Kitap Çalışmalarının Yayınevlerine Göre Dağılımı

Verilerin anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak maksadıyla beşten daha az kitap basılan 149 farklı yayınevi şekilde diğer olarak tanımlanmıştır. Kitap çalışmaları yayınevine göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin yaklaşık %28'nin Jandarma Genel Komutanlığı ve bağlı birliklerinden yayımlandığı görülmektedir. Berikan ve Gazi Kitabevi'nin son yıllarda Jandarma olgusu üzerine yayınlanan kitap çalışmalarında dikkat çeken bir noktada- yaklaşık %13- oldukları görülmektedir.

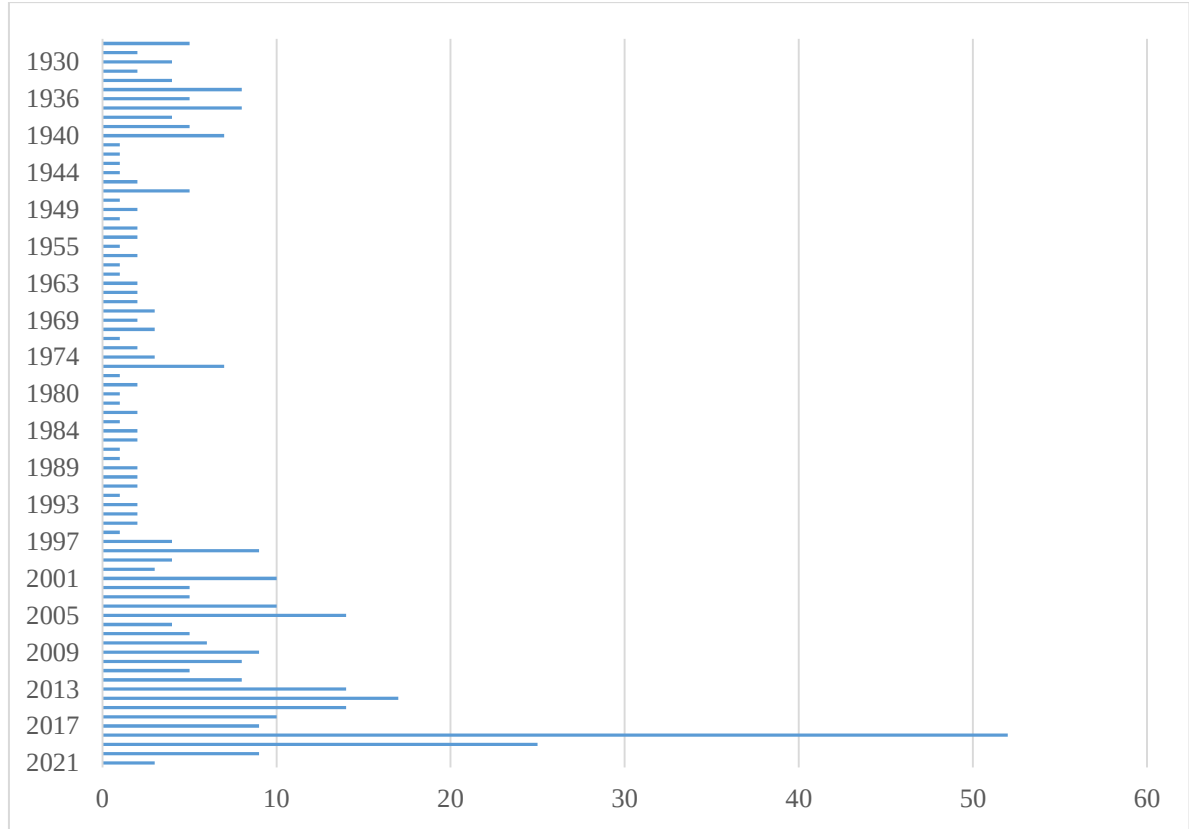
2.1.1.5. Kitap Çalışmalarının Yayınlandıkları Şehirlere Göre Analizi



Şekil 2.1.1.5. Kitap Çalışmalarının Yayınlandıkları Şehirlere Göre Dağılımı

Verilerin anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak maksadıyla üçten daha az kitap basılan 11 farklı şehir şekilde diğer olarak tanımlanmıştır. Kitap çalışmaları yayınlandıkları şehirlere göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin yaklaşık %75'inin Ankara, %15'in de İstanbul olduğu görülmektedir. Jandarma Genel Komutanlığının Cumhuriyetin kurulmasından günümüze Ankara ilinde konuşlanması, çalışmaların büyük bir çoğunluğunun burada yapılmasında etkili olabileceği değerlendirilmektedir.

2.1.1.6. Kitap Çalışmalarının Yayınlandıkları Yıllara Göre Analizi



Şekil 2.1.1.6. Kitap Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı

Kitap çalışmaları yayınlandıkları yıllara göre analiz edildiğinde, 1940 yılından 2000’li yılların başına kadar dikkat çekici bir gelişme yaşanmadığı ancak bu tarihten günümüze ise artan bir ivme kazandığı görülmektedir. Kitap çalışmalarının %38’lik kısmı 1928 – 1999 arasındaki 71 yıllık sürede yayınlanmış iken, %62’lik kısmı 2000- 2021 yılları arasındaki yaklaşık 21 yıllık sürede yayınlandığı görülmektedir.

2.1.2. Makale Çalışmalarının Analizi

Bu bölümde, bibliyografyamızda yer alan 541 makale; anahtar kelimelere, konularına, elde edildiği veri tabanına, yayımlandıkları dergilere ve yıllara göre analiz edilmiştir. Analiz sürecinde öncelikle grafik sunulmuş, müteakiben yorumlanmıştır.

Makale künyeleri yazarların verimliliklerine göre incelendiğinde; sırasıyla, (E). As. Adli Hak. Şükrü Olcay, (E). As. Adli Hak. Sabri Baran, (E). J. Kur. Alb. Zeki Erkmen, (E). As. Adli Hak. Hulusi Alpan, (E). Korg. Hüseyin Işık, (E). J. Bnb. Nuri Hünalp, (E). Tuğg. O. Nuri Ozanalp ön plana çıkmaktadır.

Makale çalışmalarının analizi öncesinde, bibliyografyamızda bulunan bazı makalelerin belirli açılardan detaylı olarak incelenmesi faydalı olacaktır.

Bu noktada ilk olarak incelenecek makale; (E). Korg. Hüseyin Işık tarafından 1962 yılında yazılarak Türk İdare Dergisi'nde yayımlanan “*Fransız Milli Jandarması*” isimli çalışmadır.⁷⁹ Bu çalışma iki bölüme ayrılarak derginin 278 ve 279’uncu sayılarında yayımlanmıştır. Çalışmanın ilk bölümünde Fransa Milli Jandarması’nın tarihçesi, teşkilatlanması ve bağlılığı, ikinci bölümünde ise Fransa Milli Jandarması’nın vazifesi, diğer makamlarla münasebetleri ile personel konuları incelenmiştir. Toplam 47 sayfadan oluşan makale, Fransa Milli Jandarması’nı nicel yöntem (yıllık olay sayıları, personel mevcutları, teçhizat durumu, icra edilen görevlerin türlerine ve görevli bakanlıklara göre dağılımları) kullanarak incelemesi ve dönemin Türk Jandarması ile mukayese etmesi açısından kıymetlidir. Mukayeseli kolluk incelemesi yapmak isteyen araştırmacılar için rehber niteliğinde bir makale olabileceği değerlendirildiği için bu çalışmada detaylı analizi yapılmıştır.

Makalenin birinci bölümünde; Fransa Milli Jandarması’nın tarihçesi ve teşkilatlanması ve bağlılığı incelenmiştir. *Tarihçe* kısmında; 16.yüzyılda Fransa devletinin genel durumu hakkında giriş mahiyetinde bilgilendirme yapıldıktan sonra, ülke genelinde askeri adalet görevlerini yürütmek maksadıyla oluşturulan ve Fransa Milli Jandarması’nın öncülü olarak kabul edilen Mareşose sınıfı ile birçok ülkede pratiği olan “*karakol sistemi*” tanıtılmıştır. Müteakiben 1789 yılında gerçekleşen Fransız İhtilalinden sonra Mareşose sınıfının lağvedilerek Fransa Milli Jandarması’nın kurulması süreci hukuki kaynaklarıyla incelenmiştir.

Makalenin *teşkilatlanma* kısmında; 17 Nisan 1898 yılında yayımlanan kanun hükümleri doğrultusunda Fransa Milli Jandarması’nın teşkilatlanmasının genel prensipleri ile sabit ve seyyar jandarma pratiklerinin gerekliliği İtalya, Belçika, Avusturya ülke örnekleri de dahil olmak üzere tartışılmıştır. Müteakiben askeri niteliğine vurgu yapılan Fransa Jandarma Genel Direktörlüğü’nün Fransa Milli Savunma, İçişleri, Adalet, Maliye, Deniz Aşırı İçişleri, Bayındırlık ve Tarım Bakanlıkları ile görev ilişkisi konu özelinde incelenmiştir. Çalışmanın devamında Jandarma Genel Direktörlüğü’nün bağlı birimleri olan Jandarma Genel Müfettişliği, Deniz Aşırı Jandarma Kuvvetleri, Jandarma Bölge Komutanlıkları (Seyyar Jandarma Alayları dahil), Sabit Jandarma Birlikleri (Jandarma

⁷⁹ 1939 yılında Kara Harp Okulundan mezun olarak göreve başlayan ve 12 Eylül 2012 tarihinde vefat eden Hüseyin Işık, bu makalesini Jandarma Kurmay Albay rütbesinde iken yazmıştır.

Alay, Tabur, Bölük, Karakol, Komutanlıkları ile Jandarma Araştırma Karakolları), Paris Cumhuriyet Muhafız Kıtası ve Hava Jandarma Alayı kuruluş ve görevleri bakımından detaylı olarak açıklanmıştır. Bu noktada ismi verilmeyen bir Fransa Jandarma Karakoluna ait 1957 yılı iş yükü analiz raporunun sunulması çalışmanın niteliği açısından önem arz etmektedir.⁸⁰

Makalenin ikinci bölümünde Fransa Milli Jandarması'nın vazife, diğer makamlarla ilişkileri ile personel konuları incelenmiştir. Makalenin *Vazife* başlıklı kısmında; Fransa Milli Jandarması'nın normal ve olağanüstü görevleri Jandarma Teşkilat Kanunu ve Jandarma Hizmet Nizamnamesi ekseninde detaylı olarak irdelenmiştir. İdari, adli, askeri ve çeşitli görevler başlıkları altında Fransa Milli Jandarması'nın yetki ve sorumlulukları incelenmiştir. Adli görevlerin ifasında Fransa ile Türk jandarmasının yetki-sorumluluk farklılıkları açık bir şekilde ortaya konulmuştur.

Makalenin *Diğer makamlara ilişkiler* başlıklı kısmında; Fransa Milli Jandarması'nın adli, askeri ve idari görevlerini yerine getirirken diğer yapılarla olan ilişkisi ve bu ilişkisinin sınırları çizilmiştir. Bu kısımda ayrıca “talepname” ve “tebligat” işlerinde jandarmanın hareket tarzı açıklamıştır. Devamında, Fransa Jandarması'nın bünyesinde bulunan muhabere vasıtaları ve araçlar (motosiklet ve bisiklet dahil) detaylı olarak tartışılmıştır. Müteakiben Jandarmanın 1957 yılındaki faaliyetleri “Tevkifler”, “Mahpus ve mevkuf nakli”, “Hizmetin çeşitli bakanlıklara göre tasnifi”, “Benzin sarfiyatının hizmetlere göre tasnifi” kriterlerine göre rakamlarla açıklanmıştır. Hemen bu çizelgeden sonra “Muhtelif bakanlıkların yazılı talepleri üzerine yapılan işlerin üç senelik (1938, 1957, 1958) mukayesesi” ve “En mühim bazı hizmetler (1938, 1957, 1958)” çizelgeleri listelenmiştir.

Makalenin *Personel* başlıklı son kısmında; Fransa Milli Jandarması'nın personel durumu, subay kayıt ve kabul şartları, jandarma subay kaynakları, jandarma subay okulu, okul yöneticilerinin görev-yetkileri, ders programları ile üniforma konuları detaylı olarak incelenmiştir.

İkinci olarak incelenecek makale; Prof. Dr. Nadir Özbek tarafından 2010 yılında yazılan “*Osmanlı Taşrasında Denetim: Son Dönem Osmanlı İmparatorluğu'nda Jandarma*

⁸⁰ Bu raporda karakol bölgesi (belediye sayısı, yüzölçümü ve nüfus sayısı), karakol mevcudu, senelik mesai, günlük mesai, kat edilen mesafe, yapılan iş sayısı, karakolun bir senede ifa ettiği işlerin bakanlıklara göre taksimi bilgileri yer almaktadır.

(1876-1908)" isimli çalışmadır.⁸¹ Makale Kanun-i Esasi ile II. Meşrutiyet dönemi arasında Osmanlı yönetiminin başkent dışında merkezileşme gayretinin odak noktasında bulunan jandarmayı, onu oluşturan erlerin sosyal profillemesini ve çalışma koşullarını konu edinmektedir. Başbakanlık Osmanlı Arşivi ile yabancı kaynakların taranmasıyla oluşturulan bu araştırma dönemin jandarma erlerini siyasi, ekonomik ve sosyal açıdan tahlil etmesiyle ön plana çıkmaktadır. Dilinin ağırlığına rağmen dönemin jandarmasında maaş ve çalışma koşullarını detaylı şekilde incelemesi sebebiyle çalışmanın incelenmesi önem arz etmektedir.

Makale; "Tarihsel Bağlam ve Osmanlı Jandarmasının Kronolojisi", "Jandarma Erleri", "Jandarmaların Çalışma Koşulları ve Ücretler", "Jandarma ve İş Bırakma Eylemleri", "Ermenilerin Jandarma Birliklerinde İstihdamı" başlıklarından oluşmaktadır.

Makalenin *Tarihsel Bağlam ve Osmanlı Jandarmasının Kronolojisi* başlığında; Osmanlı ve kıta Avrupası için jandarma teşkilatı merkezin gücünü taşraya aktarım yapısı olarak tanımlandıktan sonra alanyazında bu konudaki ilgisizlik sebepleriyle tartışılmıştır. Tanzimat sürecinden sonra Osmanlıda güvenlik pratiğinin asakir-i zaptiyeden jandarmaya dönüşümü tarihsel akış içinde açıklanmıştır. *Jandarma Erleri* başlığında; Osmanlı vatandaşları için jandarma eri olma sebepleri ile er temin şartları (eğitim, fiziki şartlar, medeni hal, sağlık durumu) dönemselsel olarak incelenmiştir. *Jandarmaların Çalışma Koşulları ve Ücretler* başlığında; Osmanlı maliyesinin genel durumu özetlenmekle ve bu vaziyetin jandarmanın çalışma ve maaş konusunu nasıl etkilediği mukayeseli olarak rakamlarla tartışılmıştır. *Jandarma ve İş Bırakma Eylemleri* başlığında; düşük ve düzensiz maaşlar ile yoğun mesai sebebiyle erlerin vazifelerini bırakmak istemeleri karşısında Osmanlı bürokratlarının bu soruna çözüm arayışları açıklanmıştır. *Ermenilerin Jandarma Birliklerinde İstihdamı* başlığında; 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşından sonra imzalanan Berlin Anlaşması'nın gayrimüslimlere tanıdığı jandarma ve polis yapılarına nüfusları oranında katılma hakkı, Ermenilerin bu konudaki isteksizlikleri neden-sonuç ilişkisi kapsamında incelenmiştir.

Son olarak incelenecek makale; Prof. Dr. Ahmet Özcan tarafından yazılarak 1 Mayıs 2013 tarihinde Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi'nde yayımlanan "*Osmanlı Devleti'nde jandarma teşkilatı*

⁸¹ Bu makale Evren Balta Paker ve İsmet Akça tarafından derlenen "*Türkiye'de Ordu, Devlet ve Güvenlik Siyaseti*" isimli kitapta yer almaktadır. Ayrıca bu makale, Policing the Countryside: Gendarmes of the Late-Nineteenth-Century Ottoman Empire (1876-1908)." *International Journal of Middle East Studies* 40, no. 1 (2008): 47-67'de yayınlanmış çalışmanın gözden geçirilmiş halidir.

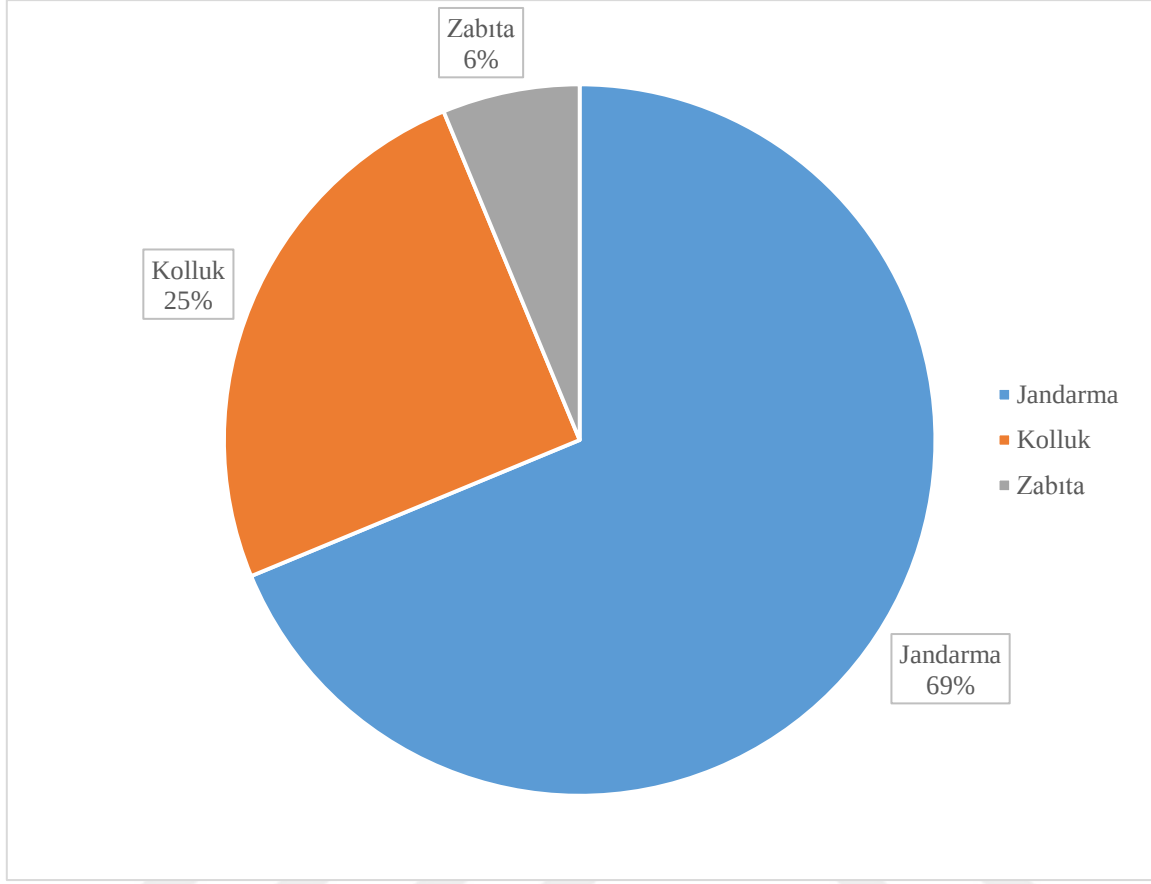
kurulmasının gündeme ilk defa gelişi (1839)” isimli çalışmadır.⁸² Bu araştırma makalesinde Osmanlı arşivinde yapılan katalog taraması sonucu ulaşılan, Asakir-i Mansure feriklerinden [Korgeneral] Mehmed Namık Paşa’nın jandarma teşkilatı kurulmasına dair kaleme aldığı tasarı metni ve bu rapor karşısında Osmanlı bürokratlarının görüşleri tartışılmıştır. Bu belge aynı zamanda Osmanlı arşiv belgeleri arasında “jandarma” kelimesinin zikredildiği ilk belgedir. Bu sebeple çalışmanın incelenmesi önem arz etmektedir.

Makale; “Jandarmanın Tarihi Temelleri”, “Namık Paşa’nın Jandarmaya Dair Lâyihası”, “Dârü’s-Şûrâ-yı Askerî’nin Lâyihaya Bakışı”, “Jandarma Askerlerine Verilecek Elbise, Silah, Aylık ve Diğer İhtiyaçların Karşılanması”, “Lâyiha Üzerine Görüşler ve Uygulama” ile “Sonuç” başlıkları altında oluşturulmuştur.

Çalışmanın başında Türkiye’deki kolluk tarihi konusunda yapılan araştırmaların azlığı tenkit edildikten sonra *Jandarmanın Tarihi Temelleri* başlığında; Fransa Ulusal Jandarması’nın tarihi temelleri ve bu yapının Tanzimat sonrası Osmanlıya yansımaları tartışılmıştır. *Namık Paşa’nın Jandarmaya Dair Lâyihası* başlığında; Tanzimat sonrası Osmanlı’nın modernleşme çabaları ile dönemin emniyet asayiş ile ilgili hassasiyetleri, ıslah konusundaki raporların önemi ve Namık Paşa’nın Osmanlıda jandarma teşkilatının kurulmasına dair raporu detaylı olarak analiz edilmiştir. *Dârü’s-Şûrâ-yı Askerî’nin Lâyihaya Bakışı* ve *Jandarma Askerlerine Verilecek Elbise, Silah, Aylık ve Diğer İhtiyaçların Karşılanması* başlığında; Dârü’s-şûrâ-yı Askerî’nin bu öneriyi yerinde gördüğü, teçhizat ve malzeme ile detaylandırmaya gittiği ve isim konusunda farklı öneri getirmesi incelenmiştir. *Lâyiha Üzerine Görüşler ve Uygulama* başlığında; Namık Paşa’nın teklifine Dârü’s-şûrâ-yı Askerî’nin aksine Meclis- Vala ve Dârü’s-şûrâ-yı Bâb-ı Âli tereddütlü yaklaşımları ve bu meclislerin tereddüt noktaları olan kurulacak yapının hazineye getireceği yük ile halihazırda kendisi güvenlik problemi olan kolluk personelinin bu yeni yapıdaki durumları tartışılmıştır. *Sonuç* başlığında; katalog taramasında elde edilen bu belgelerin tek başına jandarmanın kurulmasına işaret etmediği ancak bunların değerlendirilmesiyle zaptiye teşkilatının jandarmanın öncülü olarak kabul edilmesi gerekliliği belirtilmiştir. Ayrıca bu belgelerin kolluk tarihi araştırmacıları için önemli olabileceği değerlendirilmiştir.

⁸² Halen Çankırı Karatekin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde görev yapan Ahmet Özcan, bu araştırma makalesini Yrd. Doç. Dr. iken yazmıştır. Bu çalışma aynı zamanda 2017 yılında Doç. Dr. Yücel Yiğit editörlüğünde yayımlanan “*Türk Polis Tarihinin Kökenleri*” isimli kitapta da yer almaktadır.

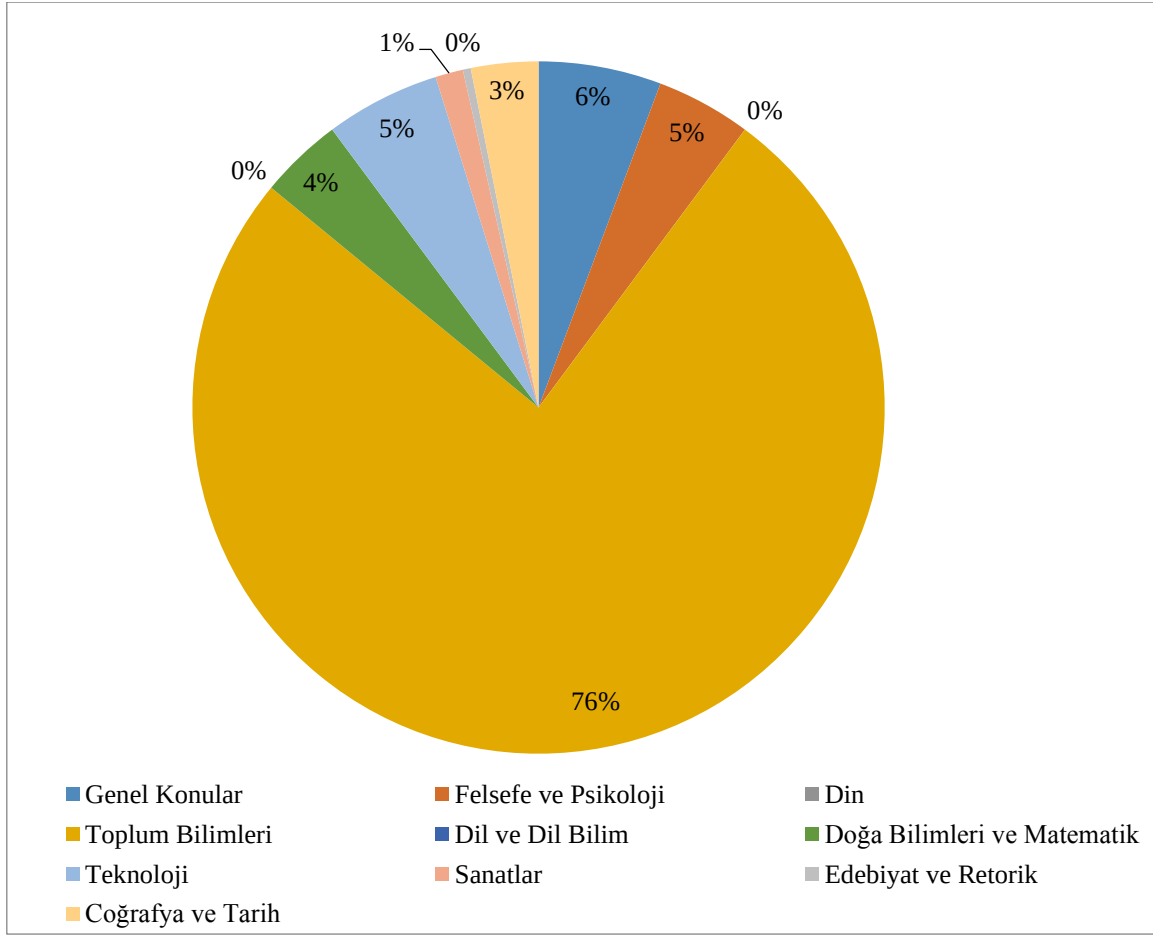
2.1.2.1. Makale Çalışmalarının Anahtar Kelimeye Göre Analizi



Şekil 2.1.2.1. Makale Çalışmalarının Anahtar Kelimelere Göre Dağılımı

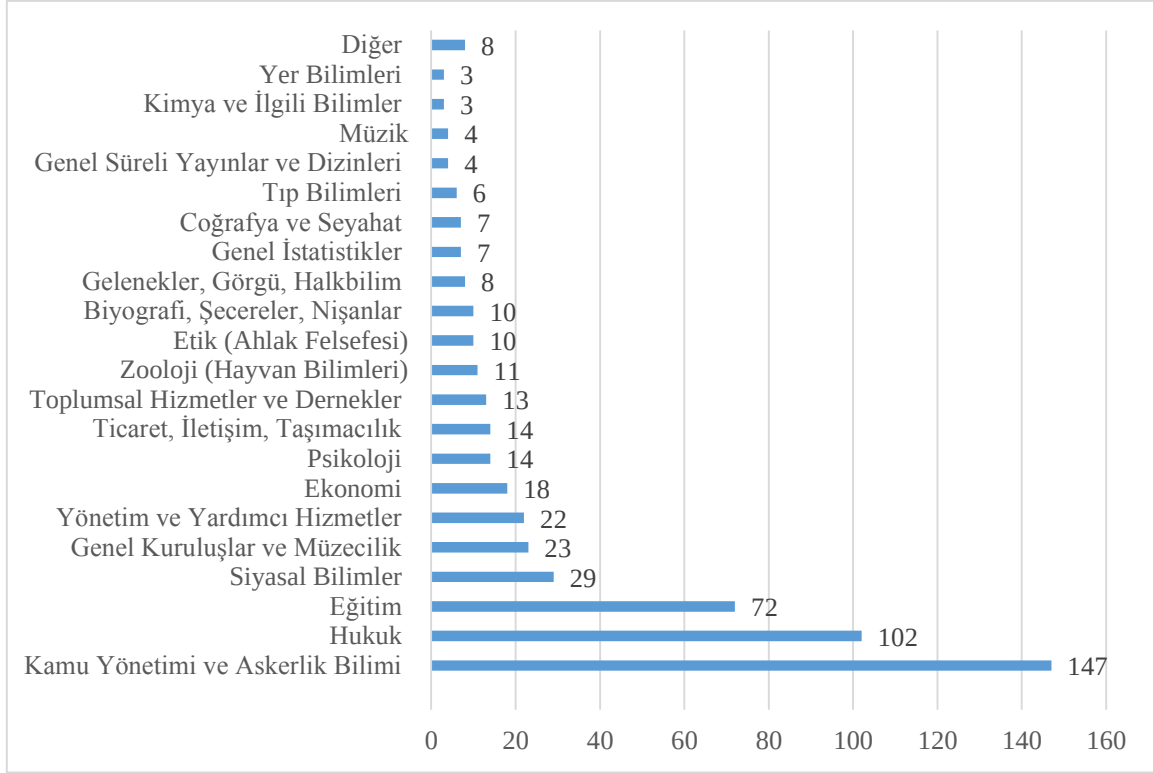
Makale çalışmalarının başlık kısmında jandarma terimi 374, kolluk terimi 136, zabıta terimi 34 kez kullanılmıştır. Üç makale başlığında kolluk ve jandarma terimi birlikte kullanılmıştır. Bu sebeple 541 makale başlığında toplam 544 anahtar kelime tespit edilmiştir. Yukarıdaki istatistiksel verilere göre; kitap çalışmalarının başlık bölümünde %69'luk oranla en çok jandarma teriminin kullanıldığı görülmektedir. Yazarların hazırladıkları makale çalışmalarında çoğunlukla kolluk veya zabıta yerine Jandarma terimini kullanmaktadırlar.

2.1.2.2. Makale Çalışmalarının Konularına Göre Analizi



Şekil 2.1.2.2.1. Makale Çalışmalarının Dewey Onlu Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı

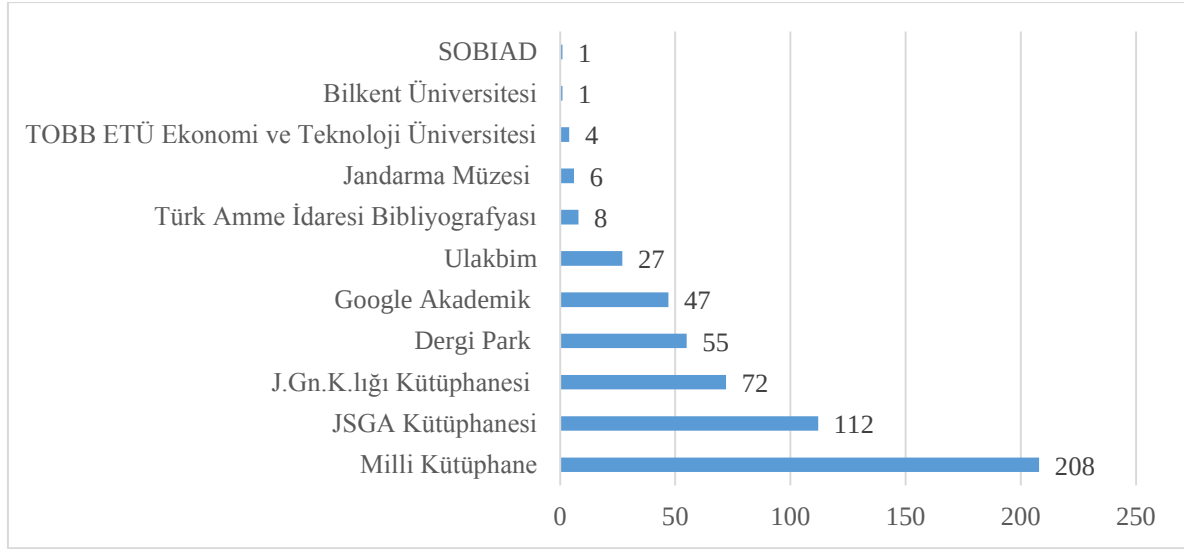
Veri analizleri incelendiğinde makale çalışmalarının 410'nun Toplum Bilimleri, 31'nin Genel Konular, 29'nun Teknoloji, 24'nün Felsefe ve Psikoloji, 21'nin Doğa Bilimleri ve Matematik, 17'sinin Coğrafya ve Tarih, 7'sinin Sanatlar, 2'sinin de Edebiyat ve Retorik alanında olduğu; Dil ve Dil Bilim ile Din alanında ise herhangi bir çalışma olmadığı görülmektedir.



Şekil 2.1.2.2.2. Makale Çalışmalarının Dewey Yüzlü Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı

Veri analizleri incelendiğinde makale çalışmalarının yoğunlukla Kamu Yönetimi ve Askerlik Bilimi (%27), Hukuk (%18) ile Eğitim (%13) alanında yapıldığı görülmektedir. Diğer konu alanları ise ikişer çalışma yapılmış olan; Genel Ansiklopedik Eserler, Haber Ortamları, Gazetecilik, Yaşam Bilimleri, Bitki Bilimleri, Mimarlık, Türkçe Edebiyat ile birer çalışma yapılmış Binalar, Dinlenme ve Gösteri Sanatlarıdır.

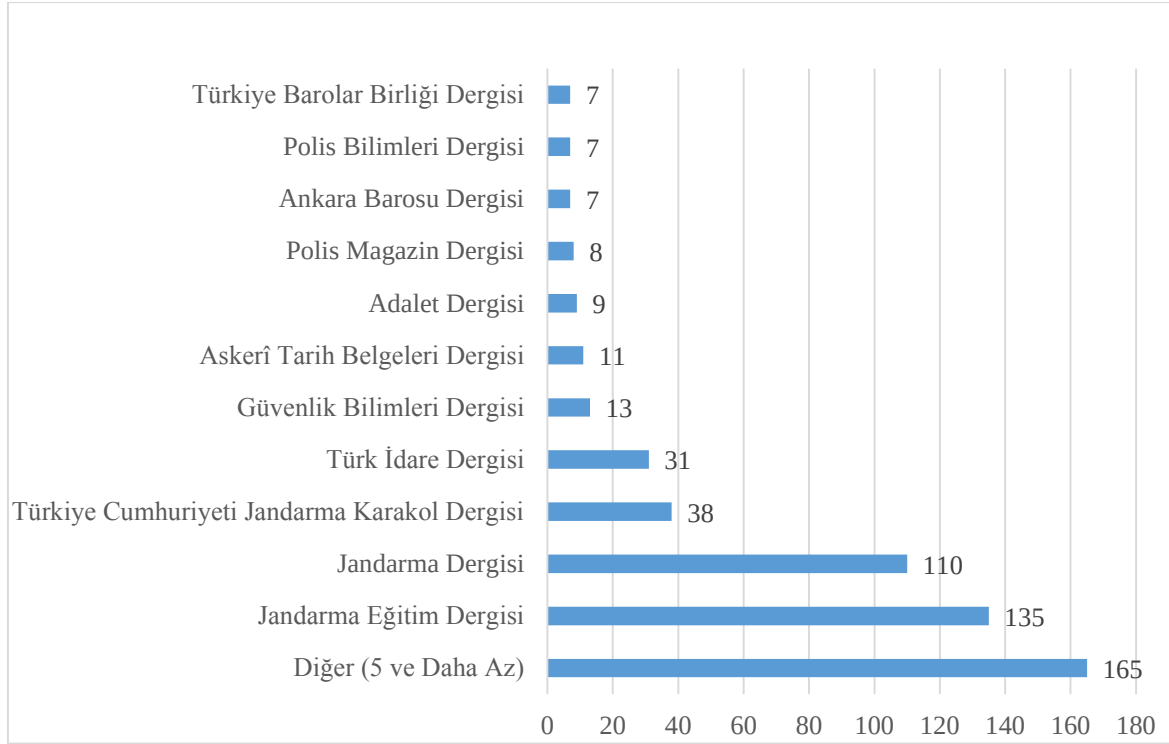
2.1.2.3. Makale Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Analizi



Şekil 2.1.2.3. Makale Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Dağılımı

Makale çalışmaları elde edildiği veri tabanına göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin yaklaşık %38'nin Milli Kütüphaneden, yaklaşık %20'sinin JSGA Kütüphanesinden, yaklaşık %13'nün J.Gn.K. lığı Kütüphanesinden tespit edildiği görülmektedir. Verilerin yaklaşık %34'nün Jandarma Genel Komutanlığı birimlerinden elde edilerek alanyazına kazandırılması önem arz etmektedir.

2.1.2.4. Makale Çalışmalarının Elde Edildiği Dergilere Göre Analizi

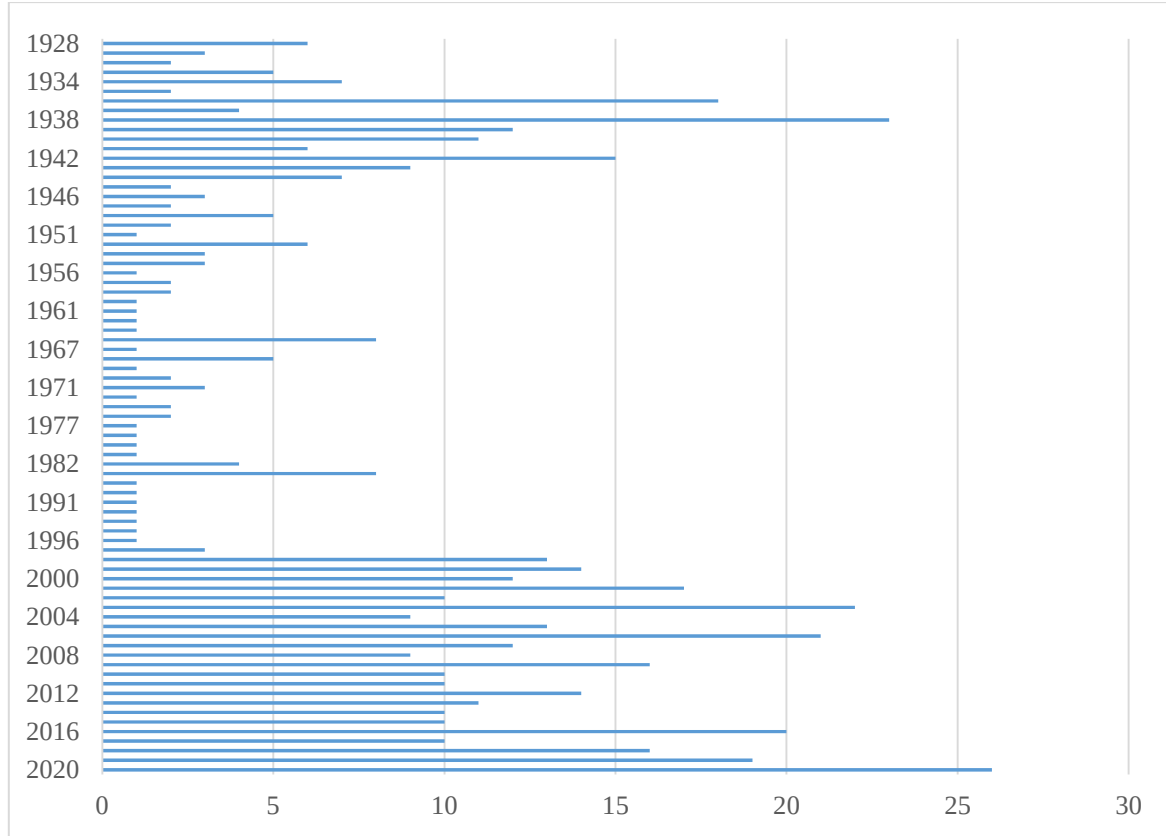


Şekil 2.1.2.4. Makale Çalışmalarının Elde Edildiği Dergilere Göre Dağılımı

Verilerin anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak maksadıyla beşten daha az makale yayınlanan 52 farklı dergi şekilde diğer olarak tanımlanmıştır. Makale çalışmaları yayınlanan dergilere göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin yaklaşık %54'nün Jandarma Genel Komutanlığı ve bağlı birliklerinden yayınlandığı görülmektedir. Çalışmamıza kadar hiçbir akademik çalışmaya konu olmamış Jandarma Eğitim Dergisi ile 2005 yılından günümüze analizi yapılmamış Jandarma Dergisinin⁸³ taranarak alanyazına kazandırılması bibliyografyamızın niteliği açısından önem arz etmektedir.

⁸³ Bülent Doğan tarafından hazırlanan Jandarma Dergileri Bibliyografyası başlıklı yüksek lisans tezi 1925-2005 yılları arasını kapsamaktadır.

2.1.2.5. Makale Çalışmalarının Yıllara Göre Analizi



Şekil 2.1.2.5. Makale Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı

Makale çalışmaları yayınlandıkları yıllara göre analiz edildiğinde, 1930-1945 yılları artan bir ivme yaşandığı gözlemlenmektedir. Bunun temel sebebi 22 Haziran 1930 tarihinde yürürlüğe giren 1706 sayılı Jandarma Kanunu ile 25 Aralık 1937 tarihinde yürürlüğe giren Jandarma Teşkilat ve Vazife Nizamnamesinin Mer'iyete Konulması Hakkında Kararnamedir. Cumhuriyet döneminde dağınık vaziyette bulunan jandarma mevzuatının yeni tek bir kanunda birleştirilmesi, bu kanunun temas etmediği noktaları açıklayan bir kararname ile desteklenmesi, alanyazında jandarma konulu makale yazımını arttırdığı değerlendirilebilir. Makale çalışmalarının %45'lik kısmı 1928 – 1999 arasındaki 71 yıllık sürede yayınlanmış iken, %55'lik kısmı 2000- 2020 yılları arasındaki 20 yıllık sürede yayınlandığı görülmektedir.

2.1.3. Bildiri Çalışmalarının Analizi

Bu bölümde, bibliyografyamızda yer alan 142 bildiri; anahtar kelimelere, konularına, elde edildiği veri tabanına, yayınevine, şehirlere ve yıllara göre analiz edilmiştir. Makale künyeleri yazarların verimliliklerine göre incelendiğinde; sırasıyla, J. Per. Yb. Dr. Erdem Erciyes, J. Alb. Dr. Mehmet Kaplan, J. Alb. Dr. Haydar Pekdoğan ön plana çıkmaktadır. Analiz sürecinde öncelikle grafik sunulmuş, müteakiben yorumlanmıştır.

Bildiri çalışmalarının analizi öncesinde, bibliyografyamızda bulunan bazı bildiriler belirli açılardan detaylı olarak incelenmesi faydalı olacaktır.

Bu noktada ilk olarak incelenecek bildiri; J. Alb. Dr. Mehmet Kaplan tarafından 19-20 Eylül 2019 tarihinde Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde icra edilen Uluslararası Güvenlik Kongresinde sunulan “*Terörle ve diğer suçlarla mücadelede kolluğun sosyal medya kullanımının değerlendirilmesi*” isimli çalışmadır.⁸⁴ Alanyazında sosyal medya-kolluk ilişkisi üzerine yapılan araştırmaların çoğu halkla ilişkiler, tanıtım, reklam vb. faaliyetlere yönelmiştir. Oysa bu çalışma, sosyal medyanın kolay erişim, herkese açık olma, düşük maliyet, anlık veri paylaşımı ve kontrolündeki güçlükler gibi özelliklere sahip olması nedeniyle terör örgütü mensupları ve diğer suçlular tarafından sıklıkla kullanılması gerçekliği karşısında genel zabitanın ihtiyaç duyduğu hususlara odaklanması bakımından önem arz etmektedir.

Çalışmanın amacı, günlük hayatın vazgeçilmezi hale gelen sosyal medyanın kolluğun suç ve suçlularla mücadelesine etkisini inceleyerek, jandarma ve polis teşkilatlarına bu konuda öneriler sunmaktır. Teknolojinin hızlı gelişimi ve değişimi ile birlikte suç faillerinin uyguladıkları taktik ve tekniğin farklılaşması, kolluğunda bu konuda ihtisaslaşmasını zorunlu kılmıştır. Araştırmada siber suçlarla mücadele birimlerinde çalışan, yedi jandarma bir polis olmak üzere toplam sekiz görevli kişi ile yarı-yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler kişisel, kurumsal ve teknolojik özellikleri içeren tespitler olmak üzere gruplandırılarak yorumlanmıştır.

⁸⁴ Bu bildiri çalışması yazar tarafından genişletilerek, Şubat 2020 tarihinde, JSKA Güvenlik Bilimleri Dergisi Uluslararası Güvenlik Kongresi Özel Sayısında makale olarak yayımlanmıştır.

Çalışmanın sonunda yazar tarafından sunulan önerileri şu şekilde özetlemek mümkündür;

- Siber suçlarla mücadele biriminde görev alacak personelin kolluk tecrübesinin yanında bilgisayar altyapısı olan, sosyal mühendislik yetenekleri gelişmiş, İngilizce bilen kişiler arasından seçilmeli,
- Kurumsal olarak kolluk personeline, özellikle de bilişim suçlarında görevli personele tüm sitelere erişimi mümkün kılan kurumsal olmayan IP adresli internet hatları temin edilmeli,
- Kolluğun kullandığı teçhizat, program ve makinelerin güncellenmesi esnasında ihale alım süreçlerindeki bürokrasi azaltılmalı,
- Terör ve suç örgütlerinin iletişim sağlamak amaçlı Deepweb, online oyun programları ve VPN alanlarına kaymaya başlamaları sebebiyle, personel bu konularda eğitime tutulmalıdır.

Bu noktada ikinci olarak incelenecek bildiri; J. Per. Bnb. Dr. Erdem Erciyes tarafından 09-10 Ekim 2020 tarihinde icra edilen 2. Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri (USVES) Sempozyumunda sunulan “*Kurumsal Gelişim ve Jandarma Genel Komutanlığı*” isimli çalışmadır. Araştırma Jandarma Genel Komutanlığının 2016 yılında İçişleri Bakanlığına bağlandıktan sonraki süreçte kurumsal gelişimi için ihtiyaç duyabileceği örnek bir model belirleme amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmada bilimsel araştırma yöntemlerinden odak grup çalışması tercih edilmiştir. Farklı statü, rütbe ve görevlerden oluşturulan toplam 26 jandarma personeli iki ayrı grup halinde çalışmaya katkı sağlamışlardır. Araştırmanın özgün noktası ise jandarmanın görev analizlerinin farklı coğrafi, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlara göre yapılıp, her ayrı birisi için ayrı sayısallaştırılmış görev tanım formu üzerine kurulmuş olmasıdır.

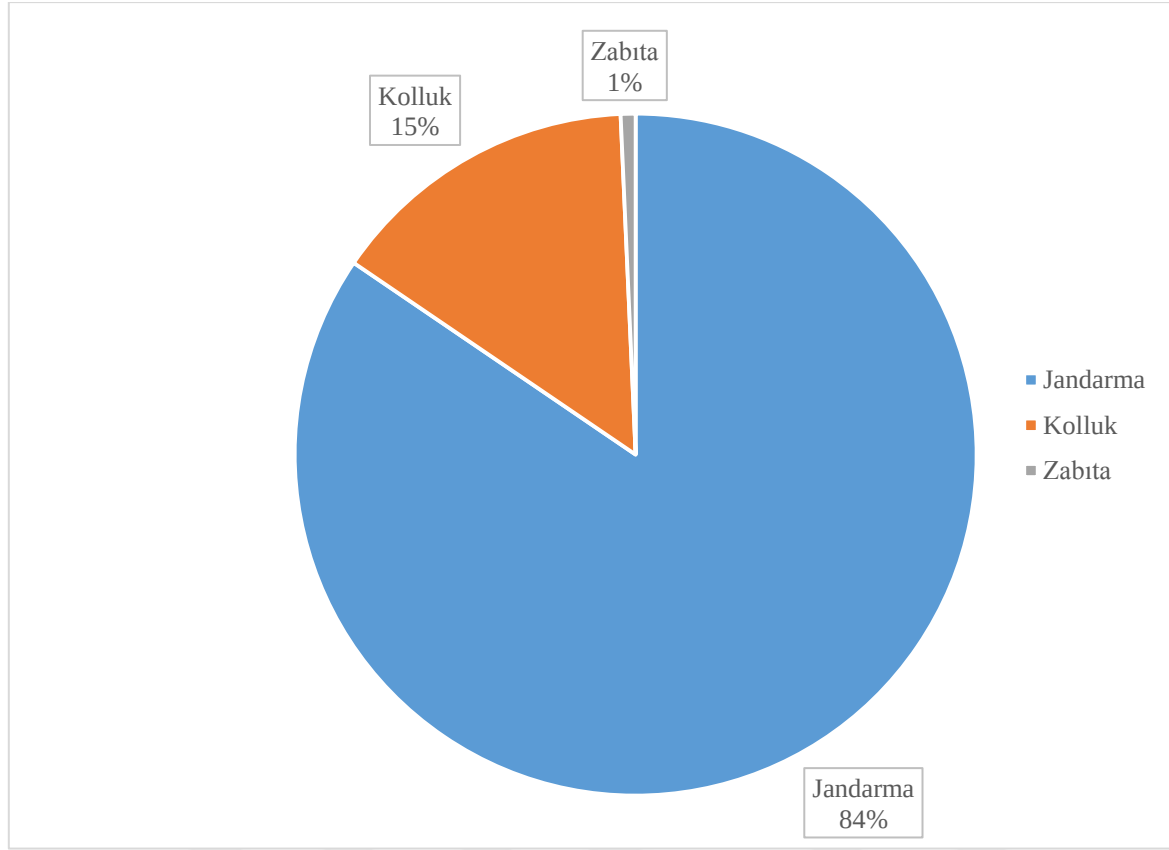
Çalışmanın sonunda önerilen model beş aşamalı olarak; organizasyon geliştirme, lojistik sistemi, personel yönetimi, sürekli aşamalar ve denetleme evrelerinden oluşmaktadır. Organizasyon geliştirme evresinde; görev analizi ve süreç akışı, komuta kontrol yapısı, teşkilat, malzeme ve kadro düzenleme ile sayısallaştırılmış görev tanım formları aşamaları planlanmıştır. Bu teşkilatlanma personel ve lojistik sistemi içinde uygulanacaktır. Modelin sürekli aşaması olarak değerlendirilen üç noktası ise; mevzuat, atama ve personel seçimi için otomasyon uygulamaları ile jandarma kültürü ve meslek ahlakını geliştirme gayretleridir. Denetleme evresi ise; görev ve performans sistemi,

verimlilik odaklı bir denetleme sistemi ile şikâyet ve gözetim mekanizmalarını da kapsamaktadır.

Bu noktada son olarak incelenecek bildiri; Dr. Derya Oktar Ergür tarafından 20-21 Şubat 2018 tarihinde Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde icra edilen Jandarma Kariyer Yönetimi ve Bilimsel Araştırmalar Çalıştayında sunulan “*Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde İngilizce Hazırlık Eğitiminin Analizi*” isimli çalışmadır. Araştırmada Jandarma ve Sahil Güvenlik Fakültesi (JSGF) hazırlık sınıfı başta olmak üzere lisan eğitimi süresince verilen İngilizce eğitiminin genel durumu incelenerek, programın sonunda mezun olacak öğrencilerin dil seviyelerindeki beklentiler tartışılmıştır. Çalışmanın, lisans eğitiminin belirli periyotlarında öğrencilerin İngilizce kazanım düzeylerinin somut hedeflerle (okuma-yazma-konuşma-dinleme) belirlenmesi açısından kıymetli olduğu değerlendirilmektedir. Günümüzde globalleşmenin de etkisiyle birçok alanda yabancı dilin önemi yadsınamayacak derecede artmıştır. Bu noktadan hareketle kolluk yöneticilerinin yabancı uyruklu kişilerle olan zorunlu iletişimi, yurtdışı görevleri ve farklı ülkelerle olan faaliyetleri vb. esnasında yabancı dil bilmeleri önem arz etmektedir.

Sonuç olarak; fakülte öğrencileri için eğitimlerinin ilk iki yılında Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programında tanımlanmış B1 ve B2 seviyesinde dil yeterliliği kazanabilmeleri, son iki yılında ise yabancı uyruklu şahısların karıştığı asayiş olaylarında, uluslararası misyon görevlerinde ve farklı organizasyonlarda görev alarak kendini ifade edebilme gibi mesleki dil becerilerini kazanabilmeleri hedeflenmektedir.

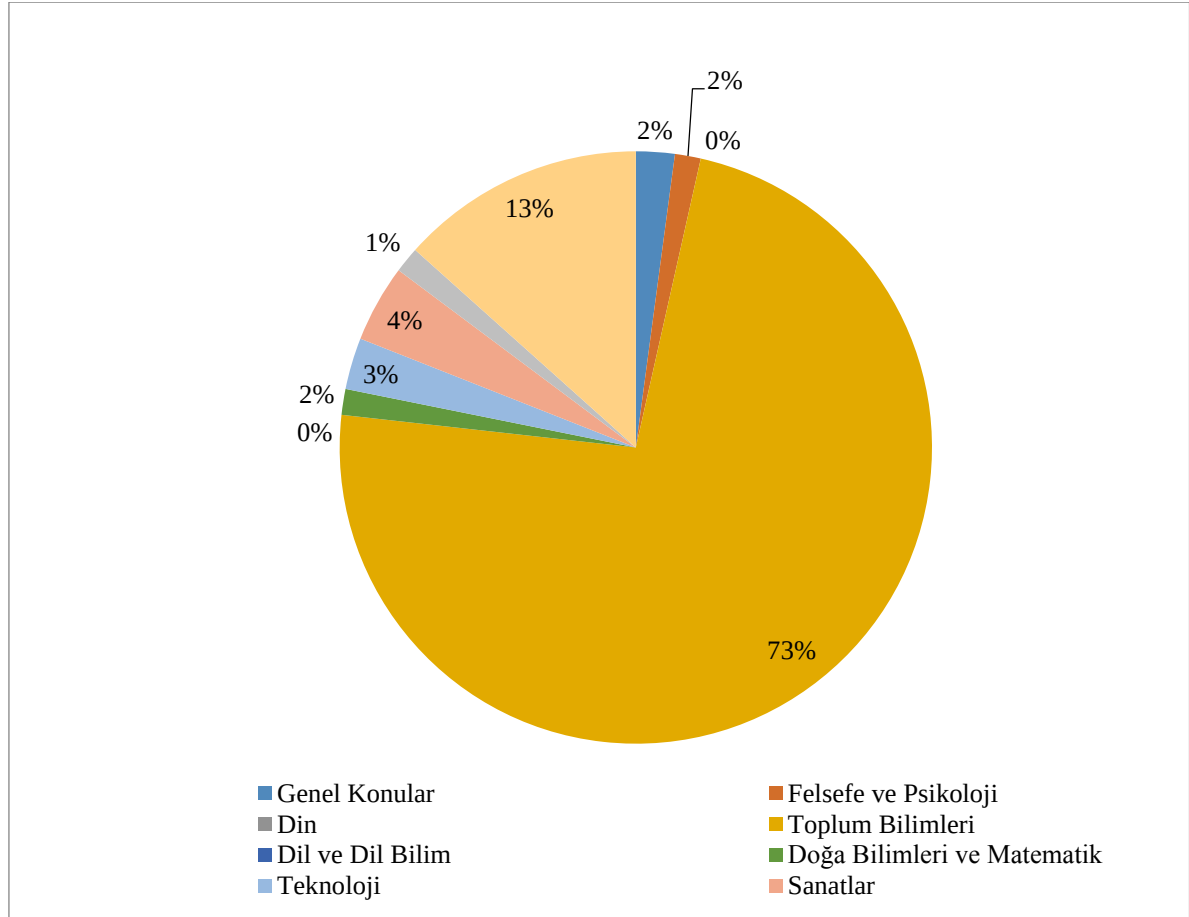
2.1.3.1. Bildiri Çalışmalarının Anahtar Kelimeye Göre Analizi



Şekil 2.1.3.1. Bildiri Çalışmalarının Anahtar Kelimeye Göre Dağılımı

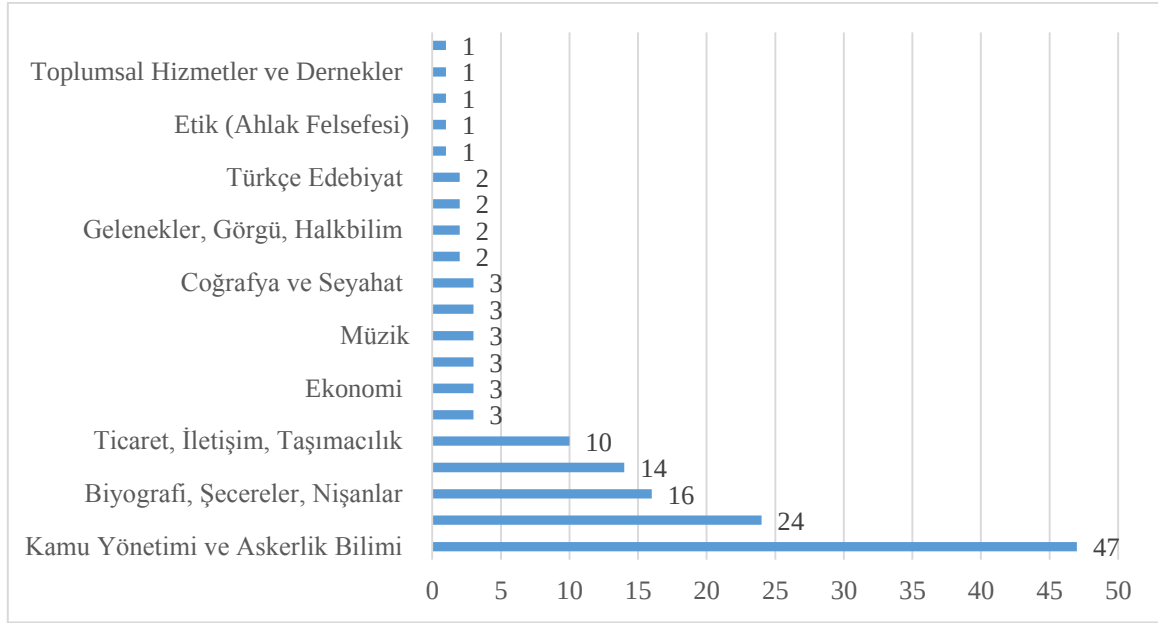
Bildiri çalışmalarının başlık kısmında jandarma terimi 120, kolluk terimi 21, zabıta terimi 1 kez kullanılmıştır. Yukarıdaki istatistiksel verilere göre; kitap çalışmalarının başlık bölümünde %84'lük oranla en çok jandarma teriminin kullanıldığı görülmektedir. Yazarlar bildiri çalışmalarında genel kavramdan ziyade özel kavram kullanmayı tercih etmektedirler. Kolluk ve zabıta kavramlarının hangi birimi net bir şekilde işaret etmediğinden bu tercih makul görülebilir.

2.1.3.2. Bildiri Çalışmalarının Konularına Göre Analizi



Şekil 2.1.3.2.1. Bildiri Çalışmalarının Dewey Onlu Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı

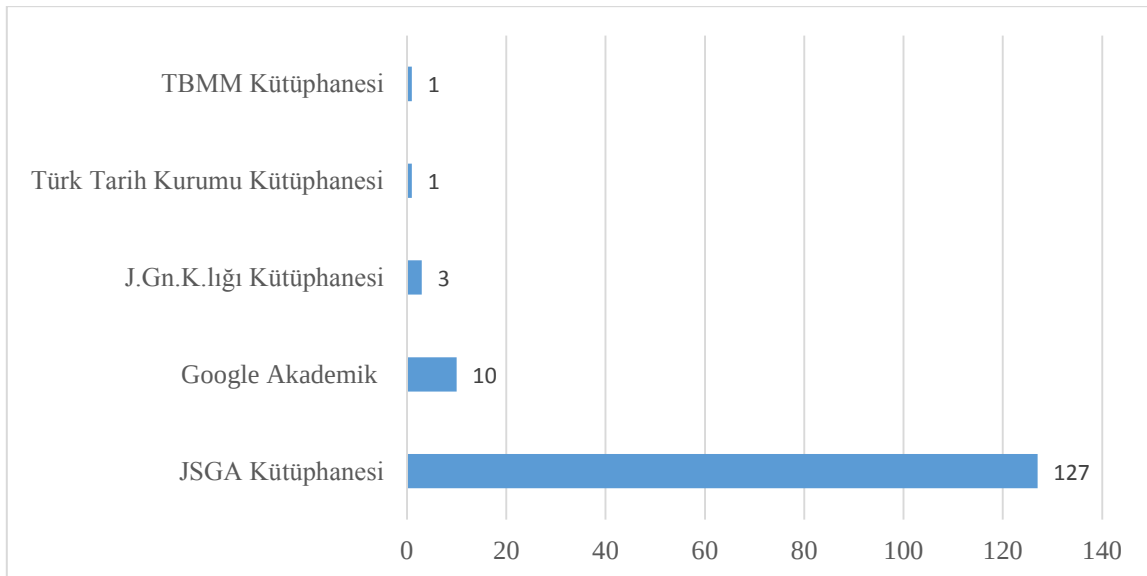
Veri analizleri incelendiğinde bildiri çalışmalarının 104'ünün Toplum Bilimleri, 3'nün Genel Konular, 4'nün Teknoloji, 2'sinin Felsefe ve Psikoloji, 2'sinin Doğa Bilimleri ve Matematik, 19'unun Coğrafya ve Tarih, 6'sının Sanatlar, 2'sinin de Edebiyat ve Retorik alanında olduğu; Dil ve Dil Bilim ile Din alanında ise herhangi bir çalışma olmadığı görülmektedir.



Şekil 2.1.3.2.2. Bildiri Çalışmalarının Dewey Yüzlü Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı

Veri analizleri incelendiğinde bildiri çalışmalarının yoğunlukla Kamu Yönetimi ve Askerlik Bilimi (%33), Eğitim (%16), Biyografi, Şecere, Nişanlar (%11) ile Hukuk (%9) alanında yapıldığı görülmektedir.

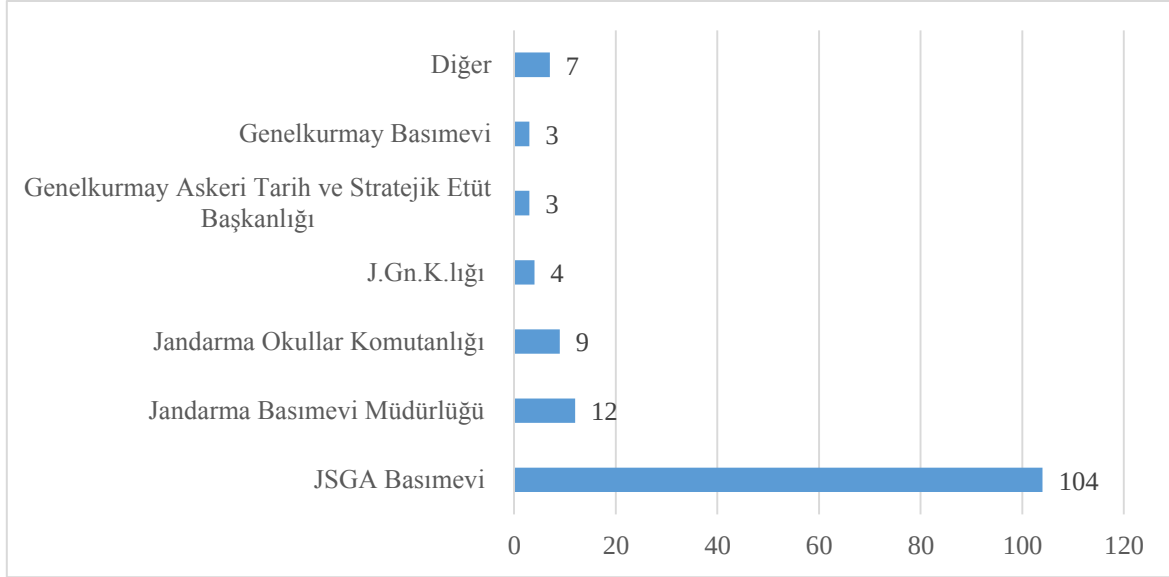
2.1.3.3. Bildiri Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Analizi



Şekil 2.1.3.3. Bildiri Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Konu Dağılımı

Bildiri çalışmaları elde edildiği veri tabanına göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin %89'unun JSKA Kütüphanesinden olmak üzere yaklaşık %90'ının Jandarma Genel Komutanlığı birimlerinden elde edilerek alanyazına kazandırılması önem arz etmektedir.

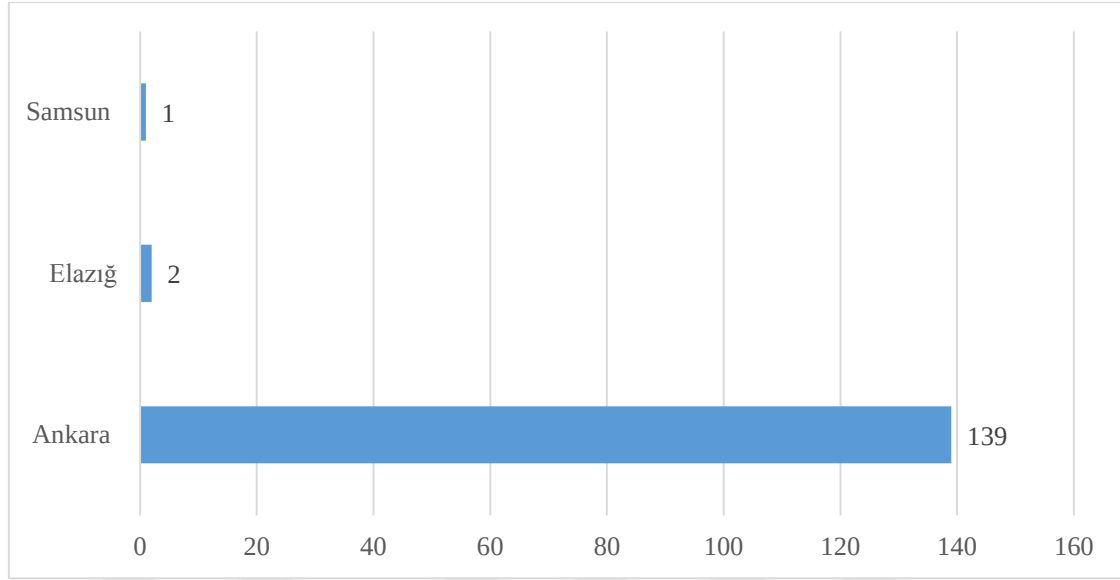
2.1.3.4. Bildiri Çalışmalarının Yayınevlerine Göre Analizi



Şekil 2.1.3.4. Bildiri Çalışmalarının Yayınevlerine Göre Dağılımı

Bildiri çalışmaları yayınevlerine göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin %73'ünün JSKA Basımevinden olmak üzere yaklaşık %90'ının Jandarma Genel Komutanlığı birimlerinden elde edilerek alanyazına kazandırılması önem arz etmektedir. Ancak bu şekil jandarma konulu bildiri çalışmalarının sadece kurum içine sıkıştığını da göstermektedir. Diğer üniversitelerde yapılan kongre, sempozyum, çalıştay vb. akademik toplantılarda jandarma odaklı bildiri çalışmalarının artması, kolluk hizmeti üreten Jandarma Teşkilatı için önemli olacağı değerlendirilmektedir.

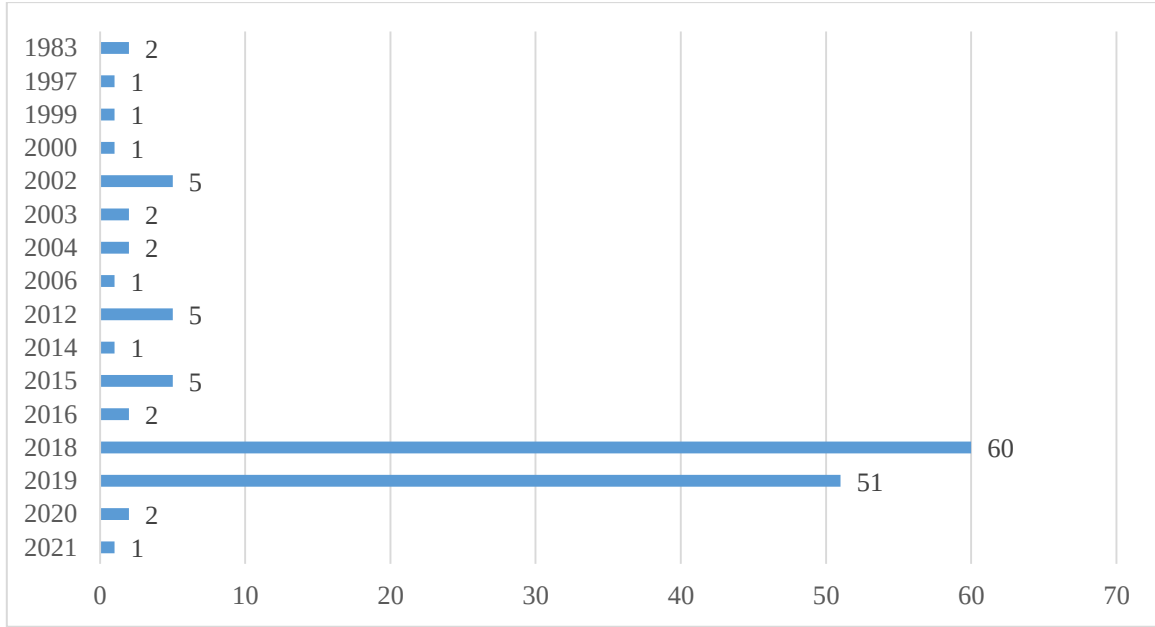
2.1.3.5. Bildiri Çalışmalarının Şehirler Göre Analizi



Şekil 2.1.3.5. Bildiri Çalışmalarının Şehirlere Göre Dağılımı

Bildiri çalışmaları şehirlere göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin %97'sinin Ankara ilinde çalışıldığı görülmektedir. Ankara ilinin Türkiye Cumhuriyeti'nin Başkenti olması, birçok üniversitenin burada bulunması ayrıca Jandarma Genel Komutanlığının Cumhuriyetin kurulmasından günümüze Ankara ilinde konuşlanması, çalışmaların büyük bir çoğunluğunun burada yapılmasında etkili olabileceği değerlendirilmektedir.

2.1.3.6. Bildiri Çalışmalarının Yıllara Göre Analizi



Şekil 2.1.3.6. Bildiri Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı

Bildiri çalışmaları yıllara göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin %78'inin 2018 ve 2019 yılında çalışıldığı görülmektedir. Bu tarihlerdeki üretkenliği; JSKA tarafından 02-04 Mayıs 2018 tarihinde icra edilen “*Uluslararası Düünden Bugüne Türkiye’de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu*”, 13-15 Haziran 2019 tarihinde icra edilen “*Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma*” Uluslararası Sempozyumu ile 19-20 Eylül 2019 tarihinde icra edilen “*Uluslararası Güvenlik Kongresi- Kuram, Yöntem, Uygulama*” Kongresi açıklamaktadır.

2.1.4. Tez Çalışmalarının Analizi

Bu bölümde, bibliyografyamızda yer alan 218 tez; tez türüne, anahtar kelimelere, konularına, dizinlere, elde edildiği veri tabanına, üniversitelere, enstitülere ve yıllara göre analiz edilmiştir. Analiz sürecinde öncelikle grafik sunulmuş, müteakiben yorumlanmıştır.

Tez çalışmalarının analizi öncesinde, bibliyografyamızda bulunan bazı tezlerin belirli açılardan detaylı olarak incelenmesi faydalı olacaktır.

Bu noktada ilk olarak incelenecek tez; Nurettin Akman tarafından 1988 yılında yazılan “*Yönetim sistemlerinde iç güvenlik hizmetleri ve jandarma, diğer ülkelerde iç güvenlik kuruluşları ile Türk ve Fransız idari sistemlerinde jandarmanın mukayeseli incelemesi*”

isimli doktora çalışmasıdır.⁸⁵ Bu araştırma, ulusal tez merkezi veri tabanında bulunan jandarma konulu en eski doktora tezidir. Çalışma iç güvenlik yapılarının -özellikle jandarma- Türk idari sistemi içerisindeki fonksiyonunu, yabancı ülke güvenlik yapılarını ve jandarma teşkilatları özelinde yönetim perspektifinden mukayeseli olarak irdelemektedir. Yazarın Fransızca öğretmeni olarak Jandarma Okullar Komutanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı'nda görev yapması, Fransa'da bulunan Uluslararası Kamu Yönetimi Enstitüsü'nde uzmanlık eğitimi aldığı esnada Fransa Jandarma Subay Okulu ile Fransa Jandarma Genel Müdürlüğü'nde doküman incelemesi yapması yine bu eğitim sürecinde farklı ülkelerden gelen 15 subayla anket yapması çalışmasını nitelikli hale getirmektedir. Araştırmanın, Jandarma olgusunun çıkış noktası olarak bilinen Fransa Ulusal Jandarmasını kendi topraklarında ve kendi dilinden tercümansız orijinal belgeler üzerinden tahlil etmesi ve elde ettiği bu bilgiler ışığında Türk Jandarmasının gelişimine katkı sunması açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Bu tez çalışması beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; “kamu ile ilgili kavramların açıklanması”, ikinci bölümde; “Türkiye Cumhuriyeti idari sistemi ve bu sistemde güvenlik-zabıta kuruluşların yeri”, üçüncü bölümde; “Türkiye Cumhuriyeti Jandarmasının tanımı, bağlılığı, personeli, görev ve yetkileri”; dördüncü bölümde; “diğer yabancı ülkelerde güvenlik kuruluşları ve jandarma”, beşinci bölümde; “Türkiye Cumhuriyeti Jandarması ile Fransız ve diğer ülke jandarma teşkilatlarının karşılaştırılması, genel değerlendirme ve öneriler” başlıklı konular yer almaktadır.

Çalışmanın “*kamu ile ilgili kavramların açıklanması*” isimli ilk bölümünde; iç güvenlikle ilişkili temel olgular olan kamu idaresi, kamu kudreti, egemenlik anlayışı, kamu hizmeti, kamu menfaati ve kamu düzeni kavramları açıklanmıştır. “*Türkiye Cumhuriyeti idari sistemi ve bu sistemde güvenlik-zabıta kuruluşların yeri*” isimli ikinci bölümde; merkezden ve yerinden yönetim kuruluşları, iç güvenlik-zabıta kuruluşlarının bu sistem içerisindeki yeri ile genel ve özel zabitanın tanıtımı yapılmıştır. “*Türkiye Cumhuriyeti Jandarmasının tanımı, bağlılığı, personeli, görev ve yetkileri*” isimli ve en hacimli üçüncü bölümde; jandarmanın tanımı ve tarihsel gelişimi, Jandarma Genel Komutanlığı'nın bağlılığı, kadrosu, personel kaynakları, görev ve yetkileri, diğer makamlarla ve halkla ilişkileri tartışılmıştır. “*Diğer yabancı ülkelerde güvenlik kuruluşları ve jandarma*” isimli dördüncü bölümde; yazar tarafından demokratik ülke olarak tanımlanan İngiltere, Amerika

⁸⁵ Bu doktora tezi Prof. Dr. Nuri Tortop danışmanlığında, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalında yazılmıştır.

Birleşik Devletleri, Fransa, Almanya ve Japonya ile demirperde ülke olarak belirtilen Rusya ve Çin'in iç güvenlik yapıları tanıtılmıştır. Bu noktadan sonra sırayla Fransa, İtalya, Belçika, İspanya, Hollanda, İsviçre, Brezilya jandarma teşkilatları açıklanmıştır. “*Türkiye Cumhuriyeti Jandarması ile Fransız ve diğer ülke jandarma teşkilatlarının karşılaştırılması, genel değerlendirme ve öneriler*” isimli beşinci bölümde; başta Fransa olmak üzere diğer ülkelerin jandarma teşkilatları Türk jandarması ile devlet sistemi içerisindeki yeri, bağlılığı, görev, yetki ve sorumlulukları bağlamında karşılaştırılmıştır. Bu noktadan sonra Türk Jandarma Teşkilatı'nın nasıl olması gerektiğine dair değerlendirmede bulunulmuş ve amacın gerçekleştirilebilmesi için çeşitli öneriler sunulmuştur.

Yazar tarafından çalışmanın sonunda getirilen bu önerileri şu şekilde özetlemek mümkündür;

- Jandarma Teşkilatı'nın asli vazifesi olan önleyici kolluğa tam anlamıyla yönelebilmesi için adli kolluk teşkilatının kurularak bu görev ile ceza ve infaz kurumlarının dış korunması ile sevk ve nakil sorumluluğunun bu yapı tarafından icra edilmeli,
- Jandarma Teşkilatı'nın asli görevlerinden olmayan ancak uygulamada çok fazla zaman ve emek kaybı yaşanan tebligat görevinin Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilmeli,
- Kritik alt yapı ve tesis sorumluluğunun Jandarma Genel Komutanlığı'ndan alınması böylece personel tasarrufunun sağlanabileceği,
- Jandarmanın sorumluluk bölgesindeki ana yollar üzerinde de trafik zabıtalığı yapabilmesi için 2918 sayılı Trafik Kanunu'nda değişiklik yapılmalı,
- Jandarmanın koruma görevlerinin arttırılarak, Fransa Ulusal Jandarmasında olduğu gibi halk nezdinde görünürlüğünün ön plana çıkarılmalı,
- Kritik İl Jandarma Komutanlıklarında helikopter timi teşkil edilmeli,
- Zorunlu er sistemi kaldırılarak bu boşluk profesyonel personel olan Uzman Erbaş ile doldurulmalıdır.

İkinci olarak incelenecek çalışma; Fuat Güney tarafından 2019 yılında yazılan “*Stratejik insan kaynakları yönetimi ve değişim yönetimi kapsamında jandarma teşkilatının reorganizasyon ihtiyacına yönelik bir araştırma*” isimli doktora tezidir.⁸⁶ Bu araştırmanın amacı Jandarma Genel Komutanlığı'nın gelecekte suç ve suçlularla mücadelesinde

⁸⁶ Bu doktora tezi Prof. Dr. Celaleddin Serinkal danışmanlığında, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalında yazılmıştır.

uzmanlaşma noktasındaki yeniden düzenlenme ihtiyacını inceleyerek uygun bir çözüm modeli sunmaktır. Nitel ve nicel bilimsel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı keşfedici araştırma modeli esas alınarak yapılan araştırmada Jandarma Genel Komutanlığı'nda görevli, emniyet ve asayiş görevlerinde tecrübeli olduğu değerlendirilen 226 üst, 290 orta ve 933 alt düzey olmak üzere toplam yönetici içinden rastgele seçilen 579 görevliye 54 soruluk anket uygulanmıştır.

Yazarın bu çalışmasını yürüttüğü esnada Jandarma Asayiş Başkanı olarak Tümgeneral rütbesinde görev yapmakta olduğu dikkate alınır, sahada elde edilen bilgi birikimi ve tecrübelerin araştırmaya olumlu anlamda katkı sağlaması açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Bu tez çalışması dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; “stratejik insan kaynakları yönetimi”, ikinci bölümde; “değişim yönetimi ve örgütlerde reorganizasyon”, üçüncü bölümde; “suç olgusunda gelişmeler kapsamında jandarma ihtisaslaşma sisteminde reorganizasyon ihtiyacı”; dördüncü bölümde; “jandarma teşkilatının ihtisaslaşma sisteminde reorganizasyon ihtiyacına ilişkin araştırma” başlıklı konular yer almaktadır.

Çalışmanın “*stratejik insan kaynakları yönetimi*” isimli ilk bölümünde; strateji ve yönetim kavramı ile bu kavramlarla ilişkili olgular olan politika, taktik, plan, örgüt, etkinlik ve verimlilik, stratejik yönetimin özellikleri, stratejik yönetim süreci, misyon, vizyon, kamuda stratejik yönetim açıklanmıştır. Müteakiben insan kaynakları yönetimi, stratejik insan kaynaklarının yönetimi, tarihsel gelişimi, yönetim süreci, amaçları, özellikleri, stratejik insan kaynakları yönetiminin geleneksel insan kaynakları yönetiminden farklılıkları, avantaj ve dezavantajları ile sınırlılıkları tartışılmıştır.

Çalışmanın “*değişim yönetimi ve örgütlerde reorganizasyon*” isimli ikinci bölümünde; değişim yönetiminin tanımı ve özellikleri, nedenleri, gerekliliği, süreç ve modelleri ile örgütlerde değişime karşı direnç hususu açıklanmıştır. Devamında reorganizasyonun tanımı, önemi, amaçları, nedenleri ile aşamaları tartışılmıştır. Bölümün sonunda ise reorganizasyon sürecinde kullanılabilecek örgütsel formlar olan takım bazlı, proje tipi, matriks tipi, şebeke, sanal, yığılma ve yalın örgüt biçimleri incelenmiştir.

Çalışmanın “*suç olgusunda gelişmeler kapsamında jandarma ihtisaslaşma sisteminde reorganizasyon ihtiyacı*” isimli üçüncü bölümünde; Jandarma Teşkilatında mevcut ihtisaslaşma sistemi Fransa, İspanya, Romanya, İtalya Jandarma ihtisaslaşma pratikleriyle mukayeseli olarak açıklanmıştır. Sonrasında Türkiye’de mevcut genel suç durumunun

tespiti yapılarak gelecekte suç olgusunda yaşanabilecek değişimler suç türlerine göre (asayiş suçları, terör suçları, kaçakçılık ve organize suçlar, göçmen kaçakçılığı suçları, trafik kazaları) tartışılmıştır.

Çalışmanın “*jandarma teşkilatının ihtisaslaşma sisteminde reorganizasyon ihtiyacına ilişkin araştırma*” isimli son bölümünde stratejik insan kaynakları bağlamında örgütlerin yeniden düzenlenme gereksinimi Jandarma Genel Komutanlığı’nın ihtisaslaşması özelinde yapılan araştırma üzerinden açıklanmıştır. Devamında araştırmanın amacı, önemi, varsayımları, modeli, yapısı, veri toplama süreci, sınırlılıkları ve bulguları tartışılarak sonuç ve önerilerde bulunulmuştur.

Jandarma Genel Komutanlığı’na ihtisaslaşmanın yeniden düzenlenmesi noktasında yazar tarafından sunulan bu öneriler şu şekildedir;

- Personel seçimi ve temini sürecinde uzmanlık ve beceri esas alınmalı,
- Jandarma teşkilatının suçla mücadele konusunda etkinlik ve verimliliğinin sağlanması için ihtisaslaşma sisteminde reorganizasyon yapılarak, ihtisaslaşma ile ilgili *temel branşları* (önleyici kolluk hizmetleri-adli kolluk hizmetleri), *ihstias dalları* (karakol hizmetleri, terör ve toplumsal olaylara müdahale, koruma hizmetleri, siber suçları tespit ve önleme hizmetleri, cezaevi hizmetleri, asayiş suçları, terörle mücadele hizmetleri, siber suçlarla mücadele hizmetleri, göçmen kaçakçılığı suçları ile mücadele hizmetleri, adli bilişim hizmetleri, sualtı arama/kurtarma hizmetleri) ve *ihstias alt dalları* (özel hareket, rehine kurtarma, komando, uzlaşmacılık, kriz yöneticiliği, toplumsal olaylara müdahale, bina/tesis koruma hizmetleri, şahıs koruma hizmetleri, tanık koruma hizmetleri, siber istihbarat uzmanı, öldürme/yaralama, hırsızlık, yağma ve dolandırıcılık, kadına şiddet ve çocuk istismarı, kayıp ve aranan çocuklar, ahlak ve cinsel suçlar, kaçakçılık, mali suçlar, bilişim suçları, terörizmin finansmanın engellenmesi, patlayıcı madde, iz inceleme/iz izleme/delil bulma, adli bilişim) düzenlenerek uygulamaya geçilmesi, bu sisteme uygun yetenekli işgücünün işe alınması, eğitilmesi, istihdamı ve örgütte tutulması için uygun şartların oluşturulmalıdır.

Son olarak incelenecek çalışma; Evrim Kara tarafından 2016 yılında yazılan “*Devlet-kolluk ilişkisi kapsamında jandarma ve Türk Jandarması*” isimli yüksek lisans tezidir.⁸⁷ Geleneksel devletten modern devlete kolluğun dönüşümünü inceleyen çalışma, kolluk tipi

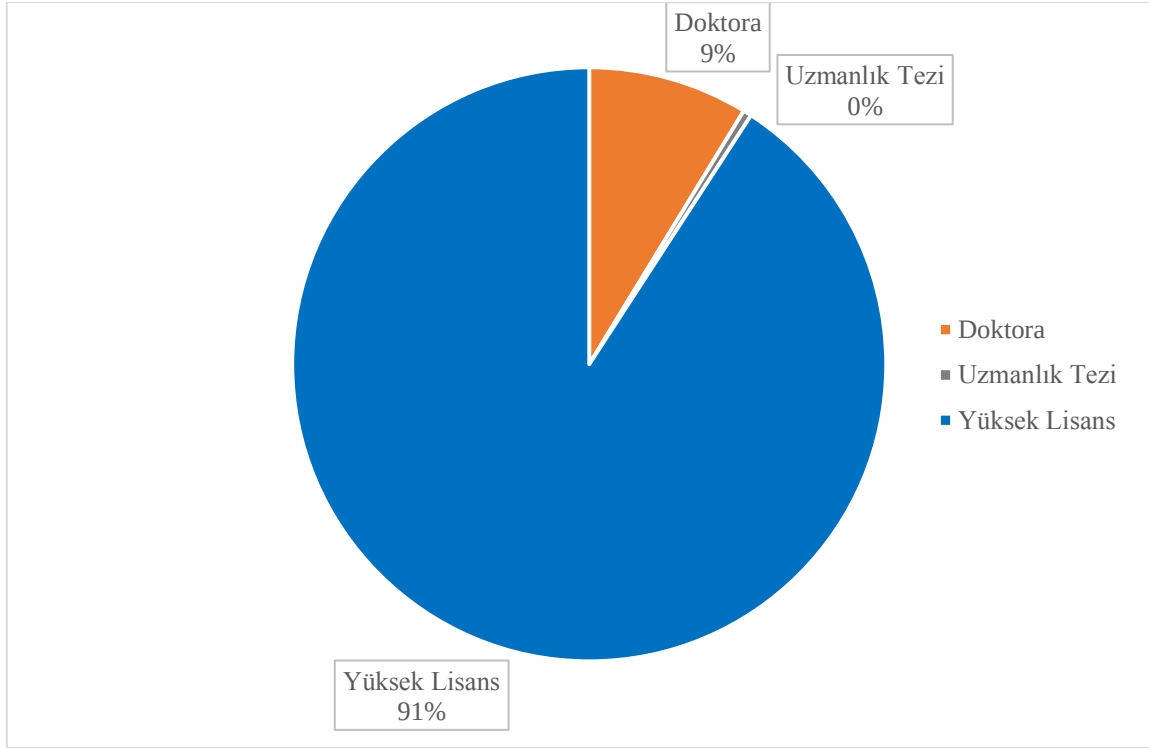
⁸⁷ Bu yüksek lisans tezi Yrd. Doç. Dr. Ozan Zengin danışmanlığında, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Yönetim Bilimleri Ana Bilim Dalında yazılmıştır.

seçiminde sosyoekonomik sebeplerin etkisini Anglo-Sakson ve Kıtı Avrupası rnekleriyle açıklamaktadır. Modernleşme döneminde Osmanlı'nın askeri statülü kolluk tipi olan jandarmayı seçme nedenini tarihsel analiz yoluyla açıklayan çalışma bu şekliyle jandarmanın geleceğine yönelik bir bakış açısı sunması bakımından da önemli olarak değerlendirilebilir.

Bu tez çalışması iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; “devlet, kolluk ve jandarma”, ikinci bölümde ise “Türkiye Jandarması'nın gelişimi, bugünü ve geleceği” başlıklarına yer verilmiştir. Çalışmanın birinci bölümünde; öncelikle polis- kolluk, i ve dış güvenlik, emniyet- asayiş, egemenlik, iktidar- otorite, kamu düzeni, g-şiddet, zorlama kavramları açıklanmıştır. Müteakiben devletin kökeni, iradi, eleştirel ve zorlama esaslı teoriler işığında tartışılmıştır. Devamında devletin gelişiminin tarihi ve modern devletin özellikleri merkezileşme, meşru fiziksel g tekeli, meşruiyet, devlet- ulus, bürokrasi ve bölgesellik kavramlarıyla incelenmiştir. Sonrasında kolluk kavramının tarihsel değişimi, geleneksel ve modern kolluk yapılarının ayırt edici özellikleri ile modern kolluktaki iki farklı yönelim olan Anglo-Sakson (İngiltere) ve Kıtı Avrupası (Fransa) tartışılmıştır. Bölümün son aşamasında ise jandarma kavramı, nitelikleri ve kökeni Fransız Jandarması üzerinden açıklanmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümü Türk Jandarmasına ayrılmıştır. Bu bölümde öncelikle Osmanlı modernleşmesi jandarma çerçevesinde ele alınmıştır. Osmanlı sosyoekonomik yapısının jandarma tercihine etkileri siyasal ve kültürel farklılık, kırsallık, merkez-taşra kopukluğu ve geleneksel topluluk kavramları üzerinden tartışılmıştır. Müteakiben Türk Jandarmasının kurumsal tarihi, Türk idari yapısı içerisindeki yeri, sorumluluk alanı ve görevleri, teşkilatlanması, personel yapısı ile geleceği incelenmiştir.

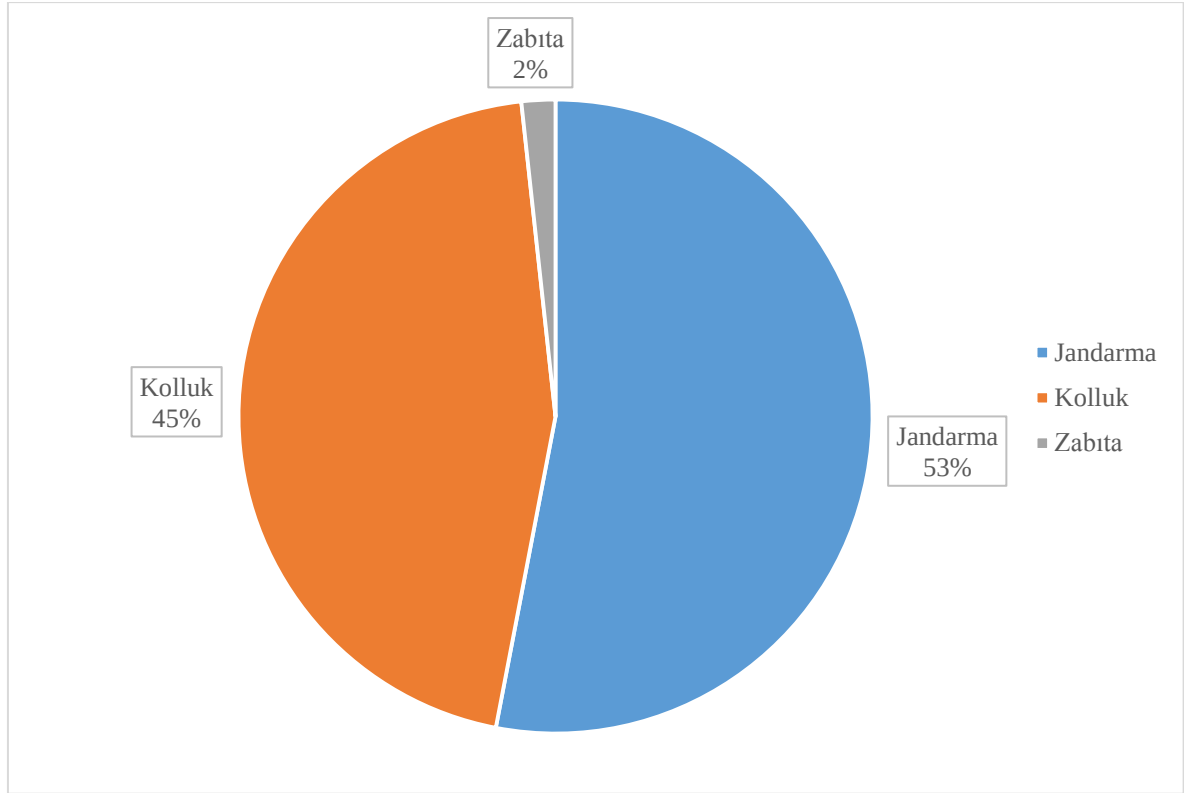
2.1.4.1 Tez Çalışmalarının Tez Türüne Göre Analizi



Şekil 2.1.4.1. Tez Çalışmalarının Tez Türüne Göre Dağılımı

Tez çalışmaları tez türüne göre analiz edildiğinde, 19 Doktora Tezi, 198 Yüksek Lisans Tezi ve 1 adet Uzmanlık Tezi olduğu görülmektedir. Doktora eğitiminin yüksek lisans eğitime kıyasla daha uzun sürmesi ve daha nitelikli bir çalışmayı gerektirmesinden dolayı bu istatistik olağan değerlendirilmektedir. JSGA bünyesinde doktora programlarının açılması ile jandarma konulu çalışmaların artacağı kıymetlendirilmektedir. Çalışmamızda bulunan tek uzmanlık tezi Mehmet Akyüz tarafından 1993 yılında Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünde (TODAİ) yazılan “*Türkiye’de Toplumsal Olayları Önlemeye Yönelik Kolluk Kuvvetleri*” isimli çalışmadır. 1958-2018 yılları arasında kamu yönetimi alanında doktora/yüksek lisans eğitimi veren enstitü 703 sayılı KHK ile kapatılmıştır.

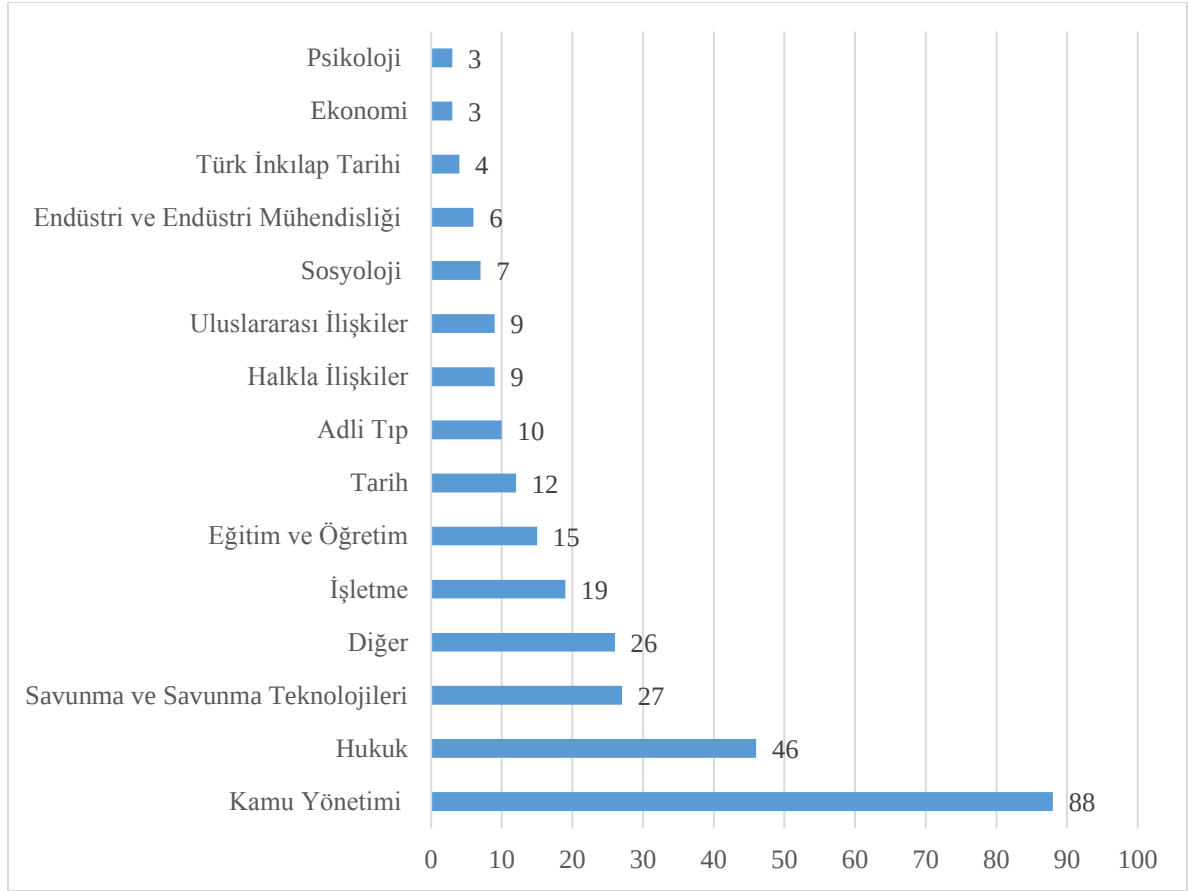
2.1.4.2. Tez Çalışmalarının Anahtar Kelimeye Göre Analizi



Şekil 2.1.4.2. Tez Çalışmalarının Anahtar Kelimeye Göre Dağılımı

Tez çalışmalarının başlık kısmında jandarma terimi 123, kolluk terimi 105, zabıta terimi 4 kez kullanılmıştır. 14 tez başlığında anahtar terimler birlikte kullanılmıştır. Bu sebeple 218 tez başlığında toplam 232 anahtar kelime tespit edilmiştir. Yukarıdaki istatistiksel verilere göre; tez çalışmalarının başlık bölümünde %53'lük oranla en çok jandarma teriminin kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca kitap (%19), makale (%25) ve bildiri (%15) araştırmalarındaki kolluk anahtar kelime yüzdesi ile tez çalışmalarındaki aynı oran kıyaslandığında %45'lik oran dikkat çekicidir. Kolluk tabirinin tez çalışmalarında daha çok kullanılmasının sebebi; hukuk kaynaklı araştırmalarda daha çok yapıyı (polis, orman muhafaza, infaz koruma, özel güvenlik vb.) tanımlaması olarak değerlendirilebilir.

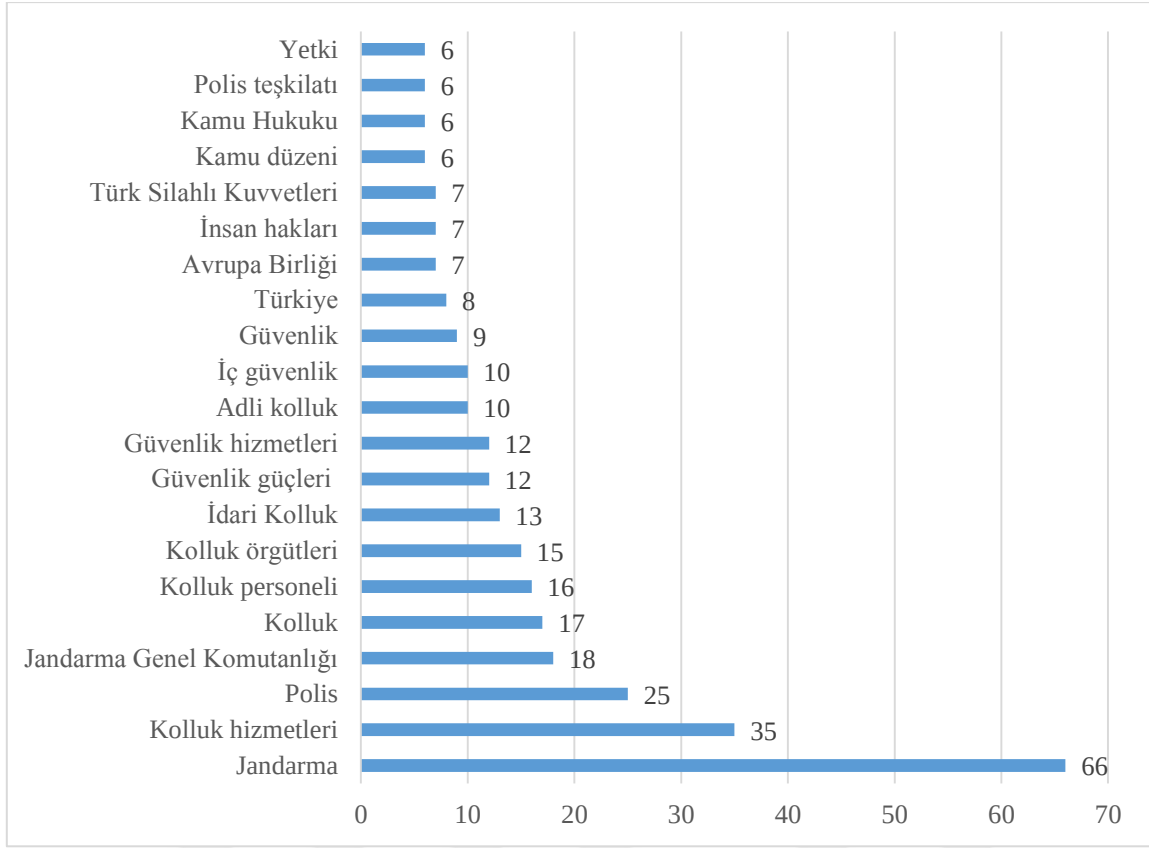
2.1.4.3. Tez Çalışmalarının Konulara Göre Analizi



Şekil 2.1.4.3. Tez Çalışmalarının Konulara Göre Dağılımı

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezince bir tez çalışmasına birden fazla konu tanımlaması yapılabildiği için bibliyografik künyemizde yer alan 218 tez çalışmasına toplam 284 konu tanımlanmıştır. Verilerin anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak maksadıyla üçten daha az çalışılan 21 farklı konu şekilde diğer olarak tanımlanmıştır. Tez çalışmaları konularına göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin yoğunlukla Kamu Yönetimi (%30), Hukuk (%16) ve Savunma ve Savunma Teknolojileri (%9) alanında olduğu görülmektedir.

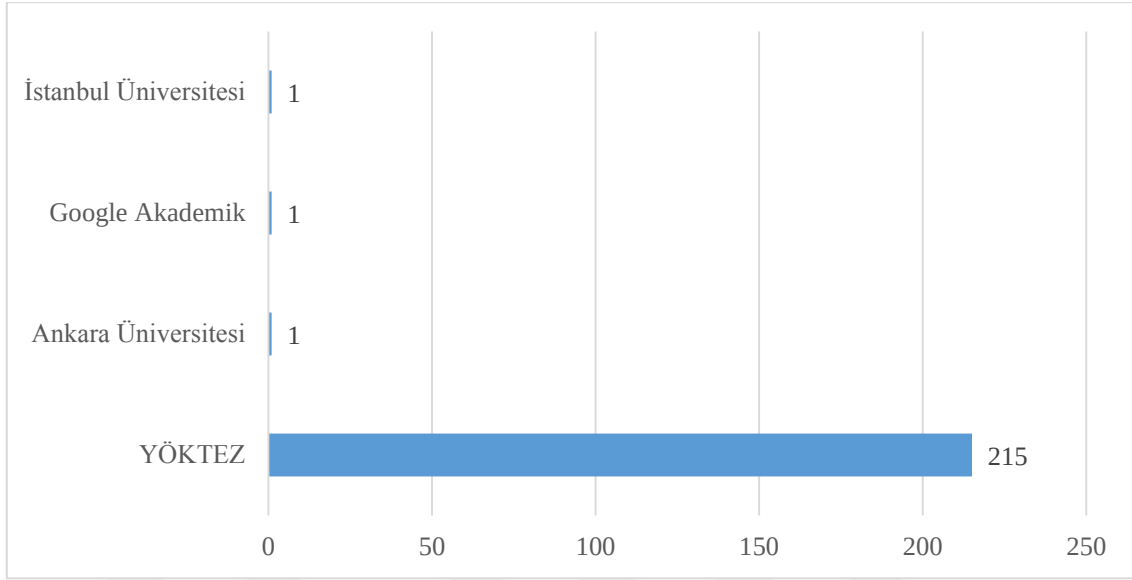
2.1.4.4. Tez Çalışmalarının Dizinlere Göre Analizi



Şekil 2.1.4.4. Tez Çalışmalarının Dizinlere Göre Dağılımı

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezince bir tez çalışmasına birden fazla dizin tanımlaması yapılabildiği için bibliyografik künyemizde yer alan 218 tez çalışmasına toplam 951 dizin tanımlanmıştır. Verilerin anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak maksadıyla altıdan daha az çalışılan 483 farklı dizin şekilde gösterilememiştir. Tez çalışmaları dizinlere göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin yoğunlukla Jandarma, Kolluk Hizmetleri, Polis ve Jandarma Genel Komutanlığı alanında olduğu görülmektedir.

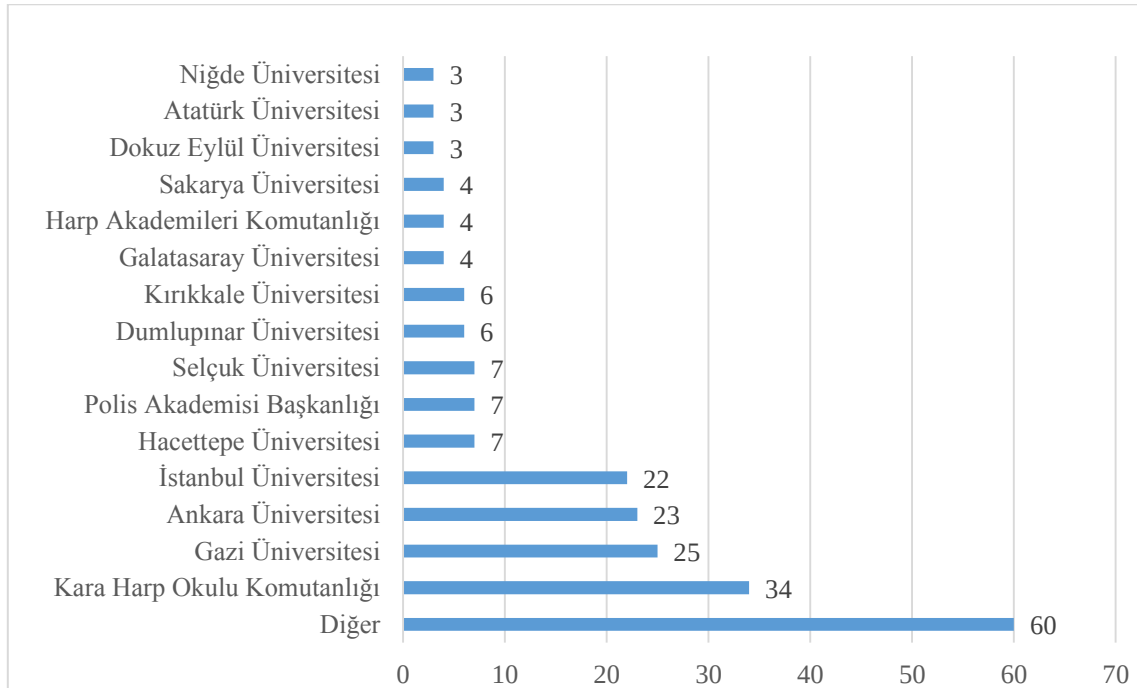
2.1.4.5. Tez Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Analizi



Şekil 2.1.4.5. Tez Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Dağılımı

Tez çalışmaları elde edildiği veri tabanına göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin %98'nin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi örün sitesinden elde edildiği görülmektedir. Bu istatistik, veriye kolay ulaşılabilmesi açısından değerlidir.

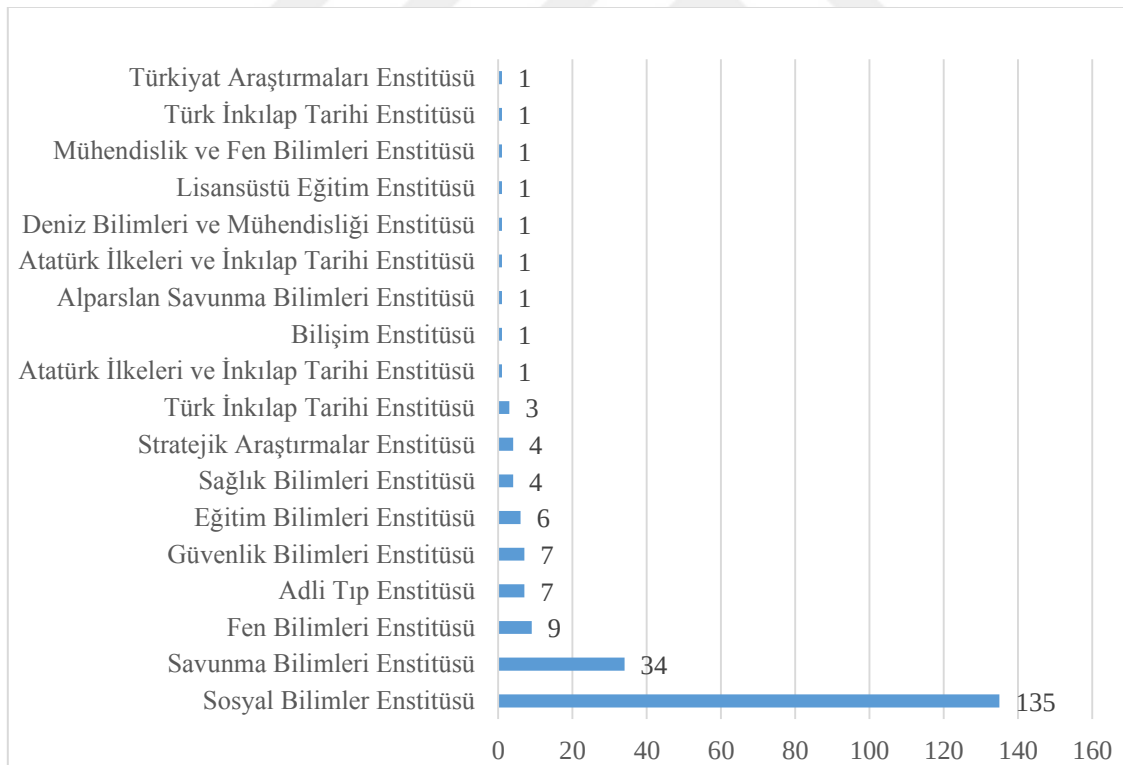
2.1.4.6. Tez Çalışmalarının Elde Edildiği Üniversitelere Göre Analizi



Şekil 2.1.4.6. Tez Çalışmalarının Üniversitelere Göre Dağılımı

Verilerin anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak maksadıyla üçten daha az tez çalışmasının yapıldığı 45 farklı üniversite şeklinde diğer olarak tanımlanmıştır. Tez çalışmaları üniversitelere göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin yoğunlukla Kara Harp Okulu (%15), Gazi Üniversitesi (%11), Ankara Üniversitesi (%10) ve İstanbul Üniversitesi (%10) olduğu görülmektedir. Jandarma Genel Komutanlığının 2016 yılında İçişleri Bakanlığına bağlanması sebebiyle önümüzdeki süreçte Kara Harp Okulunda ve Harp Akademileri Komutanlığında çalışılan tez miktarının azalacağı, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi tarafından çalışılan tez miktarının ise artacağı öngörülmektedir. Ayrıca Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinin, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Atılım Üniversitesi, Kıbrıs Bahçeşehir Üniversitesi, Ostim Teknik Üniversitesi ve Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi ile eğitim protokolü imzaladığı göz önüne alındığında bu eğitim kurumlarında da önümüzdeki süreçte jandarma olgusu üzerine tez çalışmalarında artış olacağı öngörülmektedir.

2.1.4.7. Tez Çalışmalarının Elde Edildiği Enstitülere Göre Analizi

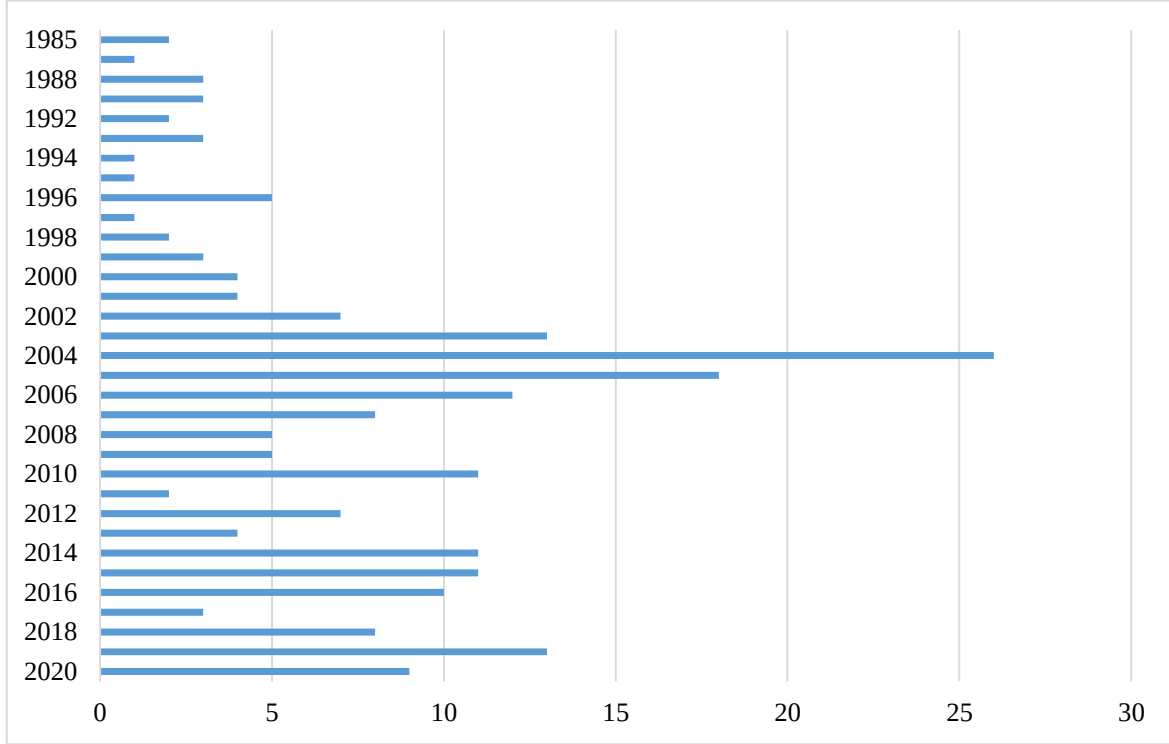


Şekil 2.1.4.7. Tez Çalışmalarının Enstitülere Göre Dağılımı

Tez çalışmaları enstitülere göre analiz edildiğinde, bibliyografik künyelerin yoğunlukla Sosyal Bilimler Enstitüsü (%61) ve Savunma Bilimleri Enstitüleri (%15) tarafından çalışıldığı görülmektedir. Halihazırda yaklaşık %3 tez üreten Güvenlik Bilimleri

Enstitülerinin, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi- Güvenlik Bilimleri Enstitüsünün de alanyazına katkılarıyla bu oranın önümüzdeki süreçte artacağı değerlendirilmektedir.

2.1.4.8. Tez Çalışmalarının Elde Edildiği Yıllara Göre Analizi



Şekil 2.1.4.8. Tez Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı

Tez çalışmaları yıllara göre analiz edildiğinde, 1985-2000 yılları arasında üretilen bibliyografik künyeler toplam çalışmaların %15'ini oluştururken, 2001 yılından günümüze üretilen bibliyografik künyeler toplam çalışmaların %85'ini oluşturduğu görülmektedir. Bu noktada şeklin 2004 yılında en üst seviyeye çıkma sebebi açıklanmalıdır. 2001 yılında jandarma subayları dönemin Jandarma Genel Komutanı Aytaç Yalman tarafından diğer üniversitelerde kurum nam ve hesabına yüksek lisans yapmaları konusunda teşvik edilmiştir. Bu maksatla Kara Harp Okulu (KHO) Savunma Bilimleri Enstitüsü, Yeditepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Bilkent Üniversitesi ile protokol imzalanmıştır. 2001 yılında öğrenimlerine başlayan personel 2003 yılından itibaren yüksek lisans programlarından mezun olmaya başlamışlardır. Kuvvet adına yüksek lisan eğitimi gören subayların çoğu 2004 yılında tezlerini tamamlamışlardır. Bundan dolayı 2004 yılı şeklin en üst seviyeye çıktığı tarih olmuştur. Bu eğitim kurumlarına 2005 yılından sonra yüksek lisans eğitimine tefrik edilen subay sayısı azalsa da 2015 yılına kadar devam etmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

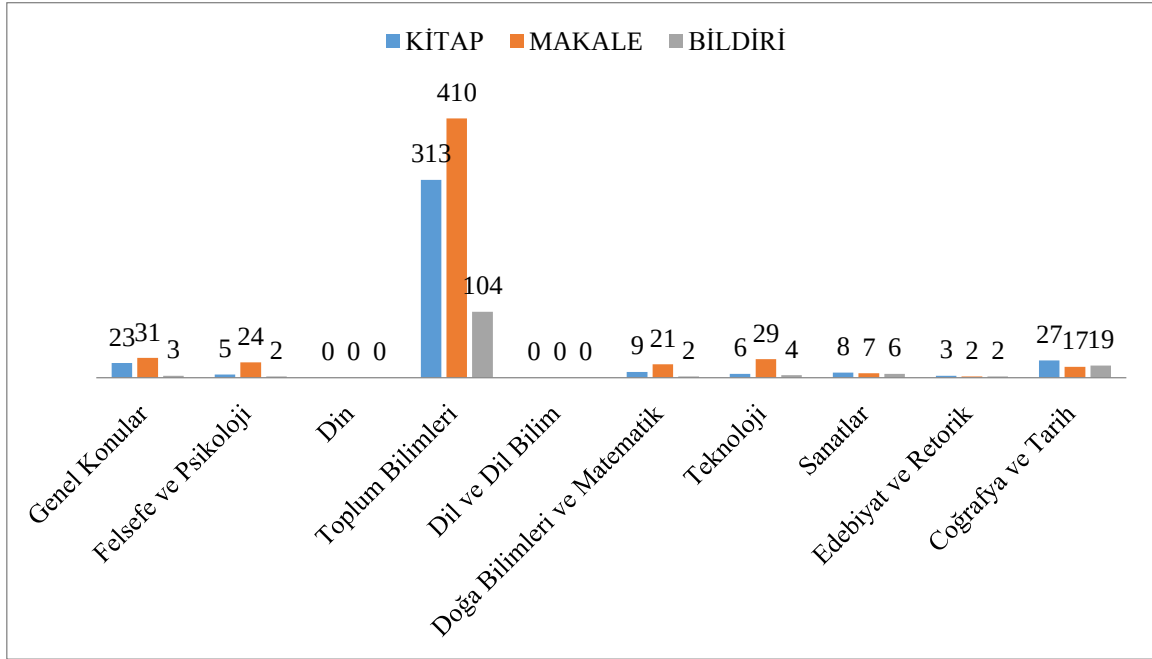
Nitelikli bir bilimsel çalışma üretebilmek ya da bir konu hakkında detaylı bir bilgi birikimine sahip olmak için araştırmacının ilk aşamada yapması gereken husus, araştırma yapılacak konu ile ilgili alanyazında daha önce yapılmış çalışmaları incelemektir. Bunun sonucunda araştırmacı zaman ve emek tasarrufu sağlayarak, kendini tekrar eden bilimsel döngüden kurtarabilecektir. Böylelikle kendisinden önce üretilen çalışmaların ışığında, tüm emeğini verimli şekilde çalışmasına yönlendirebilecektir. Bundan dolayı, bibliyografik çalışmalar araştırmacılar için her zaman oldukça önemli bir işlevselliğe sahip araç olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Resmi kuruluş tarihi olan 14 Haziran 1839'dan günümüze kadar Türk Milletinin emrinde ve hizmetinde bulunan Jandarma Genel Komutanlığı hakkında birçok yayın üretilmiş olmasına rağmen araştırmacılara yol gösterici, açıklamalı bir Jandarma bibliyografyasının eksikliği bu çalışmanın ortaya çıkmasına ilham olmuştur. Çalışma Harf İnkılabından günümüze yani 1 Kasım 1928 – 1 Şubat 2021 tarihleri arasında yayımlanan jandarma başlıklı kitap, makale, bildiri ve tezleri kapsamaktadır. Çalışmanın veri toplama sürecinde *jandarma* olgusunu tam olarak ifade edebilmek için *kolluk* ve *zabıta* terimlerinin de araştırmaya dahil edilmesine gerek duyulmuştur. Bu husus veri toplama sürecini uzatmasına rağmen, çalışmanın niteliğine olan katkısı açısından önem arz etmektedir.

Bibliyografya'da 394 kitap, 541 Makale, 142 Bildiri, 218 Tez olmak üzere toplam 1295 künye yer almaktadır.⁸⁸ Çalışma anahtar kelimelere göre analiz edildiğinde; toplam künyelerin %70'inin jandarma, %25'inin kolluk, %5'inin zabıta terimlerinden oluştuğu görülmektedir. Çalışma ana terimi jandarma terimi olmasından dolayı bu istatistik olağan görülmektedir. Ancak burada zabıta terimini irdeleme zorunluluğu doğmuştur. Zabıta terimi; Tanzimat Döneminden Cumhuriyet Dönemine kadar, emniyet ve asayiş sağlamlaştırmakla memur edilen tüm görevliler (jandarma ve polis) için kullanılan şemsiye bir tabir olmasına rağmen, 01 Eylül 1930 tarihli 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle bu işlevselliğini kaybetmeye başladığı görülmektedir. Çünkü, 1580 sayılı Belediye Kanunu'nda Devlet Zabıtası (jandarma ve polis) ve Belediye Zabıtası ayrıştırması yapılmıştır. Bu ayrıştırma alanyazında derhal karşılık bulmamış olsa da özellikle 2000'li yıllardan sonra zabıta terimi çoğunlukla Belediye Zabıtası anlamında kullanıldığı

⁸⁸ Bu sayılara, okuyucuya bir bakış açısı sunmak maksadıyla çalışmanın sonuna Ek olarak listelenen, yabancı kitap (3), mer'i Jandarma mevzuat künyeleri (49) ile Jandarma anlamında kullanılmayan Zabıta künyeleri (105) dahil edilmemiştir. Bu künyelerle birlikte çalışmada değerlendirilen künye sayısı 1452'dir.

görülmektedir. Bu sebeple bibliyografik künyelerimizin en az kısmını zabıta terimini içeren yayınlar oluşturmaktadır.



Şekil 3.1. Kitap-Makale-Bildiri Çalışmalarının Dewey Onlu Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı

Bibliyografyada bulunan kitap, makale ve bildiriler⁸⁹ Dewey Onlu sınıflama biçimi kullanılarak konusuna göre analiz edildiğinde; toplam künyelerin %76'sını Toplum Bilimleri, %5'ni Coğrafya ve Tarih ile Genel Konular, %3'nü Teknoloji, %2'sini Doğa Bilimleri ve Matematik ile Felsefe ve Psikoloji, %1'ni Sanatlar ile Edebiyat ve Retoriğin oluşturduğu, Dil ve Dil Bilim ile Din konusunda herhangi bir çalışma olmadığı görülmektedir.

Araştırmacılar çalışmalarında çoğunlukla jandarmanın *toplum bilimleri* (Genel İstatistikler, Siyasal Bilimler, Ekonomi, Hukuk, Kamu Yönetimi ve Askerlik Bilimi, Toplumsal Hizmetler ve Dernekler, Eğitim, Ticaret-İletişim-Taşımacılık, Gelenekler-Görgü-Halkbilim) ile ilişkili yönünü incelemeyi tercih etmişlerdir. Merkezden taşraya uzanan görüntüsü, en uzak yerleşim birimlerindeki karakol sistemi ile siyasi yapının ve beşerî hayatın her aşamasında varlığı görülebilen jandarmanın bu incelemelere konu olması olağandır.

⁸⁹ Tez çalışmaları, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezince belirlenen konu sınıflamasına göre tasnif edilerek Bulgular ve Yorumlar bölümünde analiz edildiği için bu kısma dahil edilmemiştir.

Bununla birlikte hiçbir çalışmaya rastlanılmayan *Dil ve Dil Bilim* ile *Din* konuları, ileride yapılacak araştırmalar için jandarma olgusunun bakir alanı olarak değerlendirilebilir. Bu alanlarda yapılacak araştırmaların ve diğer ülke pratikleriyle mukayeseli incelemelerin konunun derinliğinin kavranılması açısından önemli olabileceği düşünülmektedir.

Günümüzün vazgeçilmez dinamiklerinden olan teknoloji konusunda yapılan çalışmaların da nicel olarak arzu edilir seviyede olmadığı değerlendirilebilir. Teknoloji konusunda yapılan çalışmaların genellikle jandarma envanterine giren silah / silah sistemleri ve Jandarma Entegre Muharebe Sistemi (JEMUS) özelinde kalan çalışmalar olduğu görülmektedir. Bu noktada *İnsansız Hava Araçları* (İHA) özelindeki çalışmaların da yetersiz olduğu söylenebilir. Bibliyografyadaki tek çalışma Rafet Baştürk tarafından 2015 yılında Harp Akademileri Komutanlığı Stratejik Araştırmalar Enstitüsünde yapılan “*Kolluk kuvvetlerinin istihbarat temininde başvurabileceği İnsansız Hava Araçları (İHA) ve bu açıdan uygun İHA özelliklerinin araştırılması*” isimli yüksek lisans tezidir. Teröristle mücadele harekâtı, göçmen kaçakçılığı, suç işlenmesinin önlenmesi, doğal afetlerde keşif ve bilgi aktarımı vb. görevlerin icrasında kuvvet çarpanı olarak görev yapan Jandarma Taktik İHA birliklerinin⁹⁰ ileride yapılacak araştırmalar için önemli bir veri kaynağı olabileceği düşünülmektedir.

Bibliyografyada, kamuoyunda *kalekol* olarak bilinen ve yapımlarına 2008 yılında Türkiye Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) sorumluluğunda başlanılan ve halen devam eden, Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgesindeki yüksek güvenli sınırlar ve asayiş karakolları hakkında çalışma bulunmamaktadır. Kalekol binaları, akıllı erken tespit ve teşhis sistemi ile teçhiz edilmiş, havan ve roket atışlarına karşı fiziksel korunma sağlayan, kurşun geçirmez cam kule sistemi ile emniyetli gözetleme imkanına sahip, dışarıdan görülmeyen irtibat hendekleri ve iyileştirilmiş yaşam alanları ile jandarma personeline taktik kazanç sağlamaktadır. Jandarma Teşkilatı özelinde kalekol sistemi odak noktalı incelemeler önümüzdeki süreçte yapılabilecek çalışmalar için kıymetli bir araştırma alanı oluşturabilecektir.

Bibliyografyada, Türk Edebiyatında jandarma konulu bir çalışma bulunmamaktadır. Başlığında araştırmanın anahtar kelimelerinden herhangi birisine yer vermediği için çalışmaya dahil edilmeyen, “*Sabahattin Ali’nin Hikâyelerinde Bürokrasi ve Memurlar*”

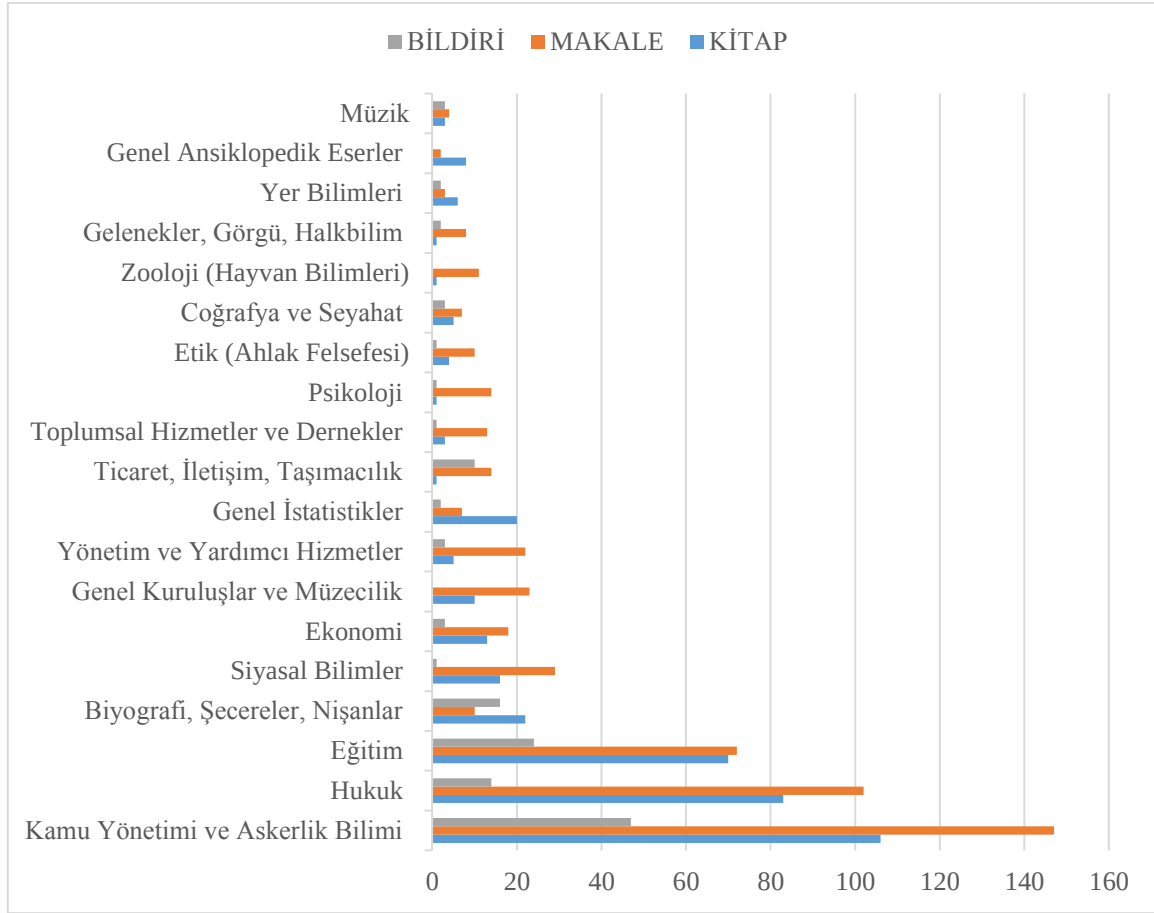
⁹⁰ Jandarma Havacılık Başkanlığına bağlı olarak Elâzığ, Van, Gaziantep, Şırnak-Cizre ve Aydın ilinde konuşlanmışlardır.

isimli makale⁹¹, memurlar alt başlığı altında dönemin jandarmasını da Sabahattin Ali'nin gözünden tahlil etmektedir. Taşrada merkezin önemli temsilcilerinden birisi olan jandarma birçok yazarın romanına, hikayesine konu olmasına rağmen, tespit edebildiğimiz ölçüde yukarıda bahsedilen makale hariç bilimsel çalışmalara konu olmamıştır. Bu konudaki boşluk önümüzdeki süreçte yapılacak araştırmalara konu olabileceği değerlendirilmektedir.

Bibliyografyada çeşitli biyografi araştırmaları olmasına karşılık nicelik açısından yeterli olmadığı söylenebilir. Yaptıkları çalışmalarla alanyazına önemli katkılar sağlayan jandarma subaylarının şimdiye kadar biyografik çalışmalara konu edilmemiş olması eksiklik olarak değerlendirilebilir. Bu noktada öne çıkan isimlerden bazıları; (E). Korg. Hüseyin Işık, (E). As. Adli Hak. Şükrü Olcay, (E). Tuğg. O. Nuri Ozanalp'tir. (E). Korg. Hüseyin Işık, Türk Jandarması'nı konvansiyonel savaşlardaki rolü açısından ve farklı ülke jandarmaları ile mukayeseli olarak inceleyerek, (E). As. Adli Hak. Şükrü Olcay, jandarmayı ilgilendiren mevzuat araştırmaları ile, (E). Tuğg. O. Nuri Ozanalp ise jandarma karakolunun idaresi ve jandarmanın çeşitli görevlerindeki taktik-tekniklerini inceleyen çalışmaları ile ön plana çıkmaktadır. Bu yazarlara ait çalışmaların isimleri, Ek-1 ve Ek-2'de fihrist bilgisi de dahil olmak üzere mevcuttur. Verilerin toplanması ve değerlendirilmesi esnasında tespit edilen bu eksikliğin önümüzdeki dönemde yapılacak olan araştırmalarla giderilebileceği düşünülmektedir. Bu tarz çalışmaların varlığı Jandarma Genel Komutanlığı'nın akademik camiada tanınmasına katkı sağlayabilecektir. Ayrıca JSGA'nın misyonu⁹² doğrultusunda üretilen bu tarz bilimsel yayınlar, JSGA Basımevinde basılarak, kurulabilecek *JSGA Kitap Satış Noktası* marifetiyle basılı olarak ya da JSGA örün sitesi (<http://www.jsga.edu.tr/>) üzerinden elektronik ortamda kâr marjı gütmeden kamuoyunun istifadesine sunulabilir.

⁹¹ Aydın, Y, Yeğen, İ. (2019). Sabahattin Ali'nin Hikâyelerinde Bürokrasi ve Memurlar. MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi, Ek Sayı 1, 1243-1284. DOI: 10.33206/mjss.460040.

⁹² JSGA misyonu şu şekilde belirtilmiştir (JSGA, 2021); "Jandarma ve Sahil Güvenlik Teşkilatlarının subay ve astsubay ve diğer personel ihtiyacını karşılamak, meslek içi, ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim-öğretim ile bilimsel araştırma ve yayın yapmaktır".



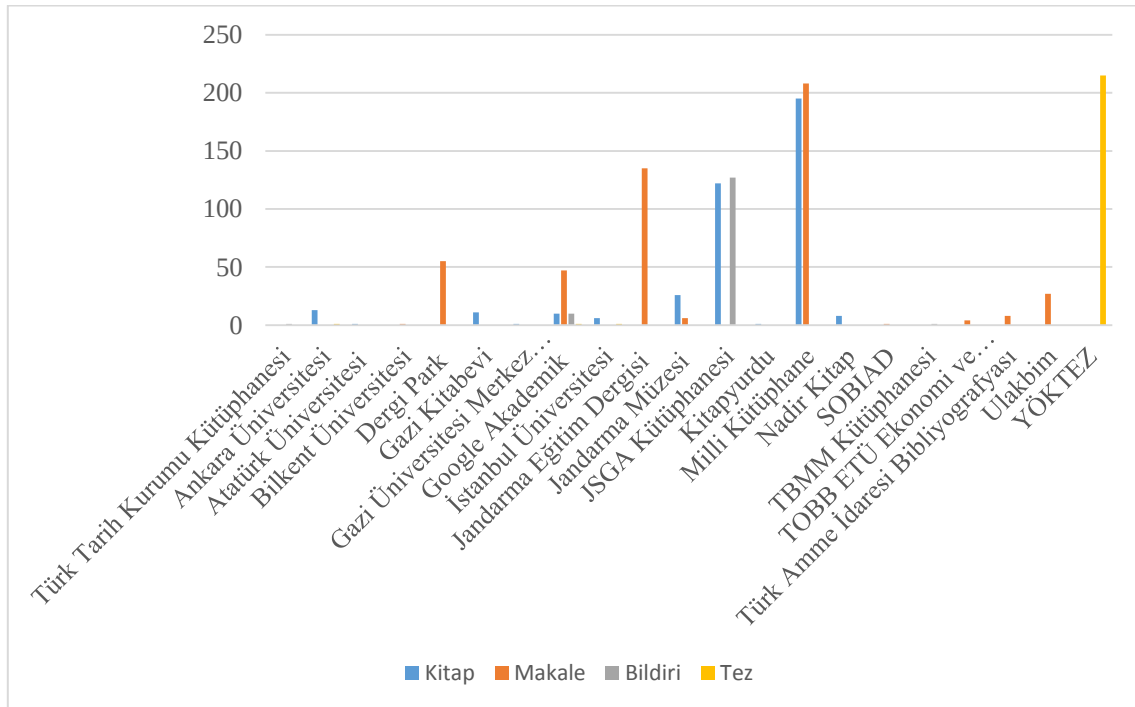
Şekil 3.2. Kitap-Makale-Bildiri Çalışmalarının Dewey Yüzlü Sınıflamaya Göre Konu Dağılımı⁹³

Bibliyografyada bulunan kitap, makale ve bildiriler, Dewey Yüzlü sınıflama biçimi kullanılarak konusuna göre analiz edildiğinde; toplam künyelerin %27'sini Kamu Yönetimi ve Askerlik, %18'ini Hukuk, %15'ini Eğitim, %4'ünü Biyografi, Şecere, Nişanlar ile Siyasal Bilimler oluşturmaktadır. Bibliyografyamızda bulunan tezler ise Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezince belirlenen sınıflama biçimine göre analiz edildiğinde konu yoğunluğunun %30'unu Kamu Yönetimi, %16'sını Hukuk oluşturmaktadır. Farklı yayın türleri, farklı şekillerde sınıflandırıldığında benzer konular karşımıza çıkmaktadır. Bu benzerlik çalışmamızın niteliği açısından önem arz etmektedir. Tüm bu veriler değerlendirildiğinde, *Kamu Yönetimi* ve *Hukuk* olgusu Jandarma bibliyografyasının sıklet merkezini oluşturduğu görülmektedir.

Dewey Yüzlü Sınıflama Sistemi detaylandırılmış alt bileşenlerine ayrılmaktadır. *Kamu Yönetimi* sınıflandırması; Merkezi İdareler, Yerel Yönetimler (Belediye),

⁹³ Verilerin anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak amacıyla 10'dan daha az çalışılmış- 13 farklı konuya ait- toplam 50 veri şekilde gösterilmemiştir. Gösterilmeyen bu veri toplam künyelerin %4'ü kadardır.

Türkiye’de, Belirli Merkezi Hükümetler, Askerlik Yönetimi, Piyade Kuvvetleri ve Savaşı, Bindirilmiş Kuvvetler ve Savaşı, Hava Kuvvetleri – Mühendislik, Deniz Kuvvetleri ve Savaşı olmak üzere, *Hukuk* sınıflandırması ise; Uluslararası Hukuk (Devletler Hukuku), Anayasa ve İdare Hukuku, Askerlik – Vergi – Ticaret – Sanayi Hukuku, Sosyal – İş – Refah Hukuku, Ceza Hukuku, Özel Hukuk, Mahkemeler, Yasalar – Yasal Düzenlemeler – Davalar, Belirli Yargı Yetki ve Alanları Hukuku olmak üzere alt bileşenlerine ayrılmıştır (Dewey, 1993, s. xiii). Detaylandırılmış bu çerçeve yeni çalışmalar için kıymetli olabileceği değerlendirilmektedir.



Şekil 3.3. Kitap-Makale-Bildiri-Tez Çalışmalarının Elde Edildiği Veri Tabanına Göre Dağılımı

Bibliyografyada bulunan kitap, makale, bildiri ve tezler elde edildiği veri tabanına göre analiz edildiğinde; kitap çalışmalarının yaklaşık %50'sinin Milli Kütüphane, yaklaşık %37'sinin de JSGA Kütüphanesi ile Jandarma Müzesinden elde edildiği görülmektedir. Bu istatistik iki noktadan önemlidir. Öncelikle 6279 sayılı Çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserlerini Derleme Kanunu'na göre, Türkiye Cumhuriyeti'nde derlenen her eserin bir suretinin Milli Kütüphaneye on beş gün içerisinde gönderilme zorunluluğuna rağmen, kitap çalışmalarının yaklaşık yarısının diğer kaynaklardan elde edilmesi oldukça

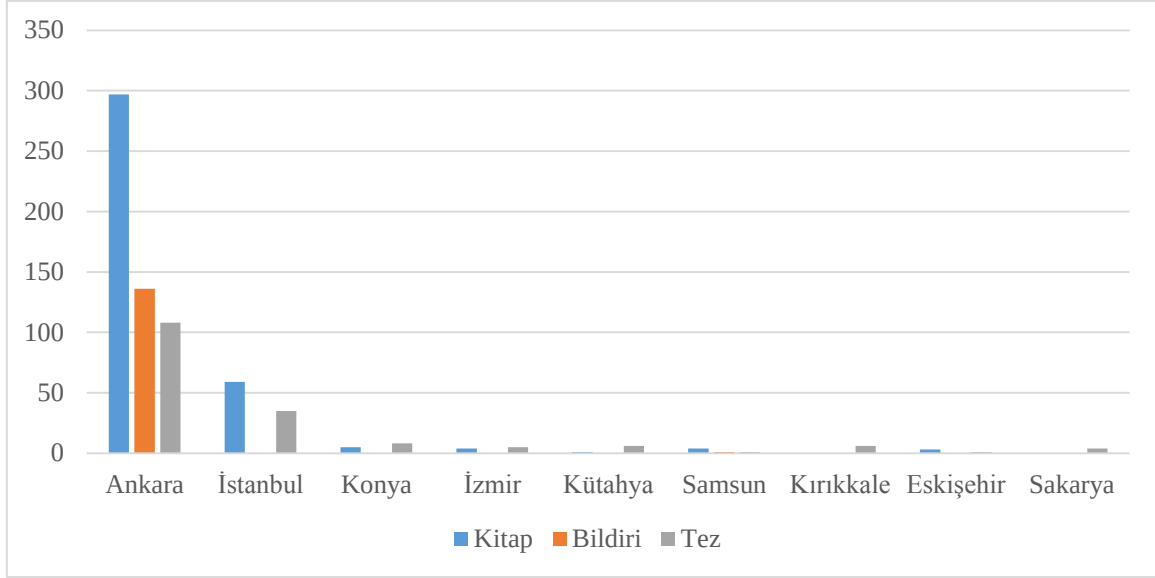
şaşırtıcıdır. İkinci nokta ise, jandarma olgusunu araştırmak isteyen araştırmacılar için JSGA Kütüphanesi ile Jandarma Müzesi henüz keşfedilmemiş bir veri kaynağı görüntüsündedir.

Makale çalışmaları elde edildiği veri tabanına göre analiz edildiğinde, yaklaşık %40'ının Milli Kütüphaneden, yaklaşık %30'unun Jandarma Eğitim Dergisinden elde edildiği görülmektedir. Elektronik ortamdan ulaşılması mümkün olmayan Jandarma Eğitim Dergisinin taranarak alanyazına sunulması çalışmamızın niteliği açısından önem arz etmektedir.

Bildiri çalışmaları elde edildiği veri tabanına göre analiz edildiğinde, yaklaşık %89'nun JSGA Kütüphanesinden elde edildiği görülmektedir. Bu istatistik, Jandarma Genel Komutanlığının kültürel varlığı ile bilgi birikiminin, kamuoyunun bilgi ve yararına sunulması açısından kıymetli olduğu değerlendirilmektedir.

Özetle, çalışma kapsamında JSGA Kütüphanesi ve Jandarma Müzesi önemli bir veri kaynağı konumunda olmuştur. Buralardan elde edilen kıymetli veriler alanyazına kazandırılmıştır. Ancak bu araştırmada içerik olarak belirli sınırlılıklar dahilinde yararlandığımız JSGA Kütüphanesine ve Jandarma Müzesine ait katalogun olmadığı görülmektedir. Bu şekilde oluşturulacak bir katalog çalışmasının ileride yapılacak araştırmalar için rehber niteliğinde olabileceği düşünülmektedir.

Tez çalışmalarının yaklaşık %99'unun Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi örün sitesinden elde edildiği görülmektedir. Akademik çalışmasını alanyazına duyurmak isteyen araştırmacıların gayretleri- eski tarihli olsa da- tezler konusunda veri kaybının çok az seviyede olmasının nedeni olarak değerlendirilmektedir. Ancak bibliyografik tez künyelerinin 84 tanesine- yaklaşık %38- tam erişim izni verilmediği görülmektedir. Telif hakları noktasında bazı çalışmaların sınırlı süre erişime kapalı kalması araştırmacılar için gerekli olabilmektedir. Ancak üzerinden uzun yıllar geçmelerine rağmen halen erişime kapalı olan çalışmalar, bilimsel şeffaflık açısından eleştirilebilirler. Bu tezlerin tamamına ulaşmak isteyen araştırmacıların, fiziksel olarak ilgili üniversite kütüphanesine gitmesi ya da kendi üniversitesinden Türkiye Belge Sağlama Sistemi (TÜBES) aracılığı ile istekte bulunması gerekmektedir. Bu durumun da hem maliyet hem de zaman kaybına neden olduğu görülmektedir.

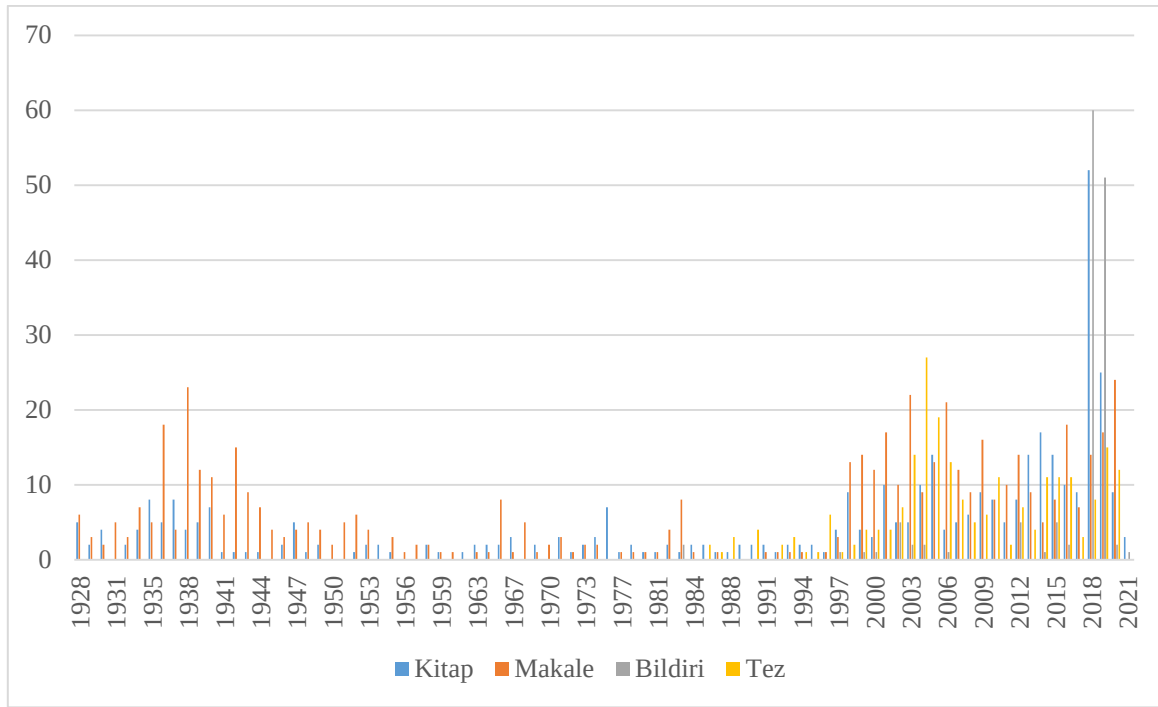


Şekil 3.4. Kitap-Bildiri-Tez⁹⁴ Çalışmalarının Şehirlere Göre Dağılımı⁹⁵

Bibliyografyada bulunan kitap, bildiri ve tezler şehirlere göre analiz edildiğinde; çalışmaların %73'ünün Ankara, %12'sinin de İstanbul'da yayımlandıkları görülmektedir. Jandarma Genel Komutanlığının Cumhuriyetin kurulmasından günümüze Ankara ilinde konuşlanmasının, JSGA'nın ve protokol yaptığı üniversitelerin çoğunun başkentte bulunmasının, çalışmaların büyük bir çoğunluğunun burada yapılmasında etkili olabileceği değerlendirilmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2021 verilerine göre 576.578 nüfusu ile Türkiye'de 38.sırada bulunan Kütahya ilinin ise bu listeye girmesinin sebebi 2011 yılına kadar Kütahya'da konuşlu olan Jandarma Er Eğitim Tabur Komutanlığı olabileceği düşünülmektedir.

⁹⁴ APA atıf biçim formatında, makale çalışmalarının künyelerinde şehir bilgisi tanımlanmadığı için, bu istatistiğe makale türü dahil edilmemiştir.

⁹⁵ Verilerin anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak maksadıyla, kitap, bildiri ve tez çalışma toplamı dörtten daha az olan 34 il bu şekilde gösterilmemiştir. Gösterilmeyen bu veri toplam künyelerin %7'si kadardır.



Şekil 3.5. Kitap-Makale-Bildiri-Tez Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı

Bibliyografyada bulunan kitap, makale, bildiri ve tezler yıllara göre analiz edildiğinde; kitap çalışmalarının yaklaşık %38'i, 1928-2000 yılları arasındaki 72 yılda, yaklaşık %61'i ise 2000-2021 yılları arasındaki 21 yılda yayımlanmıştır. Benzer şekilde; makale çalışmalarının yaklaşık %48'i, 1928-2000 yılları arasındaki 72 yılda, yaklaşık %52'si 2000-2021 yılları arasındaki 21 yılda yayımlanmıştır.

1930 ile 1942 yılları arasında kitap ve makale sayılarında göreceli bir artış gözlenmektedir. Bunun bir sebebi olarak 22 Haziran 1930 tarihinde yürürlüğe giren 1706 sayılı *Jandarma Kanunu* ile 25 Aralık 1937 tarihinde yürürlüğe giren *Jandarma Teşkilat ve Vazife Nizamnamesinin Mer'iyete Konulması Hakkında Kararname* düşünülebilir. Diğer bir sebebi ise 1930'lu yılların ortalarında başlayan jandarmanın mektepleşme süreci olarak değerlendirilebilir. Bu süreç 1706 sayılı kanuna uygun olarak, Jandarma Zabıt Mektebinin kaldırılması ve jandarma subaylarının Kara Harp Okulundan seçilmesi ile başlamıştır. 1935 yılında Kara Harp Okulundan mezun olan jandarma subaylarına mesleki bilgi ve beceri kazandırmak maksadıyla Ankara'da Jandarma Subay Okulu (Sınıf Okulu) açılmıştır. Jandarma teşkilatının ihtiyaç duyduğu karakol komutanları da bu okulda eğitim görmeye başlamışlardır.

İlk bildirinin yapıldığı 1983'den günümüze kadar, yayımlanmış bildirilerin yaklaşık %78'i 2018 ve 2019 yılında çalışılmıştır. Bu kıymetli artışın nedeni ise JSKA tarafından 2018 yılında icra edilen “*Uluslararası Düünden Bugüne Türkiye’de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu*”, 2019 tarihinde icra edilen “*Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma*” Uluslararası Sempozyumu ile “*Uluslararası Güvenlik Kongresi- Kuram, Yöntem, Uygulama*” Kongresidir. Benzer şekilde ilk tez çalışmasının yapıldığı 1985 yılından günümüze kadar, yayımlanmış tezlerin yaklaşık %78'i son 21 yılda çalışılmıştır.

Bibliyografyada bulunan tüm çalışmalar yıllara göre irdelendiğinde; 1928-2000 yılları arası çalışmalar toplam künyelerin %34'ünü, 2000-2021 yılları arası çalışmalar ise toplam künyelerin %66'sını oluşturmaktadır. Yani son 21 yılda yayımlanan çalışmalar, kendisinden önceki 72 yılda yayımlanan çalışmaların yaklaşık iki katını oluşturmaktadır. Özetle; 2000'li yılların başına kadar meslek memurlarının sınırlı sayıdaki çalışmalarına konu olmuş jandarma olgusu, bu tarihten sonra alanyazında ilgi çekmeye başladığı görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Acaroğlu, T. (1961). Bibliyografya nedir? *Türk Kütüphaneciliği*, 10(3-4), 135-141.
- Acemoğlu, M. T. (1970). Türkiye bibliyografyası bugün ne durumda? *Türk Kütüphaneciliği*, 19(2), 83-95.
- Ahbab, Y. (2015). Amerikan ve İngiliz basınında 1903 İlinden isyanı. *Karadeniz Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 1(1), 121-124.
- Akman, N. (1988). Yönetim sistemlerinde iç güvenlik hizmetleri ve jandarma 'diğer ülkelerde iç güvenlik kuruluşları ile Türk ve Fransız idari sistemlerinde jandarmanın mukayeseli incelemesi'. (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*). Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Akünel, T. ve Bayraktar, K. (1973). *Türk hukuk bibliyografyası 1969 - 1970*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları .
- Akyılmaz, B. (2003). *İdare hukuku*. Konya: Sayram Yayınları .
- Alaslan, F. ve Şimşek, A. (2013). Bibliyografya: Tarihyazımı, metodolojisi ve felsefesiyle ilgili Türkçe eserler bibliyografyası. *Türk Tarih Eğitimi Dergisi*, 2(2), 129-191.
- Albayrak, M. (Dü.). (2018). *Liman von sanders Türkiye'de beş sene*. (O. G. Heyeti, Çev.) İstanbul: Yeditepe Yayınevi.
- Alpar, G. (2013, Mayıs). Güvenliğin sağlanmasında bir kolluk kuvveti olan jandarmanın geçmişten günümüze rolü ve dünyadaki konumu. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, II(I), 79-106.
- Altundaş, O. (2013). Yeni yüzyılda jandarma teşkilatları ve değişim. *Türk İdare Dergisi*(476), 415 - 438 .
- Altunok, H. (2021, Mayıs-Haziran). Profosyenel jandarma eğitiminde 5.yıl Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi. *İdarecenin Sesi*(201), s. 43-48.
- Alyot, H. (1947). *Türkiye'de zabıta - Tarihi gelişim ve bugünkü durum* . Ankara: İçişleri Bakanlığı Yayınları .
- AnaBratinica. (1987). İstanbul: Ana Yayıncılık.
- AnaBritanica (Cilt 4). (1987). İstanbul: Ana Yayıncılık.
- Ankara Üniversitesi (2019). 01 01, 2021 tarihinde Kütüphane Terimleri Sözlüğü: <http://kutuphane.ankara.edu.tr/kutuphane-sozlugu/> adresinden alındı
- Atabay, M. (2018). Çanakkale'de unutilan bir kahraman: Binbaşı Hasan Tahsin bey. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 653-663). Ankara: Berikan Yayınevi.

- Atatürk, M. K. (2017). *Nutuk*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Atay, E. E. (2016). *İdare hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Atay, R. A. ve Özerdim, S. N. (1968). *Varlık yayınları bibliyografyası*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Atıl, Ş. (1955). Harp tarihinde jandarma. *Jandarma Dergisi*(99), 24-32.
- Avaner, T. (2018). *Reformun antropolojisi kamu yönetiminde bağımlılık sorunu* . Ankara: Gazi Kitabevi.
- Avaner, T. ve Atasoy, T. (2020). *Türk jandarmasında reform süreci: Yüzbaşı Sarrou'nun hatıratını anlamak*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Avcı, M. ve Kurum, M. (2018). Barışı koruma harekatı'nda jandarma genel komutanlığı. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 745-777). Ankara: Berikan Yayınevi.
- Babuçoğlu, M. ve Özdi, M. (2018). *Osmanlı'dan cumhuriyet'e belgelerle jandarma teşkilatı*. Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.
- Balcı, A. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Başbuğulu, F. (1971). Milli Kütüphane bibliyografya enstitüsü. *Türk Kütüphaneciliği*, 21(1), 38-46.
- Başbuğulu, F., Acar, L. ve Ok, N. (1966). *1928 - 1965 yılları arasında Türkiye'de basılmış bibliyografyaların bibliyografyası* . Ankara: UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Yayınları .
- Bayar, C. (1997). *Ben de yazdım. Milli mücadeleye gidiş* (Cilt 1). İstanbul: Sabah Yayınları.
- Besimoğlu, C. (2015). Türkiye'deki ziraat fakültelerinin tarımsal araştırma eğilimleri: 1996-2011 yıllarının bibliyometrik analizi. *(Yayımlanmamış Doktora Tezi)*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Biagini, F. A. (2016). *İtalyan raporlarında Balkan savaşları 1912-1913*. (S. Güneş, Çev.) İstanbul: Tarihçi Kitabevi.
- Bilgiç, A. (2019, Mart). Çoklu kolluk sisteminin yönetimi. *(Yayımlanmamış Doktora Tezi)*. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Bilgiç, A. (2020). Cumhuriyet döneminde Türk Jandarması. Edt: Tekin Avaner, Turgut Atasoy içinde, *Türk jandarmasında reform süreci: Yüzbaşı Sarrou'nun hatıratını anlamak* (s. 129-167). Ankara: Gazi Kitabevi.

- Bozyiğit, E. A. (1992). *Üniversitelerde yapılan el sanatları konulu tezler bibliyografyası*. Ankara: Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları .
- Bucak, U. (2010). Jandarma genel komutanlığının içişleri bakanlığına bağlanmasının genel kolluk hizmetleri açısından değerlendirilmesi. *(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- Bucaktepe, A. (2008). Genel idari kolluk ve kolluk işlemleri. *(Yayımlanmamış Doktora Tezi)*. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cebeci, S. (2018). *Bilimsel araştırma ve yazma teknikleri*. İstanbul: Alfa.
- Cihan, H. (2015). Kuruluşundan cumhuriyetin ilk yıllarına geçen süreçte jandarma okulları. *(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Çakmak, B. (2018). İzmir jandarma mektebi (1907-1911). İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan, ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 117-139). Ankara: Berikan Yayınevi.
- Çaylak, Ş. E., Dülger, İ. P., Kantarcıoğlu, M. Ç., Kavuncuoğlu, S., Öçal, E. U. ve Tosun, İ. (2020). *İngilizce kamu yönetimi literatürünün görünümü (2010-2019)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Kamu Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (KAYAUM).
- Çencen, N. ve Arslan, A. (2020). Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma teşkilatının tarihsel süreci. Edt: Tekin Avaner, Turgut Atasoy içinde, *Türk jandarmasında reform süreci: Yüzbaşı Sarrou'nun hatıratını anlamak* (s. 41-129). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Çetin, G. (1986). *Dil ve tarih - coğrafya fakültesi'nde yapılan folklorla ilgili lisans tezleri bibliyografyası (1940 - 1980)*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları.
- Daban, M. (2018). Selanik jandarma zabıt mektebi (1904-1910). İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan, ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 139-155). Ankara: Berikan Yayınevi.
- Dantel, M. C. ve Kuntbay, İ. (1959). *Bibliyografya ve kitap tasnifi hakkında bazı umumi malumat*. Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü.
- Demircioğlu, İ. H., Demircioğlu, E. ve Genç, İ. (2018). Jandarma alay mektepleri öğretim programı. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 87-97). Ankara: Berikan Yayınevi.
- Demircioğlu, İ. H., Özcan, A. ve Yiğit, Y. (Dü). (2018). *Miras ve Değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma* . Ankara: Berikan Yayınevi.

- Demirel, F. (2018). Osmanlı devleti'nde jandarma eğitimi: Selanik vilayeti jandarma mektepleri. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 155-175). Ankara: Berikan Yayınevi .
- Dewey, M. (1993). *Dewey Onlu Sınıflama ve Bağlantılı Dizin* (Cilt 2). (U. Okman, Dü., ve F. N. Ayhan, Çev.) Ankara: T.C Kültür Bakanlığı Milli Kütüphane Başkanlığı .
- Dikici, A. (2010). Osmanlı Makedonya'sında kurulan ilk uluslararası polis barış koruma misyonu: Mürzsteg reform programı. *Karadeniz Araştırmaları*, 6(24), 72-96.
- Doğan, B. (2005). Jandarma dergileri (1925-2005) inceleme ve bibliyografya. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Manisa: Celal Bayar Üniversitesi .
- Duran, T. (Dü.). (1997). *Türkiye cumhuriyeti jandarma genel komutanlığı*. İstanbul: Tarihi Araştırmalar ve Dokümantasyon Merkezleri Kurma ve Geliştirme Vakfı.
- Durgut, S. (2020). Türkiye'de yapılan akademik çalışmaların büyük veri araçları ile bibliyometrik analizi. *(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Durmuş, İ. (2002). *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 26. 02 01, 2021 tarihinde <https://islamansiklopedisi.org.tr/kitabiyat#1> adresinden alındı
- Efe, İ. (2016). 30 Ekim 1918'den Ocak 1921'e teşkilat, tensikât ve icraatlarıyla Türk Jandarması. *Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 583-602.
- Efe, İ. (2018). 1909-1914 yılları arasında jandarmanın ıslahı ve müfettişlik teşkilatının kuruluşu. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 27-45). Ankara: Berikan Yayınevi.
- Emsley, C. (1999). *Gendarmes and the state in nineteenth - century Europe*. Oxford: Oxford University.
- Erarslan, F. (2019). "Askeri kolluktan sivil kolluğa uzanan süreçte" jandarma genel komutanlığının yönetsel değişimi. *(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Tokat: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Erbay, Y. (2020). Genel kolluk kuvveti olarak Türk jandarmasının sahip olduğu değerler üzerine bir araştırma: Aydın il jandarma komutanlığı örneği. *(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi.
- Ergut, F. (İstanbul). *Modern devlet ve polis: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e toplumsal denetiminin diyalaktığı*. 2004: İletişim Yayınları .
- Ergün, M. T. (1986). İlgi çekici bir bibliyografya. *Türk Kütüphaneciliği*, 35(2), 43-45.
- Eryılmaz, M. (2019). Türkiye'de jandarmanın yeniden yapılandırılması: Avrupa jandarma kuvveti üyesi ülkeler ile karşılaştırmalı bir inceleme. *(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Giresun: Giresun Üniversitesi.

EUROGENDFOR (tarih yok). 02 12, 2021 tarihinde Lex Paciferat: <https://eurogendfor.org/egf-concept/> adresinden alındı

FIEP (tarih yok) 02 12, 2021 tarihinde International Association of Gendarmeries and Police Forces with Military Status: <http://www.fiep.org/about-fiep/> adresinden alındı

Fişek, K. (2015). *Yönetim*. Ankara: Kilit Yayınları.

Giritli, İ., Bilgin, P. ve Akçagüner, T. (2006). *İdare hukuku*. İstanbul: Der Yayınları.

Gnkur.Bşk.lığı (1984) *Türk silahlı kuvvetleri tarihi TBMM hükümeti dönemi (23 Nisan 1920 - 29 Ekim 1923)*. Ankara: Gnkur. Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları.

Google Akademik (2021, 07 01).

https://scholar.google.com/scholar?hl=trveas_sdt=0%2C5veq=Osmanl%C4%B1+Devleti%E2%80%99nde+jandarma+te%C5%9Fklat%C4%B1+kurulmas%C4%B1n%C4%B1n+g%C3%BCndeme+ilk+defa+geli%C5%9Fi+%281839%29vebtnG= adresinden alındı

Google Akademik (2021, 06 17).

https://scholar.google.com/scholar?hl=trveas_sdt=0%2C5veq=T%C3%BCrkiye%27de+Zab%C4%B1ta+Halim+Alyotveoq= adresinden alındı

Gözler, K. ve Kaplan, G. (2018). *İdare hukuku dersleri*. Bursa: Ekin Basın Yayın Dağıtım .

Gündoğan, K. (2018). Çanakkale muharebelerinde jandarma birliklerinin rolü. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 523-541). Ankara: Berikan Yayınevi.

Güneş, İ. (1983). 1920'de Seyyar jandarma müfrezelerinin kurulması ve bunların iç güvenliğinin sağlanmasındaki rolü. *Birinci Askerî Tarih Semineri Bildirileri II*, 203-216.

Güney, F. (2019). Stratejik insan kaynakları yönetimi ve değişim yönetimi kapsamında jandarma teşkilatının reorganizasyon ihtiyacına yönelik bir araştırma. (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.

Güngör, M. (2020). Kolluk şikâyet ve gözetim sistemi ve Türkiye için kolluk gözetim kurumu (Kolluk ombudsmanlığı) önerisi. (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*). Malatya: İnönü Üniversitesi.

Halıcı, E. N. (2019, Temmuz). Değişim sürecinde Osmanlı jandarması'nın eğitimi meselesi (1839-1914). (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi.

Heywood, A. (2018). *Siyaset*. (F. Bakırcı, Çev.) Ankara: BB101 Yayınları.

Higgins, M. V. (1941). *Bibliography - A beginner's guide to the making evaluation and use of bibliographies*. Washington: The H.W. Wilson Company.

İçişleri Bakanlığı (1973). *Cumhuriyetin 50.yılında İçişleri Bakanlığı (Jandarma Genel Komutanlığı)* (Cilt 3). Ankara: Gürsoy Matbaacılık.

İnalcık, H. (2012). Timar. *TDV İslam Ansiklopedisi*, 41, 168-173. İstanbul.

İpek, C. (2006). Osmanlı imparatorluğu ve Cumhuriyetin ilk yıllarında (1904-1909, 1912-1929) jandarmada reform hareketleri. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi.

Işık, H. (1971). Rumeli jandarmasının tensik ve ıslahı. *Jandarma Dergisi*(78), 61-76.

Işık, H. (1974). *Çanakkale ve istiklal savaşında Türk jandarması*. Ankara: J.Gn.K.lığı.

İzzet, S. (1925). *Jandarma teşkilatının elli altıncı sene-i devriyesi 22 haziran 1868-22 haziran 1925*. İstanbul: Jandarma Neşriyat ve Telifatı Külliyyatı.

J. Gn.K.lığı (2004). *Asırlık çınar: jandarma okulları (1904-2004)*. Ankara: Kozan Ofset.

J.Gn.K.lığı (2002). *Jandarma Genel Komutanlığı Tarihi* (Cilt I). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.

J.Gn.K.lığı (2012). *Dünya jandarmaları ve askerî statülü kolluk kuvvetleri*. Ankara: J.Gn.K.lığı Matbaası.

J.Gn.K.lığı (2020, 02 15). *Jandarma Genel Komutanlığı*. 02 14, 2021 tarihinde <https://www.jandarma.gov.tr/tarihce> adresinden alındı

J.Gnl.K.lığı (2021, 02 11). 02 11, 2021 tarihinde Jandarma Genel Komutanlığı: <https://www.jandarma.gov.tr/tarihce> adresinden alındı

JGK (2002) *Jandarma genel komutanlığı tarihi, Türk harp tarihinde jandarma*. Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi (2020). *Güvenlik ve Kolluk Yönetimi*. (B. Cücen ve M. Akça, Dü) Ankara: Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi.

JGNK (2021, 1 31). 1 31, 2021 tarihinde <https://www.jandarma.gov.tr/tarihce> adresinden alındı

JSGA (2021, 02 13). Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi: <http://www.jsge.edu.tr/guvben/hakkimizda> adresinden alındı

K.K.lığı (2008). *KKT(31-3) İç güvenlik kol harekatı*. Ankara: K.K Basımevi ve Basılı Evrak Depo Müdürlüğü.

Kanar, M. (2003). *Osmanlı türkçesi sözlüğü*. İstanbul: Say Yayınları.

- Kaplan, M. (2020). Terörle ve diğer suçlarla mücadelede kolluğun sosyal medya kullanımının değerlendirilmesi. *Güvenlik Bilimleri Dergisi (UGK Özel Sayısı)*, 207-233.
- Kara, E. (2016). Devlet-kolluk ilişkisi kapsamında jandarma ve Türk jandarması. *(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel irade algı çerçevesi ile bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar ilkeler teknikler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık .
- Karataş, M. (2018). Çanakkale muharebeleri'nde Gelibolu jandarma taburunun Kireçtepe'deki rolü (6-17 ağustos 1915). İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 541-567). Ankara: Berikan Yayınevi.
- Karcı, E. (2018). Üsküp jandarma karakol kumandanları mektebi (1904-1909). İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 97-117). Ankara: Berikan Yayınevi.
- Kazankaya, C. (2016). Kolluk kuvvetlerinin insan hakları eğitiminde alternatif bir yaklaşım: Bütüncül perspektif. *(Yayımlanmamış Doktora Tezi)*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Kefkir, T. A. (2019). Yönetim bilişim sistemleri disiplininin bibliyometrik analizi. *(Yayımlanmamış Yüksek Lisan Tezi)*. Ankara: Başkent Üniversitesi.
- Kemerdere, A. R. (1936). Büyük harpten evvelki ve sonraki janadarmanın ödevleri arasında bir mukayese ve jandarma tarihçesi hakkında birkaç sözz. *Jandarma Mecmuası*(43), 32-36.
- Keseroğlu, H. S. ve Yurtoğlu, B. (2019). Kâtip çelebi'nin keşfü'z-zunûn'unda sınıflama yöntemi. *Türk Kütüphaneciliği*, 33(2), 89-111.
- Kılıçarslan, Z. ve Altuğ, E. (2016). Bibliyografya. *Türk Kütüphaneciliği*, 30(2), 338-339.
- Koehler, W. (2001). Information science as "Little Science":The implications of a bibliometric analysis of the journal of the American society for information science. *Scientometrics*(51), 117-132.
- Koparan, N. (2007). Türk jandarma teşkilâtı (1908-1923). *(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Köylü, M. (2018). Mondros mütarekesi sonrası ve Milli mücadele dönemi'nde jandarma teşkilatı. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 45-67). Ankara: Berikan Yayınevi.
- Kunter, N. ve Yenisey, F. (2005). *Ceza muhakemesi hukuku*. İstanbul: Arıkan Yayınları.

- Küsmmez, A. C. (2020). *Türk jandarma teşkilatında düzenleme çalışmaları jandarma hakkında rapor (1928)*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Larousse (2020). 26 11, 2020 tarihinde <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais-anglais/gendarmerie/36448>: <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais-anglais/gendarmerie/36448> adresinden alındı
- Levy, N., Özbek , N. ve Toumarkine, A. (2009). *Jandarma ve polis - Fransız ve Osmanlı tarihçiliğine çapraz bakışlar*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Lutterbeck, D. (2013). *The paradox of gendarmeries: Between expansion, demilitarization and dissolution*. London: Uniquity Press Ltd.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 370–396.
- Mevzuat (2007, 05 24). 02 12, 2021 tarihinde www.mevzuat.gov.tr: <https://www.mevzuat.gov.tr/EskiKanunlar?kanunSayisi=2803veMevzuatTertip=5> adresinden alındı
- Mevzuat (2020). 02 16, 2021 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=6713veMevzuatTur=1veMevzuatTertip=5> adresinden alındı
- Mevzuat (2020). 02 16, 2021 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.3201.pdf> adresinden alındı
- Mevzuat (2020). 02 16, 2021 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.5442.pdf> adresinden alındı
- Mevzuat (2020, 10 10). 02 14, 2021 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2803.pdf> adresinden alındı
- Mevzuat (2021, 02 11). 02 11, 2021 tarihinde www.mevzuat.gov.tr: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6815.pdf> adresinden alındı
- Meydan Larousse (Cilt 2). (1973). İstanbul: Meydan Yayınevi.
- Milli Kütüphane (2015). 01 01, 2021 tarihinde <http://www.millikutuphane.gov.tr/> adresinden alındı
- Mülayim, S. (2019). *Mimar Sinan bibliyografyası*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.
- Nadirkıtap (2020, 01 01). 02 16, 2021 tarihinde <https://www.nadirkıtap.com/polis-magazin-aylik-zabita-dergisi-sayi-11-kasim-1968-dergi14377785.html> adresinden alındı
- Odyakmaz, Z., Kaymak, Ü. ve Ercan, İ. (2008). *Anayasa hukuku idare hukuku* . İstanbul: İkinci Sayfa .

- Okçabol, D. (2016). *Türk zabıta tarihi ve teşkilat tarihçesi*. Ankara: Polis Akademisi Yayınları .
- Okur, M. (2002). Mondros mütarekesi'nin Irak ve Suriye cephelerinde uygulanışında İngiltere'nin yaklaşımı. *Atatürk Dergisi*, III(2), 229-247.
- Ortaylı, İ. (2017). *Türkiye teşkilat ve idare tarihi* . Ankara: Cedit Neşriyat.
- Ötüken, A. (1949). *Dünya edebiyatından tercümeler klasikler bibliyografyası 1940 - 1948*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Ötüken, A. (1953). Bibliografya meselelerimize umumi bir bakış. *Türk Kütüphaneciliği*, 2(2), 194-202.
- Özbek, N. (2010). Osmanlı taşrasında denetim: Son dönem Osmanlı imparatorluğu'nda jandarma (1876-1908). E. B. Paker ve İ. Akça (Dü) içinde, *Tarihsel perspektiften Türkiye'de güvenlik siyaseti, ordu ve devlet* (s. 47-79). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Özcan, A. (2013). Osmanlı Devleti'nde jandarma teşkilatı kurulmasının gündeme ilk defa gelişi (1839). *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 32(53), 173 - 194.
- Özçelik, İ. (2018). Jandarma görevlilerin Urfa'daki milli mücadele'ye katkıları. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 567-599). Ankara: Berikan Yayınevi.
- Özel, M. (Dü.). (1997). *2000'li yıllara girerken Türk ordusu*. Ankara: Kültür Bakanlığı .
- Özerdim, S. N. (1958). *10 Kasım - 31 Aralık 1938 günlerinde Türk basınında Atatürk için yazılmış yazıların bibliyografyası*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Özerdim, S. N. (1962). *Nurullah Ataç bibliyografyası (1921 - 1957)*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Özerdim, S. N. (1966). *Sabahattin Ali bibliyografyası*. İstanbul: Varlık Yayınları .
- Özerdim, S. N. (1973). *Bilgi kaynakları ve arşivcilik* . Ankara: Basın ve Yayın Yüksek Okulu .
- Özerdim, S. N. (1974). *Türkiye bibliyografyası*. Ankara: Sevinç Matbaası .
- Özerdim, S. N. (1979). *Türkiye'de bibliyografya*. Ankara: S.B.F. Basım ve Yayın Yüksek Okulu Basımevi.
- Özgen, C. ve Eryılmaz, M. (2018). Fransa'nın Osmanlı jandarma teşkilatının kuruluş ve gelişimindeki etkisi. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 27-45). Ankara: Berikan Yayınevi.

- Özgür, E. (2019). *Devlet ve jandarma - Güvenlik ve kolluk perspektifinde Jandarma personel sistemi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Özköse, H. (2017). Yönetim bilişim sistemleri alanının Türkiye ve Dünya'daki bibliyometrik analizi ve haritası. (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*). Ankara: Gazi Üniversitesi. 02 11, 2021 tarihinde <https://www.jandarma.gov.tr/tarihce> adresinden alındı
- Özmen, U. (2014). 40 ıncı yılında Kıbrıs Barış Harekâtında jandarma komando birlikleri. *Jandarma Dergisi*(140), 8-14.
- Özşen, T. (1988). *Türk idare dergisi (1928 - 1988)*. Ankara: İçişleri Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı .
- Öztürk, S. (2019). Osmanlıca yayımlanan askeri süreli yayınlar bibliyografyası (1828-1928). A. S. Özkaya içinde, *Hunlardan günümüze Türk askeri kültürü* (s. 834-859). İstanbul: Kronik Kitap.
- Özyürek, M. (2018). Ankara jandarma umum kumandanlığının kurulması ve milli mücadele dönemi'ndeki faaliyetleri. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 67-77). Ankara: Berikan Yayınevi.
- Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics? *Journal of Documentation*(25), 348-349.
- Resmi Gazete* (1937, 12 24). 02 11, 2021 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/3791.pdf> adresinden alındı
- Resmi Gazete* (2012). 08 16, 2020 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/02/20120229-1.htm> adresinden alındı
- Resmi Gazete* (2016, 07 31). 02 14, 2021 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/07/20160731-5.htm> adresinden alındı
- Resmi Gazete* (22, 6 1930). 02 11, 2020 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/1526.pdf> adresinden alındı
- Rumeli Vilayat-ı Selasede Jandarma Teşkilatı* (1919). (Talat, Çev.) İstanbul.
- Sanalan, Ü. (1977). Bibliyografik denetim ve Türkiye. (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Sançar, N. (1961). Bibliyografya ve kütüphanecilik. *Türk Kütüphaneciliği*, 10(1-2), 47-50.
- Selvi, H. (1999). İstanbul hükümetinin kuva-yı milliye hareketini bölme teşebbüsü: jandarma umum kumandanı Kemal Paşa'nın batı anadolu gezisi ve sonuçları. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*(44), 540-567.

- Sıgır, Ü. (2018). *Nitel araştırma yöntemleri*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Soytürk, M. (2012, Temmuz). Modern devlet ve güvenlik: Fransa, Avusturya-Macaristan ve Osmanlı imparatorluğu'nda jandarma teşkilatı. *History Studies: International Journal of History*, 4(2), 301-316.
- Sönmez, A. (2005). Zaptiye teşkilatının kuruluşu ve gelişimi. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Sönmez, A. (2018). Tanzimat fermanı'nın ilanı sonrasında zaptiye teşkilatının düzenlenmesi ve 1846 tarihli asakir-i zaptiye nizamnamesi. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 3-19). Ankara: Berikan Yayınevi.
- Sturm, A. ve Mihçioğlu, C. (1959). *Türk amme idaresi bibliyografyası 1928 - 1957 seçme ve notlu*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İdari Bilimler Enstitüsü.
- T.C Kütahya Valiliği (2021, 5 1). T.C Kütahya Valiliği: <http://www.kutahya.gov.tr/ilcelerimiz> adresinden alındı
- TDK (2019). 02 14, 2021 tarihinde Türk Dil Kurumu Sözlükleri: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- TDK (2019). 01 01, 2021 tarihinde Türk Dil Kurumu Sözlükleri: <https://sozluk.gov.tr/bibliyografya> adresinden alındı
- TDK Sözlük (2021). 01 31, 2021 tarihinde <https://www.sozluk.gov.tr/>: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Tekir, S. (2020). *Osmanlı'dan cumhuriyet'e jandarma kuruluş teşkilat ve mücadele (1903 - 1938)*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Tokay, G. (1995). *Makedonya sorunu Jön Türk ihtilalinin kökenleri (1903- 1908)*. İstanbul: Afa Yayınları.
- Tongur, H. (2016). *Türkiye'de genel kolluk teşkil ve görevlerinin gelişimi*. Ankara: Polis Akademisi Yayınları.
- Tonta, Y. ve Al, U. (2008). Cumhuriyet dönemi makaleler bibliyografyası 1923-1999: Eleştirel bir değerlendirme. *Türk Kütüphaneciliği*, 22(3), 320-334.
- TSK (1982). *Atatürk'ün doğumunun yüzüncü yılında Türk silahlı kuvvetleri*. Ankara: Harita Genel Müdürlüğü.
- Tuğlacı, P. (1971). *Okyanus ansiklopedik sözlük*. İstanbul: Pars Yayınevi.
- TÜBA (2013, 01 01). 02 15, 2021 tarihinde Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü: <http://www.tubaterim.gov.tr/kol> adresinden alındı

- TÜİK (2021, 07 10). Türkiye İstatistik Kurumu :
<https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=nufus-ve-demografi-109vedil=1>
 adresinden alındı
- Türk dili ve edebiyatı ansiklopedisi* (Cilt 5) (1977). İstanbul: Dergah Yayınları.
- Türk dili ve edebiyatı ansiklopedisi* (Cilt 1) (1977). İstanbul: Dergah Yayınevi.
- Türkeli, A. (2003). Çanakkale savaşları'nda jandarma birlikleri. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı Dergisi*(1), 148-167.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi* (1983, 02 24). 02 12, 2021 tarihinde
https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MGK_/d01/c008/mgk_01008134.pdf
 pdf adresinden alındı
- Türkiye makaleler bibliyografyası* (Cilt III) (1972). Ankara: Milli Kütüphane Bibliyografya Enstitüsü Yayınları.
- Türkiye'de çalışma yaşamı bibliyografyası* (2000). İstanbul: Türkiye Ekonomik Ve Toplumsal Tarih Vakfı .
- Türkmen, Z. (2004). 1903 Selanik olayı: Makedonya Bulgar ihtilâl komitesi'nin Selanik'e bombalı saldırısı. *Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi*, 2-19.
- Uzer, T. (1987). *Makedonya eşkiyalık tarihi ve son Osmanlı yönetimi*. Ankara: TTK Basımevi.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1998). *Osmanlı devleti teşkilatına medhal*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları .
- Ünlü, E. (2015). 1997'den günümüze sosyal bilgiler alanındaki kitap, makale ve bildiriler bibliyografyası. (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Yarç, G. (2018). II.Abdülhamit'in Rumeli ıslahatı'ndan bir kesit: General Degiorgis'in vilayet-i selase jandarma kumandanlığı. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 601-653). Ankara: Berikan Yayınevi.
- Yarç, G. (2019). *Jandarma tarihi kaynakları* . İstanbul : Kriter Yayınevi.
- Yazım Kılavuzu* (Ankara). 2018: Türk Dil Kurumu Yayınları .
- Yılmaz, M. (2016). Nihal Atsız hakkında yapılmış çalışmalar üzerine bir bibliyografya denemesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(31), 378-394.
- Yosmaoğlu, İ. K. (2019). Crimes and Misdemeanors :Scenes of Everyday Life among the Gendarmerie in Ottoman Macedonia, ca. 1900. D. W. Montgomery (Dü.) içinde, *Everyday Life in The Balkans* (s. 22-31). Indiana Usa: Indiana University Press.

Yumak, S. ve Mesut, G. (2018). Birinci dünya harbinde Medine jandarması. İ. H. Edt: Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit içinde, *Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e jandarma* (s. 503-523). Ankara: Berikan Yayınevi.

Yüksel, S. (2014, Temmuz). Av.Ord.Prof.Dr. Ernst Hirsch. *Hukuk Gündemi*, 2, 30-38.



EKLER



EK-1 KİTAP KÜNYELERİ/ YAZARLAR FİHRİSTİ

1. 04 Aralık 1913'ten günümüze Ankara İl Jandarma Komutanlığı, J.Gn.K.lığı (2016). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
2. 1. Uluslararası kolluk tarihi sempozyumu: Türk polis tarihinin kökenleri: sonuç raporu, Polis Akademisi (2016). Ankara: Polis Akademisi Yayınları.
3. 175 fotoğrafla Jandarmanın 175 yılı, J.Gn.K.lığı (2014). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
4. 1966 mali yılı Jandarma Genel Komutanlığı bütçe raporu (1966). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
5. 1988 yılı Jandarma Genel Komutanlığı bütçesi (1989). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
6. 1997 yılında Jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen kaçakçılık, organize suç ve sınır olayları değerlendirme bülteni, J.Gn.K.lığı (2000). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
7. 1998 yılında Jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen kaçakçılık, organize suç ve sınır olayları değerlendirme bülteni, J.Gn.K.lığı (1998). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
8. 1999 yılında Jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen kaçakçılık, organize suç ve sınır olayları değerlendirme bülteni, J.Gn.K.lığı (1999). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
9. 2000 yılında Jandarma Sorumluluk bölgesinde meydana gelen kaçakçılık, organize suç ve sınır olayları değerlendirme bülteni, J.Gn.K.lığı (2001). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
10. 2002 yılında Jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen kaçakçılık organize suç ve sınır olayları değerlendirme bülteni, J.Gn.K.lığı (2003). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
11. 2008 yılında Jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen kaçakçılık, organize suç ve sınır olayları değerlendirme bülteni, J.Gn.K.lığı (2009). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
12. 2009 yılında Jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen kaçakçılık, organize suç ve sınır olayları değerlendirme bülteni, J.Gn.K.lığı (2010). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
13. 2014-2015 Eğitim ve öğretim yılı JATEK / Jandarma subay temel kursu uygulamalı mesleki eğitim senaryo ve ara durumları, Jandarma Okullar Komutanlığı (2014). Ankara: J. Okll.K.lığı Matbaası.
14. 21nci yüzyıl Jandarma mimarisi, J.Gn.K.lığı (2012). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
15. 3005 sayılı kanuna göre C. Müddeiumumiler ile zabitanın vazifelerini ne suretle yapacaklarına dair talimatname (1936). İstanbul: Cezaevi Matbaası.
16. Adiloğlu, K. (2021). Kafdağı'ndan Hakkari'ye- Jandarma J. Pilot subayı'nın anıları. Ankara: Galeati Yayıncılık.
17. Ak, T. (2019). Yapısal olarak iç güvenlik yönetimi: Türkiye'de kolluk yönetimi. Avaner, T ve Zengin, O (Ed.), Türkiye'de iç güvenlik yönetimi (ss. 41-73). Ankara: Gazi Kitabevi.
18. Ak, T. ve Özgür, E. (2019). İç güvenlik eğitimi ve JSKA. T. Avaner ve O. Zengin, (Ed.), Türkiye'de iç güvenlik yönetimi (ss. 451-464). Ankara: Gazi Kitabevi.
19. Akbaş, R. (2011). Söğütlü Jandarma Onbaşı Ali'nin milli mücadele anıları. İstanbul: Yeditepe Yayınevi.
20. Akgüç, B. (2014). Europol: Avrupa kolluk birimi. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü.
21. Akgül, A. (2016). Genel idari kolluk faaliyetleri ve yargısal denetimi. Ankara: Adalet Yayınevi.
22. Akgül, S. (2018). Birinci Umumi Müfettiş Avni Doğan'ın 1 Aralık 1943 ve 25 Ağustos 1944 tarihli raporlarında Jandarmaya dair hususlar. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 479-501). Ankara: Berikan.
23. Akkaya, F.N. (2016). Kent estetiğini koruma amaçlı idari kolluk faaliyeti. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
24. Akkaya, M.A. (2021). Bir baba, bir oğul, bir Jandarma. Ankara: Gece Kitaplığı.
25. Akman, N. (1991). Yönetimde iç güvenlik ve jandarma. Ankara: Genelkurmay Başkanlığı.
26. Aksu, O.S. (1975). Ansiklopedik zabıta sözlüğü. İstanbul: Haşmet yayınları.
27. Aktaş, N.A. ve Polat, M. (2009). Genel kolluk özel güvenlik ilişkisi. Ankara: Divan Kitap.
28. Akyılmaz, B. (2019). Türk idare hukuku. Ankara: Savaş Yayınevi.
29. Alikâşifoğlu, K. (1984). Son değişiklikleriyle içtihatlı-notlu Türk Ceza Kanunu ve Polis, Jandarma mevzuatı. Ankara: Seçkin Kitabevi.
30. Alpan, H. (1937). Zabitanın dağarcığı. Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
31. Alpan, H. (1937). Zabıtayı ilgilendiren kanun, nizamname, talimatname ve talimatları bulmada kılavuz. Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
32. Alpan, H. (1940). Jandarma subay okulu ders notlarından gedikli erbaş sınıfı için adli bilgiler ve tatbikatı. Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.

33. Altundaş, O. (2019). Fransız Jandarma teşkilatı. T. Avaner ve U.C. Çiner, (Ed.), Karşılaştırmalı iç güvenlik yönetimine giriş ülke örnekleri (ss. 31-73). Ankara: Gazi Kitabevi.
34. Altundaş, O. (2020). Fransız Jandarma teşkilatı ve Türk Jandarma teşkilatının gelişimine amil olan etkenler. T. Avaner ve T. Atasoy, (Ed.), Türk Jandarmasında reform süreci: Yüzbaşı Sarrou'nun hatıratını anlamak (ss. 1-41). Ankara: Gazi Kitabevi.
35. Altuntepe, N. (2018). Kamu harcamaları içinde Jandarma ve Sahil Güvenlik harcamalarının yeri ve önemi (2006-2016). İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 797-829). Ankara: Berikan.
36. Alyot, H. (1947). Türkiyede zabıta: (Tarihi gelişim ve bugünkü durum). Ankara: İçişleri Bakanlığı Kanaat Basımevi.
37. Anıttepe Jandarma sosyal tesisleri protokol yemekleri, J. Sos.Tesisleri (1998). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
38. Ar, F. (1954). Jandarmanın seçim işlerinde vazifeleri ve hareket tarzı. Adana: Güney Basımevi.
39. Araslı, T. (1946). Jandarma ve polis'in adli işlerdeki görev ve yetkisi. Ankara: Doğu Matbaası.
40. Araslı, T. (1947). Orduda ve jandarma birliklerinde disiplin cezaları ve ilgili kanun hükümleri her askere lazımdır. Ankara: Doğu Matbaası.
41. Araslı, T. (1953). Jandarma teşkilat ve vazife nizamnamesi. Ankara: Doğu Matbaası.
42. Arbak, H. (1942). Manisa Jandarma Alayı ders notları: Jandarmaya gereken muhtelif bilgi dersleri: Sualli ve cevaplı. Manisa: Dereli Basımevi.
43. Arıkan, H. (2005). T.C. Anayasası- T. Ceza Kanunu- Ceza Muhakemesi Kanunu- Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu. İstanbul: Arıkan Basım Yayım.
44. Arslan, M. (2019). Sınır aşan organize suç, terörizmle mücadele ve askeri kolluk teşkilatlarının önemi: Türk Jandarması örneği. H. Acar. (Ed.) Kamu Güvenliği Politikaları Yerelden Küresele, Nobel Yayınevi, s: 117-149.
45. Asayışten cepheye: Millî mücadelede Jandarma uluslararası sempozyum bildirisi özetleri (13-15 Haziran 2019), JSGA (2019). Ankara: JSGA Basımevi.
46. Asırlık çınar (1904-2004), Jandarma Okullar Komutanlığı, Jandarma Okullar Komutanlığı (2004). Ankara: Jandarma Basımevi.
47. Askerlik ve Jandarma meslek bilgisi, Alay Heyeti Talimiyesi (1940). Edirne: Edirne Piyade Jandarma Alayı.
48. Atatürk'ün Jandarma ile ilgili sözleri, J.Gn.K.lığı (2001). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
49. Ateşoğlu, E. (1982). Jandarma meslek bilim ders notu. Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
50. Ateşoğlu, E. ve Terzioğlu, A. (1984). Açıklamalı, notlu, içtihatlı, örnekli ve mevzuat ekli Jandarma teşkilatı, görev ve yetkileri kanunu, yönetmeliği. Ankara: Feryal Matbaacılık.
51. Avaner, T. ve Atasoy, T. (2020). Türk Jandarmasında reform süreci: Yüzbaşı Sarrou'nun hatıratını anlamak. Ankara: Gazi Kitabevi.
52. Avcı, E. ve Bilgiç, A. (2019). Yeni güvenlik mimarisinde kolluk eğitimi üzerine bir araştırma: Jandarma subay mesleki gelişim eğitimi ihtiyaç analizi. T. Avaner ve O. Zengin, (Ed.), Türkiye'de iç güvenlik yönetimi (ss. 411-451). Ankara: Gazi Kitabevi.
53. Avcı, E. ve Kurum, M. (2018). Barışı koruma hareketi'nda Jandarma Genel Komutanlığı. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 745-777). Ankara: Berikan.
54. Avrasya askeri statülü kolluk kuvvetleri teşkilatı tarihçesi Cilt I-II, J.Gn.K.lığı (2009). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
55. Avrupa Birliği Müktesebatına Türk Bakanlıklarının uyum çalışmaları çerçevesinde "Jandarma Genel Komutanlığı'nın Müktesebat Uyum Çalışmaları" Paneli, Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (2004). Ankara: ATAUM.
56. Avrupa'da ve Türkiye'de kolluk-adalet ilişkileri, Türkiye Adalet Akademisi (2006). Ankara: Türkiye Adalet Akademisi.
57. Ayas, K. (1954). Zabıta ve adli tıp sahasındaki vakalar ve çözüm noktaları. Ankara: J. Umum. K. lığı Matbaası.
58. Aydın, M. ve Yılmaz, H. (2014). Jandarma astsubay temel kursu giriş sınavlarına hazırlık kitabı. İstanbul: Kitapşek Yayıncılık.
59. Azerbaycan'da Türk Jandarması, J.Gn.K. lığı (2013). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
60. Bakıcı, S. (2002). Kolluk mevzuatı. Ankara: Adalet Yayınevi.

61. Başaran, M. (2018). Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde Aydın vilayetinde eşkıyalıkla mücadele eden Jandarma müfrezelerinin yapısal incelenmesi. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 205-217). Ankara: Berikan.
62. Belür, Ş. (1947). Jandarma silahını hangi hallerde kullanır. Ankara: Doğu Matbaası.
63. Bilgiç, A. (2020). Cumhuriyet döneminde Türk Jandarması: İnzibattan kolluğa. T. Avaner ve T. Atasoy, (Ed.), Türk Jandarmasında reform süreci: Yüzbaşı Sarrou'nun hatıratını anlamak (ss. 129-167). Ankara: Gazi Kitabevi.
64. Bulut, M. (2012). Halkla ilişkiler ve iletişim: Jandarma yardımcı kitabı. Ankara: Siyasal Kitabevi.
65. Büyük Erkanıharbiyece tetkik ve kabul buyurulan; Harpte cephe gerisine- Hava taarruzlarında Jandarmanın vazifesine ait muhtıra, Yüzbaşı Nurettin (1929). Ankara: Umum Jandarma Komutanlığı.
66. Can, N. (2021). Kolluk ve adli makamlar tarafından işlenen kişisel verilerin korunması. İstanbul: İstanbul Ceza Hukuku ve Kriminoloji Arşivi Yayını.
67. Cihan, M. (2018). Düzensiz göç ile mücadelede Jandarma ve Sahil Güvenlik. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 851-865). Ankara: Berikan.
68. Cumhuriyet Jandarması, Jandarma Genel Komutanlığı (1975). İstanbul: Jandarma Genel Komutanlığı.
69. Çakır, E.Y. (2018). Üsküdar ve Beşiktaş karakol jurnallerine göre bab-ı seraskeri karakollarında kolluk hizmetleri (M.1837/H.1253). İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 455-479). Ankara: Berikan.
70. Çakmak, B. (2018). İzmir Jandarma mektebi (1907-1911). İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 117-139). Ankara: Berikan.
71. Çakmak, S. (2014). Türk ceza adalet sisteminin etkinliğinin geliştirilmesi Avrupa Birliği/Avrupa Konseyi ortak programı: Adli kolluk savcılık ilişkisi. Ankara: Adalet Bakanlığı.
72. Çam, A.R. (2015). Adli kolluk ve bilişim: Savcılık ile kolluk arasındaki adli işlemlerde bilişim teknolojilerinin kullanımının ceza soruşturma sürecine etkisinin mukayeseli incelenmesi. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
73. Çelen, O. (1997). En son içtihatlı, notlu, açıklamalı ek ve örnekli 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ve Uzman Jandarma Atama ve Sicil Yönetmeliği: 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu ve Uzman Erbaş Yönetmeliği. Ankara: Minpa Matbaacılık.
74. Çencen, N. ve Arslan, A. (2020). Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma teşkilatının tarihsel süreci. T. Avaner ve T. Atasoy, (Ed.), Türk Jandarmasında reform süreci: Yüzbaşı Sarrou'nun hatıratını anlamak (ss.41 -129). Ankara: Gazi Kitabevi.
75. Çetin, E. (2018). Türkiye'de çoksesli müziğin yaygınlaştırılmasında bilinmeyen bir mihenk taşı: Jandarma bandosu. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 713-723). Ankara: Berikan.
76. Çev. Çağatay, A. (1975). Uyuşturucu maddelerin, psikotropik maddelerin ve uyuşturucu madde kullananların tanınması: Kolluk görevlileri için bir kılavuz. Ankara: Baylan Matbaası.
77. Çev. Eraslan, F. (1975). Uyuşturucu maddeler ve psikotropik maddelerin gayrimeşru kaçakçılığını önleme ve araştırmada kullanılan metotlar: Kolluk görevlileri için bir kılavuz. Ankara: Baylan Matbaası.
78. Çev. İzzettin, Y. (1930). Boğuşma rehberi: Jandarmaya mahsus beden terbiyesi. Ankara: Jandarma Matbaası.
79. Çev. Onaran, A.Ş. (1967). Fransa'da toplum zabıtası. Ankara: İçişleri Bakanlığı Tetkik Kurulu Yayınları.
80. Çev. Yalçın, A. (2013). Nizâmât-ı zabtiyye yâhûd vezâ'if-i zabıta / Mânyâs-zâde Refik Baha Efendi. Ankara: Polis Akademisi Yayınları.
81. Çev. Yenisey, F. (2008). "Tehlike kavramı" ve Alman uygulaması ekseninde kolluk hukuku. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü.
82. Çiçin, E. (2019). Jandarma uzman çavuş bilgi kitabı. Kayseri: Tüm Uzmanlar ve Emeklileri Derneği.
83. Çolak, H. (2005). Güncel ceza mevzuatı kolluk ve özel ceza kanunları. Ankara: Bilge Yayınevi.
84. Daban, M. (2018). Selanik Jandarma zabıt mektebi (1904-1910). İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 139-155). Ankara: Berikan.
85. Değişen güvenlik algısı ve Jandarma, J.Gn.K.lığı (2019). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
86. Demir, C.K. ve Kavaklı, S. (2019). Jandarma tipi kolluk kuvvetlerinin değişen güvenlik ortamındaki yeri ve önemi. T. Avaner ve B. Övgün, (Ed.), Genel olarak iç güvenlik yönetimi (ss. 149-183). Ankara: Gazi Kitabevi.
87. Demir, K. (2017). Türk zabıta teşkilatı. Ankara: İmaj Yayınevi.

88. Demir, K.C. ve Kurum, M. (2018). Osmanlı İmparatorluğu gayrinizami harp tecrübeleri ve Jandarma. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 217-245). Ankara: Berikan.
89. Demircioğlu, İ.H., Demircioğlu, E. ve Genç, İ. (2018). Jandarma Alay mektepleri öğretim programı. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 87-97). Ankara: Berikan.
90. Demirel, F. (2018). Osmanlı Devleti'nde Jandarma eğitimi: Selanik Vilayeti Jandarma mektepleri. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 155-175). Ankara: Berikan.
91. Der. Levy, N., Özbek, N. ve Toumarkine, A. (2009). Jandarma ve polis: Fransız ve Osmanlı tarihçiliğine çapraz bakışlar. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
92. Der. Selen, İ. (1990). Jandarma mevzuatı. İstanbul: Yıldırım Basımevi.
93. Dersim: Jandarma Umum Kumandanlığı raporu (1932) (2010). İstanbul: Kaynak Yayınları.
94. Derviş, E. (1934). Zabitanın yazı işleri: Polis ve Jandarma için yazılmıştır. İstanbul: Marifet Matbaası.
95. Dış ilişkiler faaliyetleri- Avrupa ve Akdeniz askeri statülü zabıta ve Jandarmalar birliği, J.Gn.K.lığı (2001). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
96. Doğan, Y.H. (1994). Uygulamada ve teoride hazırlık soruşturmasında savunma: (Savcılık, Polis ve Jandarma tarafından göz altına alınan sanığın hakları, avukatıyla görüşmesi). İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları.
97. Dünya Jandarmaları ve askeri statülü kolluk kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı (2012). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
98. Dünya Jandarması, J.Gn.K.lığı (2009). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
99. Ed. Avcı, E., Koçanlı, M. ve Küpeli, H. (2019). Jandarma kariyer yönetimi ve bilimsel araştırmalar çalıştay (20-21 Şubat 2018) bildiri kitabı. Ankara: JSGA Basımevi
100. Ed. Çapar, S. ve Uyar, M. (2018). Terörle mücadelede kahramanlık öyküleri: Emniyet ve Jandarma mensupları ile güvenlik korucularımızın kahramanlık öyküleri. Ankara: Türk İdari Araştırmalar Vakfı.
101. Ed. Demircioğlu, İ.H., Özcan, A. ve Yiğit, Y. (2018). Miras ve Değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma. Ankara: Berikan.
102. Ed. Günel, S. (2015). JANA: jandarma astsubay temel kursu giriş sınavı çek kopart yaprak test. Ankara: Arge Yayınları.
103. Ed. Günel, S. (2015). JANA: jandarma astsubay temel kursu giriş sınavı soru bankası. Ankara: Arge Yayınları.
104. Ed. Küpeli, H. (2019). Kadına yönelik şiddet / Jandarma sorumluluk sahasındaki kadın cinayetlerinin analizi (2008-2017). Ankara: JSGA Basımevi
105. Ed. Muş, E. ve Sözer, A. (2015). Çağdaş kolluk stratejileri. Ankara: Adalet Yayınevi.
106. Efe, İ. (2018). 1909-1914 yılları arasında Jandarmanın ıslahı ve müfettişlik teşkilatının kuruluşu. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 27-45). Ankara: Berikan.
107. Ekici, H. ve Durmuş, N. (2004). Askeri okullar: Sözleşmeli subay ve astsubay, subaylığa geçiş, astsubay, astsubaylığa geçiş, uzman jandarma, uzman sınavlarına hazırlık başvuru kitabı. Ankara: Gelişim Kitap ve Yayınevi.
108. Ekolojik sorunlar: (çocuklar için) / hazırlayan: Jandarma Genel Komutanlığı, J.Gn.K.lığı (2005). Konya: İl Çevre ve Orman Müdürlüğü.
109. Ekolojik sorunlar: (J.Gn.K.lığı personeli için) / hazırlayan: Jandarma Genel Komutanlığı, J.Gn.K.lığı (2005). Konya: İl Çevre ve Orman Müdürlüğü.
110. Ekolojik sorunlar: (vatandaşlar için) / hazırlayan: Jandarma Genel Komutanlığı, J.Gn.K.lığı (2005). Konya: İl Çevre ve Orman Müdürlüğü.
111. Elbas, A. (2014). Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu. Bursa: Bursa Kültür A.Ş.
112. Emir ve kumandalar: Jandarma vazai ve askeri bilgi (suallî cevaplı), Giresun Jandarma Okulu (1935). Giresun: Işık Baskıevi.
113. Er, M. (2018). Jandarma ve Sahil Güvenlik personeli için sınavlar sonrası mülakata hazırlık kitabı. Ankara: Askeri Sınav Kitapları Yayınları.

114. Er, M. (2019). Lider personel el kitabı (cep kitabı): (Subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, erbaş ve erler ile askeri öğrenci ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrencilerine, asteğmen adaylarına). Ankara: Sonçağ Matbaacılık.
115. Erginsoy, A. (1937). 1706 sayılı Jandarma Kanununun şerhi. Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
116. Erginsoy, A. (1940). Jandarma için idari kanun ve nizamlar bilgisi (Jandarma Gedikli Erbaş Okulu İçin). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı Matbaası.
117. Eryılmaz, M.B. (2009). İnsan hakları prensipleri ışığında kolluk uygulamalarının denetimi. Ankara: İçişleri Bakanlığı.
118. Eryılmaz, M.B. (2011). İdari kolluk uygulamaları ve Avrupa insan hakları sözleşmesi. Ankara: İçişleri Bakanlığı.
119. Esendemir, F.D. (2018). Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarında meslekten çıkarma disiplin cezası. Ankara: Seçkin.
120. Ete, H. (1953). Jandarma erinin görevine ait cep kitabı. Ankara: Doğu Ltd. O. Matbaası.
121. Fazıl, C. (1934). Zabıta kılavuzu: Polisin sokak ve karakol hizmetlerinde vazifelerini kolaylaştıran rehber. İstanbul: Akşam Matbaası.
122. Fırtına, İ.T. (2019). Adli kolluk kılavuzu- Polis, Jandarma, Sahil Güvenlik Çarşı ve Mahalle Bekçileri cep kitabı. Ankara: Altınordu Yayınları.
123. Foça Jandarma Komando Okulu 1963'ten günümüze / 55.Yıl anısına, Foça Jandarma Komando Okulu (2019). İzmir: Foça Jandarma Komando Okulu Basımevi.
124. Fransa Jandarması hakkında tetkik heyetinin umumi raporu (1928). Ankara: Jandarma Neşriyat ve Te'lifat-ı Jandarma Matbaası.
125. Gambiya'da Türk Jandarması, J.Gn.K.lığı (2013). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
126. Gelendost, H. (1958). Jandarma teşkilât ve vazife nizamnamesi. Ankara: Ayyıldız Matbaası.
127. Gelendost, H. (1969). Jandarma meslek ve tatbiki hukuk bilgileri. Ankara: Mine Ofset Matbaası.
128. Genel kolluk disiplin KHK'sı soru bankası (2017). Ankara: Yediiklim.
129. Giritli, İ. ve Akgüner, T. (1985). İdare'nin faaliyetleri (kolluk, kamu hizmeti). İstanbul: Filiz Kitabevi.
130. Gömük, M. (2017). Fetö'nün Jandarma yapılanması. İstanbul: Kaynak Yayınları.
131. Güçlü, H. (2013). Genel kolluğun yasal yetki ve sorumlulukları. Ankara: Legal Kitabevi.
132. Gündoğan, K. (2018). Çanakkale muharebelerinde Jandarma birliklerinin rolü. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 523-541). Ankara: Berikan.
133. Gündoğan, K. ve Koç, C. (2012). Sözleşmeli subaylıktan muvazzaf subaylığa sözleşmeli astsubaylıktan muvazzaf astsubaylığa astsubaylıktan subaylığa uzman jandarma ve uzman erbaşlıktan astsubaylığa geçiş ihtisas görevde yükselme (TSK'de görevli devlet memurları) soru bankası. Ankara: Seçkin.
134. Gündoğan, K., Koç, C. ve Özbudak, C. (2002). Kolluk görev ve yetkileri mevzuatı. Ankara: Kartal Yayınevi.
135. Gündoğan, K., Koç, C. ve Özbudak, C. (2007). Kolluk hukuku: (Jandarma / Polisin önleyici ve adli görevleri). Ankara: Kartal Yayınevi.
136. Gündoğan, K., Koç, C. ve Özbudak, C. (2013). Kolluğun önleyici ve adli görevleri: Kolluk hukuku. Ankara: Seçkin.
137. Güneş, A. (2018). Asimetrik vesayet savaşlarında Jandarmanın rolü. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 723-745). Ankara: Berikan.
138. Güneş, A. (2020). Gayrinizami Harp- Balkan Harbi'nde komita, çete, Jandarma ve milisler. İstanbul: Kronik Kitap.
139. Gürcistan'da Türk Jandarması, J.Gn.K.lığı (2013). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
140. Güvenlik algısı ve Jandarma, J.Gn.K.lığı (2012). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
141. Güvenlik ve kolluk yönetimi, JSKA (2020). Ankara: JSKA Basımevi
142. Güzelöğlu, T. (2008). Kolluğun kuvvet ve silah kullanma yetkisi: Kolluğun orantısız güç kullanımı sorunu. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
143. Haz. Akgüç, B. (2014). Europol Avrupa Kolluk Birimi. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü.
144. Haz. Gani, V. (1981). Zabıta atış teknikleri. Ankara.
145. Haz. Özcan, H. (1971). Hukukçu, idareci, zabıta, âmiri, müfettiş Polis ve Jandarma için kanun deyimleri ve ceza tatbikatı ve genel bilgi ansiklopedisi. Ankara: Yeni Desen Matbaası.

146. Haz. Tinç, H.S. ve Çam, M.M. (2018). Binbaşı Ömer Fevzi (Mardin)- Osmanlı Jandarması ve iç güvenlik harekâtı. İstanbul: İlgi Yayıncılık.
147. Haz. Tufan, H. (1949). Zabıta kılavuzu: en son şekle göre kanun, tüzük, yönetmelik. İstanbul: Şaka Matbaası.
148. Haz. Tufan, H. (1962). Zabıta kılavuzu: en son değişikliklere göre kanun-tüzük, yönetmelik ve kararlar. İstanbul: Dizerkonca Matbaası.
149. Haz. Turan, T. ve Emir, N. (1997). Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı. İstanbul.
150. Haz. Yıldız, A. ve Şimşek, S. (2008). Ceza yargılama kolluk ve mevzuatı. İstanbul: Kutup Yıldızı Yayınları.
151. Haz. Zagrodzki, M. ve Öztaş, N. (2015). Vatandaş odaklı kolluk hizmeti: Türkiye'de ihtiyaç analizi. Ankara: İçişleri Bakanlığı.
152. Houte, A.D. (2009). Üçüncü Cumhuriyet döneminde Jandarmalık (1870-1914). Göral, Ö. S, (Çev.), Der. Levy, N., Özbek, N. ve Toumarkine, A. Jandarma ve polis: Fransız ve Osmanlı tarihçiliğine çapraz bakışlar. (ss. 171-189). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
153. Hukuk bilgisi: Jandarma meslek mektebi notu, Sırrı (1935).
154. III. Ulusal Çocuk ve Suç Sempozyumu: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, SHÇEK Genel Müdürlüğü, Türkiye Barolar Birliği katkılarıyla, Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (2005). Ankara: ATAUM.
155. Işık, H. (1974). Çanakkale ve İstiklal Savaşında Türk Jandarması. Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
156. Işık, H. (1999). Birinci Dünya Savaşı'nda seyyar Jandarma birlikleri. Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.
157. Işık, H. (1999). Jandarma Yüzbaşı Ali Saip (Ursavaş) ve Jandarma Binbaşı Osman Nuri (Sarol)'un milli mücadele anıları. Ankara: Jandarma Okullar Komutanlığı.
158. Işıklar, C. (2017). Genel kolluk disiplin hükümleri: (Polis / Jandarma / S. Güvenlik). Ankara: Adalet Yayınevi.
159. Işıldak, E. (2018). Tarihte Jandarma bandosu. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 701-713). Ankara: Berikan.
160. İç- Düzen genel rapor kitap:1. Kolluk hizmetleri, İçişleri Bakanlığı (1971). Ankara: İçişleri Bakanlığı.
161. İç güvenlik sektörünün sivil gözetiminin geliştirilmesi projesi- Kolluk güçlerinin sivil denetimi Vali ve Kaymakamlar el kitabı, İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü (2010). Ankara: Anıt Matbaası.
162. İnsan hakları semineri (26 Nisan 2001) / T.C. İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı (2001). Ankara: J.Gn.K.lığı Basımevi Müdürlüğü.
163. İnsan hakları açısından kolluk yetkilerinin performans kriterleri, J.Gn.K.lığı (2013). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
164. İplikçioğlu, İ.H. (1967). Polisin adli görev ve yetkileri (temel bilgiler): (Umumî zabıta ve trafik zabıtası için). İstanbul: Acar Matbaası.
165. İrtem, R. (1966). 14 saat müsademe sonunda caniler tarafından şehit düşürülen Jandarma üst çavuşu Cevat Polatın destanı. Samsun: İnkişaf Matbaası.
166. İzzet, S. (1930). Jandarma teşkilatının 61'inci yıl dönümü, 22 Haziran 1868-1930. Çorum: Çorum Vilayet Matbaası.
167. J. Meslek okulunda J. erbaşlarına okutulan derslerin müfredat programı., Jandarma Genel Komutanlığı (1938). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
168. J.Gn.K.lığı teftiş tenkitleri, J.Gn.K.lığı (1939). Ankara: Jandarma Umum Kumandanlığı.
169. JANA- Jandarma astsubay temel kursuna giriş, Murat Yayınları (2016). Ankara: Murat Yayınları.
170. Jandarma: Geçen dört yılda yapılan ve gelecek dört yıl içinde yapılacak işler hülâsası, Dahiliye Vekilliği (1935). Ankara: Başvekalet Matbaası.
171. Jandarma astsubay görev analizi, Jandarma Okullar Komutanlığı (2015). Ankara: J.Okll.K.lığı Matbaası.
172. Jandarma Astsubay Meslek Yüksek Okulu Komutanlığı yayını, Jandarma Astsubay Meslek Yüksek Okulu Komutanlığı (2004). Ankara: Jandarma Astsubay Meslek Yüksek Okulu Komutanlığı.
173. Jandarma astsubay temel kursu giriş sınavına hazırlık kitabı, Yediiklim Eğitim Bilgisayar Yayıncılık (2014). Ankara: Yediiklim Eğitim Bilgisayar Yayıncılık.
174. Jandarma At ve Köpek Eğitim Merkezi Komutanlığı, Jakem Komutanlığı (2017). Nevşehir: Jakem Komutanlığı.

175. Jandarma efradına mahsus terbiye-i askeriye, Selanik Jandarma Efrad-ı Cedide Mektebi (1928). Selanik: Midhat Paşa Sanayi Mektebi Matbaası.
176. Jandarma erine NBC ders kitabı, J.Gn.K.lığı (1965). Ankara: J.Gn.K. Basımevi.
177. Jandarma etiği: Meslek ahlakı, Jandarma Okullar Komutanlığı (2001). Ankara: Barışcan Ofset.
178. Jandarma Genel Komutanlığı: 50 yıl Cumhuriyet hizmetinde, İçişleri Bakanlığı (1973). Ankara: İçişleri Bakanlığı.
179. Jandarma Genel Komutanlığı tarihi- Asayiş ve kolluk tarihi içerisinde Türk Jandarma teşkilatı- Cilt I, Jandarma Genel Komutanlığı (2002). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
180. Jandarma Genel Komutanlığı tarihi- Asayiş ve kolluk tarihi içerisinde Türk Jandarma teşkilatı- Cilt II, Jandarma Genel Komutanlığı (2002). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
181. Jandarma Genel Komutanlığı / Turkish Gendarmerie General Command, J.Gn.K.lığı (2016). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
182. Jandarma Genel Komutanlığı 1.Çevre Sempozyumu, J.Gn.K.lığı (2003). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
183. Jandarma Genel Komutanlığı 2000-2001 yılı faaliyetleri, J.Gn.K.lığı (2001). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
184. Jandarma Genel Komutanlığı 2019-2023 stratejik planı, J.Gn.K.lığı (2018). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
185. Jandarma Genel Komutanlığı arşiv uygulamaları devamlı talimatı, J.Gn.K.lığı (2009). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
186. Jandarma Genel Komutanlığı Mebs Bşk.lığı Bilgi Sistemler D. Başkanlığı Excel 97 hesap tablosu programı kullanım kılavuzu, J.Gn.K.lığı (1998). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
187. Jandarma Genel Komutanlığı Mebs Bşk.lığı Bilgi Sistemler D. Başkanlığı Windows Nt Workstation 4.0 işletim sistemi işletmen kullanım kılavuzu, J.Gn.K.lığı (2000). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
188. Jandarma Genel Komutanlığı Mebs. Bşk.lığı Bilgi Sistemler D. Başkanlığı Powerpoint 97 sunu hazırlama programı kullanım kılavuzu, J.Gn.K.lığı (1998). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
189. Jandarma Genel Komutanlığı Mebs. Bşk.lığı Bilgi Sistemler D. Başkanlığı Word 97 sözcük işlem programı kullanım kılavuzu, J.Gn.K.lığı (1998). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
190. Jandarma hakkında rapor (Mahremdir), Dahiliye Vekaleti (1928). İstanbul: Kubbealtı Matbaası.
191. Jandarma hakkında rapor (1928).
192. Jandarma havacılık şehitleri, Jandarma Havacılık Başkanlığı (2018). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
193. Jandarma ihtisas Ağ.Mk.Tf. Havan ateş idare kıta keşif kısmı eğitim erleri programı, J.Gn.K.lığı (1965). Ankara: J.Gn.K. Basımevi.
194. Jandarma İstihkam İnşaat Grup K. lığı'nın tarihi yapılanması ve yarattığı eserler. albümü, J.Gn.K.lığı (2006). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
195. Jandarma Kanunları, Askerlik Kanunları, Köy Seçimleri (1934-35 İzmir Vilayetinde yapılan kurs notlarından), Trakya Umumi Müfettişliği Köy Bürosu (1936). İstanbul: Talip Basımevi.
196. Jandarma kanunlarının köy idarelerine yüklediği vazifeler (1934). İstanbul: Köy Bürosu.
197. Jandarma Kom / Jandarma Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2018 eğitim ve faaliyet yıllığı, J.Gn.K.lığı Kom Daire Başkanlığı (2019). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
198. Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı (2012). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
199. Jandarma meslek kitabı (müsvedde halinde), Jandarma Umum Kumandanlığı IV. Şubesi (1934). Ankara: Kumandanlık J.V.K. Matbaası.
200. Jandarma meslek kitabı, Jandarma Genel Komutanlığı (1936). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
201. Jandarma meslek mektebi notu; Haber alma ve eşkıya takibi, Binbaşı Nazmi (1935). Ankara: Köy Hocası Matbaası.
202. Jandarma muamelâtı kılavuzu (1943). Samsun: Güven Basımevi.
203. Jandarma Müzeleri (Gendarmerie Museums), J.Gn.K. lığı (2011). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
204. Jandarma neferinin vazifesi, Yüzbaşı Raşit (1929). Ankara: Jandarma Matbaası.
205. Jandarma okul dergisi Atatürk'ün 100.ncü doğum yıldönümü özel sayısı, Jandarma Okullar Komutanlığı (1991). Ankara: J.Okll.K.lığı Matbaası.

206. Jandarma okullar komutanlığı 2008 Jandarma astsubay temel kursu giriş sınavı başvuru kılavuzu, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (2008). Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi.
207. Jandarma Okullar Komutanlığı Jandarma astsubay temel kursu giriş sınavlarına hazırlık kitabı, Akıllı Adam Yayınları (2014). İstanbul: Akıllı Adam Yayınları.
208. Jandarma Okullar Komutanlığı subay, astsubay ve uzman Jandarma temin ve yetiştirme esasları, Jandarma Okullar Komutanlığı (2006). Ankara: J.Okll.K.lığı Matbaası.
209. Jandarma Okullar Komutanlığı uzman Jandarma okulu sınavı: Tamamı çözümlü çıkmış sorular ve soru bankası., Pegem A Yayıncılık (2007). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
210. Jandarma okulu kriminalistik ders notları, Jandarma Okulu (1982). Ankara: Meteksan.
211. Jandarma okulu subay kısmı müfredat programı., Jandarma Genel Komutanlığı (1937). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
212. Jandarma personelinin halkla ilişkilerinde ve özel yaşamında beden dili, Jandarma Okullar Komutanlığı (2010). Ankara: J.Okll.K.lığı Matbaası.
213. Jandarma subay görev analizi (Ocak 2014), Jandarma Okullar Komutanlığı (2014). Ankara: J.Okll.K.lığı Matbaası.
214. Jandarma subaylarının kıdem sırası, J.Gn.K.lığı (1935). Ankara: J.Gn.K.lığı Matbaası.
215. Jandarma şehitler albümü (2 Cilt), J.Gn.K.lığı (2003). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
216. Jandarma tek er ihtisas eğitim programı (Seyyar Jandarma), J.Gn.K.lığı (1983). Ankara: J.Gn.K.lığı Basımevi.
217. Jandarma terimleri sözlüğü Türkçe-Fransızca, Fransızca-Türkçe, J.Gn.K.lığı (2004). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
218. Jandarma terimleri sözlüğü Türkçe-İngilizce, İngilizce-Türkçe, J.Gn.K.lığı (2004). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
219. Jandarma terimleri sözlüğü Türkçe-İspanyolca, İspanyolca-Türkçe, J.Gn.K.lığı (2004). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
220. Jandarma terimleri sözlüğü Türkçe-İtalyanca, İtalyanca-Türkçe, J.Gn.K.lığı (2004). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
221. Jandarma teşkilât ve vazife nizamnamesi, Dahiliye Vekâleti (1938). Ankara: Dahiliye Vekâleti.
222. Jandarma teşkilat ve vazife nizamnamesi, Jandarma Genel Komutanlığı (1940). Ankara: J. Gn. K. Matbaası.
223. Jandarma teşkilat ve vazife nizamnamesinin bazı maddelerini değiştiren nizamname., Başvekalet Neşriyat ve Müdevvenat Dairesi (1939). Ankara: Başvekalet Neşriyat ve Müdevvenat Dairesi.
224. Jandarma teşkilatı, görev ve yetkileri kanun tasarısı, Jandarma Genel Komutanlığı (1987). Ankara: İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı.
225. Jandarma teşkilatının reorganizasyon ve güçlenme hedefleri, J.Gn.K.lığı (1989). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
226. Jandarma Üst Sb. larının yetiştirilmesi ve teftişlerde takip olunacak usul hakkında emir, J.Gn.K.lığı (1939). Ankara: Jandarma Gn.K. Matbaası.
227. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, JSGA (2018). Ankara: JSGA Basımevi
228. Jandarma yapılarında yaşayan tarih, J.Gn.K.lığı (1959). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
229. Jandarmanın arama ve yakalama yetkisi, Jandarma Okulları Komutanlığı Öğretim Başkanlığı (2004). Ankara: Jandarma Okulları Komutanlığı Matbaası.
230. Jandarmanın görev ve yetkileri- I, Anadolu Üniversitesi (2013). Eskişehir: Web-Ofset.
231. Jandarmanın görev ve yetkileri- II, Anadolu Üniversitesi (2014). Eskişehir: Web-Ofset.
232. Jandarmanın görev ve yetkileri, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi (2013). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi.
233. Jandarmanın kitabı-I, Umum Jandarma Kumandanlığı (1930). Ankara: Jandarma Matbaası.
234. Jandarmanın kitabı-II, Umum Jandarma Kumandanlığı (1930). Ankara: Jandarma Matbaası.
235. Jandarmanın zor ve silah kullanma yetkileri uygulama usul ve esasları el kitabı, Jandarma Okullar Komutanlığı (2014). Ankara: J.Okll.K.lığı Matbaası.
236. Jandarmanın arama ve yakalama yetkisi (Jandarma Dergisinin Ekidir), Jandarma Okullar Komutanlığı (2000). Ankara: J.Okll.K.lığı Matbaası.
237. Jandarmayı ilgilendiren başlıca özel mevzuat hükümleri, Jandarma Okullar Komutanlığı (2007). Ankara: J.Okll.K.lığı Matbaası.

238. Jandarmayı ilgilendiren yasa, tüzük ve yönetmelikler I-II, Jandarma Subay Tatbikat ve Astsubay Okulları Komutanlığı (1977). Ankara: J.Gn.K. Basımevi.
239. Kağıtçıoğlu, M. (2016). Para piyasası kurumlarına yönelik ekonomik kolluk faaliyeti. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
240. Kalabalık, H. (2014). Kısa kolluk idare hukuku. Konya: Sayram Yayınları.
241. Kaplan, M. (2018). Yeni bir örgütsel form olarak Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 787-797). Ankara: Berikan.
242. Kara- Hava- Deniz- Jandarma- Polis meslek eğitimi 2. sınıf 3. dönem, Murat Yayınları (2012). Ankara: Murat Yayınları.
243. Karaçam, İ. (1958). Jandarma ve karakol. İstanbul: Cemal Azmi Matbaası.
244. Karataş, M. (2018). Çanakkale Muharebelerinde Gelibolu Jandarma Taburunun Kireçte'deki rolü (6-17 Ağustos 1915). İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 541-567). Ankara: Berikan.
245. Karıcı, E. (2018). Üsküp Jandarma karakol kumandanları mektebi (1904-1909). İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 97-117). Ankara: Berikan.
246. Kardaş, Ü. ve Çingir, M. (2014). Askeri Yargıtay kararları ve doktrin ışığında notlu, açıklamalı, içtihatlı, mevzuatlı Disiplin Mahkemeleri kuruluşu, kolluk yargılama usulü ve disiplin suç ve cezaları hakkında kanun. İstanbul: Legal Yayıncılık.
247. Kasım, O. (2019). Çevrenin korunmasına yönelik kolluk faaliyetlerinden dolayı idarenin sorumluluğu. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
248. Kayhan, H. (1969). Huzur bekçisi: Jandarma eratının bir kısım görevlerinin tatbiki izahı ve lügatı. Ankara.
249. Kekevi, S. ve Erarslan, F. (2018). Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde düzenlenen meskûn mahal operasyonlarının Jandarma özel harekât personelinin deneyimleri çerçevesinde değerlendirilmesi. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 257-293). Ankara: Berikan.
250. Kılıçkaya, N. (1992). Halkla ve yönetimle ilişkiler; halkla ilişkiler, yönetimle ilişkiler, zabitanın halkla ilişkileri, Jandarmanın halkla ilişkileri. Ankara: Engin Yayınlar.
251. Kılıçkaya, N. (1993). Jandarma ve polisin ifade alma tekniği. Ankara: Engin Yayınlar.
252. Kılıçkaya, N. (1996). Jandarma ve polisin suçluları soruşturma tekniği. Kütahya: Ekspres Matbaacılık.
253. Kılıçkaya, N. (1998). Jandarma ve Polisin hırsızlık suçlarını soruşturma tekniği. Samsun: Kardeş Offset.
254. Kılıçkaya, N. (1999). Jandarma ve Polisin ifade alma tekniği: İfade alma yönetmeliği. Samsun: Kardeş Offset.
255. Kitle psikolojisi ve Jandarma, Jandarma Okullar Komutanlığı (2001). Ankara: J.Okll.K.lığı Matbaası.
256. Koç, C. (2006). Kolluğun (jandarma ve polisin) adli görevleri. Ankara: Kartal Yayınevi.
257. Kolluk etiği ve liderlik, JSKA (2018). Ankara: J.Gn.K.lığı Basımevi.
258. Kolluk etik ilkeleri, J.Gn.K.lığı (2007). Ankara: Jandarma Okullar Komutanlığı.
259. Kolluk hizmetleri hizmete özel, T.C. İçişleri Bakanlığı- İç düzen yayınları; 4 (1972). Ankara: Gürsoy Matbaacılık.
260. Kolluk kurumlarının denetimine dair mekanizmalar, terörle mücadele ve toplantı özgürlüğünün yönetimi konularına odaklanmış Avrupa insan hakları standartları: Eğitim programı ve konuya dair bilgiler, Council of Europe European Commission. (2008). Ankara: Council of Europe European Commission.
261. Kolluk meslek temel bilgisi, JSKA (2017). Ankara: J.Gn.K.lığı Basımevi.
262. Kolluk savunma teknik ve taktikleri, Jandarma Okullar Komutanlığı (2015). Ankara: J.Okll.K.lığı Matbaası.
263. Kolluk temel ve muharebe eğitimi, JSKA (2017). Ankara: J.Gn.K.lığı Basımevi.
264. Korkmaz, E. (2018). Jandarma karakol dergisi ışığında Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da çetecilik. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 245-257). Ankara: Berikan.
265. Korkmaz, Ş. (2018). Vilayet-i Selase'de Jandarma teşkilatının yeniden düzenlenmesine dair Robilant Paşa'nın raporu. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 423-455). Ankara: Berikan.

266. Köylü, M. (2018). Mondros Mütarekesi sonrası ve Millî Mücadele dönemi'nde Jandarma teşkilatı. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 45-67). Ankara: Berikan.
267. Jandarma Kriminal terimleri sözlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı Kriminal Dairesi Başkanlığı (2016). Ankara: Türk Dil Kurumu.
268. Kuloğlu, G. (2015). İç güvenlik istihbaratı ve kolluk: ABD örneği. İstanbul: Beta Basım Yayım
269. Kuruluşunun 134.ncü yılında Jandarma, Jandarma Genel Komutanlığı (1973). Ankara: Güzel Sanatlar Matbaası.
270. Küçükbaşol, Y. (2018). Türkiye'nin göç yönetimi, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarının rolleri. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 865-876). Ankara: Berikan.
271. Kürk, E. (2012). Ceza muhakemesi ve kolluk uygulamaları. İstanbul: Umut Matbaacılık.
272. Kürk, E. (2019). Kolluğun mevzuat rehberi. İstanbul: Coşkun Teknoloji ve Yayıncılık.
273. Küsmes, A.C. (2020). Türk Jandarma teşkilatında düzenleme çalışmaları- Jandarma hakkında rapor (1928). Ankara: Berikan Yayınevi.
274. Luc, J.N. (2009). Fransız Jandarma teşkilatının tarihi hakkındaki araştırmaların gelişimi. Öktem, E, (Çev.), Der. Levy, N., Özbek, N. Toumarkine, A. Jandarma ve polis: Fransız ve Osmanlı tarihçiliğine çapraz bakışlar. (ss. 20-38). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
275. Mahkûm ve mevkûfların sevkine memur veya refakat eden Jandarma erlerinin yevmiyeleri, Maliye Vekâleti (1955). Ankara: Bütçe ve M.K.G. Müdürlüğü.
276. Meşe, M. (2005). Jandarma okullarına hazırlık kitabı. Ankara: Nobel Dağıtım Yayın.
277. Millî Mücadelede Jandarma, Jandarma Okullar Komutanlığı (2015). Ankara: J.Okll.K.lığı Matbaası.
278. Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı) işyerleri için Türk Ağır Sanayii ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası (TÜHİS) ile Türkiye Harb Sanayi ve Yardımcı İşkolları İşçileri Sendikası (TÜRK HARB-İŞ) arasında akdedilen 24. dönem işletme toplu iş sözleşmesi: yürürlük, 01.03.2013-28.02.2015., Türk Ağır Sanayii ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası (2013). Ankara: Türk Ağır Sanayii ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası.
279. Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ile Türk Harb-İş Sendikası arasında yapılacak toplu iş sözleşmesi sendika tasarısı, Türk Harb-İş Sendikası (1975). Ankara: Türk Harb-İş Sendikası.
280. Millî Savunma Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı ile Türk Harb-iş Sendikası arasında imzalanan 3. dönem iş kolu 5. dönem iş yeri toplu iş sözleşmesi, Millî Savunma Bakanlığı (1974). Ankara: Ongun Kardeşler Ofset-Tipo Matbaası.
281. Millî Savunma Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı ile Türk Harb-İş Sendikası arasında imzalanan 4. dönem iş kolu 6. dönem işyeri toplu iş sözleşmesi, Millî Savunma Bakanlığı (1975). Ankara: Ongun Kardeşler Matbaacılık.
282. Mitinglerde, toplantılarda, nümayişlerde zabıta kuvvetlerinin hareket tarzı, J.Gn.K.lığı (1949). Ankara: Jandarma Basımevi.
283. Modern kolluk yaklaşımlarında önleyici kolluk hizmetleri çalıştay, J. Okll. Öğretim Kurulları Başkanlığı (2015). Ankara: Jandarma Okullar Komutanlığı.
284. Muhabere: Jandarma meslek mektebi notu, Sadık (1935). Ankara: Köy Hocası Matbaası.
285. Mukdim, H. (1935). Mesleki yazı: Jandarma mektebi notu.
286. Mustafa, S.N. (2018). Osmanlı Polisinin kurumsal medyasında Polis-Jandarma ilişkisi ve temsili. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 77-85). Ankara: Berikan.
287. Narlı, M. (2018). Türkülerin Jandarması. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 681-693). Ankara: Berikan.
288. NATO standart kolluk istikrar harekâtı için müttefik müşterek doktrini, North Atlantic Treaty Organization (2014). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
289. Ocak, K. (2019). Çevrenin korunmasına yönelik kolluk faaliyetlerinden dolayı idarenin sorumluluğu. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
290. Okçabol, D. (1936). Polis ve Jandarma'nın teknik bilgileri. İstanbul: Numune Matbaası.
291. Okçabol, D. (1939). Zabıta hizmetleri meslek tarihi. Ankara: Dahiliye Vekâleti.

292. Okçabol, D. (1940). Meslek terbiyesi, muaşeret, teşkilat, fiilî hizmet ve zabıta tarihi dersi. Ankara: Ankara Polis Enstitüsü.
293. Okçabol, D. (1940). Türk zabıta tarihi. Ankara: Ankara Polis Enstitüsü.
294. Olgaç, B. (1978). Jandarma ve Polis hangi hallerde silah kullanır. Konya: Ülkü Basımevi.
295. Osmanlı'dan Cumhuriyete Belgelerle Jandarma Teşkilatı, J.Gn.K.lığı (2018). Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.
296. Ovay, T. (1936). İhtiyar kurullarının kazai salâhiyetleri; İhtiyar kurullarının ceza ve takdir yolları, Köy idaresinin idarî yasalardaki yeri; Zabıta kanunları ve köy idareleri, Vergi bakayasının tasfiyesi. İstanbul: Trakya Umumi Müfettişliği Köy Bürosu Talip Basımevi.
297. Ozanalp, O.N. (1937). Kaza Jandarma Komutanı ve ödevleri. Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
298. Öge, A.R. (2018). İstihbaratçı bir Bektaşî'nin hatıraları: Zabıta hayatımda neler gördüm neler geçirdim? Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı.
299. Ögünç, İ.G. (2019). Federal Almanya Cumhuriyeti kolluk teşkilatlanması. T. Avaner ve U.C. Çiner, (Ed.), Karşılaştırmalı iç güvenlik yönetimine giriş ülke örnekleri (ss. 73-111). Ankara: Gazi Kitabevi.
300. Ögünç, İ.G. (2019). Uluslararası adli kolluk teşkilatları. T. Avaner ve B. Övgün, (Ed.), Genel olarak iç güvenlik yönetimi (ss. 183-211). Ankara: Gazi Kitabevi.
301. Önen, T. (1975). İdari faaliyetler: İdari sözleşmeler ve kolluk kuvvetleri: 1974-1975 yılı ders notları. Ankara: Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi.
302. Önleyici kolluk hizmetleri, JSGA (2017). Ankara: JSGA Basımevi
303. Örgen, E. (2018). Modern Türk şiirinde Jandarma imajı. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 693-701). Ankara: Berikan.
304. Övret, T. (2016). Kolluğun başucu kitabı. Ankara: Adalet Yayınevi.
305. Özalp, G.O. (2015). Turan ordusu: Avrasya askeri statülü kolluk kuvvetleri teşkilatı (TAKM). İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
306. Özanalp, O. (1939). Jandarmanın takip, tenkil hareketleri ve müsademe tabiyesi. Ankara: J. Gn. K. Matbaası
307. Özanalp, O.N. (1944). Jandarma Karakolu ve ödevleri. İstanbul: Kenan Matbaası.
308. Özbakan, H. (1990). Mevzuatlı ve açıklamalı 3466 sayılı uzman Jandarma kanunu. Ankara: Yeniçağ Basın-Yayın.
309. Özbek, N. (2010). Osmanlı taşrasında denetim: Son dönem Osmanlı İmparatorluğu'nda Jandarma (1876-1908). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları
310. Özcan, A. (2002). Osmanlı İstanbul'unda kolluk hizmetleri ve modern anlamda ilk karakol teşkilatının kurulması. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
311. Özcan, H. (1971). Hukukçu, idareci, zabıta, âmiri, müfettiş Polis ve Jandarma için kanun deyimleri, ceza tatbikatı ve genel bilgi ansiklopedisi. Ankara: Yeni Desen Matbaası.
312. Özçelik, İ. (2018). Jandarma görevlilerinin Urfa'daki Millî Mücadele'ye katkıları. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 567-599). Ankara: Berikan.
313. Özdemir, S. (1997). Bir Jandarma olaydım. Ankara.
314. Özgen, C. ve Eryılmaz, M. (2018). Fransa'nın Osmanlı Jandarma teşkilatının kuruluş ve gelişimindeki etkisi. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 19-27). Ankara: Berikan.
315. Özgün, C. (2018). Osmanlı Devleti'nde Jandarma kuvvetlerinin eşkıya ve çeteleri takip etme yöntemleri. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 177-205). Ankara: Berikan.
316. Özgür, E. (2018). Devlet ve Jandarma- Güvenlik ve kolluk perspektifinde Jandarma personel sistemi. Ankara: Gazi Kitabevi.
317. Özgür, E. (2019). İç güvenlik yönetiminin işleyişi: Kolluk personeli. T. Avaner ve O. Zengin, (Ed.), Türkiye'de iç güvenlik yönetimi (ss. 157-197). Ankara: Gazi Kitabevi.
318. Özyürek, M. (2018). Ankara Jandarma Umum Kumandanlığının kurulması ve Millî Mücadele dönemi'ndeki faaliyetleri. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 67-77). Ankara: Berikan.

319. P. ve gedikli erbaş okulunda J. erbaşlarına okutulan derslerin müfredat programı, Jandarma Genel Komutanlığı (1937). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
320. Payam, M.M. ve Özdemir, R. (2018). İslam hukuku ve kolluk meslek Etiği. İstanbul: Hiperyayın.
321. Pekdoğan, H. (2018). Teröre karşı algı yönetimi kaynakları: Jandarma ve Sahil Güvenliğin rolü üzerine uluslararası bakış. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 777-787). Ankara: Berikan.
322. Pekmezci, F. (2013). Ermeni vahşeti: Van- Sabit Jandarma Kumandanı Binbaşı Ali Vasıf'ın anlattıkları-1. Ankara: Yardımcı Ofset.
323. Pekmezci, F. (2013). Ermeni vahşeti: Van- Sabit Jandarma Kumandanı Binbaşı Ali Vasıf'ın anlattıkları-2. Ankara: Yardımcı Ofset.
324. Pekmezci, F. (2013). Ermeni vahşeti: Van- Selimiye Mahallesinden Jandarma Rıza Çavuş'un karısı Vahide Hanım'ın yaşadığı olaylar. Ankara: Yardımcı Ofset.
325. Pınar, İ. (2018). Genel kolluk disiplin ve ceza soruşturması usul ve esasları. Ankara: Sözkese Matbaacılık.
326. Polatcan, İ. (1988). Yedek subay kanunu ile askerlik kanunu ve uzman Jandarma kanunu: Notlu-açıklamalı-içtihatlı. İstanbul: Bayrak Matbaacılık.
327. Polis- Jandarma- Hava Kuvvetleri ortak kitap, Deneyim Açıköğretim Yayıncılık (2005). İstanbul: Deneyim Açıköğretim Yayıncılık.
328. Polis ve Jandarma ve Özel Güvenlik ve Koruma ortak, 1.sınıf: (Bahar Dönemi) 2. yarıyıl, EGEM Eğitim Yayınları (2015). İzmir: EGEM Eğitim Yayınları.
329. Polis ve Jandarma meslek eğitimi 2.sınıf, Deneyim Açıköğretim Yayıncılık (2005). İstanbul: Deneyim Açıköğretim Yayıncılık.
330. Polis ve jandarma ortak kitap, Egem Açıköğretim Yayınları (2005). İzmir: Egem Açıköğretim Yayınları.
331. Polis ve Jandarma ön lisans soru bankası, İlkumut Açıköğretim Yayınları (2005). Ankara: İlkumut Açıköğretim Yayınları.
332. Polis ve jandarma ön lisans-1, İlkumut Açıköğretim Yayınları (2005). Ankara: İlkumut Açıköğretim Yayınları.
333. Polis ve jandarma önlisans-2, İlkumut Açıköğretim Yayınları (2005). Ankara: İlkumut Açıköğretim Yayınları.
334. Polis ve Jandarmaya duyulan güven ve memnuniyetin uluslararası yöntemlerle ölçülmesi: Yerel kamuoyu yoklaması sonuçları, T.C. İçişleri Bakanlığı (2015). Ankara: T.C. İçişleri Bakanlığı.
335. Poyraz, İ. (1967). İzmir Urla kazasının ada hastanesinde Dinar Canavarının öldürdüğü Jandarma destanı. İzmir: Hilal Matbaası.
336. PVSK- ETK -JK, zabıta ile ilgili mevzuat, Beta Yayınları (1995). İstanbul: Beta Yayınları.
337. Refik, A. (1928). Jandarma endahat muallimi. İstanbul.
338. Sağlık bilgisi: Jandarma meslek mektebi notu, Miralay Mahmut (1935).
339. Sahra jandarma hizmeti hakkında talimatname, Jandarma Genel Komutanlığı (1938). Ankara: Başvekâlet Matbaası.
340. Sarı, G. (2019). İç- Dış güvenlik ve kolluk. T. Avaner ve B. Övgün, (Ed.), Genel olarak iç güvenlik yönetimi (ss. 17-39). Ankara: Gazi Kitabevi.
341. Savunma ve güvenlik hizmetleri- Millî Savunma Bakanlığı-İçişleri Bakanlığı-Emniyet Genel Müdürlüğü-Jandarma Genel Komutanlığı-Sahil Güvenlik Komutanlığı-Ödenek harcamaları (1924-1993), Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü (1993). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
342. Sayan, İ.Ö. ve Özgür, E. (2019). Kolluk etiği. Ankara: T. Avaner ve O. Zengin, (Ed.), Türkiye'de iç güvenlik yönetimi (ss. 379-411). Ankara: Gazi Kitabevi.
343. Senem, N. (2011). Jandarma Genel Komutanlığı raporlarında Fetullah Gülen. İstanbul: Kaynak Yayınları.
344. Sert, S. (2018). Osmanlı Jandarması nasıl olmalıdır? Kırçovalı Abdullah'ın eserine göre Osmanlı Jandarmasında aranması gereken özellikler. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 391-403). Ankara: Berikan.
345. Sevindik, M. (2009). Özel güvenlik- Polis- Jandarma savunma taktikleri: Teori ve pratik. Ankara: Globalyes.
346. Sınırlı sorumlu orman ve Jandarma mensupları sahil arsa, turizm ve yapı kooperatifi, Or-jan Yapı Kooperatifi (1978). Ankara: Or-jan Yapı Kooperatifi.

347. Sönmez, A. (2018). Tanzimat Fermanı'nın ilanı sonrasında zaptiye teşkilatının düzenlenmesi ve 1846 tarihli Asakâr-i zaptiye nizamnamesi. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 3-19). Ankara: Berikan.
348. Subaylarla askerî memurların ve erbaşlarla erlerin tekaüt yetim ve malûliyet aylıklarının nasıl hesaplanacağına dair rehber. Jandarma Genel Komutanlığı (1938). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
349. Sun, F. (1952). Jandarma karakolunu teftiş. İstanbul: Cemal Azmi Matbaası.
350. Şahin, B. (2017). Jandarma, halkın hizmetinde. Ankara: Barış Kitap.
351. Şahin, C. (1994). Sanığın kolluk tarafından sorgulanması. Ankara: Yetkin Yayınları.
352. Şekercioğlu, M. (1980). Kolluğun yargısal (adli) görevleri hakkında kılavuz: Polis, Jandarma ve zabıta ile ilgili: tutanak, yazışma örnekleri, yasa, tüzük, yönetmelikler, yüksek mahkeme kararları. Ankara: Doruk Matbaacılık.
353. Şengör, Y.Z. (1937). Hayvan sağlık bilgisi: Piyade ve Jandarma gedikli erbaşları için. İstanbul: Aydınlık Basımevi.
354. Şiirlerle Jandarma, Jandarma Genel Komutanlığı (2001). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
355. T.C. İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı Kriminal Daire Başkanlığı/Republic of Turkey Ministry of Interior Gendarmerie General Command, Jandarma Genel Komutanlığı Kriminal Daire Başkanlığı (1998). Ankara: Kriminal Daire Başkanlığı.
356. Taşdöven, H. ve Kula, S. (2015). Kolluk personeli davranışlarının kontrolü: İç ve dış mekanizmalar. Ankara: Orion Kitapevi.
357. Tavman, Z. (1940). Jandarma komutanlarına muhtıra. Ankara: Jandarma Gn.K.lığı Matbaası.
358. Tekir, S. (2020). Osmanlı'dan Cumhuriyete belgelerle Jandarma kuruluş teşkilat ve mücadele. İstanbul: Timaş Yayınları.
359. Tekşen, H. (1941). Jandarma ameli vazifelerinden bazı hadiseler. İstanbul: Rıza Koşkun Matbaası.
360. Tokmakçioğlu, E. (2013). Jandarma çiçekleri: Hikâyeler. Ankara: Bilgi Yayınevi.
361. Tolunay, M.K. (2014). Pratik kolluk mevzuatı (Savcı, Jandarma ve Polis için yardımcı kaynak). Ankara: Kitapseç Yayıncılık.
362. Tongur, H. (1946). Türkiye'de genel kolluk: Teşkil ve görevlerinin gelişimi. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü.
363. Tongur, H. (1948). Kolluk tarihimizden vesikalar: Türkiyede ilk zaptiyeler. Ankara: Güney Matbaacılık ve Gazetecilik.
364. Tongur, H. (2016). Türkiye'de genel kolluk teşkil ve görevlerinin gelişimi. Ankara: Polis Akademisi Yayınları.
365. Toprak, Z. (1985). Tanzimat'tan sonra Osmanlı kolluk kuvvetleri. İstanbul: İletişim Yayınları.
366. Törel, T. (2020). Osmanlı Jandarmasının mesleki ve askeri terbiyesi. İstanbul: Hiperlink Yayınları.
367. Türk Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleriyle Jandarma teşkilatının kuruluş tarihleri, Genelkurmay Başkanlığı (1974). Ankara: Genelkurmay Başkanlığı.
368. Türk Silahlı Kuvvetleri Kara (Jandarma dahil), Deniz ve Hava Kuvvetlerinin personel seferberliği, Genelkurmay Başkanlığı (1963). Ankara: Gnkur. Basımevi.
369. Türk Silahlı Kuvvetleri Kara (Jandarma dahil), Deniz ve Hava Kuvvetlerinin personel seferberliği yönetimi, Genelkurmay Başkanlığı (1963). Ankara: Gnkur. Basımevi.
370. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı, J.Gn.K.lığı (1997). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
371. Uğur, Ö.F. (2007). Uzman Jandarma okulları sınavlarına hazırlık: Uzman erbaşlık, subaylığa geçiş, sözleşmeli subay astsubay, astsubay ve astsubaylığa geçiş, askeri okullar: Görgü ve emniyet kuralları, istihbarat, 2004-2005-2006 yılları çıkmış soru ve cevapları. Ankara: Nobel.
372. Uluslararası yolcu ve eşya taşıyan araçlarla yapılan kaçakçılığın önlenmesinde Jandarmanın harekât tarzı, J.Gn.K.lığı (2003). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
373. Uslu, A. (2005). Jandarma- Polis ve Ceza Avukatının el kitabı. Ankara: Asil Yayın.
374. Uzman Jandarma okulu: Giriş sınavı başvuru kılavuzu 2003 / Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (2003). Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi.
375. Uzman Jandarma okulu giriş sınavı başvuru kılavuzu 2008 / Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (2008). Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi.

376. Uzman Jandarma sınavlarına hazırlık kitabı: 2004-2009 sınav soruları, Yargı Yayınevi (2010). Ankara: Yargı Yayınevi.
377. Vandemir, B. (1932). Seferde ve hazarda zabıta ve zabıtlık. Ankara: Köyhocası Matbaası
378. Yarcı, G. (2019). Jandarma tarihi kaynakları. İstanbul: Kriter Yayınevi.
379. Yargı, G. (2018). II. Abdülhamid'in Rumeli ıslahatından bir kesit: General Degiorgis'in Vilayat-ı Selase Jandarma kumandanlığı. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 601-653). Ankara: Berikan.
380. Yazman, N. (1937). Hukuku esasiye notları yüksek Jandarma subay mektebinde okuttuğum. Ankara: Mapisane Matbaası.
381. Yener, O. (1998). Ceza yargılaması Polis ve Jandarma mevzuatı. Ankara: Adil Yayınevi.
382. Yenisey, F. (2001). Avrupa Birliği sürecinde ceza hukukunun güncel kaynakları (Jandarma ve Polisi ilgilendiren temel hukuk normları). İstanbul: Beta.
383. Yenisey, F. (2001). Kolluğun cep kanunu, Jandarma ve Polisi ilgilendiren temel kurallar. İstanbul: Beta.
384. Yenisey, F. ve İçel, K. (1998). Ceza Kanunları- TCK, CİK, CMUK- Jandarma ve Polis. İstanbul: Beta.
385. Yenisey, F., Nuhoglu, A. ve Güzel, İ. (2004). Kolluk yetkileri güvenlik ve hukuk. İstanbul: Nergiz Yayınları.
386. Yenisey, F., Nuhoglu, A. ve Güzel, İ. (2011). Kolluk görevlisinin cep defteri. İstanbul: Uğur Yayınları.
387. Yıldız, S. (2018). 1903 yılına ait Jandarma nizamnamesi layihası ve değerlendirilmesi. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 403-423). Ankara: Berikan.
388. Yiğit, Y. (2018). Muhafız bir kumandan: Son Jandarma Umum Kumandanı Ali Kemal Paşa'nın ittihatçılarla ilişkisinin doğası. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 663-679). Ankara: Berikan.
389. Yumak, S. ve Güvenbaş, M. (2018). Birinci Dünya Harbinde Medine Jandarması. İ.H. Demircioğlu, A. Özcan ve Y. Yiğit. (Ed.), Miras ve değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma (ss. 503-523). Ankara: Berikan.
390. Yurt müdafaası: seferde ve hazarda zabıta, Erkanıharf Miralay Baki (1932). Ankara: Köy Hocası Matbaası.
391. Zabıta ile ilgili mevzuat: Polis vazife ve salahiyet kanunu, Emniyet teşkilat kanunu, Jandarma kanunu. (1995). İstanbul: Beta Basım Yayım.
392. Zabıta teknik yöntemleri terör ve uyuşturucu maddelerle mücadele ile ilgili İngilizce Türkçe terimler, J.Gn.K.lığı (2010). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı.
393. Zabitanın birleştirilmesi yolunda girişilen teşebbüslerin geçirdiği safhalar ve birleştirme işine hükümetçe karar verildikten sonra yapılan hazırlıklar hakkında rapor, Emniyet Genel Müdürlüğü (1947). Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü.
394. Zabıtaya ait kanunlar, Ankara Emniyet Müdürlüğü (1947). Ankara: Sakarya Basımevi.

KİTAP KÜNYELERİ / YAZARLAR FİHRİSTİ

- A. Özcan, 113, 114, 115,
116, 117, 118, 121, 122,
123, 124, 125, 126
Adiloğlu, K., 113
Ak, T., 113
Akbaş, R., 113
Akgüç, B., 113, 117
Akgül, A., 113
Akgül, S., 113
Akgüner, T., 117
Akkaya, F.N, 113
Akkaya, M.A., 113
Akman, N., 113
Aksu, O.S., 113
Aktaş, N.A., 113
Alikâşifoğlu, K., 113
Alpan, H., 113
Altundaş, O., 114
Altuntepe, N., 114
Alyot, H., 114
Ar, F., 114
Araslı, T., 114
Arbak, H., 114
Arıkan, H., 114
Arslan, A., 115
Arslan, M., 114
Atasoy, T., 114
Ateşoğlu, E., 114
Avaner, T., 113, 114
Avcı, E., 114, 116
Ayas, K., 114
Aydiner, M., 114
B. Övgün, 115, 123, 124
Bakıcı, S., 114
Başaran, M., 115
Belür, Ş., 115
Bilgiç, A., 114, 115
Bulut, M., 115
Çağatay, A., 115
Çakır, E.Y., 115
Çakmak, B., 115
Çam, A.R., 115
Çam, M.M., 118
Can, N., 115
Çapar, S., 116
Çelen, O., 115
Çencen, N., 115
Çetin, E., 115
Çiçin, E., 115
Cihan, M., 115
Çıngı, M., 121
Çolak, H., 115
Daban, M., 115
Demir, C.K, 115
Demir, K., 115, 116
Demircioğlu, E., 116
Demircioğlu, İ.H, 116
Demirel, F., 116
Derviş, E., 116
Doğan, Y.H., 116
Durmuş, N., 116
Efe, İ., 116
Ekici, H., 116
Elbas, A., 116
Emir, N., 118
Er, M., 116, 117
Erarslan, F., 121
Erarslan, F., 115
Erginsoy, A., 117
Eryılmaz, M., 117, 123
Eryılmaz, M.B., 117
Esendemir, F.D., 117
Ete, H., 117
Fazıl, C., 117
Fırtına, İ.T., 117
Gani, V., 117
Gelendost, H., 117
Genç, İ., 116
Giritli, İ., 117
Gömük, M., 117
Göral, Ö. S., 118
Güçlü, H., 117
Gündoğan, K., 117
Günel, S., 116
Güneş, A., 117
Güvenbaş, M., 126
Güzel, İ., 126
Güzel, İ., 126
Güzeloğlu, T., 117
H. Acar., 114
Houte, A.D., 118
İ.H. Demircioğlu, 113, 114,
115, 116, 117, 118, 121,
122, 123, 124, 125, 126
İplikçioğlu, İ.H., 118
İrtem, R., 118
Işık, H., 118
Işıklar, C., 118
Işıldak, E., 118
İzzet, S., 118
İzzettin, Y., 115
Kağıtçioğlu, M., 121
Kalabalık, H., 121
Kaplan, M., 121
Karcı, E., 121
Kardaş, Ü., 121
Kasım, O., 121
Kavaklı, S., 115
Kayhan, H., 121
Kekevi, S., 121
Kılıçkaya, N., 121
Koç, C., 117, 121
Koçanlı, M., 116
Korkmaz, E., 121
Korkmaz, Ş., 121
Köylü, M., 122
Küçükbaşol, Y., 122
Kula, S., 125
Kuloğlu, G., 122
Küpeli, H., 116
Kürk, E., 122
Küsmez, A.C, 122
Levy, N., 116, 118, 122
Luc, J.N., 122
Meşe, M., 122
Mukdim, H., 122
Muş, E., 116
Mustafa, S.N., 122
Narlı, M., 122
O. Zengin, 113, 114, 123,
124
Ocak, K., 122
Öge, A.R., 123
Öğünç, İ.G., 123
Okçabol, D., 122, 123
Olgaç, B., 123
Onaran, A.Ş., 115
Önen, T., 123
Örgen, E., 123
Ovay, T., 123
Övet, T., 123
Özalp, G.O, 123
Ozanalp, O.N., 123
Özanalp, O., 123
Özanalp, O.N, 123
Özbakan, H., 123
Özbek, N., 118, 122, 123
Özbudak, C., 117
Özcan, A., 116, 123
Özcan, H., 117, 123

- Özçelik, İ., 123
 Özdemir, R., 124
 Özdemir, S., 123
 Özgen, C., 123
 Özgün, C., 123
 Özgür, E., 113, 123, 124
 Öztaş, N., 118
 Özyürek, M., 123
 Payam, M.M., 124
 Pekdoğan, H., 124
 Pekmezci, F., 124
 Pınar, İ., 124
 Polat, M., 113
 Polatcan, İ., 124
 Poyraz, İ., 124
 Refik, A., 124
 Şahin, B., 125
 Şahin, C., 125
 Sarı, G., 124
 Sayan, İ.Ö., 124
 Şekercioğlu, M., 125
 Selen, İ., 116
 Senem, N., 124
 Şengör, Y.Z., 125
 Sert, S., 124
 Sevindik, M., 124
 Şimşek, S., 118
 Sönmez, A., 125
 Sözer, A., 116
 Sun, F., 125
 T. Atasoy, 114, 115
 T. Avaner, 113, 114, 115, 123, 124
 Taşdöven, H., 125
 Tavman, Z., 125
 Tekir, S., 125
 Tekşen, H., 125
 Terzioğlu, A., 114
 Tinç, H.S., 118
 Tokmakçioğlu, E., 125
 Tolunay, M.K., 125
 Tongur, H., 125
 Toprak, Z., 125
 Törel, T., 125
 Toumarkine, A., 116, 118, 122
 Tufan, H., 118
 Turan, T., 118
 U.C. Çiner., 114, 123
 Uğur, Ö.F., 125
 Uslu, A., 125
 Uyar, M., 116
 Vandemir, B., 126
 Y. Yiğit., 113, 114, 115, 116, 117, 118, 121, 122, 123, 124, 125, 126
 Yalçın, A., 115
 Yarcı, G., 126
 Yargı, G., 126
 Yazman, N., 126
 Yener, O., 126
 Yenisey, F., 115, 126
 Yiğit, Y., 116, 126
 Yıldız, A., 118
 Yıldız, S., 126
 Yılmaz, H., 114
 Yumak, S., 126
 Zagrodzki, M., 118

EK-2 MAKALE KÜNYELERİ/ YAZARLAR FİHRİSTİ

1. 11'inci Kolordu Komutanlığı'nın Arak Manastırı'nın aranması sırasında bir teğmen ile dört Jandarma erinin Ermeniler tarafından şehit edildiklerini bildiren şifresi. Belge No: 1817, 28.02.1915. (1982). Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, 31(82), 69-72.
2. 16'ncı Kolordu Komutanlığının 5'inci Tümen ve Bitlis Seyyar Jandarma Taburunun durumu hakkında 17 Nisan 1917 tarihli bilgi isteği (Belge No: 27). (2017). Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, 66(140), 84-87.
3. Acer, A. (2005). Kabahatler kanunu ile zabıta ve kolluk güçlerine tanınan görev ve yetkiler. Mali Hukuk, 20(118), 40-44.
4. Aclan, İ. (2007). Jandarmanın saygınlığını artıran davranışlar. Jandarma Eğitim Dergisi, (44), 64-65.
5. Açıkmeşe, İ. (1993). Cumhuriyetin 70.yılında Jandarma Genel Komutanlığı. Türk İdare Dergisi, (401), 311-330.
6. Adana Jandarma Komutanlığından Büyük Millet Meclise gönderilen, Galiçya ve Filistin'deki Türk şehit mezarlıkları hakkında 20'inci Tümen 62'nci Alaydan alınan malumatı içeren 15 Nisan 1923 tarihli belge (Belge No: 44). (2018). Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, 67(143), 148-149.
7. Adli kolluk olarak Gümrük Muhafaza Teşkilatı. (1995). Gümrük ve Ticaret Dünyası, (47), 34-41.
8. Ak, T., Avaner, T. ve Özgür, E. (2019). Günümüzün iç güvenlik ve kamu yönetimi yaklaşımı bağlamında örnek bir Jandarma subay akademik eğitimi ve kariyer modeli. ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi, (13.Uluslararası kamu yönetimi sempozyumu bildirileri özel sayısı), 29-41.
9. Ak, T. (2019). Kamu emniyeti ve güvenliğinin değişen gündeminde kolluk ve teknolojik imkanlar. Güvenlik Bilimleri Dergisi, (IDEF Özel Sayı), 21-32.
10. Akay, A. (2003). JEMUS telsiz sistemi. Jandarma Eğitim Dergisi, (28), 161-170.
11. Akbulgu, B. (2007). JAKEM Komutanlığında köpeklerin branşlara ayrılması. Jandarma Eğitim Dergisi, (44), 6-8.
12. Akçay, E. (2016). Kolluğun gözlem ve karar verme becerileri. Güvenlik Bilimleri Dergisi, 2(1), 53-72.
13. Akgül, M.E. (2008). Askeri kolluk işlemlerinin idari yargıda denetimi. Kara Harp Okulu Bilim Dergisi, 18(1), 151-171.
14. Akgüner, T. (2003). Kolluk kavramına genel bir bakış. Polis Dergisi, (36), 195-196.
15. Akın, A. (1977). İç güvenlik ve Jandarma teşkilâtı hakkında kişisel görüşler. Türk İdare Dergisi, 48(357), 3-11.
16. Akkuş, Z. ve Efe, T. (2016). Tarihsel ve kültürel çevrenin korunması bakımından Türkiye ve İtalya'daki kolluğun görev ve yetkileri. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 5(2), 313-366.
17. Akpınar, R. ve Uçar, A. (2019). 6360 sayılı kanun sonrası kır-kent ayrımı bakımından Jandarmanın görev ve sorumluluklarının değerlendirilmesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11(30), 719-729.
18. Aksoy, A.N ve Aksu, M. (2019). Jandarma Astsubay Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin İngilizce öğretimine yönelik algı ve tutumları. Journal of Language ve Linguistics Studies, 15(3), 831-848.
19. Aktaş, S. ve Akkoyunlu, S.A. (2016). İdari kolluk faaliyetlerinin temel anayasal sınırları olarak kanunilik ve ölçülülük ilkeleri. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 20(1), 21-25.
20. Akyar, Ş. (1953). Ahlak zabıtası. İdare Dergisi, (225), 17-26.
21. Alkan, M. (2007). Polis vazife ve salahiyet kanunu değişiklikleri ve kolluk. Jandarma Eğitim Dergisi, (43), 14-20.
22. Alkan, M. (2007). Polis vazife ve salahiyet kanunu değişiklikleri ve kolluk devamı. Jandarma Eğitim Dergisi, (44), 14-23.
23. Alkan, N. ve Karamanoğlu, Y. (2020). Öngörüye dayalı kolluk temelinde önleyici kolluk: Rusya Federasyonu'ndan örnekler. Güvenlik Bilimleri Dergisi, 9(2), 387-418.
24. Alpan, H. (1936). Meşhut suçların muhakeme usulü kanununa göre zabıtaca bilinmesi gerek olan esaslar. Jandarma Dergisi, (45), 19-34.
25. Alpan, H. (1939). Jandarma mefhumu ve Jandarma ile Polis arasındaki farklar. Jandarma Dergisi, (57), 27-34.
26. Alpan, H. (1940). Adli tahkikatlarda ve zoru tazammun eden müzekkerelerin infazında Jandarmanın göz önünde bulunduracağı esaslar. H. Yıldız. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (21), 37-52.

27. Alpan, H. (1940). Jandarmanın tanzim edeceği zabıt varaklarında ve bazı ihbar ve şikayetlerde muhtelif kanunlara göre dikkat nazarına alması icap eden esaslar. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (20), 45-54.
28. Alpan, H. (1941). Adli tahkikatlarda ve zoru tazammun eden müzekkerelerin infazında jandarmanın göz önünde bulunduracağı esaslar devamı. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (22), 52-64.
29. Alpan, H. (1942). V. J. A., Mst. Tb. ve Muavin Tb. K.ları ile Kaza J. Bl. K.larının İdare Amirleri ile ve Emniyet Teşkilatı ile münasebetleri ve bu bakımdan bu komutanları alakadar eden hususlar. Jandarma Dergisi, (67), 17-27.
30. Alpar, G. (2013). Güvenliğin sağlanmasında bir kolluk kuvveti olan jandarmanın geçmişten günümüze rolü ve dünyadaki konumu. Güvenlik Bilimleri Dergisi, 2(1), 79-106.
31. Alpar, G. (2017). Kargapazarı muharebeleri ve Erzurum savunmasında seyyar Jandarma birlikleri. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21(3), 1079-1096.
32. Alpar, G. (2018). Değişen güvenlik anlayışı ve kolluk eğitiminde yeni yaklaşımlar. Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 3(5), 155-170.
33. Alpaslan, C. (1981). Uyuşturucu maddelerle mücadelede Jandarma. Jandarma Dergisi, 45(67), 71-76.
34. Alpay, M. (1970). Türkiye’de zabıta problemi. Türk İdare Dergisi, 41(325), 3-13.
35. Altundaş, O. (2013). Yeni yüzyılda Jandarma teşkilatları ve değişim. Türk İdare Dergisi, 85(476), 415-438.
36. Altıntop, S. (2015). Kamu güvenliğini sağlamada kolluğun aşırı güç kullanma sorunsalı. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 14(4), 873-904.
37. Ambrosi, H. (1974). Avusturya kolluk hizmetlerinde bilgisayar. Bilişim, 3(8), 42-56.
38. Ambrosi, H. (1974). Kolluk hizmetlerinde bilgisayar. Danıştay Kararları Dergisi, 4(14), 32-45.
39. Andaç, A.İ. (2002). Turistik bölgelerde Jandarmanın halkla ilişkileri. Jandarma Eğitim Dergisi, (22), 51-58.
40. Arıbay, Z. (1940). Jandarma karakollarında yapılacak atış talim ve terbiyesi tesisleri. H. Okur. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (20), 31-38.
41. Arıbay, Z. (1942). Jandarma karakolunda yapılacak talim ve terbiye. Jandarma Dergisi, (67), 27-49.
42. Arıcan, M. (2009). Adli kolluk uygulamasının geleceği. Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, (61), 55-92.
43. Arıkan, E. (2015). 19. Yüzyıldan günümüze Jandarma. İdarecinin Sesi Dergisi, (165), 39-45.
44. Arın, F. (1939). Bir milletin harbe hazırlanması ve bu hazırlıklara ait Jandarmanın bileceği işler. F. İdman. (Çev.) Jandarma Dergisi, (57), 15-19.
45. Arın, F. (1939). Jandarma karakolların yazı işlerinde esaslar I. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (17), 29-39.
46. Arın, F. (1940). Jandarma karakolların yazı işlerinde esaslar II. B. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (18), 16-26.
47. Arın, F. (1940). Jandarma karakolların yazı işlerinde esaslar III. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (19), 47-55.
48. Arslan, M. (2019). Sınır aşan organize suç, terörizmle mücadele ve askeri kolluk teşkilatlarının önemi: Türk Jandarması örneği. Kamu Güvenliği Politikaları, (20), 117-149.
49. Arslan, M., Lamba, M. ve Öztop, S. (2020). Temsili bürokrasi yaklaşımı çerçevesinde pasif temsilin sembolik temsile dönüşümü: Jandarma ve Polis teşkilatı üzerine bir araştırma. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 7(2), 413-439.
50. Arslan, M. (2018). İdari kolluk uygulamalarında kolluk kuvveti anlayışından kolluk hizmeti anlayışına geçiş. Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, (52), 175-196.
51. Arslan, Ş. (2001). Kolluk tarihinde Ases, Şurta ve Hisbe görevlileri. Polis Dergisi, 7(26), 367-369.
52. Arslan, Z. (2006). 11 Eylül sonrasında yeni güvenlik anlayışı, insan hakları ve demokratik kolluk. Polis Bilimleri Dergisi, 8(2), 121-136.
53. Asker kaçaklarını yakalamak için görevlendirilen Jandarmalara Ermenilerin silahla karşı koyarak, iki jandarma erini şehit ettikleri ve bunlara karşı alınan yasal önlemler hakkında Elâzığ’dan Harbiye Nezareti’ne gönderilen şifreli telgraf sureti. Belge No. (1983). Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, 32(83), 37- 40.
54. Askerlik Kanununda Jandarma. (1938). Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (1), 21- 26.
55. Aslan, M.Y. (2001). Askeri kolluk kuvvetlerinin kuruluşu, görev ve yetkileri. Silahlı Kuvvetler Dergisi, 120(369), 90-100.

56. Aslan, O.E. (2003). Küreselleşme, kent ekonomisi ve zabıta hizmeti. Ö. Ö. Akbulut ve N. Önen. (Çev.) Amme İdaresi Dergisi, (36), 178-181.
57. Aslan, Z. (2012). Devletin ekonomiye müdahalesi ve iktisadi müdahalesi ve iktisadi kolluk faaliyeti içinde rekabetin korunması. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, (14), 1-6.
58. Aslanoğlu, H. (1945). Zabıta kuvvetlerinin birleştirilmesi. Jandarma Dergisi, (75), 3-7.
59. Aslanoğlu, H. (1946). Zabıta kuvvetlerinin birleştirilmesinin devamı. Jandarma Dergisi, (76), 3-37.
60. Atalay, A. (2015). Jandarma Er Karamanlı Mevlütün Şeyh Said isyanı hatıraları. Tarihın Peşinde Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, (14), 1-27.
61. Atik, M. (1973). Batı Almanya'da zabıta teşkilâtı. Türk İdare Dergisi, 44(342), 3-24.
62. Atlı, C. (2020). Tek parti döneminde Jandarma teşkilatının durumu (1923-1946). MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9(3), 1897-1912.
63. Avcı, A. (1944). Jandarma gedikli erbaşın vasfı. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (31), 16-26.
64. Avcı, E. ve Küpeli, H. (2020). 2008-2017 yıllarında Jandarma sorumluluk bölgesinde gerçekleşen olayların analizi. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Akademik Dergisi, (4), 145-159.
65. Ayanoğlu, T. (2013). Kolluk faaliyetleri nedeniyle meydana gelen zararlar ve kamu külfetleri karşısında eşitlik ilkesi. İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, 16(1), 5-10.
66. Ayaröz, H. (2003). Jandarma Entegre Muhabere ve Bilgi Sistemi (JEMUS). Jandarma Eğitim Dergisi, (28), 137-146.
67. Ayata, A. ve Dalkılıç, Y. (2016). Emniyet ve Jandarma teşkilatının kurumsal açıdan bütünleşmesi. Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi, (53), 124-137.
68. Aybar, A. (1952). Fransa'da gençlik, Polis ve Jandarma münasebetleri. Adalet Dergisi, 43(6), 367-371.
69. Aydın, H. (2004). Çanakkale savaşlarında Jandarma. Jandarma Eğitim Dergisi, (29), 12-22.
70. Aygün, A. (2002). Jandarma komando okulunda dağcılık. Jandarma Eğitim Dergisi, (24), 28-30.
71. Aykan, N. (1942). Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu ve bu kanunun tatbikinde Jandarmaya düşen vazifeler. Jandarma Dergisi, (67), 65-81.
72. Ayyıldız, H. (2019). Kolluk faaliyetlerinin denetimi hakkında genel bir değerlendirme. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 32(14), 143-180.
73. Azat, N. (1943). J. Subaylarının ahlak ve hareketiyle muhitine yapacağı tesir hakkında görüşme. Jandarma Dergisi, (71), 13-19.
74. Bafra, Tokat ve Suşehri'nde Ermenilerin görevli Jandarma erlerini öldürüp yaktıkları, silahsız erlere saldırdıkları ve yakalananlarda da bol miktarda silaha rastlandığına ilişkin 10'uncu Kolordu Komutanı Vekili Yarbay Pertev Bey'den gelen şifre çözümü. (1983). Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, 32(83), 75- 78.
75. Balcıoğlu, E. (2015). Bekçileri kim bekleyecek? Kolluk görevlilerinde sapma davranışı ve yolsuzluk olgusunu anlamak. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 14(2), 353-369.
76. Baran, S. (1942). İcra memurlarına zabıta tarafından nasıl yardım edileceği. S. Dedeoğlu. (Çev.) Jandarma Dergisi, (69), 25-33.
77. Baran, S. (1942). Tahsili Emval Kanununun zabıtayı ilgilendiren hükümleri. G. Bayram. (Çev.) Jandarma Dergisi, (68), 53-72.
78. Baran, S. (1943). Alacağını temin ve hakkını korumak için ferdin zor kullanacağı haller ve bu hallerde zabitanın vazifeleri. Jandarma Dergisi, (70), 25-47.
79. Baran, S. (1943). Haciz ve ihtiyati tedbirlerde Jandarmanın vazifeleri. Jandarma Dergisi, (70), 47-65.
80. Baran, S. (1943). Hayvanlar Vergisi Kanununun Jandarmayı ilgilendiren hükümleri. Jandarma Dergisi, (71), 29-37.
81. Baran, S. (1943). Kaçakçılık suçlarında arama ve zabıta işleri. M. Büyükyılmaz. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (28-29), 12-22.
82. Baran, S. (2005). J.Gn.K. lığında kullanılan muhabere cihaz ve sistemleri. Jandarma Eğitim Dergisi, (35), 34-38.
83. Baray, M. (1944). Fevkalâde zamanlarda, fevkalâde hizmet ve gayretlerin Jandarma meslek ve vazife noktai nazarından fayda ve tahlili. Jandarma Dergisi, (72), 15-21.
84. Bargellini, S. (1973). Jandarma Yüzbaşısı Nicola Paganini. Y. Koptagel. (Çev.) Orkestra Dergisi, 11(110), 43-51.

85. Bargellini, S. (1997). Jandarma Yüzbaşı Nicola Paganini üzerine. A. Demir. (Çev.) Af Müzik, 36(283), 62-73.
86. Barın, T. (2016). Kolluk gözetim komisyonu hakkında mevzuat eksenli kısa bir değerlendirme. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 29 (126), 49-68.
87. Bat, Y. (2018). Hukuk devletinde kolluk yetkisinin sınırı. Legal Mali Hukuk Dergisi, (163), 2133-2148.
88. Bereceli, V. (2000). Azerbaycan Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (13), 22-26.
89. Biçer, C. (1931). Polis Jandarma mektebi- Ankara. R. San. (Çev.) Arkitekt Dergisi, (1), 33-39.
90. Biçer, Y. (1952). C. Savcılarının zabıta ile ilişkileri üzerinde adalet bakanlığının bir tamimi hakkında eleştiri. Adalet Dergisi, 43(12), 79-799.
91. Bilbilik, E. (2006). TSK NATO'da, Jandarma NATO'da değil. Jeopolitik, 5(32), 76-80.
92. Bilgiç, A. (2019). Türkiye'de iç güvenlik yapılanmasında çoklu genel kolluk sisteminin kurumsallaşması. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6(2), 287-307.
93. Bir Jandarma nasıl olmalıdır? (1934). Jandarma Dergisi, (40-41), 4-6.
94. Bir kaza J. birliği teftişinde hangi esaslar ve ne gibi fer'i işler nasıl tetkik edilir, Birliğin her bakımdan mesaisi ve sevkı idaresi hakkında nelere göre hüküm verilir? (1936). Jandarma Dergisi, (44), 16- 42.
95. Bolat, Ş. (2007). Temel hak ve özgürlükler açısından adli kolluk. Jandarma Eğitim Dergisi, (41), 52-56.
96. Bor, S. (1999). Jandarma kışlasına yeni katılan bir Jandarma erinin düşünceleri. Jandarma Eğitim Dergisi, (10), 64-66.
97. Boyraz, M. (1998). Jandarma Eğitim Komutanlığı Güvercinlik- Ankara. Jandarma Eğitim Dergisi, (8), 2-3.
98. Boyraz, M. (1999). Çanakkale Jandarma Er Eğitim Tugay Komutanlığı. Jandarma Eğitim Dergisi, (9), 4-10.
99. Boyraz, M. (2004). T.S.K. üreme sağlığı projesi ve J.Gn.K. lığında projenin uygulanması. Jandarma Eğitim Dergisi, (30), 80-84.
100. Bozdemir, M. (2009). Jandarma'da süreli yayıncılık. Jandarma Eğitim Dergisi, (52), 18-21.
101. Büyük Harpte ordu emrindeki J. kıtalarının harp tarihçesi. (1934). Jandarma Dergisi, (38), 73-78.
102. Büyük Harpte ordu emrindeki J. kıtalarının harp tarihçesi devamı. (1934). Jandarma Dergisi, (39), 21-28.
103. Büyük Harpteki Jandarma. (1931). Jandarma Dergisi, (25), 5-11.
104. Cangöke, S. (2007). Tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakillerinde jandarmanın görevleri. Jandarma Eğitim Dergisi, (41), 22-28.
105. Casusa karşı Jandarma. (1931). Jandarma Dergisi, (25), 15-19.
106. Cerrah, İ., Çevik, H., Göksu, T. ve Balcıoğlu, E. (2009). Kolluk hizmetleri ve etik. Kamu Etiği Akademik Araştırmaları, (10), 111-183.
107. Cıncı, N. (1945). Jandarma karakollarında beden terbiyesinin önemi ve hazırlanacak program. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (34), 19-20.
108. Cohen, A.M. (1942). J. sınıfında muhtelif silâhlarla yapılması lazım gelen atışlar. H. Taylan. (Çev.) Jandarma Dergisi, (68), 39-49.
109. Cumhuriyet Jandarmasının ıslah ve tanzimi hakkındaki nukat-ı nazar. (1928). Jandarma Dergisi, (1), 43- 51.
110. Çağlar, H. (1955). Zabıta bakımından suçlar hakkında bir etüd. Türk İdare Dergisi, 26(237), 20-26.
111. Çağlayan, M.M. (1952). Hazırlık soruşturması, C. Savcısının zabıta ile ilişkileri üzerine inceleme. Adalet Dergisi, 43(5), 254-266.
112. Çağlayan, M.M. (1963). Sarhoşluğun ceza sorumluluğuna tesiri, zabıta vakası ve suç olmak bakımından incelenmesi. Türk İdare Dergisi, 34(284), 8-43.
113. Çağlayan, M.M. (1971). Hazırlık soruşturması, C. Savcısının zabıta ile ilişkileri üzerinde bir inceleme. Türk İdare Dergisi, 42(331), 3-16.
114. Çakır, A.H. (2001). Zabıta DNA delili hakkında ne bilmelidir? Jandarma Dergisi, (94), 46-50.
115. Çam, A.R. (2016). UYAP adli kolluk bilişim sisteminin yargılama sürecine sağlayacağı faydalar. Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 1(1), 417-439.
116. Çaya, S. (2005). Dünyada ve ülkemizde Jandarmanın anlamı. Jandarma Eğitim Dergisi, (33), 52-56.
117. Çaycı, S. (2005). Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde kolluk hizmetleri hukuku. Stratejik Analiz, 6(65), 81-86.
118. Çermeli, A. (2003). Jandarmanın kuruluşu. Jandarma Eğitim Dergisi, (26), 4-6.
119. Çetin, H. (2001). İsrail Jandarması / İsrail Sınır Muhafızları Komutanlığı. Jandarma Eğitim Dergisi, (20), 8-12.
120. Çetin, H. (2001). Tunus Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (18), 28-34.

121. Çetinkaya, S.G. (2020). Umum Jandarma Kumandanlığının tarihi gelişimi ve değişimi (1919-1939). Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(3), 974-990.
122. Çetinkaya, S.G. (2020). Türkiye-Azerbaycan ilişkilerinin askeri boyutu ve Jandarma merkezli yardımlar (1992-2014). Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5(1), 15-40.
123. Çev. Aliefendioğlu, T. ve Surat, A. (1935). Zabıtaya ait halledilmiş tabiye meseleleri serisinden- Sokak muhabereleeri. Jandarma Dergisi (42), 41-54.
124. Çev. Aliefendioğlu, T. (1936). Zabıtaya ait halledilmiş tabiye meseleleri serisinden- Sokak muhabereleeri devamı. Jandarma Dergisi (44), 101-110.
125. Çev. Balhan, Ü. (1926). Tütün kaçakçılığında Jandarma. Jandarma Dergisi (2), 180-184.
126. Çev. Başarır, H. (1929). Jandarmanın mesleki talim ve terbiyesine dair meseleler. Jandarma Dergisi (20), 140-148.
127. Çev. Başoğlu, M. (1934). Bir kaza J. komutanının çalışma düzeni, Seyit Gazi J. birliğinde bir yıl. Jandarma Dergisi (40-41), 22-29.
128. Çev. Beriker, N. (1950). Jandarma Yüzbaşısı Nicola Paganini'nin Hatıraları I. Müzik Görüşleri (8), 9-10.
129. Çev. Beriker, N. (1950). Jandarma Yüzbaşısı Nicola Paganini'nin Hatıraları II. Müzik Görüşleri (9), 5-10.
130. Çev. Bozkur, H. (1938). Jandarma sevgisi. Jandarma Dergisi (53-54), 45-49.
131. Çev. Can, A. (1928). Avrupa Devletleri Jandarma Teşkilatı hakkında malumat ve Jandarmamızla Avrupa Devletleri Jandarmasının mukayesesi. Jandarma Dergisi (1), 16-25.
132. Çev. Devranoğlu, İ. (1928). Sahra Jandarma hidematı. Jandarma Dergisi (2), 171-174.
133. Çev. Erkmén, Z. (1936). Belçika Jandarması I. Jandarma Dergisi (45), 43-60.
134. Çev. Erkmén, Z. (1936). İspanya Jandarmasına dair notlar. Jandarma Dergisi (44), 55-68.
135. Çev. Erkmén, Z. (1936). Jandarmanın 1936 yılındaki faaliyetleri. Jandarma Dergisi (45), 35-42.
136. Çev. Erkmén, Z. (1937). Belçika Jandarması II. Jandarma Dergisi (47-48), 58-83.
137. Çev. Hegstad, O.S. (1928). Umum Jandarma Kumandanlığınca tanzim olunan esbabı-ı mucibe ve kanun layihası. Jandarma Dergisi (1), 51-64.
138. Çev. Işık, H. (1968). Belçika Jandarma Kanunu. Jandarma Dergisi 39(312), 107-118.
139. Çev. Işık, H. (1969). Jandarma. Jandarma Dergisi 40(317), 99-105.
140. Çev. İzzeddin, Y. (1927). Fransa Jandarma teşkilatı ve tarihçesi. Jandarma Dergisi (10), 148-169.
141. Çev. Kalmış, M. (1931). Asri mücrim ve asri zabıta. Resimli Şark (5), 22-23.
142. Çev. Mimaroglu, C. (1928). Jandarmada muallimlik sanatı. Jandarma Dergisi (2), 152-161.
143. Çev. Yeşiloğlu, T. (1943). Jandarma hangi hallerde ve ne suretle silahını kullanır. Jandarma Dergisi (30), 27-31.
144. Çev. Yıldırım, O. (1928). Binicilik ve Jandarma zabiti. Jandarma Dergisi (15), 109-121.
145. Çevik, H.H, Taşçı, A. ve Aydın, Y (2005). İtalyan kolluk yönetimi. Polis Bilimleri Dergisi, 7(4), 115-143.
146. Çevik, Z. (2020). Birinci meclis gizli celse zabıtlarında Jandarma teşkilatı hakkında görüşmeler (1920-1921). Asya Studies, 4(14), 75-85.
147. Çolak, H. (1998). Kolluk teşkilatı ve adli kolluk. Sayıştay Dergisi, (28), 85-91.
148. Çömez, H. (2001). J. Komando Timi teşkilat yapısı hakkında düşünceler. Jandarma Eğitim Dergisi, (17), 16-20.
149. Darıcı, S. ve Akçay, E. (2020). İç güvenlik yönetiminde halkla ilişkiler perspektifinden genel kolluk uygulamaları ve ikna. Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD), 6(1), 250-261.
150. Demir, C.K. Avcı, E. ve Övet, T. (2015). Hukuki metinlerden uygulamaya kolluk zor kullanma modeli. Güvenlik Çalışmaları Dergisi, 17(1), 91-114.
151. Demir, C.K. (2017). Barışı koruma operasyonlarında askeri statülü kolluk kuvvetleri. Güvenlik Bilimleri Dergisi, 6(2), 109-133.
152. Demiral, E. (2005). Jandarmanın toplumsal olaylara müdahalesi ve müdahale şekillerinin değerlendirilmesi. Jandarma Eğitim Dergisi, (34), 34-42.
153. Demircioğlu, İ.H (2018). Uluslararası Düünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu. History Studies, 10(4), 243-245.
154. Demircioğlu, İ.H, Demircioğlu, E. ve Yılmaz, D. (2020). 1937 Jandarma subay sınıf okulu müfredat programı'nın değerlendirilmesi. Güvenlik Bilimleri Dergisi, 9(2), 291-316.

155. Demirel, M. (2018). Uyuşturucu madde ticareti suçlarında alıcı kılığına giren kolluk görevlisinin hukuki niteliği ve cezalandırılabilirliği. *Ceza Hukuku Dergisi*, (36), 101-160.
156. Demirer, M. (1944). Jandarma vazifesi dolayısıyla üç salahiyyetli merciden emir alır. *Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi*, (32), 19-27.
157. Der. Müftüoğlu, S. (1967). Jandarma'nın tarihçesi. *Türk Silahlı Kuvvetleri Malûller Dergisi* 6(84), 15-17.
158. Der. Tarcan, M. (1971). Belçika Krallığı, Belçika'da zabıta kuvvetleri teşkilatı. *Türk İdare Dergisi* 42(332), 59-73.
159. Derbeder, A. (2005). TGDF kapsamında, JAKEM Komutanlığı'nda icra edilen faaliyetlerin değerlendirilmesi. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (33), 42-44.
160. Derdiman, R.C. (1997). Belediyelerin kolluk fonksiyonlarına ilişkin genel bir deneme. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 6(4), 52-64.
161. Derdiman, R.C. (2006). Kamu düzenini etkileyen sonuçları açısından Türkiye'de kolluk yetkilerinin hukuksal durumu. *Ceza Hukuku Dergisi*, 1(2), 265-284.
162. Dikili, E. ve Kumanlı, O. (2008). Jandarma Komando Tatbikat Kontrol Merkez Komutanlığında eğitim ve tatbikatların icrası. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (45), 48-51.
163. Dikmen, E.Ş. (1980). Demokratik hakların özüne yönelik baskılar ve kolluk görevlilerinin cezai sorumlulukları. *Günümüzde Yargı*, (51), 19-21
164. Dinçer, C. (2009). Kolluk kuvvetlerinin zor kullanma yetkisi. *Türk İdare Dergisi*, 81(462), 37-67.
165. Dinçer, M. (2002). Ormanların yok olma sebepleri, orman yangınlarında görev alan; askeri birlikler ile Jandarmanın görev ve yetkileri. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (23), 31-34.
166. Diplomasi, memurlar ve zabıta. (1935). *Jandarma Dergisi*, (42), 3-8.
167. Doğan, Z. ve Er, M. (2016). Türkiye'de kara para aklama ve kaçakçılık suçları ile mücadelede Jandarmanın etkisinin tespitine ilişkin bir araştırma. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 6(1), 114-142.
168. Doğan, H. ve Sakarya, A. (1999). Safranbolu Jandarma Er Eğitim Tabur Komutanlığı yeni kıışlasında faaliyetlerine başladı. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (9), 10-12.
169. Dönmezer, S. ve Yenisey, F. (1998). Ceza adalet sisteminde Jandarma ve Polisin rolü ve etkinliği. *Polis Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-35.
170. Dönmezer, S. (2003). İki suç türü ve kolluk. *Polis Dergisi*, (9), 464-466.
171. Durgun, S., Aydın, A.H. ve Bucak, U. (2019). Jandarma Genel Komutanlığının İçişleri Bakanlığına hızlı uyumu. *ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi*, (13.Uluslararası kamu yönetimi sempozyumu bildirileri özel sayısı), 70-83
172. Dürten, C. (1939). Memleket müdafaası bakımından Jandarmamıza düşen vazifelerden yol keşfi. *Jandarma Dergisi*, (57), 34-43.
173. Efe, İ. (2016). 30 Ekim 1918'den Ocak 1921'e teşkilat, tensikat ve icraatlarıyla Türk Jandarması. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 583-602.
174. Ekmen, A. (2000). Gambiya Jandarması milli muhafız teşkilatı. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (14), 24-28
175. Elcik, A. (1999). Yarım asır önce Jandarma. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (11), 46-48.
176. Elvan, D. (2005). Genel kolluk kuvvetlerinin ormanların korunmasında görev ve yetkileri. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 55(2), 85-98.
177. Emek, M.F. (1933). Fransa'da adli zabıta. *Ankara Barosu Dergisi*, (5), 638-644.
178. Emek, M.F. (1944). Fransa'da adli zabıta. *Adalet Dergisi*, (2), 95-103.
179. Emirze, İ. (2011). İç güvenlik birliklerinde görev yapan Jandarma personelinin mesleki motivasyon düzeylerinin incelenmesi. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (58), 32-39.
180. Engin, M. (1966). Jandarmanın tarihçesi. *Polis Magazin Dergisi*, 1(4), 11-14.
181. Enginsoy, A. (1938). J. da süvarinin motorlu vasıtalarının ve muhabere irtibatının lüzum ve ehemmiyeti. L. Cengiz. (Çev.) *Jandarma Dergisi*, (52), 53-62.
182. Enginsoy, A. (1938). Yeni Jandarma nizamnamesi. *Jandarma Dergisi*, (51), 143-147.
183. Enginsoy, A. (1943). Yabancı devletler teşkilatı hakkında bilgi (Yunan Jandarması). *Jandarma Dergisi*, (70), 17-25.
184. Enginsoy, M.A. (1939). Koruyucu ve bekçilerin vazife ve salahiyyetleri ve bunların Jandarma ve Polis ile münasebetleri. *Jandarma Dergisi*, (55), 37-46.
185. Erciyes, E. ve Gencer, C. (2005). İl Jandarma komutanlıklarında Jandarma astsubayların atanması için karar destek sistemi. *Savunma Bilimleri Dergisi*, 4(2), 139-150.

186. Erciyes, E. ve Genç, Y. (2020). Covid-19 salgınının toplumsal değişim ile güvenlik ortamına etkisi ve kolluğa öneriler. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 9(1), 1-14.
187. Erciyes, E. (2017). Değişim yönetim modellerinin Türk Jandarmasına uygulanabilirliği. *Türk İdare Dergisi*, (484), 155-173.
188. Erdağ, A.İ. (2009). Polis vazife ve salâhiyet kânununda yapılan son değişikliklerin Jandarmanın görev ve yetkilerine etkileri. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (49), 16-23.
189. Erdağ, A.İ. (2010). Kolluğun “durdurma ve kimlik sorma” yetkisi (PVSK madde 4/A). *Ankara Barosu Dergisi*, (4), 37-60.
190. Erdem, M. (2004). Jandarma eğitim birliklerinde olması gereken etik ilkeler. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (30), 64-74.
191. Erden, G. (2010). Suç mağduru ya da suça sürüklenen çocuklar ve kolluk görevleri. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (56), 48-58.
192. Erginsoy, A. (1938). Kara Avcılığı Kanununda Jandarma. R. Y. Yaşayan. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (1), 11-14.
193. Erginsoy, A. (1936). İtalya dahili idare, Jandarma, Emniyeti Umumiye ve Polis Teşkilatı ve bunların ödev münasebetleri; emniyet ve asayiş işlerinin bu teşekküller arasında nasıl tanzim, idare ve takip edildiği. *Jandarma Dergisi*, (44), 69-100.
194. Erginsoy, A. (1938). Zabıta-i Saydiye Nizamnamesi. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (11), 15-16.
195. Erginsoy, A. (1946). Kolluğun birleştirilmesi. *İdare Dergisi*, (179), 3-9.
196. Erkenci, H. (1998). Ceza adalet sisteminde yeniden yapılanma ve adli kolluk. *İstanbul Barosu Dergisi*, 72(7), 636-643.
197. Erkmen, Kur. Alb. Z. (1938). Hava tehlikesi ve Jandarma. M. Toprak. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (2), 51-56.
198. Erkmen, Z. (1938). J. da muhabere. *Jandarma Dergisi*, (52), 41-53.
199. Erkmen, Z. (1937). J. Asteğmenlerine verilen tabiye imtihan sual ve mesele ile hal tarzı. *Jandarma Dergisi*, (49), 101-106.
200. Ermeni kabilelerine saldıran Kürt eşkıyasının izlenmesi ve engellenmesi için Bayburt Sabit Jandarma Bölük Komutanı Teğmen Salih Efendi'nin görevlendirildiği ve Ermeni kabilelerinin kurtarıldığına ilişkin menzil müfettişliğinden 3'üncü Ordu'ya gönderilen yazı hakkında. (1983). *Askerî Tarih Belgeleri Dergisi*, 32(83), 139-141.
201. Ermenilerin Jandarma Karakol ve Erlerine saldırdıklarını bildirir Van Jandarma Tümen Komutanlığı'nın yazısı. Belge No: 1821, 19.03.1915. (1982). *Askerî Tarih Belgeleri Dergisi*, 31(82), 99-102.
202. Eroğlu, E. (2009). Jandarma personeli hakkında mülkî, adlî ve askerî görevlerine ilişkin olarak yürütülecek adlî işlemler ile soruşturma usul ve esasları. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (49), 30-37.
203. Erol, A. ve Kanyılmaz, A.O. (2003). JEMUS yönetim sistemi. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (28), 176-182.
204. Erol, V. (2000). Fransa'da Jandarma astsubay okullarında eğitim-öğretim. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (13), 44-46.
205. Erol, V. (2012). Jandarmanın kurumsal itibarı ve algı yönetimi. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (62), 48-52.
206. Ersoy, M.V. (1958). Zabıta sicilleri ve adli sicil. *Adalet Dergisi*, 49(7), 769-785.
207. Ertürk, K.Ö. ve Bulut, M. (2012). Proaktif halkla ilişkiler faaliyeti olarak Jandarma hizmeti. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 1(1), 95-118.
208. Eryılmaz, M.B. (2006). Demokratik ülkelerde kolluk güçleri arasında yetki ve görev alanı paylaşımı: Türkiye örneği. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (64), 179-188.
209. Eryılmaz, Y. (1953). Kamu güvenliği yönünden kolluk hizmetlerinde yeni gelişme. *Adalet Dergisi*, 44(1), 18-21.
210. Erzurumluoğlu, B. (2009). Kolluk kuvvetlerinin demokratik denetimi. *Ankara Barosu Dergisi*, (2), 48-57.
211. Eskitürk, Y. (2012). Adli kolluk ve kolluğun adli görevleri. *Jandarma Eğitim Dergisi*, (60), 21-26.
212. Evren, Ç.C. (2016). Kolluk gözetim komisyonu. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 20(4), 99-136.
213. Eyyüpoğlu, İ. (2016). Bayburt Jandarma Tabur Kumandanlığı ve Kop Dağı savunması (Mart-Temmuz 1916). *Atatürk Dergisi*, 5(2), 1-13.
214. Fendoğlu, H. (1998). İnsan hakları ve adli kolluk. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6(1), 113-123.

215. Firik, M. (2006). Mülki Amir-Savcı-Adli kolluk ilişkileri. Türk İdare Dergisi, 78(452), 111-121.
216. Fransa Jandarmasında Barrage hidemati. (1928). Jandarma Dergisi, (16), 197-199.
217. Fransa'da Jandarma tetkikatına dair rapor. (1928). Türk İdare Dergisi, (2), 152- 160
218. Fransa'da Jandarmanın Cihet-i Askeriye ile münasebeti. (1928). Jandarma Dergisi, (15), 163-171.
219. Gayr-i resmî kısım: Fransa'da jandarma tetkikatına dair rapor. (1928). Türk İdare Dergisi, 1(2), 320-351.
220. Gelendost, H. (1966). Toplantı ve gösteri yürüyüşleri hürriyeti ve zabitanın görevleri. M. Engin. (Çev.) Polis Magazin Dergisi, 1(2), 22-24.
221. Gizli kuvvet- Casusluk ve Jandarma. (1936). Jandarma Dergisi, (46), 34-41.
222. Giztel, H. (1944). Harpte taarruzun ehemmiyeti ve taarruzda Jandarmanın vazifeleri. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (32), 3-14.
223. Gögel, K. (1936). Fransa Jandarması. A. Erginsoy. (Çev.) Jandarma Dergisi, (45), 61-98.
224. Gökalp, F. (2006). Müzeciliğin gelişimi ve Jandarma müzesi. Jandarma Eğitim Dergisi, (40), 34-46.
225. Göktürk, İ. (1938). Önleyici zabıta hizmetlerinden karakol ve devriye. T. Aydoğdu. (Çev.) Jandarma Dergisi, (52), 23-29.
226. Güler, F. (1966). Turizmde Jandarmanın görevleri. Polis Magazin Dergisi, 1(6), 26-28.
227. Günaç, S. (1966). Türk Ceza Kanunu muvacehesinde Jandarma'nın bugünkü durumu. Silahlı Kuvvetler Dergisi, 85(220), 105-106.
228. Günal, H.Y. (1946). İdare Âmirlerine tanınan zabıta yetkilerinin kullanılma şekli olarak bir örnek olay. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 1(4), 119-156.
229. Günal, H.Y. (1959). İdare Amirlerine tanınan zabıta salahiyyetlerinin kullanılma şekilleri ve tahdidi. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 14(2), 118-139.
230. Günay, A. (1939). Jandarma nasıl olmalıdır? T. Açar. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (14), 23-30.
231. Gündüz, N. (1940). Vazife alan bir Jandarma komutanının yapacağı işler. Jandarma Dergisi, (58), 35-44.
232. Güneş, A. (2019). Genel kolluk kuvvetleri yapılanmasında yeni bir kuvvet çarpanı: Müşterek / Genel Güvenlik Başkanlığı. Türk İdare Dergisi, 91(488), 267-281.
233. Güneş, A.F. (2006). Askerin kolluk gücü olarak kullanılması ve EMASYA. Almanak Türkiye, (6), 200-212.
234. Güney, E. (1991). Özlük hakları bakımından Jandarma ve Mülki Amirler. Türk İdare Dergisi, 63(393), 221-225.
235. Güngör, M. ve Karakılçık, Y. (2020). Bağımsız kolluk şikâyet sisteminin temel özellikleri ve örnek ülke uygulamaları. Ombudsman Akademik, 7(13), 311-343.
236. Günsev, R. (1941). Jandarmalıkta hayatı hususiye ve resmiyenin muvaffakiyete tesir derecesi. Jandarma Dergisi, (62), 23-26.
237. Günsev, R. (1942). Propagandalara karşı halkı tenvir ve irşadda Jandarmanın rolü. Jandarma Dergisi, (67), 5-17.
238. Gür, M. (1987). Jandarma teşkilatı'nın son durumu. İdarecinin Sesi Dergisi, (5), 25-28.
239. Güran, S. (1968). Genel idari zabıta faaliyetlerinde askeri kuvvetlere başvurulması I. Amme İdaresi Dergisi, 1(1), 76-104.
240. Güran, S. (1970). Genel idare zabıta faaliyetlerinde askeri kuvvetlere başvurulması II. Amme İdare Dergisi, 3(1), 1-29.
241. Güray, A. (2007). J.Okl.K.lığı bünyesinde güncel mevzuat hattı oluşturulması. Jandarma Eğitim Dergisi, (41), 64-68.
242. Gürgen, A. (2008). Atlı Jandarma timinin turistik bölgelerde kullanılması. Jandarma Eğitim Dergisi, (45), 20-23.
243. Gürler, R. (1998). Jandarma envanterine yeni giren M51 Taret silahının tanıtılması. Jandarma Eğitim Dergisi, (8), 34-37.
244. Gürsoy, A. (2004). J. Entegre Mühabere ve Bilgi Sistemi. Jandarma Eğitim Dergisi, (31), 82-85.
245. Güven, O. (2020). Doğu Anadolu'da Jandarma birliklerinin asayiş sağlama çabaları (1890-1915). History Studies, 12(5), 2673-2693.
246. Hal-i hazırda Jandarmamızın kemmiyyet ve kifayeti, taksimat-ı vezaif ve hidemati. (1928). Jandarma Dergisi, (1), 26-42.
247. Haslem, J.A. (1998). Jandarma Genel Komutanlığının MODSİM konusundaki mevcut durumu, hedefleri ve ihtiyaçları. M. İlhan. (Çev.), Türk Silahlı Kuvvetleri Modelleme ve Simülasyon Semineri (1), 148-152.

248. Hayvan hırsızlığına Jandarmanın vazifesi. (1934). Jandarma Dergisi, (38), 61-67.
249. Haz. Kızılkaya, N. ve Deniz, K. (2017). Köy seyirlik oyunları ve bir örnek olarak Akçadağ'da "Hâkim-Jandarma" oyunu. Folklor 8(78), 39-44.
250. Hudutlar ve karasularında Jandarma. (1936). Jandarma Dergisi, (43), 4-17.
251. Hüenalp, N. (1936). Vergi borcunu vermeyenlere karşı Jandarmanın ödevi. Z. Mulhak ve G. Bilir. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (6), 20-23.
252. Hüenalp, N. (1939). Kadrosu dar, mıntıkası geniş karakollarda muhtelif vazifelerin görülmesi için Jandarma Karakol K. nın göz önünde tutacağı çareler. B. Çokuysal. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (17), 40-42.
253. Hüenalp, N. (1940). Hava taarruzlarına karşı pasif korunma işlerinde Jandarma. Jandarma Dergisi, (60), 29-38
254. Hüenalp, N. (1942). Jandarmanın ilk teşkilinden bugüne kadar muhtelif bakımdan geçirdiği sefahati kısaca tetkik ve mütalaa. M. A. Çelikyurt. (Çev.) Jandarma Dergisi, (66), 23-53.
255. Hüenalp, N. (1942). Paraşütçüler, paraşütçü kıtaları ve havadan indirilen birliklerle bunlara yapılan düşman taarruzlarına karşı yurt müdafaasında Jandarma. Jandarma Dergisi, (67), 49-65.
256. Hüenalp, N. (1943). Jandarma subayında yüksek bir ahlâk kıymeti izzetinefis. Jandarma Dergisi, (71), 19-29.
257. Işık, H. (1968). Kolluk hizmetlerinde gelişmeler, modern araç ve gereçler. Amme İdaresi Dergisi, 1(1), 79-102.
258. Işık, H. (1971). Rumeli Jandarmasının tensik ve ıslahı. Jandarma Dergisi, (78), 63-67.
259. Işık, H. (1972). Kolluk kuvvetlerinin yeni görev alanları. Türk İdare Dergisi, 43(339), 79-96
260. Işık, H. (2002). Jandarma Teğmeni Mahmut Sami'nin İstiklâl Savaşı dönemi anıları. Askerî Tarih Bülteni, (53).
261. Işıklar, C. (2018). Genel kolluk personelinin görevden uzaklaştırılması. Sosyal Bilimler Dergisi, 5(31), 643-678.
262. Işıklar, N.K. (1953). Adli zabıta kurulması zorunluğu. Adalet Dergisi, 44(1), 37-43.
263. İdari zabıta nazariyesi. (1930). Türk İdare Dergisi, (33), 2487-2541.
264. İlbars, Z. (2010). Kolluk uygulamalarında kadınlarla ilgili soruşturmalarda dikkat edilecek hususlar. Jandarma Eğitim Dergisi, (54), 32-38
265. İrbân, H. (2012). Turizm bölgesinde görevli J. Personelinin sahip olması gereken nitelikler ve hareket tarzı. Jandarma Eğitim Dergisi, (61), 59-62.
266. İslâhiye'de 30 kişilik Ermeni Çetesiyle yapılan çarpışma hakkında Adana Jandarma Alay Komutanlığı'ndan gelen şifre telgraf. Belge No: 1925, 10 Şubat 1917. (1983). Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, 32(83), 167-170.
267. İzzettin, Y. (1931). Alaman Jandarması. Jandarma Mecmuası, (26).
268. J. da hayvan bakımı. (1938). Jandarma Dergisi, (51), 35-45.
269. J. Eğitim Dergisinden, J. Güvenlik Bilimleri Dergisine. (2012). Jandarma Eğitim Dergisi, (62), 40-42.
270. J. nın defterine bir bakış. (1937). Jandarma Dergisi, (49-50), 58-63.
271. J. nın mülkî ödevleri. (1937). Jandarma Dergisi, (49-50), 23-58.
272. Jandarma alınan dersler merkezi (JALDEM). (2009). Jandarma Eğitim Dergisi, (52), 46-51.
273. Jandarma devriyeleri. (1934). Jandarma Dergisi, (39), 15-20.
274. Jandarma Er ve Manga teftişi programı ve teftişin cereyan tarzı. (1941). Jandarma Dergisi, (64-65), 178-194.
275. Jandarma hizmet ve vazifesi bakımından vilayet ve kaza makamlarının vilayet ve kaza J. K. ları ile olan alaka ve münasebetleri ve bu hususta vilayet ve kaza J. K. larının başlıca vazifeleri nelerdir? (1934). Jandarma Dergisi, (39), 4-10.
276. Jandarma Karakollarına saldıran Ermenilere karşı alınan önlemlerle ilgili Van Jandarma Tümen Komutanının yazısı. Belge No: 1825, 16.04.1915. (1982). Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, 31(82), 117-120.
277. Jandarma Okulunu tanıyalım. (1984). Silahlı Kuvvetler Dergisi, 103(293), 111-127.
278. Jandarma Takım ve Bölük teftişinin teftiş amiri ve diğer üstler tarafından tenkitleri. (1941). Jandarma Dergisi, (64-65), 195-218.
279. Jandarma takipte yaralılarına nasıl yardım edebilir? (1928). Jandarma Dergisi, (2), 162-170.
280. Jandarma ve spor. (1928). Jandarma Dergisi, (10), 142-144.
281. Jandarma ve tahkimat. (1930). Jandarma Dergisi, (22), 120-127.
282. Jandarma zabitan membaı (Jandarma Lisesi). (1928). Jandarma Dergisi, (10), 170-174.

283. Jandarma zabiti. (1929). Jandarma Dergisi, (20), 120-133.
284. Jandarmada silah bakımı ve binaların yangından korunması. (1944). Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (31), 8-13.
285. Jandarmada talimler. (1928). Jandarma Dergisi, (2), 175-179.
286. Jandarmamızın mazisi ve geçirdiği safahat-ı ıslahiyye ve tensikiyye. (1928). Jandarma Dergisi, (1), 2-15.
287. Jandarma'nın 122. yılını kutlarken. (1968). Türk Silahlı Kuvvetleri Malûller Dergisi, 7(96), 8-10.
288. Jandarmanın binek hayvanatı. (1928). Jandarma Dergisi, (5), 172-174.
289. Jandarmanın Büyük Harb tarihçesi. (1928). Jandarma Dergisi, (6), 205-213.
290. Jandarmanın Millet dahilindeki vazife-i içtimaiyyesi. (1928). Jandarma Dergisi, (10), 125- 141.
291. JEMUS uygulama sistemi. (2003). Jandarma Eğitim Dergisi, (28), 170-176.
292. Kağıtçıoğlu, M. (2016). Ekonomik kolluk faaliyetinin bir görünümü olarak, finansal kiralama, faktöring ve finansman şirketlerine yönelik idarenin denetim faaliyeti. Banka ve Finans Hukuku Dergisi, (19), 969-995.
293. Kağıtçıoğlu, M. (2016). İdarenin ekonomik kolluk faaliyetinin bir görünümü: Sermaye Piyasası Kanununda idari tedbirler. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 22(3), 3323-3351.
294. Kaplan, M. (2020). Terörle ve diğer suçlarla mücadelede kolluğun sosyal medya kullanımının değerlendirilmesi. Güvenlik Bilimleri Dergisi, (Özel Sayı), 207-233.
295. Kaplan, M. (2020). Değişen Jandarma tören kıyafetinin personel imaj ve aidiyet algısına etkisi. Güvenlik Bilimleri Dergisi, 9(1), 15-36.
296. Kara, F. (2006). Jandarma Astsubay Meslek Yüksek Okulu. Jandarma Eğitim Dergisi, (37), 8-14.
297. Karakurt, B. ve Bal, C. (2013). Genel kolluk özel güvenlik ilişkisi. Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırmalar Dergisi, 1(1), 84-101.
298. Karaman, Ö. (2006). Demokratik ülkelerde Polis ve Jandarma temel eğitimi. Polis Bilimleri Dergisi, 8(2), 1-20.
299. Karamanoğlu, Y.E. (2011). Turizm ve Jandarma. Jandarma Eğitim Dergisi, (58), 54-59.
300. Karamaz, F. (2016). Toplanma hakkı ve kolluk tedbirleri ilişkisi. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 29(127), 11-44.
301. Karaosmanoğlu, F. (2001). Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Akkoç v. Türkiye davasında verdiği kararın kolluk ve diğer kamu görevlileri bakımından irdelenmesi. Polis Bilimleri Dergisi, (60), 133-152.
302. Karan, A. (2014). Grev hakkı ve kolluk önlemleri. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 24(96), 23-52.
303. Karataş, S. ve Özcan, U. (2002). Gürcistan Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (22), 16-24.
304. Kasapoğlu, T.M. (2019). İdari kolluk yetkisi bağlamında zorunlu aşı uygulaması. Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 9(1), 1-40.
305. Kaşıyüğun, A. (2020). Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma: Kuruluş, teşkilat ve mücadele (1903-1938). Tarih Kritik Dergisi, 6(3), 286-289.
306. Kaşıyüğun, A. (2019). Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında Jandarma hudut kıta ve komiserlerinin görevlerine ilişkin talimatnamenin değerlendirilmesi. Türk Dünyası Araştırmaları, (241), 365-78.
307. Kaya, Y. (2005). Jandarma Okullar Komutanlığı öğretim faaliyetleri. Jandarma Eğitim Dergisi, (36), 2-8.
308. Kayabaşı, A. (2002). Jandarmanın hizmet içi eğitimi. Jandarma Eğitim Dergisi, (24), 30-36.
309. Kayal, R. (1939). J.de melbusat işleri. Jandarma Dergisi, (56), 28-39.
310. Kayalı, K.K. (1947). Kolluğun birleştirilmesi işi. İdare Dergisi, (184), 229-236.
311. Kemal, Ü. ve Arıkan, A. (2007). Meslek etikleri ve Jandarma etiği (Meslek Ahlakı). Jandarma Eğitim Dergisi, (42), 3-10.
312. Kemerdere, A.R. (1936). Büyük Harpten evvelki ve sonraki Jandarmanın ödevleri arasında bir mukayese ve Jandarma tarihçesi hakkında birkaç söz. Jandarma Mecmuası, (43).
313. Kemerdere, A.R. (1936). J. Subaylarına öğütlerim. Jandarma Dergisi, (46), 67-81.
314. Kemerdere, A.R. (1938). Karakolun teftişleri nasıl yapılmalı. N. Yazıcıoğlu. (Çev.) Jandarma Dergisi, (53-54), 76-99.
315. Kemerdere, Bnb. A. R. (1936). Bir Jandarma Karakolunun devir ve teslim işi nasıl yapılmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (6), 8-19.
316. Kırmızı, A. (1938). Hayvan sağlığı zabıtası. M. Bingöl. (Çev.) Jandarma Dergisi, (52), 62-73.
317. Kızginkaya, H. (1966). Çağımızın Jandarma'sı nasıl olmalıdır. Silahlı Kuvvetler Dergisi, 85(220), 96-104.
318. Koç, C. (2007). Kolluğun zor ve silah kullanma yetkisi. Jandarma Eğitim Dergisi, (43), 27-39

319. Koçak, H. (1942). Küçük Jandarma Karakolları hakkında bir tetkik. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (27), 12-17.
320. Koçalp, S. (1941). Pasif korunma işlerinde Kaza Jandarma Bl. K. nın ve eratin vazifeleri. K. Çarkacı. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (23), 20-26
321. Koçanlı, M. (2011). Uyuşturucu madde bağımlılığında ailenin etkisi ve bağımlı sayısının azaltılmasında Jandarma'nın etkinliği. Jandarma Eğitim Dergisi, (58), 46-51.
322. Kokcu, A. T. (2020). Genel kolluk kuvveti öğrencilerinin organ bağışi ve nakli hakkındaki bilgi düzeyleri. Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi, 10(2), 162-170.
323. Koroğlu, E. (1952). Adli görev yapan zabıta memurlarının yardımcıları olan çiftçi, köy, çarşı ve mahalle bekçileri ile özel kolluk kuvveti olan orman muhafaza memurları hakkında bir inceleme. Adalet Dergisi, 43(6), 1093-1102.
324. Kösereisoglu, M. (1994). DAK Ltd. Şti. düzenin sağlanmasında kolluk kuvvetlerine yardımcı oluyor. Dünya İnşaat, 11(119), 47-55.
325. Köylü, M. (2018). Mondros Mütarekesi sonrası ve Millî Mücadele döneminde Jandarma teşkilatı. Toros Üniversitesi İİSBF Sosyal Bilimler Dergisi, 5(8), 277-293.
326. Kunt, K.H. (1952). Sorgu ve barış yargıçlarının ve genel olarak yargıçların zabıta ile münasebetleri. Adalet Dergisi, 43(4), 491-500.
327. Kunter, N. (1955). Dünya çapında zabıta. Cumhuriyet Dergisi, 31(11), 2-18.
328. Kuvvetli, M.F. (1998). İtalya Karabinieri (Jandarma) Teşkilatı. Jandarma Eğitim Dergisi, (7), 9-14.
329. Kuvvetli, M.F. (1999). İtalya Karabinieri (Jandarma) Teşkilatı Devamı. Jandarma Eğitim Dergisi, (10), 16-22.
330. Kuyaksıl, A. (2000). 155. yılında Polis teşkilatının tarihçesi, kolluk kavramı ve günümüzde emniyet teşkilatı. Polis Dergisi, (22).
331. Küçükbaşol, Y. ve Pekdoğan, H. (2019). Türkiye'nin göç yönetim süreci ve Jandarmanın dönüşümü. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18(2), 887-903.
332. Lapanta, A. (2012). Atatürkçü çağdaşlaşma modelinde Türk Jandarmasının yeri ve önemi. Jandarma Eğitim Dergisi, (60), 4-10.
333. Makedonya'da Jandarma sınıfının silahı. (1961). La Turquie Moderne, (171), 5-31.
334. Malkoç, İ. (1983). Zabıta (Kolluk) nın silah kullanma biçim ve koşulları ile Türk Ceza Kanunun ilgili hükümleri. Ankara Barosu Dergisi, 40(5), 1-31.
335. Mim., R. (1928). Fransa Jandarması. Jandarma Dergisi, (16), 252-267.
336. Mutluay, M.K. (1983). Daha iyi bir adalet için adli zabıta. Ankara Barosu Dergisi, 40(5), 32-50.
337. Mühürçüoğlu, E. (2018). İstifa eden Jandarma Subaylarında işe yabancılaşma. Sosyoloji Notları, 2(1), 63-99.
338. Nacak, A.O. (2015). 21'inci yüzyıl ortak güvenlik ortamı: Askerî statülü kolluk kuvvetleri için plânlama önerileri. Güvenlik Bilimleri Dergisi, 4(1), 1-20.
339. Nakiboğlu, H. (1966). Trafik bölge zabıtası nedir ve nasıl çalışacaktır? Polis Magazin Dergisi, 1(11), 18-22.
340. Neden adli kolluk. (1983). Balıkesir Barosu Dergisi, (13), 35-39.
341. Oksay, M. (1948). Jandarma birliklerinde hizmet ve vazife teftişi. Jandarma Dergisi, (81), 18-30.
342. Olçay, Ş. (1938). Alman zabıta tabiye kuvvetleri. M. Irkeç. (Çev.) Jandarma Dergisi, (51), 119-143.
343. Olçay, Ş. (1939). Jandarmanın muvaffakiyet sırlarından. Jandarma Dergisi, (57), 19-27.
344. Olçay, Ş. (1940). Bir eşkiya çetesi tarafından muhasara edilen bir Jandarma Müfrezinin hareket tarzı. N. F. Altunel. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (20), 63-68.
345. Olçay, Ş. (1940). Hukuk bilgisinden: Rejim Emniyeti ve Jandarma. Jandarma Dergisi, (59), 47-51.
346. Olçay, Ş. (1940). J. Subay, As. Memur ve Eratinın As. Mahkemelerce takip olunan As. suçları. Jandarma Dergisi, (61), 33-44.
347. Olçay, Ş. (1940). Zabitanın tatbiki işlerinden bir suçun çok gizli safahatı. Jandarma Dergisi, (61), 27-32.
348. Olçay, Ş. (1942). Jandarma Subayının muhiti ve onunla temas ve münasebet teşkilleri. Jandarma Dergisi, (66), 5-17.
349. Olçay, Ş. (1944). 1609 ve Memurin Muhekkemat Kanunları karşısında Jandarma. Jandarma Dergisi, (72), 5-15.
350. Olçay, Ş. (1948). Askerlikten firar ve firarın muhtelif bakımlardan özelliği, sonuçları ve Jandarma üzerine tesirleri. Jandarma Dergisi, (80), 20-26.

351. Olçay, Ş. (1948). Hürriyet, hürriyeti tahdit suçları ve Jandarma. Jandarma Dergisi, (81), 10-17.
352. Olçay, Ş. (1948). Jandarma başarı sırlarından (Bilgi ve Kazanılış Tarzı). Jandarma Dergisi, (81), 3-9.
353. Olçay, Ş. (1948). J. Subay ve Askeri Memurların açığa çıkarma, işten el çekirme ve hükümlülüklerinden doğan hukuki ve cezai sonuçlar. Jandarma Dergisi, (80), 3-19.
354. Olçay, Ş. (1955). Jandarmanın tabi oldukları muhakeme usulleri, işten el çekirme ve açığa çıkarılmaları. İdare Dergisi, (236), 42-51.
355. Olçay, Ş. (1956). Jandarma mensuplarının inzibati bakımdan mülki ve meslekî amirler tarafından tecziye şekilleri. Türk İdare Dergisi, 27(239), 78-86.
356. Olçay, Ş. (1957). Jandarmanın idare amirleriyle kanuni münasebetleri, muhtelif vekaletlerle bağlılığı. İdare Dergisi, (247), 119-128.
357. Osmanoğlu, A.E, Kayacan, H.S., Korkmaz, M., Ceran H. ve Oğraş N.O (2008). Toplum destekli kolluk anlayışının etkinliğini artırabilmek için alınabilecek önlemler nelerdir? Jandarma Eğitim Dergisi, (48), 38-41.
358. Oygür, L. (2012). Durumsal farkındalık ve Jandarma. Jandarma Dergisi, (132), 8-15.
359. Ozanalp, O. (1936). Jandarma karakol defterinin tutulmasından maksat nedir? Ö. Çetin. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (6), 1-7.
360. Ozanalp, O. (1938). J. Karakolu. N. Çanakçı. (Çev.) Jandarma Dergisi, (51), 9-35.
361. Ozanalp, O. (1938). Meşhut suçluların mahkeme usulü kanunu hükümlerine göre Jandarma karakollarının ödevleri. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (12), 12-19.
362. Ozanalp, O. (1939). Jandarma karakollarında talim ve terbiyenin lüzumu ve yapılma usulü. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (13), 19-26.
363. Önen, S.M. ve Güngör, M. (2018). Kolluk kuvvetlerinin denetiminde sivil gözetim: Kuzey İrlanda Polis ombudsmanlığı örneği. İnönü University International Journal of Social Sciences (INIJOSS), 7(1), 16-31.
364. Övünç, E. (1942). Gündüz müsademeye tutuşan bir Jandarma Müfrezesi müsademeyi neden akşam olmadan ve karanlık başlamadan evvel bitirmeye mecburdur. D. Ünal. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (25), 5-11.
365. Övünç, E. (1938). Jandarmada haber alma işleri. Ş. Mülhakı ve A. Alıcılar. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (1), 27-30.
366. Övünç, F. (1942). Jandarma bakımından Kürt Dağı mıntıkası hakkında bir tetkik. Y. Öztürk. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (27).
367. Övünç, F. (1941). Takip edilen eşkıyanın hareketlerini tanımanın Jandarmanın muvaffakiyetine tesiri ve takiple sürat. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (21), 53-59.
368. Özenalp, O. (1938). J. Karakolunda nöbetçilikler. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (2), 5-12.
369. Özay, İ. (1940). İdari kolluk eylemlerinde amaç. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 6(1), 315-319.
370. Özay, İ. H. (2002). Anayasa: Özgürlükler ve idarî kolluk etkinlikleri. Anayasa Yargısı Dergisi, (19), 275-286.
371. Özay, İ. (2011). İdari kolluk eylemlerinde amaç. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 45(1), 315-319.
372. Özay, İ. (2011). İtalya'da belediye kolluk görevlilerinin grevi. İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, 1(3), 83-87.
373. Özay, İ. (2013). İdari kolluk- adli kolluk. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 71(1), 947-961.
374. Özbek, N. (2009). İkinci Meşrutiyet'i hazırlayan koşullar Rumeli'de vergi tahsilatı ve Jandarma. Toplumsal Tarih, (183), 46-50.
375. Özbey, M. ve Özel, M. (2015). Kentsel haklar ve kolluğun işlevleri. Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 17(1), 35-49.
376. Özcan, A. (2013). Osmanlı Devleti'nde jandarma teşkilatı kurulmasının gündeme ilk defa gelişi (1839). Tarih Araştırmaları Dergisi, 32(53), 173-194.
377. Özdemir, H. ve Karayol, M. (1999). Zonguldak Jandarma Er Eğitim Tugay Komutanlığı. Jandarma Eğitim Dergisi, (10), 4-10.
378. Özdoğan, A. (2001). Amerikan telekomünikasyon şirketlerinin kolluk kuvvetlerine yardımı kanunu (Calea). Polis Dergisi, 7(29), 9-12.
379. Özege, F. (1947). Genç Jandarma Subayına öğütler. Jandarma Dergisi, (79), 35-46.

380. Özer, B. (2003). Jandarma Su Altı Timi. Jandarma Eğitim Dergisi, (25), 30-36.
381. Özer, M.M. (2006). Arjantin kolluk teşkilatı. Polis Bilimleri Dergisi, 8(3), 99-112.
382. Özer, S. ve Güngör, Ö. (2020). Nükleer güç santrallerinin ulusal güvenlik unsurları yönünden incelenmesi ve nükleer güç santrallerinde kolluk uygulamaları. Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8(5), 1447-1453.
383. Özgen, Y.E. (2007). Düünden bugüne Jandarma. Jandarma Eğitim Dergisi, (42), 56-59.
384. Özgür, E., Çelikkıçak, M.B. ve Erciyes, E. (2019). Askeri nitelikli kolluk yönetiminde yeni bir insan gücü yapısı modeli. Memleket Siyaset Yönetim, 14(31), 171-204.
385. Özkan, A.F. (2009). Ekonomik kamu düzeni ve ekonomik kolluk faaliyeti. Ankara Barosu Dergisi, (4), 75-94.
386. Özmen, E. (2008). Çevre koruma ve Jandarma. Jandarma Eğitim Dergisi, (47), 32-36.
387. Özmen, E. (2008). Ülkemizin biyolojik çeşitliliği ve kolluk görevleri. Jandarma Eğitim Dergisi, (48), 52-57.
388. Özmen, U. (2010). Azerbaycan ve Türk Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (54), 3-8.
389. Özmen, U. (2010). Jandarma Subayı Mustafa Kemal. Jandarma Eğitim Dergisi, (54), 14-18.
390. Öztürk, C. (2014). Veri delili ihtivası-Karşılaştırmalı kolluk hukuku. Ceza Hukuku Dergisi, 9(24), 289-304.
391. Öztürk, C. (2016). Kolluk amaç ve yapıları ile veri elde etme araçları arasındaki bağlantı üzerine bir araştırma. Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(1), 1-24.
392. Öztürk, C. (2018). Polis disiplin işlemleri: Tüzükten genel kolluk disiplin hükümleri hakkında kanun hükmünde kararnameye. Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (6), 29-36.
393. Öztürk, M. (1998). Asker ve sigara: Bursa il jandarma alayı örneği, 1996. Gülhane Tıp Dergisi, (3), 340-345.
394. Öztürk, Z. ve Teber, S. (2006). Kariyer yönetiminin çalışan motivasyonuna etkileri: Jandarma Havacılık Komutanlığı örneği. Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi, (19), 67-91.
395. Özyılmaz, E. (1998). Çağdaş Türk kamu yönetimi ve Jandarma. Türk İdare Dergisi, 70(421), 473-489.
396. Patır, E. (2003). Jandarma Eğitim Komutanlığının vizyonu. Jandarma Eğitim Dergisi, (25), 4-9.
397. Pekdoğan, H. (2018). Jandarma personelinin bilgi okuryazarlığı ve teknoloji yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Turkish Studies (Elektronik), (30), 331-346.
398. Pekdoğan, H. (2019). Jandarma personelinin eğitiminde akademik güdülenme düzeyleri ve eğitime yatkınlıkları üzerine bir araştırma. Suleyman Demirel University Journal of Faculty of Economics ve Administrative Sciences, 24(1), 147-158.
399. Pekdoğan, H. (2019). Profesyonel kolluk güçlerinde görevli personelin örgütsel bağlılığı ile liderlik algısı arasındaki ilişki. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (31), 624-652.
400. Pierre, D. (2001). Madame Bovarydeki Gizemli Jandarma Binet. Varlık, 69(1131), 28-31.
401. Polat, C. (2013). Askerî statülü kolluk kuvveti olarak Jandarmanın Dünyadaki konumu. Jandarma Dergisi, (135), 28-36.
402. Polater, Y.Z. (2015). Adli kolluk- Savcı ilişkisi ve soruşturmalara etkisi. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, (120), 289-324.
403. Rıfat, A. (1936). Jandarmanın tarihçesi. Jandarma Dergisi, (43), 24-46.
404. Sağlam, M. (1978). Türkiye'de adli zabıta hizmetlerinin etkinliği. Hacettepe Üniversitesi İdari Bilimler dergisi, 1(1), 65-76.
405. Saraç, O. (2006). Jandarma Genel Komutanlığı envanterine yeni giren Mitsubishi L 200 araçlar. Jandarma Eğitim Dergisi, (38), 52-55.
406. Sarı, G. ve Seyhan, E. (2014). Değişen eğitim paradigmasının güvenlik algısına ve Jandarma eğitim sistemine etkisi. Güvenlik Bilimleri Dergisi, 3(2), 1-24.
407. Sarı, İ. (2012). Güvenlik algısı ve Jandarma. Jandarma Eğitim Dergisi, (61), 25-28.
408. Sarier, N. (1966). Jandarma karakolunda vazife. Polis Magazin Dergisi, 1(5), 22-26.
409. Sarıkavak, N., Andiç, H.İ. ve Şensoy, S.E. (2014). Sivil asker iş birliği ve Jandarma. Milli Güvenlik ve Askeri Bilimler Dergisi, 1(3), 56-78.
410. Sarıkaya, H.A. (2020). Jandarma karakollarının yer seçiminin en büyük kapsama metodu ile belirlenmesi. Endüstri Mühendisliği Dergisi, 31(1), 28-47.
411. Saygın, T. (1942). J. Sınıfında talim ve terbiye hakkında subay okulunda okur subaylarla bir konuşma. C. Tarakçıoğlu. (Çev.) Jandarma Dergisi, (66), 65-81.
412. Sayın, C. (2011). Kolluk meslek etiği ilkeleri. Jandarma Eğitim Dergisi, (59), 50-60.

413. Sebzecioğlu, T. (2009). Yelesi çelik, turkuaz gözlü kartalın tarihidir Jandarma. Jandarma Eğitim Dergisi, (50), 12-14.
414. Selvi, H. (1999). İstanbul Hükümeti'nin Kuvayı Milliye hareketini bölme teşebbüsü: Jandarma Umum Kumandanı Kemal Paşa'nın Batı Anadolu gezisi ve sonuçları. Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, 15(44), 547-566.
415. Sert, S. (2019). Osmanlı Devleti'nin Rumeli vilayetlerinde asayiş ve emniyetin sağlanmasında bir kolluk kuvveti olarak Jandarma 1896-1901. Akademi Sosyal Bilimler Dergisi, 6(18), 483-496.
416. Sevik, H.Y. (2006). Kolluk tarafından suçun önlenmesine yönelik yapılan iletişimin denetlenmesine ilişkin değerlendirmeler. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 19(67), 41-56.
417. Seydi, A. (1929). Eski Türkiye'de Polis ve Jandarma teşkilatı. İdare (Ankara) Dergisi, (10), 139-143.
418. Seyhan, E. (2013). Agro-terörizm tehdit değerlendirmesi, risk yönetimi ve adli kolluk uygulayıcılarının görevleri. Adli Bilimler Dergisi, 12(2), 74-80.
419. Seyrek, Ö. (2009). İdari Kanunlarda yapılan değişikliklerin ve yeni kanunların kolluğa etkileri- I. Jandarma Eğitim Dergisi, (50), 48-51.
420. Seyrek, Ö. (2009). İdari Kanunlarda yapılan değişikliklerin ve yeni kanunların kolluğa etkileri- II. Jandarma Eğitim Dergisi, (51), 12-18.
421. Solak, E. (2010). Jandarma Okullar Komutanlığında açılan ileri seviye İngilizce kursu için Nato dil standartları 6001 seviye 3 çerçevesinde önerilen müfredat programı. Ekev Academic Review, 14(44), 155-168.
422. Solak, E. (2012). Özel amaçlı İngilizce kapsamında Türk Jandarmasında bir ihtiyaçlar analizi çalışması. Journal of Language ve Linguistics Studies, 8(2), 48-63.
423. Solmaz, E. (2018). "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkı" ile "Kötü Muamele Yasağı" karşısında kolluğun güç kullanma yetkisi. Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, 6(1), 73-98
424. Soyaslan, D. (2009). Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ışığında kolluk mevzuatındaki değişikliklerinin değerlendirilmesi. Jandarma Eğitim Dergisi, (50), 38-46.
425. Soydemir, S., Özdaşlı, K. ve Alparslan, A.M. (2014). Görev-insan odaklı liderlik algılamasının vatandaşlara yönelik prososyal hizmet davranışlarına etkisi: Kolluk kuvvetleri üzerine bir araştırma. Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 16(2), 63-81.
426. Soytürk, M. (2012). Modern devlet ve güvenlik: Fransa, Avusturya- Macaristan ve Osmanlı İmparatorluğu'nda jandarma teşkilatı. History Studies, 4(2), 301-316.
427. Sönmez, A. (2006). Zaptiye teşkilatının düzenlenmesi (1840-1860). Tarih Araştırmaları Dergisi, 25(39), 199-219.
428. Sönmez, A. (2007). Jandarma Teşkilatının kuruluşu sürecinde Baker Paşa'nın rolü. Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları, 6(11), 163-173.
429. Sönmez, H. (2020). Toplumsal güvenliğin sağlanmasında önleyici kolluğun etkinliği üzerine kavramsal bir araştırma: Bursa İl Jandarma örneği. Uluslararası Beşerî Bilimler ve Eğitim Dergisi, 6(13), 179-206.
430. Sönmez, N. (2011). Önleyici kolluk hizmetleri bağlamında Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'na göre polisin durdurma yetkisi. Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 6(1), 213-265.
431. Sözen, S. (2005). Kamuda hizmet kalitesi: Kolluk hizmetleri örneği. Polis Bilimleri Dergisi, 7(3), 1-16.
432. Sulh Hakimleri Kanununda Jandarma. (1928). Jandarma Dergisi, (2), 212- 234.
433. Sungur, A.M. (1938). Atlı Jandarmalar. M. Yılmaz. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (12), 22-27.
434. Sungur, M. (1939). Atlı Jandarmalar devamı. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (16), 5-15.
435. Sürücü, H. (2020). Türk Jandarma- Polis teşkilatlarının yakınsamasının Makarenko'nun modeliyle tanımlanması. Güvenlik Bilimleri Dergisi, 9(2), 317-342.
436. Süslüoğlu, V. (1943). Jandarma Karakollarında hava haber verme hizmetine ait bilgiler. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (30), 21-26.
437. Süslüoğlu, V. (1944). Toplu vakalar ve nümayişler karşısında Jandarmanın durumu. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (31), 3-7.
438. Şağban, G. ve Sarıkamış, Ç. (2005). J.Eğt.K.lığı Eğitim-Öğretim geliştirme ve izleme projesi (JEKGİP). Jandarma Eğitim Dergisi, (36), 16-22.
439. Şahan, Z. (1938). Genç Jandarma Subayların meslek vazifesinde muvaffakiyet sırları. Jandarma Dergisi, (52), 29-33.
440. Şahin, E. (2004). Türk zabıta yapılanmasının tarihi gelişimi. Polis Dergisi, (38), 149-173.

441. Şahin, A. ve Gök, S.H. (2000). Bilecik Jandarma Eğitim Tugay Komutanlığı. Jandarma Eğitim Dergisi, (13), 4-10.
442. Şahin, B. (2013). Kamu tercihi teorisi ışığında adli kolluk sorunsalı ve emniyette sivil personel çalıştırılmasının olası hukuki-idari sonuçlarının analizi. İnsan Hakları Yıllığı, (13), 95-110.
443. Şahin, C. (2009). Kolluk hukukunda yapılan mevzuat değişikliklerinin mukayeseli hukukta ele alınması ile uygulamada karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. Jandarma Eğitim Dergisi, (49), 47-49.
444. Şahin, C. (2010). Suçların soruşturulmasında modern kolluk yaklaşımları. Jandarma Eğitim Dergisi, (56), 32-35.
445. Şahin, C. (2005). Adli kolluk faaliyeti olarak sorgulama. Hukuki Perspektif Dergisi, (3), 71-73.
446. Şahin, E. (2000). Jandarma-Polis birlikteliği. Jandarma Eğitim Dergisi, (13), 68-71.
447. Şahin, E. (2000). Toplam kalite yönetimi her zaman Jandarmanın gündeminde oldu. Jandarma Eğitim Dergisi, (16), 52-56.
448. Şaşmaz, A. (2012). Avrupa Jandarması ve Türk Jandarmasında köpek eğitimi. Jandarma Eğitim Dergisi, (62), 18-22.
449. Şeker, G. ve Özer, B. (2014). Kamu yönetiminde istenmeyen yabancıları sınır dışı etme faaliyeti ve kolluk uygulaması. Türkiye Barolar Birliği Dergisi (16), 102-126.
450. Şencan, Ü. (2011). Jandarma etiği. Jandarma Eğitim Dergisi, (58), 24-27.
451. Şenel, A.T. (1965). Kolluk kuvvetlerinin halkla münasebetleri bakımından toplulukların kontrol ve idaresi. Türk İdare Dergisi, 36(297), 134-153.
452. Şenel, T.A. (1968). Masraf -Yarar analiz yönteminin kolluk hizmetlerine uygulanabilme olanakları. Amme İdaresi Dergisi, 1(1), 135-157.
453. Şirin, M. C. (2020). Fransa'da Covid-19 ile mücadele kapsamında ulusal düzeyde alınan kolluk tedbirlerinin hukuki rejimi: İlk izlenimler. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 78(2), 1009-1046.
454. Tahir, K. ve Derbeder, A. (2003). Nevşehir-J. At -Köpek Eğitimi ve Meslek Edindirme Kurs Merkez Komutanlığı. Jandarma Eğitim Dergisi, (28), 72-78.
455. Tamçelik, S. (2011). Kıbrıs'ta çözüm planlarına göre kolluk kuvvetleri ve özellikleri. History Studies, 3(2), 337-357.
456. Tan, H. (1952). Adli zabıta-cinai Polis (Adalet Polisi). Adalet Dergisi, 43(9), 830-834.
457. Tataroğlu, M. ve Subaşı, E. (2009). Kolluk güçlerinde modernleşme: Muğla örneğinde turizm Jandarması yapılanması. Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 16(2), 73-93.
458. Tataroğlu, M. (2018). Rusya'da kolluk hizmetlerinde reform: 2010 sonrası dönem. Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, (2), 1-52.
459. Tauman, B. (1938). Jandarma daima uyanık olmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (5), 17-22.
460. Tavman, Z. (1938). J. Subayı. Jandarma Dergisi, (52), 90-98.
461. Tekşen, H. (1939). Jandarma Karakol K. nın öğretmenlik görevi. N. Akbulut. (Çev.) Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Karakol Dergisi, (14), 3-7.
462. Tekşen, H. (1938). J. da ödevi kolaylaştıracak hususi defterler. Jandarma Dergisi, (52), 13-23.
463. Temizel, F. ve Elcik, A. (1999). Hatay-Serinyol Jandarma Er Eğitim Alayı. Jandarma Eğitim Dergisi, (11), 4-8.
464. Tepeler, Ş. ve Dönmez, S. (2006). Akaryakıt kaçakçılığında ulusal marker uygulaması ve Jandarmanın görevleri. Jandarma Eğitim Dergisi, (38), 30-34.
465. Tetik, B. (2003). Öldürücü olmayan silahlar (ÖOS) ve kolluk görevleri. Jandarma Eğitim Dergisi, (25), 40-45.
466. Tezcan, D. (2016). AİHM kararları ışığında kolluk mensuplarının sendikalaşma özgürlüğünün sınırları. İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 15(Özel Sayı-Prof. Dr. Turhan Esener'e armağan), 459-468.
467. Tezcan, H. (1997). Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde özel birlikler kurulmalıdır. Jandarma Eğitim Dergisi, (3), 1-4.
468. Tongur, H. (1951). Önleyici zabitanın sevk ve idaresi. İdare Dergisi, (211), 52-65.
469. Topsakal, Z. (2006). J.Komd.Tatb.Kont.Mrk.K. 'lığında yapılan eğitim ve tatbikat neticesinde elde edilen kazanımlar. Jandarma Eğitim Dergisi, (38), 14-18.

470. Torun, H. ve Saraydar, F. (2006). 167'nci yılında Jandarma. Jandarma Eğitim Dergisi, (38), 2-7.
471. Törel, T. (2020). Abdülhamid döneminde Edirne vilayeti Jandarma tensikâtı. Balkan Araştırma Enstitüsü Dergisi-Trakya Üniversitesi, 9(1), 179-197.
472. Tryan, Ş. (1937). Bizde ve diğer devletlerdeki Jandarma müesseselerinin inkişafı. S. Turman. (Çev.) Jandarma Dergisi, (47-48), 83-101.
473. Turgut, K. ve Mahmutoglu, A. (2007). Suçun işlenmesinin önlenmesi amacıyla gerçekleştirilen istihbarat faaliyetlerinde mülki idare âmiri-kolluk ilişkisi. İdarecinin Sesi Dergisi, (121), 48-64.
474. Turhan, B. (1998). Jandarma er eğitim sistemi üzerine düşünceler. Jandarma Eğitim Dergisi, (7), 4-8.
475. Turhan, B. (1998). Jandarma er eğitim sistemi üzerine düşünceler devamı. Jandarma Eğitim Dergisi, (8), 6-12.
476. Türkeli, A. (2003). Çanakkale Savaşları'nda Jandarma birlikleri. Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı, 1(1), 149-160.
477. Türkiye'de Jandarma teşkilatı tarihine bir bakış. (1958). La Turquie Moderne, (136), 37-52.
478. Türkmen, İ. ve Tekinsoy, B. (2020). 1921'de Seyyar Jandarma Müfrezelerinin ilgası meselesi. Alınları Sosyal Bilimler Dergisi, 4(2), 125-135.
479. Tüter, Ş. (1957). Zabitanın suçları tamamen önlemesi mümkün müdür? İdare Dergisi, (247), 170-175.
480. Uçar, F. (2020). Birinci Meclis zabıt ceridelerine göre Jandarma Teşkilatı'na ayrılan bütçe görüşmeler. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (43), 279-297.
481. Ulaş, K., Dinçer, C. ve Cura, M. (2000). İletişim teknolojisi ve 156 Jandarma imdat. Jandarma Eğitim Dergisi, (16), 16-18.
482. Urfa'da üç Jandarma erini yaralayan ve son günlerde isyana cüret eden Ermenileri engellemek için Urfa Mutasarrıfının 4'üncü Kolordu'dan yardım isteğiyle ilgili şifre telgraf. Belge No: 1922, 29 Eylül 1915. (1983). Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, 32(83), 155-158.
483. Uzun, M.A. (2001). Terörle mücadelede kolluk kuvvetlerinin silah kullanma yetkisi Anayasa Mahkemesi kararı üzerine. Silahlı Kuvvetler Dergisi, 120(369), 101-106.
484. Ünal, F. (2019). Kırsal alanlarda güvenliğin yasal ve yapısal sorunları: Köy kolluğu örneği. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (62), 200-211.
485. Van ayaklanmasıyla ilgili Jandarma Tümen Komutanı Kâzım Bey'in (Özalp) raporu. Belge No: 1813, 04.12.1914. (1982). Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, 31(82), 51-54.
486. Vural, C. (1998). Cefakâr Jandarma. Jandarma Eğitim Dergisi, (5), 1-5.
487. Yalçın, R.M. ve Koldemir, Y. (1999). Foça Jandarma Komando Eğitim Tugay Komutanlığı. Jandarma Eğitim Dergisi, (12), 4-10.
488. Yalçıntepe, S. (1992). Mülki, adli ve askeri adam Jandarma. PTT Dergisi, (117), 6-7.
489. Yalman, A. (2001). Jandarma ve demokrasi konulu kolokyumun düşündürdükleri / Avrupa zabıta meslek ahlakı yasası. Jandarma Eğitim Dergisi, (17), 3-10.
490. Yalman, A. (2001). Jandarma ve demokrasi konulu kolokyumun düşündürdükleri. Silahlı Kuvvetler Dergisi, 120(367), 1-14.
491. Yanardağ, T. (1999). Fransız Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (9), 20-29.
492. Yarbay Camus (1966). Fransız Jandarması ve Seine Jandarma grubunun araştırma servisi. H. Işık. (Çev.) Polis Magazin Dergisi, 1(8), 28-32.
493. Yaşar, İ. (2006). İl, İlçe ve Jandarma Karakol Komutanlıklarında uygulanacak bir eğitim modeli. Jandarma Eğitim Dergisi, (37), 2-7.
494. Yavuz, B., Eken, S.K. ve Biçen, K.B. (2003). JEMUS telli sistemi. Jandarma Eğitim Dergisi, (28), 146-154.
495. Yavuz, H.A. (2016). Yeni bir kolluk tedbiri olarak önleyici gözaltı: İç güvenlik paketi kapsamında düzenlenen koruma altına alma ve uzaklaştırma tedbirleri üzerine bir inceleme. Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 7(27), 609-666.
496. Yavuzdoğan, S. (2010). İngiltere'de bağımsız kolluk şikâyet sistemi ve Türkiye'de uygulanabilirliği. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 12(Özel Sayı), 1231-1256.
497. Yayın Kurulu (1998). Mekanize J.Komando Timleri TMK'ları üzerine düşünceler. Jandarma Eğitim Dergisi, (7), 26-28.
498. Yayın Kurulu (1999). İspanya Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (11), 20-23.
499. Yayın Kurulu (1999). Jandarma hakkında bir nutuk. Jandarma Eğitim Dergisi, (12), 18-21.
500. Yayın Kurulu (1999). Jandarma şehitler anıtı. Jandarma Eğitim Dergisi, (10), 55-57.

501. Yayın Kurulu (1999). Portekiz Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (12), 22-26.
502. Yayın Kurulu (2000). Hollanda Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (15), 16-22.
503. Yayın Kurulu (2000). Romanya Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (16), 20-26.
504. Yayın Kurulu (2000). Söğütük 26 Mart 1913 Jandarma Şehitliği. Jandarma Eğitim Dergisi, (15), 36-39.
505. Yayın Kurulu (2001). Arjantin Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (17), 20-25.
506. Yayın Kurulu (2001). Jandarma sınıfının talim, terbiye devre ve safhaları hakkında talimat. Jandarma Eğitim Dergisi, (19), 52-55.
507. Yayın Kurulu (2002). Avusturya Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (23), 16-23.
508. Yayın Kurulu (2002). Moritanya Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (24), 16-22.
509. Yayın Kurulu (2003). Atlı Jandarma devriyesi. Jandarma Eğitim Dergisi, (26), 12-14.
510. Yayın Kurulu (2003). Cezayir Jandarması-1. Jandarma Eğitim Dergisi, (25), 45-50.
511. Yayın Kurulu (2003). Cezayir Jandarması-2. Jandarma Eğitim Dergisi, (26), 41-48.
512. Yayın Kurulu (2003). Lübnan Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (27), 30-36.
513. Yayın Kurulu (2003). Ukrayna Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (28), 94-101.
514. Yayın Kurulu (2004). Fas Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (30), 36-42.
515. Yayın Kurulu (2004). Jandarma Eğitim Komutanlığı tarihçesi. Jandarma Eğitim Dergisi, (30), 20-32.
516. Yayın Kurulu (2004). Jandarma Genel Komutanlığı tarihçesi. Jandarma Eğitim Dergisi, (31), 4-20.
517. Yayın Kurulu (2006). Jandarma Eğitim Dergisi 10 yaşında. Jandarma Eğitim Dergisi, (37), 42-43.
518. Yayın Kurulu (2008). Grebene kahramanı Şehit Jandarma Yarbay Bekir Fikri (Grebene). Jandarma Eğitim Dergisi, (46), 20-23.
519. Yayın Kurulu (2008). Jandarmanın tarihi. Jandarma Eğitim Dergisi, (46), 3-9.
520. Yayın Kurulu (2008). Şehit Jandarma Üsteğmen Zahit Efendi'nin biyografisi ve vasiyetnamesi. Jandarma Eğitim Dergisi, (45), 52-55.
521. Yazan, Ö. (2017). 1914 yılında Osmanlı Jandarma teşkilatında muhasebe uygulamalarına yönelik bir inceleme. Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi, (62), 11-33.
522. Yazır, M.H. (1938). Yeni Almanya'da zabıta. E. Çetingül. (Çev.) Mülkiye Mektebi Mecmuası, (82), 596-598.
523. Yenisey, F. (2000). Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna yapılan başvurular çerçevesinde kolluk güçlerinin uygulamaları. Farklı Bakış Tarzlarıyla İnsan Hakları Uygulamaları, 57-80.
524. Yıldız, C. (2001). Burkina Faso Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (19), 26-32.
525. Yıldız, C. (2002). Çin Jandarması. Jandarma Eğitim Dergisi, (21), 44-52.
526. Yılmaz, H. (1996). Turizm işletme belgeli tesisler üzerinde mülki amirler ve kolluk kuvvetlerinin yetkileri. Türk İdare Dergisi, 68(413), 153-162.
527. Yılmaz, K. (1966). Çanakkale'de 2 Jandarma Taburunun destanı. M. Engin. (Çev.) Polis Magazin Dergisi, 1(4), 15-18.
528. Yılmaz, M.M. (2006). Jandarma Kurslar Komutanlığı. Jandarma Eğitim Dergisi, (39), 6-12.
529. Yokuş, S. H. (2012). Kolluk görevlilerinin silah kullanma yetkisi ve yaşam hakkı. Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 9(2), 239-286.
530. Yoludoğru, H. (2003). J.Ö.A.K. İz takip ve devriye köpeği. Jandarma Eğitim Dergisi, (28), 88-94.
531. Yoludoğru, H. (2003). J.Ö.A.K. Köpekli arama kurtarma timi-1. Jandarma Eğitim Dergisi, (26), 24-30.
532. Yoludoğru, H. (2003). J.Ö.A.K. Köpekli arama kurtarma timi-2. Jandarma Eğitim Dergisi, (27), 48-56.
533. Yoludoğru, H. (2004). J.Ö.A.K. Mayın ve narkotik arama köpekleri. Jandarma Eğitim Dergisi, (29), 92-96.
534. Yücelt, N. (1936). On Altıncı asırda genel hayat ve zabıta vakaları (Hazine-i Evrak Vesikalarına Göre). Türkün Dergisi, (8), 13-16.
535. Yüksek, H. (2006). Uzman Jandarma Öğrenci Alay Komutanlığı (Uzman Jandarma Okulu). Jandarma Eğitim Dergisi, (38), 8-14.
536. Yüksel, Ö. (2012). Jandarma Komando İhtisas Kursu. Jandarma Eğitim Dergisi, (61), 42-45.
537. Zabunoğlu, H.G (2016). Kolluğun sivil gözetimi. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 7(2), 457-482.
538. Zabunoğlu, H.G (2017). AİHM Kararlarında toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ve kolluğun zor kullanma yetkisi. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 66(3), 627-658.
539. Zengin, R. (1942). Hava taarruzlarına karşı alınacak tedbirler arasında zabıtaya terettüp eden vazifeler. Jandarma Dergisi, (69), 33-42.

540. Zeyrek, Y. (2001). J. Alb. Fahri Atabaş ve hatıraları-1. Jandarma Eğitim Dergisi, (18), 10-21.
541. Zeyrek, Y. (2001). J. Alb. Fahri Atabaş ve hatıraları-2. Jandarma Eğitim Dergisi, (19), 6-11.



MAKALE KÜNYELERİ/YAZARLAR FİHRİSTİ

- A. Alıcılar., 140
 A. Demir., 132
 Acer, A., 129
 Aclan, İ., 129
 Açıkmeşe, İ., 129
 Ak, T., 129
 Akay, A., 129
 Akbulgu, B., 129
 Akçay, E., 129, 133
 Akgül, M.E., 129
 Akgüner, T., 129
 Akın, A., 129
 Akkoyunlu, S.A., 129
 Akkuş, Z., 129
 Akpınar, R., 129
 Aksoy, A.N., 129
 Aksu, M., 129
 Aktaş, S., 129
 Akyar, Ş., 129
 Aliefendioğlu, T., 133
 Aliefendioğlu, T., 133
 Alkan, M., 129
 Alkan, N., 129
 Alpan, H., 129, 130
 Alpar, G., 130
 Alparslan, A.M., 142
 Alpaslan, C., 130
 Alpay, M., 130
 Altundaş, O., 130
 Altuntop, S., 130
 Ambrosi, H., 130
 Andaç, A.İ., 130
 Andiç, H.İ., 141
 Arıbay, Z., 130
 Arıcan, M., 130
 Arıkan, A., 138
 Arıkan, E., 130
 Arın, F., 130
 Arslan, M., 130
 Arslan, Ş., 130
 Arslan, Z., 130
 Aslan, M.Y., 130
 Aslan, O.E., 131
 Aslan, Z., 131
 Aslanoğlu, H., 131
 Atalay, A., 131
 Atik, M., 131
 Athı, C., 131
 Avaner, T., 129
 Avcı, A., 131
 Avcı, E., 131, 133
 Ayanoğlu, T., 131
 Ayaröz, H., 131
 Ayata, A., 131
 Aybar, A., 131
 Aydın, A.H., 134
 Aydın, H., 131
 Aydın, Y., 133
 Aygün, A., 131
 Aykan, N., 131
 Ayyıldız, H., 131
 Azat, N., 131
 B. Çokuysal., 137
 Bal, C., 138
 Balcıoğlu, E., 131, 132
 Balhan, Ü., 133
 Baran, S., 131
 Baray, M., 131
 Bargellini, S., 131, 132
 Barın, T., 132
 Başoğlu, M., 133
 Bat, Y., 132
 Bereceli, V., 132
 Beriker, N., 133
 Biçen, K.B., 144
 Biçer, C., 132
 Biçer, Y., 132
 Bilbilik, E., 132
 Bilgiç, A., 132
 Bolat, Ş., 132
 Bor, S., 132
 Boyraz, M., 132
 Bozdemir, M., 132
 Bozkur, H., 133
 Bucak, U., 134
 Bulut, M., 135
 C. Tarakçıoğlu., 141
 Can, A., 133
 Cangökçe, S., 132
 Ceran H., 140
 Cerrah, İ., 132
 Cıncı, N., 132
 Cohen, A.M., 132
 Cura, M., 144
 Çağlar, H., 132
 Çağlayan, M.M., 132
 Çakır, A.H., 132
 Çam, A.R., 132
 Çaya, S., 132
 Çaycı, S., 132
 Çelikbıçak, M.B., 141
 Çermeli, A., 132
 Çetin, H., 132
 Çetinkaya, S.G., 133
 Çevik, H., 132
 Çevik, H.H., 133
 Çevik, Z., 133
 Çolak, H., 133
 Çömez, H., 133
 Dalkılıç, Y., 131
 Darıcı, S., 133
 Demir, C.K., 133
 Demiral, E., 133
 Demircioğlu, İ.H., 133
 Demirel, M., 134
 Demirer, M., 134
 Deniz, K., 137
 Derbeder, A., 134, 143
 Derdiman, R.C., 134
 Devranoğlu, İ., 133
 Dikili, E., 134
 Dikmen, E.Ş., 134
 Dinçer, C., 134, 144
 Dinçer, M., 134
 Doğan, Z., 134
 Doğan, H., 134
 Dönmez, S., 143
 Dönmezer, S., 134
 Durgun, S., 134
 Dürülen, C., 134
 E. Çetingül., 145
 Efe, İ., 134
 Efe, T., 129
 Eken, S.K., 144
 Ekmen, A., 134
 Elcık, A., 134, 143
 Elvan, D., 134
 Emek, M.F., 134
 Emirze, İ., 134
 Engin, M., 134
 Enginsoy, A., 134
 Enginsoy, M.A., 134
 Er, M., 134
 Erciyes, E., 134, 135, 141
 Erdağ, A.İ., 135
 Erdem, M., 135
 Erden, G., 135
 Erginsoy, A., 135
 Erkenci, H., 135
 Erkmek, Kur. Alb. Z., 135

- Erkmen, Z., 133, 135
 Eroğlu, E., 135
 Erol, A., 135
 Erol, V., 135
 Ersoy, M.V., 135
 Ertürk, K.Ö., 135
 Eryılmaz, M.B., 135
 Eryılmaz, Y., 135
 Erzurumluoğlu, B., 135
 Eskinürk, Y., 135
 Evren, Ç.C., 135
 Eyyüpoğlu, İ., 135
 Fendoğlu, H., 135
 Firik, M., 136
 G. Bilir, 137
 Gelendost, H., 136
 Gencer, C., 134
 Genç, Y., 135
 Giztel, H., 136
 Gögel, K., 136
 Gök, S.H., 143
 Gökalp, F., 136
 Göksu, T., 132
 Göktürk, İ., 136
 Güleriyüz, F., 136
 Günaç, S., 136
 Günal, H.Y., 136
 Günay, A., 136
 Gündüz, N., 136
 Güneş, A., 136
 Güneş, A.F., 136
 Güney, E., 136
 Güngör, M., 136, 140
 Güngör, Ö., 141
 Günsev, R., 136
 Gür, M., 136
 Güran, S., 136
 Güray, A., 136
 Gürgen, A., 136
 Gürler, R., 136
 Gürsoy, A., 136
 Güven, O., 136
 H. Işık, 144
 H. Taylan, 132
 Haslem, J.A., 136
 Hegstad, O.S., 133
 Hünalp, N., 137
 Işık, H., 133, 137
 Işıklar, C., 137
 Işıklar, N.K., 137
 İlbars, Z., 137
 İrbat, H., 137
 İzzeddin, Y., 133
 İzzettin, Y., 137
 K. Çarkacı, 139
 Kağıtçıoğlu, M., 138
 Kağıtoğlu, M., 138
 Kalmış, M., 133
 Kanyılmaz, A.O., 135
 Kaplan, M., 138
 Kara, F., 138
 Karakılçık, Y., 136
 Karakurt, B., 138
 Karaman, Ö., 138
 Karamanoğlu, Y., 129, 138
 Karamaz, F., 138
 Karan, A., 138
 Karaosmanoğlu, F., 138
 Karataş, S., 138
 Karayol, M., 140
 Kasapoğlu, T.M., 138
 Kaşıyugun, A., 138
 Kaya, Y., 138
 Kayabaşı, A., 138
 Kayacan, H.S., 140
 Kayal, R., 138
 Kayalı, K.K., 138
 Kemal, Ü., 138
 Kemerdere, A.R., 138
 Kemerdere, Bnb. A. R., 138
 Kırmızı, A., 138
 Kızginkaya, H., 138
 Kızılkaya, N., 137
 Koç, C., 138
 Koçak, H., 139
 Koçalp, S., 139
 Koçanlı, M., 139
 Kokcu, A. T., 139
 Koldemir, Y., 144
 Korkmaz, M., 140
 Koroğlu, E., 139
 Kösereisioğlu, M., 139
 Köylü, M., 139
 Kumanlı, O., 134
 Kunt, K.H., 139
 Kunter, N., 139
 Kuvvetli, M.F., 139
 Kuyaksıl, A., 139
 Küçükbaşol, Y., 139
 Küpeli, H., 131
 Lapanta, A., 139
 M. A. Çelikyurt., 137
 M. Büyükyılmaz., 131
 M. Engin, 145
 M. Engin., 136
 M. İrkeç., 139
 M. Yılmaz., 142
 Mahmutoğlu, A., 144
 Malkoç, İ., 139
 Mim., R., 139
 Mimaroglu, C., 133
 Mutluay, M.K., 139
 Müftüoğlu, S., 134
 Mühürçüoğlu, E., 139
 N. Akbulut., 143
 N. Önen., 131
 Nacak, A.O., 139
 Nakiboğlu, H., 139
 Oğraş N.O., 140
 Oksay, M., 139
 Olcay, Ş., 139, 140
 Olçay, Ş., 139, 140
 Osmanoğlu, A.E., 140
 Oygür, L., 140
 Ozanalp, O., 140
 Ö. Çetin., 140
 Ö. Ö. Akbulut, 131
 Önen, S.M., 140
 Övet, T., 133
 Övnüç, E., 140
 Övünç, E., 140
 Övünç, F., 140
 Özanalp, O., 140
 Özay, İ., 140
 Özbek, N., 140
 Özbey, M., 140
 Özcan, A., 140
 Özcan, U., 138
 Özdaşlı, K., 142
 Özdemir, H., 140
 Özdoğan, A., 140
 Özege, F., 140
 Özel, M., 140
 Özer, B., 141, 143
 Özer, M.M., 141
 Özer, S., 141
 Özgen, Y.E., 141
 Özgür, E., 129, 141
 Özkan, A.F., 141
 Özmen, E., 141
 Özmen, U., 141
 Öztürk, C., 141
 Öztürk, M., 141
 Öztürk, Z., 141
 Özyılmaz, E., 141
 Patır, E., 141

- Pekdoğan, H., 139, 141
 Pierre, D., 141
 Polat, C., 141
 Polater, Y.Z., 141
 Rıfat, A., 141
 S. Turman., 144
 Sağlam, M., 141
 Sakarya, A., 134
 Saraç, O., 141
 Saraydar, F., 144
 Sarı, G., 141
 Sarı, İ., 141
 Sarier, N., 141
 Sarıkamış, Ç., 142
 Sarıkavak, N., 141
 Sarıkaya, H.A., 141
 Saygın, T., 141
 Sayın, C., 141
 Sebzecioğlu, T., 142
 Selvi, H., 142
 Sert, S., 142
 Sevük, H.Y., 142
 Seydi, A., 142
 Seyhan, E., 141, 142
 Seyrek, Ö., 142
 Solak, E., 142
 Solmaz, E., 142
 Soyaslan, D., 142
 Soydemir, S., 142
 Soytürk, M., 142
 Sönmez, A., 142
 Sönmez, H., 142
 Sönmez, N., 142
 Sözen, S., 142
 Subaşı, E., 143
 Sungur, A.M., 142
 Sungur, M., 142
 Surat, A., 133
 Sürücü, H., 142
 Süslüoğlu, V., 142
 Ş. Mülhakı, 140
 Sağban, G., 142
 Şahan, Z., 142
 Şahin, E., 142
 Şahin, A., 143
 Şahin, B., 143
 Şahin, C., 143
 Şahin, E., 143
 Şaşmaz, A., 143
 Şeker, G., 143
 Şencan, Ü., 143
 Şenel, A.T., 143
 Şenel, T.A., 143
 Şensoy, S.E., 141
 Şirin, M. C., 143
 T. Ağar., 136
 T. Aydoğdu., 136
 Tahir, K., 143
 Tamçelik, S., 143
 Tan, H., 143
 Tarcan, M., 134
 Taşçı, A., 133
 Tataroğlu, M., 143
 Tauman, B., 143
 Tavman, Z., 143
 Teber, S., 141
 Tekinsoy, B., 144
 Tekşen, H., 143
 Temizel, F., 143
 Tepeler, Ş., 143
 Tetik, B., 143
 Tezcan, D., 143
 Tezcan, H., 143
 Tongur, H., 143
 Topsakal, Z., 143
 Torun, H., 144
 Törel, T., 144
 Tryan, Ş., 144
 Turgut, K., 144
 Turhan, B., 144
 Türkeli, A., 144
 Türkmen, İ., 144
 Tüter, Ş., 144
 Uçar, A., 129
 Uçar, F., 144
 Ulaş, K., 144
 Uzun, M.A., 144
 Ünal, F., 144
 Vural, C., 144
 Y. Koptagel., 131
 Y. Öztürk., 140
 Yalçın, R.M., 144
 Yalçintepe, S., 144
 Yalman, A., 144
 Yanardağ, T., 144
 Yaşar, İ., 144
 Yavuz, B., 144
 Yavuz, H.A., 144
 Yavuzdoğan, S., 144
 Yazan, Ö., 145
 Yazır, M.H., 145
 Yenisey, F., 134, 145
 Yeşiloğlu, T., 133
 Yıldırım, O., 133
 Yıldız, C., 145
 Yılmaz, D., 133
 Yılmaz, H., 145
 Yılmaz, K., 145
 Yılmaz, M.M., 145
 Yokuş, S. H., 145
 Yoludoğru, H., 145
 Yücelt, N., 145
 Yüksek, H., 145
 Yüksel, Ö., 145
 Z. Mulhak, 137
 Zabunoğlu, H.G., 145
 Zengin, R., 145
 Zeyrek, Y., 146

EK-3 BİLDİRİ KÜNYELERİ/ YAZARLAR FİHRİSTİ

1. Adak, U. (2019). I. Dünya Savaşı yıllarında Batı Anadolu'da Jandarma teşkilatının durumu. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 110-112). Ankara: JSGA Basımevi.
2. Akandere, O. (2019). İzmir'in işgali ve sonrasında Yunan zulüm katliamlarına yönelik olarak bölgedeki Jandarma Birlik Kumandanlarının Umun Jandarma Kumandanlıklarına gönderdikleri raporlar. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 84-86). Ankara: JSGA Basımevi.
3. Akbayır, G. ve Gökgöz, M. (2015). İdari kanunların önleyici kolluk açısından değerlendirilmesi. Modern Kolluk Yaklaşımlarında Önleyici Kolluk Hizmetleri Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 104-132). Ankara: Jandarma Okullar Komutanlığı.
4. Akdemir, N., Sungur, B. ve Başaranel, B. (2019). Birleşik Krallıkta siber ekonomik suçların kolluğu sorunları: Kolluk kuvvetlerinin siber güvenlik asamblesindeki rolünün kolluk kuvvetleri gözüyle değerlendirilmesi. G.Sarı; C.K.Demir; E.Özgür; İ.Fidan (Ed.), Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Uluslararası Güvenlik Kongresi, bildiriler kitabı içinde (ss. 82-86). Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.
5. Akgül, S. (2018). Birinci Umumî Müfettiş Avni Doğan'ın 1 Aralık 1943 ve 25 Ağustos 1944 tarihli raporlarında Jandarmaya dair hususlar. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 78-82). Ankara: JSGA Basımevi.
6. Alataş, K. (2002). Emniyet ve asayiş hizmetlerinde Jandarmanın halkla ilişkileri. Jandarma Genel Komutanlığı İnsan Hakları Semineri bildiriler kitabı içinde (ss. 7-9). Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.
7. Alpar, G. (2012). Kadına yönelik şiddet ve kolluk uygulamaları. Kadına Karşı Şiddetle Mücadelede Kolluğun Rolü ve Önemi bildiriler kitabı içinde (ss. 5-9). Ankara: Jandarma Okullar Komutanlığı.
8. Altuntepe, N. (2018). Kamu harcamaları içinde Jandarma ve Sahil Güvenlik harcamalarının yeri ve önemi (2006-2016). Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 106-108). Ankara: JSGA Basımevi.
9. Aslan, B. (2018). Türk romanında Jandarmanın görünümü. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 14-16). Ankara: JSGA Basımevi.
10. Atabay, M. (2018). Çanakkale'de unutulmuş bir kahraman: Binbaşı Hasan Tahsin Bey. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 128-130). Ankara: JSGA Basımevi.
11. Avcı, E. ve Kurum, M. (2018). Birleşmiş Milletler Barışı Koruma Harekâtlarında Jandarma Genel Komutanlığı. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 102-104). Ankara: JSGA Basımevi.
12. Aydın, A. (2003). Jandarmanın çevre konusundaki yetkileri, sorumluluk sahasında işlenen çevre suçlarının analizi ve öngörülen teşkilatlanması. Jandarma Genel Komutanlığı 1'nci Çevre Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 24-35). Ankara: J.Gn.K.lığı .
13. Aydoğan, E. (1999). Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun bölgesinde Jandarma birlikleri oluşturma faaliyetleri. 19 Mayıs ve Millî Mücadele'de Samsun Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 18-25). Samsun: Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi, 2000.
14. Başaran, M. (2019). Jandarma Binbaşılığından isyana Ahmet Anzavur (komutanlıktan isyana). Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 56-58). Ankara: JSGA Basımevi.
15. Başaran, M. (2018). Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde Aydın Vilayetinde eşkıyalıkla mücadele eden Jandarma Müfrezelerinin yapısal incelemesi. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 54-56). Ankara: JSGA Basımevi.
16. Berber, E. (2019). Mütareke İzmir'inde Jandarma ve berkemal olmayan asayiş. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 34-36). Ankara: JSGA Basımevi.
17. Bilgiç, A. (2019). Jandarma Genel Komutanlığı uzaktan eğitim konsepti. E.Avcı; A.Bilgiç (Ed.), Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi - Uzaktan Eğitim Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 138-147). Ankara: JSGA Basımevi.

18. Cihan, M. (2018). Düzensiz göç ile mücadelede Jandarma ve Sahil Güvenlik. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 114-118). Ankara: JSGA Basımevi.
19. Çakır, Y.E. (2018). Üsküdar ve Beşiktaş Karakol Jurnallerine göre Bâb-ı Seraskerî karakollarında kolluk hizmetleri (M.1837/H.1253). Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 88-90). Ankara: JSGA Basımevi.
20. Çakmak, B. (2018). İzmir Jandarma mektebi. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 140-142). Ankara: JSGA Basımevi.
21. Çanlı, M. (2019). 1922 Tarihli “Jandarma Karakol Kumandanlarına Rehber” adlı kitapçığa göre Jandarma Personelinin Eğitimi ve Bu Dönemde Jandarmanın vatandaşa bakışının değerlendirilmesi. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 58-60). Ankara: JSGA Basımevi.
22. Çapa, M. (2019). Millî Mücadele günlerinde Ankara’da Subay Eğitimi: Sûnuf-ı muhtelif zabitan namzetleri talimgâhı. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 66-68). Ankara: JSGA Basımevi.
23. Çelikkıçak, B.M. (2018). Benzetim teknikleri (Simülasyon) ile J.Gn.K. lığı insan gücü yapısının modellenmesi. G.Sarı; E.Özgür; M.E.Pala (Ed.), Personel Yönetimi ve Teşkilatlanma Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 40-48). Ankara: JSGA Basımevi.
24. Çermeli, A. (2000). Selanik’ten Ankara’ya Jandarma Subay Okulu (1904-1937). Yedinci Askeri Tarih Semineri Bildirileri I kitabı içinde (ss. 10-16). Ankara: Genelkurmay Basımevi.
25. Çetin, E. (2018). Türkiye’de çoksesli müziğin yaygınlaştırılmasında bilinmeyen bir mihenk taşı: Jandarma bandosu. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 126-128). Ankara: JSGA Basımevi.
26. Çetinkaya, M. (2019). Millî Mücadele’de Kastamonu Jandarması. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 72-74). Ankara: JSGA Basımevi.
27. Çevik, Z.; Güven, C.; Uçar, F. ve Aydoğmuş, E. (2019). Görüşme ve tartışmalar: Birinci mecliste Jandarma (1920-1923). Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 116-118). Ankara: JSGA Basımevi.
28. Çiçek, R. (2018). Millî Mücadelede Kastamonu ve havalisinde asayiş ve sahil güvenliğinin sağlanmasında Jandarmanın rolü. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 42-44). Ankara: JSGA Basımevi.
29. Daban, M. (2018). Yeni belgelere göre Selanik Jandarma Zabit Mektebi (1904-1910). Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 142-144). Ankara: JSGA Basımevi.
30. Demir, K. ve Kurum, M. (2018). Osmanlı İmparatorluğu gayri nizami harp tecrübeleri ve Jandarma. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 50-54). Ankara: JSGA Basımevi.
31. Demircioğlu, İ.H.; Demircioğlu, E. ve Genç, İ. (2018). Jandarma Alay Mektepleri öğretim programı. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 138-140). Ankara: JSGA Basımevi.
32. Demirel, F. (2018). Osmanlı Devleti’nde Jandarma eğitimi: Selanik Vilayeti Jandarma mektepleri. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 144-146). Ankara: JSGA Basımevi.
33. Dinç, G. (2019). I. Dünya Savaşı’nda Jandarma debboy teşkilatı. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 40-42). Ankara: JSGA Basımevi.
34. Dinçol, Ş. (2003). Jandarmanın çevre görevini yürütürken karşılaştığı sorunlar, teşkilatlanma, personel ve hukuki konularda yetersizlikleri ve çözüm önerileri. Jandarma Genel Komutanlığı 1’nci Çevre Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 35-43). Ankara: J.Gn.K.lığı.
35. Doğan, H. (2018). Avrupa Birliği Kolluk Eğitim Ajansı (CEPOL) destek imkanları. E.Avcı; M.Koçanlı; H.Küpeli (Ed.), Jandarma Kariyer Yönetimi ve Bilimsel Araştırmalar Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 236-246). Ankara: JSGA Basımevi.
36. Dönmezer, S. (2002). Kolluğun kuvvet kullanma yetkisi ve insan hakları. Jandarma Genel Komutanlığı İnsan Hakları Semineri bildiriler kitabı içinde (ss. 14-16). Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.

37. Efe, A. (2019). I. Dünya Savaşı yıllarında Adana Vilayetinde eşkıyalık ile mücadele ve Jandarma. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 16-18). Ankara: JSGA Basımevi.
38. Efe, İ. (2019). Kasım 1918'den Şubat 1921'e Jandarma'yı teşkilat, tensikat ve kadro yönünden yeniden yapılandırma çabaları. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 50-52). Ankara: JSGA Basımevi.
39. Efe, İ. (2018). 1909-1914 yılları arasında Jandarma'nın ıslahı ve müfettişlik teşkilatının kuruluşu. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 4-6). Ankara: JSGA Basımevi.
40. Efe, S. (2019). Jandarma Genel Komutanlığı yurt içi mesleki gelişim planı. E.Avcı; A.Bilgiç (Ed.), Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi - Uzaktan Eğitim Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 153-157). Ankara: JSGA Basımevi.
41. Emgili, F. (2019). Millî Mücadelede Adana'nın işgali ve asayiş sorunu. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 38-40). Ankara: JSGA Basımevi.
42. Engelhart, M. (2016). Kolluk hukuku ve ceza hukuku arasında önleyici düzenlemeler ile adli düzenlemeler arasındaki sınırların birbirine karışması. A.Nuhoğlu; U.Sieber; S.Tellenbach (Ed.), Alman ve Türk Ceza Hukukunun Güncel Sorunları Kolokiyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 53-64). Ankara: Türkiye Adalet Akademisi Yayınları.
43. Erciyes, E. (2018). Jandarma mesleki gelişim eğitim sistemini etkileyen bireysel ve kurumsal faktörler ile personel kazanım hedefleri. E.Avcı; M.Koçanlı; H.Küpelı (Ed.), Jandarma Kariyer Yönetimi ve Bilimsel Araştırmalar Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 41-47). Ankara: JSGA Basımevi.
44. Erciyes, E. (2018). Jandarma mesleki gelişim eğitim sistemi taslak yapılandırması. E.Avcı; M.Koçanlı; H.Küpelı (Ed.), Jandarma Kariyer Yönetimi ve Bilimsel Araştırmalar Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 129-142). Ankara: JSGA Basımevi.
45. Erciyes, E. (2018). Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personel kanunu üzerine genel bir değerlendirme II. G.Sarı; E.Özgür; M.E.Pala (Ed.), Personel Yönetimi ve Teşkilatlanma Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 36-39). Ankara: JSGA Basımevi.
46. Erciyes, E. (2019). Problem odaklı güvenlik anlayışı ve Jandarma Genel Komutanlığı. G.Sarı; C.K.Demir; E.Özgür; İ.Fidan (Ed.), Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Uluslararası Güvenlik Kongresi bildiriler kitabı içinde (ss. 232-234). Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.
47. Erciyes, E. (2020). Kurumsal gelişim ve Jandarma Genel Komutanlığı. 2. Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Sempozyumu, Asos Yayınevi, bildiriler kitabı içinde (ss. 218-229). Elâzığ: Asos Yayınevi.
48. Ercoşkun, T. (2019). Jandarma Sadâsı Mecmuası (1920). Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 106-108). Ankara: JSGA Basımevi.
49. Erdil, M. (2018). Yeni nesil Jandarma yönetici eğitim sistemine ilişkin bir model önerisi: Jandarma ve Sahil Güvenlik Enstitüsü. E.Avcı; M.Koçanlı; H.Küpelı (Ed.), Jandarma Kariyer Yönetimi ve Bilimsel Araştırmalar Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 142-152). Ankara: JSGA Basımevi.
50. Erdil, M. (2019). Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi uzaktan eğitim faaliyetleri. E.Avcı; A.Bilgiç (Ed.), Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi - Uzaktan Eğitim Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 131-138). Ankara: JSGA Basımevi.
51. Ergür, D. (2018). Jandarmada yabancı dil eğitim sisteminin analizi. E.Avcı; M.Koçanlı; H.Küpelı (Ed.), Jandarma Kariyer Yönetimi ve Bilimsel Araştırmalar Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 186-194). Ankara: JSGA Basımevi.
52. Eryılmaz, M. (2019). Şanlıurfa'nın Millî Mücadele kahramanlarından Jandarma Yüzbaşı Ali Saip Bey (Ursavaş) (1885-26 Eylül 1939). Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 70-72). Ankara: JSGA Basımevi.
53. Eryılmaz, M. (2018). Fransa'nın Osmanlı Jandarma teşkilatının kuruluş ve gelişimindeki etkisi. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 46-48). Ankara: JSGA Basımevi.
54. Fındıklı, R. (1997). Kamu yönetiminin kolluk gücü olarak polis ve polis yönetiminde çağdaş gelişmeler. 21. Yüzyılda Nasıl Bir Kamu Yönetimi Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 83-93).
55. Fidan, G. (2018). Jandarma Personel Kanunu- Mali hak ve yükümlölükler. G.Sarı; E.Özgür; M.E.Pala (Ed.), Personel Yönetimi ve Teşkilatlanma Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 48-52). Ankara: JSGA Basımevi.

56. Göksu, T. (2014). Toplumsal olaylar yönetimi bağlamında kolluk (Polis) alt kültürü. H.Öksüz (Ed.), Özgürlük-Güvenlik Dengesi Bağlamında Toplumsal Olay Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 42-62). Ankara: T.C. İçişleri Bakanlığı.
57. Göksun, Y. (2018). Mülteci krizi bağlamında Jandarmanın medyadaki temsili. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 122-124). Ankara: JSGA Basımevi.
58. Gül, T. (2019). Aydın Vilayetinde Yunan makamlarının Osmanlı Jandarmasına biçtikleri rol üzerine bazı notlar. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 108-110). Ankara: JSGA Basımevi.
59. Güler, İ. (2019). İç güvenlik teşkilatlarının sosyal medyayı çok yönlü olarak kullanmalarının güvenlik ve kurumsal imaj etkileri: Jandarma Genel Komutanlığı örneği. G.Sarı; C.K.Demir; E.Özgür; İ.Fidan (Ed.), Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Uluslararası Güvenlik Kongresi bildiriler kitabı içinde (ss. 288-290). Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.
60. Gündoğan, K. (2018). Çanakkale Muharebelerinde Türk Jandarmanın rolü. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 6-8). Ankara: JSGA Basımevi.
61. Güneş, A. (2018). Asimetrik vesayet savaşlarında Jandarmanın rolü. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 94-96). Ankara: JSGA Basımevi.
62. Güneş, İ. (1983). 1920'de Seyyar Jandarma Müfrezelerinin kurulması ve bunların iç güvenliğinin sağlanmasındaki rolü ve konunun tartışması. Birinci Askeri Tarih Semineri Bildirileri II bildiriler kitabı içinde (ss. 203-216). Ankara: Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı.
63. Güney, M. (1993). Jandarma müfrezelerinin kurulması ve bunların asayişin sağlanmasındaki payı. Sekizinci Askerî Tarih Semineri bildiriler kitabı içinde (ss. 20-32). Ankara: Genelkurmay Başkanlığı.
64. Güven, O. (2019). Zorunlu göç döneminde Ermeni çeteleri ile Jandarma efradı arasında yaşanan bazı hadiseler. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 82-84). Ankara: JSGA Basımevi.
65. Hamaloğlu, İ. (2019). Avustralya basınına göre Türk Jandarması (1914-1922). Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 46-48). Ankara: JSGA Basımevi.
66. Işıldak, E. (2018). Tarihte Jandarma bandosu. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 124-126). Ankara: JSGA Basımevi.
67. Kaplan, M. (2018). Yeni bir örgütsel form olarak Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 96-98). Ankara: JSGA Basımevi.
68. Kaplan, M. (2019). Jandarma personelinin değişen 1 nolu harici kıyafete yönelik algısı. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 60-62). Ankara: JSGA Basımevi.
69. Kaplan, M. (2019). Jandarma Genel Komutanlığındaki üniforma değişiminin kurumsal imaj açısından değerlendirilmesi. S.Yıldırım (Ed.), 4. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi bildiriler kitabı içinde (ss. 173-187). Ankara: Doğan Yayınları.
70. Kaplan, M. (2019). Terörle ve suçla mücadele kolluğun sosyal medya kullanımının değerlendirilmesi. G.Sarı; C.K.Demir; E.Özgür; İ.Fidan (Ed.), Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Uluslararası Güvenlik Kongresi bildiriler kitabı içinde (ss. 295-297). Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.
71. Kaplan, M. ve Eren, H. (2019). "Jandarma" kavramına ilişkin Jandarma Subay adaylarının metaforik algıları. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 62-64). Ankara: JSGA Basımevi.
72. Kara, S. (2018). Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Personel Kanunu üzerine genel bir değerlendirme. I. G.Sarı; E.Özgür; M.E.Pala (Ed.), Personel Yönetimi ve Teşkilatlanma Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 28-35). Ankara: JSGA Basımevi.
73. Karataş, M. (2018). Çanakkale Savaşları'nda Gelibolu Jandarma Taburunun Kireçtepe'deki rolü (6-17 Ağustos 1915). Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 8-10). Ankara: JSGA Basımevi.
74. Karcı, E. (2018). Üsküp Jandarma Karakol Kumandanları Mektebi. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 146-148). Ankara: JSGA Basımevi.

75. Karcı, E. (2019). I. Dünya Savaşı Yıllarında Jandarma teşkilatına yönelik yasal düzenlemeler. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 36-38). Ankara: JSGA Basımevi.
76. Kaya, Ö. (2015). Önleyici kolluk hizmetlerinin hukuki boyutu. Modern Kolluk Yaklaşımlarında Önleyici Kolluk Hizmetleri Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 31-47). Ankara: Jandarma Okullar Komutanlığı.
77. Kekevi, S. ve Eraslan, F. (2018). Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde düzenlenen meskûn mahal operasyonlarının Jandarma Özel Harekât personelinin deneyimleri çerçevesinde değerlendirilmesi. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 56-58). Ankara: JSGA Basımevi.
78. Kılınç, F. (2015). Önleyici kolluk hizmetlerinde klasik ve modern yaklaşımlar. Modern Kolluk Yaklaşımlarında Önleyici Kolluk Hizmetleri Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 21-30). Ankara: Jandarma Okullar Komutanlığı.
79. Kışlak Tutarel, Ş. (2012). Şiddet mağdurlarına kolluğun yaklaşımı, davranış ve diyalog yöntemleri. Kadına Karşı Şiddetle Mücadelede Kolluğun Rolü ve Önemi bildiriler kitabı içinde (ss. 51-62). Ankara: Jandarma Okullar Komutanlığı.
80. Koçanlı, M. (2018). Kolluk yönetici eğitimine ilişkin mukayeseli bir analiz: Fransa, İtalya, Şili ve Kanada'da Uygulanan Kanada eğitim sistemleri. E.Avcı; M.Koçanlı; H.Küpelî (Ed.), Jandarma Kariyer Yönetimi ve Bilimsel Araştırmalar Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 95-112). Ankara: JSGA Basımevi.
81. Kolay, A. (2019). Binbaşı Ömer Fevzi tarafından 1921'de yayımlanan "Jandarma Vezâif-i Ameliyesi" adlı kitabın çevirisi ve değerlendirilmesi. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 14-16). Ankara: JSGA Basımevi.
82. Korkmaz, E. (2018). Jandarma Karakol Dergisi ışığında Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da çetecilik faaliyetleri ve Jandarma. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 58-60). Ankara: JSGA Basımevi.
83. Korkmaz, Ş. (2018). Vilayat-i Selâse'de Jandarma teşkilatının yeniden düzenlenmesine dair Robilant Paşa'nın raporu. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 84-86). Ankara: JSGA Basımevi.
84. Köse, M. (2019). İstiklal Harbinde Kuvayı Milliye safına katılan Jandarma ve Mülki görevlilere İstanbul Hükümetinin yaptırımları. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 68-70). Ankara: JSGA Basımevi.
85. Köylü, M. (2018). Mondros Mütarekesi sonrası ve Millî Mücadele Döneminde Jandarma teşkilatı. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 38-40). Ankara: JSGA Basımevi.
86. Küçükbaşol, Y. (2018). Türkiye'nin göç yönetimi ve Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarının rolleri. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 108-110). Ankara: JSGA Basımevi.
87. Küpelî, H. (2018). Jandarma mesleki gelişim eğitim sistemi müfredatına ilişkin model önerisi. E.Avcı; M.Koçanlı; H.Küpelî (Ed.), Jandarma Kariyer Yönetimi ve Bilimsel Araştırmalar Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 152-172). Ankara: JSGA Basımevi.
88. Küsmez, A.C. (2019). Millî Mücadele sonrası Jandarmanın görev, yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi maksadıyla hazırlanan bir rapor. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 02-04). Ankara: JSGA Basımevi.
89. Madenüs, M. (2018). 19. Yüzyıl Osmanlı modernleşmesinde Jandarmanın işlevi. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 100-102). Ankara: JSGA Basımevi.
90. Midilli, S. (2018). Geçmişten günümüze Türk sinemasında Jandarma temsili. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 120-122). Ankara: JSGA Basımevi.
91. Mustafa, S. (2018). Osmanlı Polisinin kurumsal medyasında Polis-Jandarma ilişkisi ve temsili. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 118-120). Ankara: JSGA Basımevi.

92. Mustafa, S.N. (2019). Osmanlı Jandarmasının çift yönlü polislik hizmetleri ve yerel basında yansımaları. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 94-96). Ankara: JSGA Basımevi.
93. Mutlu, A. (2002). İnsan hakları açısından kolluk etiği. Jandarma Genel Komutanlığı İnsan Hakları Semineri bildiriler kitabı içinde (ss. 8-10). Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.
94. Narlı, M. (2018). Türkülerin Jandarması. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 10-12). Ankara: JSGA Basımevi.
95. Narlı, M. ve Örgen, E. ve Aycı, M. (2019). Jandarmanın temsili/edebiyatta Jandarma. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 118-120). Ankara: JSGA Basımevi.
96. Nuhuğlu, A. (2012). Kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilişkin mevzuatımızda kolluğun görevleri. Kadına Karşı Şiddetle Mücadelede Kolluğun Rolü ve Önemi bildiriler kitabı içinde (ss. 25-30). Ankara: Jandarma Okullar Komutanlığı.
97. Oğuzöncül, A.F., Deveci, S.E. ve Açık, Y. (2004). Bir Jandarma Komutanlığı'nda görevli askerlerin aile planlaması ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda bilgi, tutum ve uygulamaları. IX. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi'nde bildiriler kitabı içinde (ss.10-12).
98. Örgen, E. (2018). Modern Türk şiirinde Jandarma imajı. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 12-14). Ankara: JSGA Basımevi.
99. Övet, T. (2015). Önleyici kolluk hizmetleri ve önleyici kollukta önemli kavramlar. Modern Kolluk Yaklaşımlarında Önleyici Kolluk Hizmetleri Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 48-84). Ankara: Jandarma Okullar Komutanlığı.
100. Övet, T. (2018). Modern ülkelerde kolluk eğitimi ile Türk kolluk eğitimini kıyaslayarak bir çözüm önerisi ve bir model oluşturulması. G.Sarı; E.Özgür; M.E.Pala (Ed.), Personel Yönetimi ve Teşkilatlanma Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 53-55). Ankara: JSGA Basımevi.
101. Özbek, D. (2019). Denizde kolluk yetkisi amaçlı kuvvet kullanımının uluslararası hukuktaki ölçütleri. G.Sarı; C.K.Demir; E.Özgür; İ.Fidan (Ed.), Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Uluslararası Güvenlik Kongresi bildiriler kitabı içinde (ss. 223-226). Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.
102. Özbudak, C. (2002). Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmaları çerçevesinde Jandarma Genel Komutanlığının faaliyetleri. Ü.Kaya (Ed.), Avrupa Birliği Müktesebatına Türk Bakanlıklarının Uyum Çalışmaları Çerçevesinde Jandarma Genel Komutanlığı'nın Müktesebat Uyum Çalışmaları Paneli bildiriler kitabı içinde (ss. 36-38). Ankara: Ankara Üniversitesi ATAUM, Avrupa Topluluğu Araştırma ve Uygulama Merkezi.
103. Özcan, A. (2016). Eski harfli Jandarma Dergileri üzerine bir değerlendirme. Türk Basın Tarihi Uluslararası Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 16-18). Elâzığ: Fırat Üniversitesi.
104. Özcan, A. (2019). Savaş ve Jandarma: Millî Mücadele'de Jandarma. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 6-8). Ankara: JSGA Basımevi.
105. Özçelik, A. (2019). Jandarma Yüzbaşılığından Milis Kumandanlığına: Sarı Efe Edip'in Millî Mücadele yıllarındaki askeri faaliyetleri. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 8-10). Ankara: JSGA Basımevi.
106. Özçelik, İ. (2018). Jandarma görevlilerinin Urfa'daki Millî Mücadeleye katkıları. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 40-42). Ankara: JSGA Basımevi.
107. Özçelik, İ. (2019). Urfa savunmasında Mustafa Kemal Paşa'nın Jandarmaya gönderdiği gerilla harbi talimatının önemi. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 52-54). Ankara: JSGA Basımevi.
108. Özdemir, E. (2019). Afganistan'da güvenlik sektörü reformu ve kolluk istikrar harekâtı: Suriye için alınan dersler. G.Sarı; C.K.Demir; E.Özgür; İ.Fidan (Ed.), Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Uluslararası Güvenlik Kongresi bildiriler kitabı içinde (ss. 136-138). Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.
109. Özgün, C. (2018). Son Dönem Osmanlı Dünyasında Jandarma kuvvetlerinin eşkiya ve çeteleri takip etme yöntemleri. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 48-50). Ankara: JSGA Basımevi.

110. Özgün, C. (2019). 1919 yılı resmi rapor ve Jandarma tutanaklarında İzmir'in işgali üzerine bir değerlendirme. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 26-28). Ankara: JSGA Basımevi.
111. Özgür, E. (2018). Jandarma Genel Komutanlığı kariyer yönetim sistemine yönelik model önerisi. E.Avcı; M.Koçanlı; H.Küpeli (Ed.), Jandarma Kariyer Yönetimi ve Bilimsel Araştırmalar Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 47-64). Ankara: JSGA Basımevi.
112. Özgür, E. (2018). JSGA Kanun Taslağı genel çerçevesi bağlamında hukuki bağlılığının analizi. G.Sarı; E.Özgür; M.E.Pala (Ed.), Personel Yönetimi ve Teşkilatlanma Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 55-58). Ankara: JSGA Basımevi
113. Özgür, E. (2019). Jandarma Genel Komutanlığında kolluk yönetimine tarihsel bir bakış. G.Sarı; C.K.Demir; E.Özgür; İ.Fidan (Ed.), Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Uluslararası Güvenlik Kongresi bildiriler kitabı içinde (ss. 230-232). Ankara: Jandarma Basımevi Müdürlüğü.
114. Öztürk, S. ve Hamzaçebi, G. (2019). Türklerde Jandarma olgusu. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 92-94). Ankara: JSGA Basımevi.
115. Özyürek, M. (2018). Ankara Jandarma Umum Kumandanlığı 'nın kurulması ve Millî Mücadele Dönemi'ndeki faaliyetleri. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 44-46). Ankara: JSGA Basımevi.
116. Özyürek, M. (2019). I. Dünya Savaşı yıllarında Doğu Anadolu'daki Ermeni faaliyetleri karşısında Türk Jandarması. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 74-76). Ankara: JSGA Basımevi.
117. Pala, M.E. (2018). Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinin sahip olması gereken imkân ve kabiliyetlerinin değerlendirilmesi. G.Sarı; E.Özgür; M.E.Pala (Ed.), Personel Yönetimi ve Teşkilatlanma Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 91-96). Ankara: JSGA Basımevi.
118. Pekdoğan, H. (2018). Teröre karşı algı yönetimi kaynakları: Jandarma ve Sahil Güvenliğin rolü üzerine uluslararası bakış. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 98-100). Ankara: JSGA Basımevi.
119. Pekdoğan, H. ve Basaranel, B.U. (2019). Millî Mücadeleden günümüze kuşak farklılıklarına göre Jandarma algısı: Jandarma Personeli Üzerine Bir Uygulama. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 44-46). Ankara: JSGA Basımevi.
120. Pekdoğan, H. ve Turna, A. (2019). Jandarma hizmetlerinde etkinlik ile ekipman ilişkisinin Millî Mücadele Dönemi ve günümüz ile kıyaslanması. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 42-44). Ankara: JSGA Basımevi.
121. Pullukçuoğlu Y.O. (2019). Aydın Vilayetinde Jandarma olmak: İşgal, öncesi ve ötesi. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 80-82). Ankara: JSGA Basımevi.
122. Sarıkoyuncu, A. ve Değerli, E. (2019). Müftü Ahmet Hulisi Efendi'nin Millî Mücadele'deki hizmetlerini engelleme girişimi: Jandarma Umum Komutanı Kemal Paşa'nın Denizli'ye gelişi. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 10-12). Ankara: JSGA Basımevi.
123. Selçuk, S. (2018). JSGA bünyesinde yürütülebilecek bilimsel araştırmalar ve projeler. E.Avcı; M.Koçanlı; H.Küpeli (Ed.), Jandarma Kariyer Yönetimi ve Bilimsel Araştırmalar Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 301-306). Ankara: JSGA Basımevi.
124. Sert, S. (2018). Osmanlı Jandarması nasıl olmalı: Kırçovalı Abdullah Sıtkı'ya göre bir Jandarma'da aranacak özellikler. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarma ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 92-94). Ankara: JSGA Basımevi.
125. Sönmez, C. ve Türkseven, H. (2019). Alaşehir Jandarma Kâtibi Necmi Efendi'nin Yunanistan Larissa kampındaki esirlik günlerine dair raporu. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 24-26). Ankara: JSGA Basımevi.
126. Sönmez, A. (2012). Osmanlı Devleti'nde iç güvenliğin dönüşümü: Zaptiye Teşkilatı'ndan Jandarma'ya. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi bildiriler kitabı içinde (ss. 2855-2864). Ankara: 38. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi.
127. Sönmez, A. (2019). Binbaşı Mehmed Kemal'in Eserine Göre Mahkeme-i Adalete Duhûl edilen ilk kapı: Jandarma karakolları. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarma Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 12-14). Ankara: JSGA Basımevi.

128. Sönmez, S. (2015). Önleyici kolluk hizmetlerinde analiz metotları. Modern Kolluk Yaklaşımlarında Önleyici Kolluk Hizmetleri Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 85-103). Ankara: Jandarman Okullar Komutanlığı.
129. Türkmen, İ. ve Kaya, K. (2019). 1921'de Seyyar Jandarman Müfrezelerinin ilgası meselesi. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarman Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 54-56). Ankara: JSGA Basımevi.
130. Türkmen, İ. ve Özdemir, M.E. (2018). Doğu Vilayetlerinde Jandarmanın asayiş sağlama uygulamaları (1934-1938). Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarman ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 76-78). Ankara: JSGA Basımevi.
131. Türkmen, Z. (2004). XX. Yüzyıl başlarında Batı Anadolu'da eşkıya ile mücadelede Osmanlı kolluk kuvvetlerinin faaliyetleri: Çakırcalı eşkıyasını takip harekâtı. XIV. Türk Tarih Kongresi Bildirileri bildiriler kitabı içinde (ss. 30-32). Ankara.
132. Yağmurkaya, Ü. (2018). JSGA Proje yönetimi sertifika programı taslağı. E.Avcı; M.Koçanlı; H.Küpeli (Ed.), Jandarman Kariyer Yönetimi ve Bilimsel Araştırmalar Çalıştayı bildiriler kitabı içinde (ss. 263-278). Ankara: JSGA Basımevi.
133. Yakut, S. (2012). Kadına yönelik şiddetle mücadele uygulamalarında jandarman. Kadına Karşı Şiddetle Mücadelede Kolluğun Rolü ve Önemi bildiriler kitabı içinde (ss. 33-49). Ankara: Jandarman Okullar Komutanlığı.
134. Yarcı, G. (2018). II. Abdülhamid'in Rumeli Islahatından bir kesit: General De Giorgis'in Vilâyât-ı Selâse Jandarman Kumandanlığı. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarman ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 132-136). Ankara: JSGA Basımevi.
135. Yenisey, F. (2002). İnsan hakları bağlamında kolluk yetkilerinin kullanılması. Jandarman Genel Komutanlığı İnsan Hakları Semineri bildiriler kitabı içinde (ss. 10-12). Ankara: Jandarman Basımevi Müdürlüğü.
136. Yıldız, A. (2006). Adli aramalarla ilgili getirilen yenilikler, Hâkim-Savcı-Kolluk ilişkisi. Emniyet Genel Müdürlüğü, Türk Ceza Kanunu-Ceza Muhakemesi Kanunu-Kabahatler Kanunu ve ilgili Yönetmeliklerin Uygulamalarının Değerlendirilmesi Semineri bildiriler kitabı içinde (ss. 26-28). Ankara.
137. Yıldız, S. (2018). 1903 yılına ait Jandarman nizamnamesi layihası ve değerlendirmesi. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarman ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 86-88). Ankara: JSGA Basımevi.
138. Yılmaz, D. (2019). Millî Mücadele Dönemine dair Türkçe yazılmış hatıralarda Jandarman. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarman Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 30-32). Ankara: JSGA Basımevi.
139. Yiğit, Y. (2019). İki rapor bir kent: Bir Jandarmanın ve Polisin gözünden İzmir'in işgali. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarman Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 114-116). Ankara: JSGA Basımevi.
140. Yiğit, Y. (2018). Muhalif bir Kumandan: Son Jandarman Umum Kumandanı Ali Kemal Paşanın İttihatçılarla olan ilişkisinin doğası. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarman ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 130-132). Ankara: JSGA Basımevi.
141. Yumak, S. (2019). II. Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Jandarman kıyafetleri. Asayişten Cepheye: Millî Mücadelede Jandarman Uluslararası Sempozyum bildiriler kitabı içinde (ss. 88-90). Ankara: JSGA Basımevi.
142. Yumak, S. ve Güvenbaş, M. (2018). Birinci Dünya Harbinde Medine Jandarması. Uluslararası Dünden Bugüne Türkiye'de Jandarman ve Sahil Güvenlik Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 36-38). Ankara: JSGA Basımevi.

BİLDİRİ KÜNYELERİ/ YAZARLAR FİHRİSTİ

- A.Bilgiç, 150, 152
A.Nuhoğlu, 152
Açık, Y., 155
Adak, U., 150
Akandere, O, 150
Akbayır, G., 150
Akdemir, N., 150
Akgül, S, 150
Alataş, K., 150
Alpar, G., 150
Altuntepe, N., 150
Aslan, B., 150
Atabay, M., 150
Avcı, E., 150
Aycı, M., 155
Aydın, A., 150
Aydoğan, E., 150
Aydoğmuş, E., 151
Basaranel, B.U., 156
Başaran, M., 150
Başaranel, B., 150
Berber, E, 150
Bilgiç, A, 150
C.K.Demir, 150, 152, 153, 155, 156
Cihan, M., 151
Çakır, Y.E, 151
Çakmak, B, 151
Çanlı, M., 151
Çapa, M., 151
Çelikbıçak, B.M., 151
Çermeli, A., 151
Çetin, E., 151
Çetinkaya, M., 151
Çevik, Z, 151
Çiçek, R., 151
Daban, M., 151
Değerli, E., 156
Demir, K., 151
Demircioğlu, E., 151
Demircioğlu, İ.H, 151
Demirel, F, 151
Deveci, S.E, 155
Dinç, G., 151
Dinçol, Ş, 151
Doğan, H., 151
Dönmezer, S., 151
E.Avcı, 150, 151, 152, 154, 156, 157
E.Özgür, 150, 152, 153, 155, 156
Efe, A., 152
Efe, İ., 152
Efe, S., 152
Emgili, F., 152
Engelhart, M, 152
Eraslan, F., 154
Erciyes, E, 152
Ercoskun, T, 152
Erdil, M., 152
Eren, H., 153
Ergür, D., 152
Eryılmaz, M., 152
Fındıklı, R., 152
Fidan, G., 152
G.Sarı, 150, 151, 152, 153, 155, 156
Genç, İ, 151
Gökgöz, M., 150
Göksu, T., 153
Göksun, Y., 153
Gül, T., 153
Güleryüz, İ., 153
Gündoğan, K., 153
Güneş, A., 153
Güneş, İ., 153
Güney, M., 153
Güven, C, 151
Güven, O., 153
Güvenbaş, M., 157
H.Küpelı, 151, 152, 154, 156, 157
H.Öksüz, 153
Hamaloğlu, İ., 153
Hamzaçebi, G, 156
Işıldak, E., 153
İ.Fidan, 150, 152, 153, 155, 156
Kaplan, M., 153
Kara, S., 153
Karataş, M, 153
Karcı, E, 153, 154
Kaya, K., 157
Kaya, Ö, 154
Kekevi, S, 154
Kılınç, F., 154
Kışlak Tutarel, Ş., 154
Koçanlı, M., 154
Kolay, A., 154
Korkmaz, E., 154
Korkmaz, Ş., 154
Köse, M., 154
Köylü, M., 154
Kurum, M, 150, 151
Küçükbaşol, Y., 154
Küsmez, A.C., 154
M.E.Pala, 151, 152, 153, 155, 156
M.Koçanlı, 151, 152, 154, 156, 157
Madenüs, M., 154
Midilli, S., 154
Mustafa, S., 154
Mustafa, S.N., 155
Mutlu, A., 155
Narlı, M., 155
Nuhoğlu, A, 155
Oğuzöncül, A.F, 155
Örgen, E., 155
Övet, T., 155
Özbek, D, 155
Özbudak, C., 155
Özcan, A, 155
Özçelik, A., 155
Özçelik, İ., 155
Özdemir, E., 155
Özdemir, M.E., 157
Özgün, C., 155, 156
Özgür, E., 156
Öztürk, S., 156
Özyürek, M., 156
Pala, M.E., 156
Pekdoğan, H., 156
Pullukçuoğlu Y.O., 156
S.Tellenbach, 152
S.Yıldırımaltı, 153
Sarıkoyuncu, A., 156
Selçuk, S., 156
Sert, S, 156
Sönmez, A., 156
Sönmez, C., 156
Sönmez, S., 157
Sungur, B, 150
Türkmen, İ., 157
Türkmen, Z., 157
Türkseven, H., 156
U.Sieber, 152
Uçar, F, 151
Ü.Kaya, 155

Yağmurkaya, Ü., 157
Yakut, S, 157
Yarcı, G., 157

Yenisey, F., 157
Yıldız, A., 157
Yıldız, S., 157

Yılmaz, D., 157
Yiğit, Y., 157
Yumak, S, 157



EK-4 DOKTORA TEZ KÜNYELERİ

1. Akman, N. (1988). Yönetim sistemlerinde iç güvenlik hizmetleri ve jandarma 'diğer ülkelerde iç güvenlik kuruluşları ile Türk ve Fransız idari sistemlerinde jandarmanın mukayeseli incelemesi'. Gazi Üniversitesi, Ankara.
2. Aswad, A.R. (2018). Türkiye ve Irak'ta terörle mücadele çerçevesinde idari kolluk hizmetleri. Selçuk Üniversitesi, Konya.
3. Bilgiç, A. (2019). Çoklu kolluk sisteminin yönetimi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
4. Bucaktepe, A. (2008). Genel idari kolluk ve kolluk işlemleri. Gazi Üniversitesi, Ankara.
5. Çam, A.R. (2015). Savcılık ile kolluk arasındaki adli işlemlerde bilişim teknolojilerinin kullanımının ceza soruşturma sürecine etkisinin mukayeseli incelenmesi. Polis Akademisi Başkanlığı, Ankara.
6. Çınar, M. (2011). İyi niyet geliştirme aracı olarak sosyal sorumluluk: Jandarma Genel Komutanlığı toplumsal gelişime destek faaliyetleri örneği. Selçuk Üniversitesi, Konya.
7. Çiçek, İ. (2016). Jandarma Genel Komutanlığı için personel atama süreci ve karar destek sistemi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
8. Gani, V. (1988). Genel kolluğun (zabıta) eğitim yönetim etkinliği. Gazi Üniversitesi, Ankara.
9. Güney, E. (1990). Jandarmanın önleyici kolluk gücü olarak kolluk içerisindeki yeri. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
10. Güney, F. (2019). Stratejik insan kaynakları yönetimi ve değişim yönetimi kapsamında jandarma teşkilatının reorganizasyon ihtiyacına yönelik bir araştırma. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
11. Güngör, M. (2020). Kolluk şikâyet ve gözetim sistemi ve Türkiye için kolluk gözetim kurumu (Kolluk ombudsmanlığı) önerisi. İnönü Üniversitesi, Malatya.
12. Kağıtçıoğlu, M. (2015). Para piyasası kurumlarına yönelik ekonomik kolluk faaliyeti. Galatasaray Üniversitesi, İstanbul.
13. Kazankaya, C. (2016). Kolluk kuvvetlerinin insan hakları eğitiminde alternatif bir yaklaşım: Bütüncül perspektif. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
14. Mühürçüoğlu, E. (2017). İşe ve kuruma yabancılaşma: istifa eden Jandarma Subayları örneği. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
15. Nalbantoğlu, S. (1993). Jandarmanın adli görevi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
16. Ögütçü, M. (2000). Çevre kolluk işlemleri. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
17. Özgür, E. (2019). Devlet, güvenlik ve kolluk ilişkisi bağlamında jandarma personel yönetimi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
18. Solak, E. (2010). Jandarma Okullar Komutanlığında açılan ileri seviye İngilizce kursu için NATO dil standartları 6001 seviye 3 çerçevesinde önerilen müfredat programı. Gazi Üniversitesi, Ankara.
19. Şahin, C. (1993). Hazırlık soruşturmasında sanığın kolluk tarafından sorgulanması. Selçuk Üniversitesi, Konya.

EK-5 YÜKSEK LİSANS TEZ KÜNYELERİ

1. Acara, S. (2000). İç güvenlik örgütlerinden jandarma. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
2. Akbaş, Y. (2014). Halkla ilişkiler kapsamında jandarmanın güvenlik hizmetinin toplum üzerindeki etkisi. Aydın Üniversitesi, İstanbul.
3. Akçe, E. (2006). Türk Hukukunda idari kolluk teşkilatı olarak jandarma. Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
4. Akgün, F. (2017). Kolluk kuvvetlerinden polisin zor kullanma silah kullanma ve orantılı güç yetkisi. Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
5. Akkaya, F.N. (2015). Kent estetiğini koruma amaçlı idari kolluk yetkisi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
6. Akkoyun, N. (2004). Örgütsel stres, A tipi kişilik ve stresle başa çıkma: Jandarma Genel Komutanlığında bir uygulama. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
7. Aksoy, A.N. (2015). Jandarma Astsubay Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin İngilizce öğretimine yönelik algı ve tutumları. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
8. Alabacak, T. (2020). Personel sistemine esas AHP ve TOPSIS tabanlı model önerisi: Jandarma Genel Komutanlığı uygulaması. Milli Savunma Üniversitesi, Ankara.
9. Alkol, N. (2016). Jandarma mesleğine yönelik sıklık sözlüğü. Gazi Üniversitesi, Ankara.
10. Altınok, M. (2005). Jandarmada kurum içi halkla ilişkilerde bir faktör olarak performans yönetimi ve motivasyon iletişimi ampirik bir uygulama. Ankara Üniversitesi, Ankara.
11. Anık, E. (2013). Ağırlıklı doğrusal programlama modeli ile zırhlı araç yedek parçalarının sınıflandırılması: Jandarma Genel Komutanlığında bir uygulama. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
12. Aslan, M. (2001). İstanbul bölgesinde kolluk güçlerine yansıyan cinsel saldırı olgularının değerlendirilmesi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
13. Atak, M. (2016). Türkiye’de iç göç akımları, bu göçlerin emniyet ve asayişe etkileri ve göçlere karşı kolluk kuvvetlerinin alabileceği tedbirler. Avrasya Üniversitesi, Trabzon.
14. Atakan, A. (2007). Jandarma personelinin tükenmişlik ve iş doyum düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
15. Atakan, S. (2004). Jandarma okullar komutanlığında ders denetimi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
16. Atik, G.G. (2019). Müzelerin eğitim amaçlı kullanımı kapsamında aday tarih öğretmenlerinin jandarma müzesi hakkındaki görüşleri. Gazi Üniversitesi, Ankara.
17. Avcı, T. (2009). Kolluk olarak jandarmanın işlevi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
18. Aydınlioğlu, M. (2013). Türkiye’de adli kolluk birimlerinin sorunları ve çözüm önerileri. Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
19. Aygün, B. (2012). Kolluk yetkileri bağlamında 1982 Anayasasında seyahat özgürlüğü. Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
20. Aytekin, M.U. (2010). Türk rekabet otoritesi ile Avrupa Birliği rekabet otoritesinin ekonomik kolluk yetkisi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
21. Bahadır, G. (1985). Büyükşehir düzeyinde kolluk hizmetlerinin örgütlenme ve yürütülmesi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
22. Balıkcı, K. (2004). Atatürk Dönemi Jandarma teşkilatı (1923-1938). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
23. Baran, F. (2005). Tedarik zinciri yönetimi ve Jandarma Genel Komutanlığı’nda uygulanabilirliği. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
24. Barut, R.R. (2003). İstanbul ilindeki jandarma bölgesinde suçtan mağdur olmuş olan çocukların görünümü. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
25. Baştürk, R. (2015). Kolluk kuvvetlerinin istihbarat temininde başvurabileceği İnsansız Hava Araçları (İHA) ve bu açıdan uygun İHA özelliklerinin araştırılması. Harp Akademileri Komutanlığı, Ankara.
26. Baykız, M.S. (2004). Jandarma birlikleri için analitik hiyerarşi prosesi yöntemi ile yeni bir personel değerlendirme sistemi önerisi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
27. Baytar, D. (2005). Jandarmanın önleyici ve adli kolluk görev etkinliğinin bilgisayar ve teknolojik gelişmeler kullanılarak artırılması. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
28. Bilbaşar, A. (1981). Jandarma astsubay okulu öğrencilerinin başarı durumlarına ilişkin araştırma. Gazi Üniversitesi, Ankara.

29. Bilir, S. (2004). Jandarmanın vizyona dayalı ihtisaslaşma ihtiyacı. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
30. Bucak, U. (2020). Jandarma Genel Komutanlığının İçişleri Bakanlığına bağlanmasının genel kolluk hizmetleri açısından değerlendirilmesi. Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
31. Buğdaycı, A.C. (2019). Önleyici kolluk faaliyeti esnasında elde edilen bilgiler ve bunların ceza muhakemesindeki delil değeri. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara.
32. Bülbül, M.F. (2002). Jandarma hizmet binaları maliyetinin fonksiyonel yöntem ile incelenmesi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
33. Cihan, H. (2015). Kuruluşundan Cumhuriyetin ilk yıllarına geçen süreçte Jandarma okulları. Ankara Üniversitesi, Ankara.
34. Cin, E. (2008). Türk Hukukunda kolluk yetkisinin kullanılması ve sınırları. Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
35. Cin, M.O. (1998). Zabitanın zor kullanma yetkisi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
36. Cindemir, H. (2006). Ekonomik kolluk faaliyetleri ve yargısal denetimi. Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
37. Çay, O. (2014). Jandarma Teşkilatında kurumsal iletişimin önemi ve iç güvenlik hizmetleri ile ilişkisi: Ankara İl Jandarma Komutanlığı örneği. Polis Akademisi Başkanlığı, Ankara.
38. Çetin, H. (2004). Jandarma Genel Komutanlığı personelinin karıştığı özel araç kazaları. Gazi Üniversitesi, Ankara.
39. Çetiner, A. (2014). Ölüm farkındalığının kabahatler kanununun uygulanmasında jandarma personelinin belirlediği idari para cezası kararlarına etkisinin dehşet yönetimi kuramı açısından değerlendirilmesi. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
40. Çomoğlu, A.O. (1985). Türk polisinin tarihi gelişimi ve kolluk kuvvetleri. Gazi Üniversitesi, Ankara.
41. Dağdemir, M.G. (2014). Avrupa Birliği sürecinde Türk kolluk mevzuatı ve kadına yönelik aile içi şiddet ile mücadele. Gazi Üniversitesi, Ankara.
42. Dalga, G. (2020). Türk Silahlı Kuvvetleri modernizasyon sürecinin weberyan bürokrasi çerçevesinde analizi: Jandarma Genel Komutanlığı örneği. Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
43. Dalkılıç, Y. (2015). Avrupa Birliği üyeliği sürecinin sivilleşme hareketleri bağlamında Jandarma Genel Komutanlığı'nın Emniyet Genel Müdürlüğü'ne devredilmesi. Şeyh Edebalı Üniversitesi, Bilecik.
44. Darandeli, İ. (1996). Osmanlı'dan günümüze zabıta teşkilatı. İnönü Üniversitesi, Malatya.
45. Darcan, E. (2003). Kolluk hizmetlerinde kurumsal iş birliği ve toplum destekli suç önleme yaklaşımları. Gazi Üniversitesi, Ankara.
46. Darçın, M. (2002). Jandarmanın kendi sorumluluk sahasından trafik kazalarını azaltmak için trafik kontrollerinin nasıl yapılması gerektiğinin analizi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
47. Delen, O. (2003). İstanbul ili 3(üç) jandarma bölgesindeki çocuk suçluluğunun görünümü. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
48. Demir, C.K. (2004). İlçe Jandarma Komutanlıklarında görev yapan adli kolluk memurlarının adli görevlerine yönelik eğitim ihtiyaç analizi (Ankara İli örneği). Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
49. Demir, T. (2019). Emniyet hizmetlerinin sunumunda düalist yapı sorunsalı: Adli ve idari kolluk. Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
50. Dincer, M. (2020). Yıkıcı liderliğin iş stresi ve işten ayrılmaya etkisi: Kurumlarından istifa eden jandarma personeli üzerine bir araştırma. Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
51. Doğan, B. (2005). Jandarma dergileri (1925-2005) inceleme ve bibliyografya. Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
52. Doğan, F. (2010). Polis ve jandarma teşkilatları açısından iç güvenlik yönetimi, sorunları ve değişimi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
53. Doğan, S. (2016). Genel idari kolluk kuvvetlerinin mülki idare amirleri tarafından gözetimi. Aksaray Üniversitesi, Aksaray.
54. Doruk, E. (2012). Türkiye'de sınır kolluk kuvveti biriminin kurulmasında Avrupalılaştırmanın etkileri. İzmir Ekonomi Üniversitesi, İzmir.
55. Dönmez, A.E. (2004). Jandarmanın kurumsal imajının değerlendirilmesine yönelik uygulamalı bir araştırma: Ankara İli- Keçiören ilçesi örneği. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
56. Dönmez, M.F. (2009). Türk Hukukunda mülki idare amiri-idari kolluk ilişkileri. Polis Akademisi Başkanlığı, Ankara.

57. Durmaz, O.A. (2005). İnsan kaynakları yönetimi açısından performans değerlendirme sistemleri ve jandarmaya uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi. Deniz Harp Okulu Komutanlığı, İstanbul.
58. Dündar, S. (2019). Türk jandarması olay yeri inceleme vakalarında kullanılan temel teknikler ve bir öneri olarak 'abduction' (geriçıkırım) örneği. Ankara Üniversitesi, Ankara.
59. Elbirler, M. (1990). Yönetim bilimi açısından kolluk kuvvetleri, tarihi gelişimi ve etkinlikleri. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
60. Elgin, T. (2006). Meslek etiği ve etik kodu: Jandarma teşkilatı için etik kodu önerisi. Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
61. Emirze, İ. (2005). İç güvenlik birliklerinde görev yapan jandarma personelinin mesleki motivasyon düzeylerinin incelenmesi (Ankara ili örneği). Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
62. Engin, T. (2008). Mülki idare amirlerinin kolluk birimleri ile olan ilişkileri. Polis Akademisi Başkanlığı, Ankara.
63. Er, M. (2012). Türkiye'de kara para aklamayı önlemede jandarmanın etkisinin tespitine ilişkin bir araştırma. Niğde Üniversitesi, Niğde.
64. Erarslan, F. (2019). Askeri kolluktan sivil kolluğa uzanan süreçte Jandarma Genel Komutanlığının yönetsel değişimi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
65. Erbay, Y. (2020). Genel kolluk kuvveti olarak Türk jandarmasının sahip olduğu değerler üzerine bir araştırma: Aydın İl Jandarma Komutanlığı örneği. Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
66. Erciyes, E. (2004). İl Jandarma Komutanlıklarında astsubayların atanması için karar destek sistemi. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
67. Erdemoğlu, Ö. (2007). Jandarmanın halkla ilişkileri ve etkileşimli bir uygulama. Ankara Üniversitesi, Ankara.
68. Erdoğan, V. (2018). Kolluk görevlileri ve mahalle sakinlerine göre kadına yönelik şiddet. Ankara Üniversitesi, Ankara.
69. Erdoğan, T. (2004). Onarım ve bakım tesisleri yerinin modellenmesi: Jandarma Muhabere sınıfında bir uygulama. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
70. Ergüven, G. (2003). Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı Balistik Laboratuvarı'nın simülasyonu. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
71. Ermaşiş, N. (2018). Osmanlı İmparatorluğu'nda bir kolluk kuvvet: Kır Serdarlığı. Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
72. Erol, S.S. (2004). Avrupa Birliği giriş sürecinin Türk kolluk sistemi üzerindeki etkileri. İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ankara.
73. Eryılmaz, M. (2019). Türkiye'de jandarmanın yeniden yapılandırılması: Avrupa jandarma kuvveti üyesi ülkeler ile karşılaştırmalı bir inceleme. Giresun Üniversitesi, Giresun.
74. Esen, S.S. (2019). Toplumsal olaylar ve kolluk kuvvetlerinin yetkileri. Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
75. Esendemir, F.D. (2018). 682 sayılı genel kolluk disiplin hükümleri hakkında kanun hükmünde kararname çerçevesinde meslekten çıkarma disiplin cezası. Çağ Üniversitesi, Mersin.
76. Eyüpoğlu, A. (2004). İstanbul İli Pendik İlçe Jandarma Komutanlığı'na herhangi bir suç isnadıyla gelen/getirilen çocukların risk alma davranışı bakımından incelenmeleri. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
77. Fazlıoğulları, O. (2004). Jandarma Okullar Komutanlığı Öğretim Başkanlığı çalışanlarının örgütsel bağlılık düzeylerinin değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
78. Güler, A.İ. (1992). Kolluk teşkilatında görev ve yetki-kavram, tarihi gelişimi, bugünkü durum. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
79. Güler, E. (2001). Güvenlik kavramı içerisinde jandarmanın yeri. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
80. Güler, Y. (2001). Önleyici kolluk gücü olarak polis ve polis imajı. Örnek bir çalışma: Mardin polis teşkilatı. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
81. Gülşen, A. (2002). Jandarma teşkilatının tarihi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
82. Gümüştalan, L. (2010). Yargı kararları ışığında Gümrük Müsteşarlığının kolluk yetkisinin kapsam ve önemi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
83. Güneş, H. (2010). Jandarma gücü spor takımlarının (futbol, hentbol, boks) patlayıcı güçle son dört müsabaka arasındaki ilişkinin araştırılması. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

84. Güni, Ö. (2005). Jandarma personelinin mesleki gelişiminde uzaktan eğitimin yeri. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
85. Gürsoy, H. (2014). Bir modern işletme yönetimi tekniği olarak personel güçlendirmenin kurumsal bağlılığa etkisi: Jandarma Genel Komutanlığı örneği. Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Ankara.
86. İçöz, L. (2006). Öldürücü olmayan silahların toplum sağlığı ve kolluk kuvvetleri açısından etkileri ve klasik silahlarla karşılaştırılması. Ankara Üniversitesi, Ankara.
87. İlбай, Ü. (2009). Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Türkiye kararlarının kolluk yönünden incelenmesi. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
88. İleri, F. (2004). Genel idari kolluk ve mülki idare amirlerinin genel idari kolluk yetkileri. Selçuk Üniversitesi, Konya.
89. İnce, M. (2000). Mülki idare açısından jandarma teşkilatı. Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
90. İpek, A. (2010). Suça sürüklenen çocukların okul dönemlerinin incelenmesi ve bu dönemde barındırdıkları risk faktörlerinin belirlenmesi: Ankara, İstanbul ve İzmir Jandarma Çocuk Merkezleri örneği. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
91. İpek, C. (2006). Osmanlı İmparatorluğu ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında (1904-1909, 1912-1929) Jandarma'da reform hareketleri. Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
92. İrban, H. (2003). Organizasyonlarda alt ve orta kademe yöneticilerin hizmet içi eğitimleri: Turizm bölgelerine atanan Jandarma Genel Komutanlığı yöneticileri üzerinde bir uygulama. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
93. İrban, H. (2004). Jandarma Okulları Komutanlığı öğretim başkanlığı personelinin iş doyumu ve örgütsel bağlılıkları. Ankara Üniversitesi, Ankara.
94. İren, Ü.Y. (2006). Kent dışı alanlarda güvenlik sorunu ve jandarma. Niğde Üniversitesi, Niğde.
95. İri, İ. (2005). Suç işleme saikiyle Ankara Jandarma Çocuk Merkezine getirilen çocukların suç ve aile profili (Keçiören ilçesi örneği). Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
96. Kaan, İ. (2010). Türkiye'nin Avrupa Birliği sürecinin kolluk kuvvetlerinin suçlu tespit eylem ve düşüncesine etkisi. Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
97. Kahraman, M. (2000). Türk idari teşkilatında jandarma. Selçuk Üniversitesi, Konya.
98. Kahya, S. (2020). Barışı koruma operasyonlarında askeri statülü kolluk kuvvetleri: Bosna Hersek ve Kosova örnekleri. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
99. Kalebozan, T. (2020). Reaksiyon ve çeviklik antrenmanlarının kolluk savunma müdahale tekniklerine etkilerinin araştırılması. Hitit Üniversitesi, Çorum.
100. Kara, E. (2016). Devlet-kolluk ilişkisi kapsamında jandarma ve Türk Jandarması. Ankara Üniversitesi, Ankara.
101. Kara, N.S. (2002). Örgütsel stres kaynakları ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin Kütahya 1.Jandarma Er Eğitim Taburu'nda bir uygulama. Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
102. Karaabalı, B. (2006). Kolluk güçlerinin terörle mücadelesinde stratejik yönetim. Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
103. Karabulut, R. (2014). Kişisel verilerin korunması ve kolluk hizmetleri. Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
104. Karaca, S.S. (1995). Devlet yapısı içerisinde jandarma teşkilatının yeri ve görevleri. Gazi Üniversitesi, Ankara.
105. Karadeniz, Y. (2020). Jandarma Genel Komutanlığı özelinde 7068 sayılı genel kolluk disiplin hükümleri hakkında kanun hükmünde kararnamenin kabul edilmesi dair kanun'un usul ilkeleri çerçevesinde incelenmesi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
106. Karaduman, O. (2004). Lider-yönetici eğitimi ve Kütahya Jandarma Eğitim Tabur Komutanlığı'nda durum tespiti. Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
107. Karagöç, G.K. (2016). Kolluk faaliyetlerinin özel kişiye gördürülmesi. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara.
108. Karagöz, A. (1990). İdari kolluk, idari kolluk önlemleri ve bu önlemlere başvurmadaki şartlar, idari kolluk önlemlerindeki ölçülülük ilkesi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
109. Karaman, S.Y. (1996). Liderlik, motivasyon, yetki ve sorumluluk denkliği açısından jandarma teşkilatında yönetim faaliyeti. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
110. Karamanoğlu, Y.E. (2004). Jandarma karakollarının ana ikmal güzargahlarının bölgesel ring taşıma sistemiyle optimizasyonu. İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ankara.

111. Karataş, Ş. (2004). Güvenlik faaliyetlerinin yürütülmesinde iletişimin rolü ve jandarma uygulamasının incelenmesi. Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
112. Karatepe, S. (2016). İç güvenlik hizmeti veren kolluk kuvvetlerinin karşılaştığı kültürel etkilere dayalı iletişim engelleri. Avrasya Üniversitesi, Trabzon.
113. Kardaş, D. (2007). Jandarma astsubay meslek yüksekokulu öğrencilerinin yazılı anlatımları üzerine bir araştırma. Gazi Üniversitesi, Ankara.
114. Katrancı, H. (2014). Jandarma Genel Komutanlığında araç yedek parça tedarikinde alternatif bir uygulama: Çerçeve anlaşma yapılması. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
115. Kaya, H. (2012). Fransız ve Türk Emniyet Teşkilatlarının adli kolluk tarihçeleri üzerine bir mukayese. Batman Üniversitesi, Batman.
116. Kaya, Ö. (2005). Performans esaslı bütçeleme sisteminin Türkiye'de değerlendirilmesi: Jandarma Genel Komutanlığı'nda örnek bir çalışma. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
117. Kaya, R. (2015). Önleyici kolluk hizmetleri bakımından kolluğun zor ve silah kullanma yetkisi, kolluğun genel sorunları, çözüm ve öneriler. Melikşah Üniversitesi, Kayseri.
118. Kaygusuz, Z. (2005). Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları çerçevesinde kollukta olması gereken olay yeri incelemesi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
119. Kelep, T. (2012). AİHM içtihatları bağlamında Türk ve Anglo Sakson hukukunda kolluğun silah kullanma yetkisi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
120. Kesgin, H. (2004). İstanbul Halkalı Jandarma Komando Taktik Alayı 1. Jandarma Komando Taburu'nun son 8 yılda İstanbul ilinde müdahale ettiği toplum olaylarının incelenmesi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
121. Kocaman, A.G. (2017). Adli kollukta profesyonelleşme. Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
122. Koç, C. (2007). Avrupa Birliği üyelik sürecinin kolluk mevzuatı ve uygulamaları üzerine etkisi. Atılım Üniversitesi, Ankara.
123. Koç, E. (2002). Kolluk kuvvetlerinin silah kullanma yetkisi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
124. Koçanlı, M. (2005). Uyuşturucu madde bağımlılığında ailenin etkisi ve bağımlı sayının azaltılmasında jandarmanın etkinliği: İstanbul'da bir uygulama. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
125. Koparan, N. (2007). Türk Jandarma Teşkilâtı (1908-1923). Ankara Üniversitesi, Ankara.
126. Kovancı, S. (2008). Jandarma'nın suçlulara ilişkin algılarının incelenmesi. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
127. Kula, A. (2019). Rekabet kurumunun birleşme ve devralmalar üzerindeki kolluk yetkisi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
128. Kuyumcu, M. (2001). Jandarma Okullar Komutanlığı bünyesinde yapılan trafik konulu hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan personelin ve eğiticilerin, etkinliklerine ilişkin görüşleri. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
129. Küçük, M. (2012). Jandarmanın suçu önleme kapsamında icra ettiği toplum destekli güvenlik uygulamalarının vatandaş üzerindeki etkilerinin analizi: Afyonkarahisar-Sülümenli ve Beyyazı beldelerinde örnek bir uygulama. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
130. Metli, O. (2015). Kolluk görevlilerinin durdurma kontrol kimlik sorma ve kimlik tespiti yetkileri. Zirve Üniversitesi, Gaziantep.
131. Mutlu, Ö. (2006). Kamu düzeninin sağlanmasında jandarma polis ilişkileri. Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
132. Nacak, A.O. (2004). Kolluk kuvvetlerinin sorumluluk sahalarının değerlendirilmesi. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
133. Nurcu, E. (1992). Jandarma teşkilatı, görev ve yetkileri. Gazi Üniversitesi, Ankara.
134. Ocak, K. (2018). Çevrenin korunmasına yönelik kolluk faaliyetlerinden dolayı idarenin sorumluluğu. Galatasaray Üniversitesi, İstanbul.
135. Oğlakçı, A. (2005). Jandarma Ordu Donatım Ana Tamir Fabrikası yenileme bölümünün modellenmesi ve simülasyonu. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
136. Onaç, B. (2004). Uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede jandarmanın rolü. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
137. Öncü, M. (1997). Adli kolluk. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
138. Örcen, Y. (2005). Jandarma personelinin risk algısı ve eğilimi: Jandarma okullar komutanlığında bir uygulama. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.

139. Özalp, G.O. (2015). Avrasya Askeri Statülü Kolluk Kuvvetleri Teşkilâtı (TAKM). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
140. Özbey, M. (2012). Kentsel hakların hayata geçirilmesinde kolluk güçlerinin işlevleri. Niğde Üniversitesi, Niğde.
141. Özbudak, C. (1999). Adli kolluk. Ankara Üniversitesi, Ankara.
142. Özdemir, B. (2009). Adli kolluğun görev ve yetkilerinde yaşanan problemler ve adli kolluk kurulması: İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün bakış açısı. Polis Akademisi Başkanlığı, Ankara.
143. Özdemir, E. (2014). Jandarma Genel Komutanlığı'nın stok yönetim sisteminin analizi ve analitik modelleme yolu ile bir birlikte uygulaması. İzmir Ekonomi Üniversitesi, İzmir.
144. Özdemir, İ. (2003). Jandarma teşkilatında kurum içi halkla ilişkilerin değerlendirilmesi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
145. Özdemiroğlu, N. (1987). Düünden bugüne Türklerde zabıta hizmetleri (Cumhuriyete kadar). Ankara Üniversitesi, Ankara.
146. Özder, S. (2018). Kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimi ve Türkiye'de uygulanabilirliği. Polis Akademisi Başkanlığı, Ankara.
147. Özer, E. (2003). Jandarma okullarında görev yapan öğretmenlerin mesleğine ilişkin görüşleri. Ankara Üniversitesi, Ankara.
148. Özer, F. (2016). Kolluk tarafından yapılan yakalama ve gözaltına alma işlemlerinin Avrupa insan hakları mahkemesi kararları ışığında incelenmesi. Harp Akademileri Komutanlığı, Ankara.
149. Özev, A.F. (1999). Jandarmanın idari kolluk faaliyetleri. Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
150. Özkan, A. (1996). Önleyici kolluk görevinde jandarma. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
151. Özkan, Ş.T. (2003). Jandarmanın sosyal sorumluluk anlayışı ve jandarmanın etik davranışlarının halkla ilişkilere etkileri. Ankara Üniversitesi, Ankara.
152. Öztürk, C. (2010). Bağımsız kolluk şikâyet sistemi. Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
153. Palas, E. (2014). İdarenin kolluk faaliyetlerinden doğan sorumluluğu ve gelişimi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
154. Palteki, M.E. (2019). Genel sağlığın korunması amacıyla yürütülen idari kolluk faaliyetleri ve temel hak ve hürriyetler. Galatasaray Üniversitesi, İstanbul.
155. Pekdoğan, H. (2004). Avrupa Birliği giriş sürecinde, jandarma teşkilatında insan hakları açısından yapılan değişiklikler. Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
156. Peker, N. (2019). Kolluk kuvvetlerinde çalışan evli kadınların tükenmişlik düzeyleri ile evlilik uyumları arasındaki ilişkide empatinin aracı rolü. Toros Üniversitesi, Mersin.
157. Sabah, A. (2008). Türkiye'de adli kolluk uygulamaları. Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
158. Sağlam, M. (2004). Jandarma muhabere sınıfı yedek parça tedarik sistemi için intranet tabanlı stok kontrol yönetim modelinin tasarım ve optimizasyonu. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
159. Salık, A.O. (2003). Kolluk (jandarma) etik ilkelerinin belirlenmesi ve kurumsallaştırılması. Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
160. Salmanlı, H.H. (2009). Kolluk yetkisinin anayasal sınırları. Ankara Üniversitesi, Ankara.
161. Sarıkaya, A. (2003). Turizm bölgelerindeki jandarma karakollarının konuş yerlerinin belirlenmesi. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
162. Sarıkaya, S. (1988). Kolluk hizmetlerinin yürütülmesinde polis karakollarının yeri. Gazi Üniversitesi, Ankara.
163. Sarızeybek, E. (2002). Türkiye'de adli kolluk. Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
164. Sayın, C. (2006). Kolluk kuvvetleri etik ilkeleri. Ankara Üniversitesi, Ankara.
165. Selçuk, S. (2006). Ekonomik suçlarla mücadelede kolluğun etkinliğinin artırılması jandarma örneği. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
166. Selçuk, S. (2010). Adli entomoloji konusunda jandarma personelinin bilgi düzeyinin değerlendirilmesi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
167. Semerci, Ü. (2004). Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı birliklerde 1998-2002 yılları arasında meydana gelen er/erbaş intiharlarının incelenmesi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
168. Semiz, H. (2007). Uluslararası hukuk bakımından terör suçlarında kolluk yetkileri. Harp Akademileri Komutanlığı, Ankara.

169. Sevinç, B. (2018). Türk hukukunda idari kolluk yetkisinin özel hukuk kişilerine devri. Galatasaray Üniversitesi, İstanbul.
170. Soydemir, S. (2014). Görev-insan odaklı liderlik algılamasının vatandaşa yönelik prososyal hizmet davranışlarına etkisi: Kolluk kuvvetleri üzerine bir araştırma. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
171. Sökmen, T. (2003). Jandarma devriyeleri ve trafik timlerinin yerleşimi: Çankaya ilçe Jandarma Komutanlığı'nda bir uygulama. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
172. Subaşı, E. (2007). Turizm güvenliği alanında kolluğun yeniden yapılanması: Muğla turizm jandarması örneği. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
173. Sungur, A.T. (2016). Örgütlerde performans değerlendirme: Jandarma Genel Komutanlığı performans değerlendirme sistemi üzerine bir araştırma. Gazi Üniversitesi, Ankara.
174. Sürücü, H. (2011). Mukayeseli Hukukta örgütlü suçlarla mücadele için istihbarat odaklı kolluk anlayışı çerçevesinde veri madenciliğinin önemi. Harp Akademileri Komutanlığı, Ankara.
175. Şafak, D. (2010). Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun kolluk denetiminde etkinliği. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
176. Şeker, A. (2007). Türkiye'de jandarma bölgelerinde 2000-2005 yılları arasında meydana gelen trafik kazalarının istatistiksel analizi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
177. Şenel, G.O. (1998). Tanzimat döneminde kolluk (Polis teşkilatının kuruluşu). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
178. Şirin, M. (2005). Cumhuriyet Döneminde jandarma teşkilatı ve Dersim İsyanında rolü. Ankara Üniversitesi, Ankara.
179. Taşkın, N. (1999). Kolluk örgütünün adli görevleri ve adli kolluk sorunu. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
180. Teber, S. (2005). Kariyer yönetiminin çalışan motivasyona etkileri (Jandarma Havacılık Komutanlığı örneği). Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
181. Tetik, B. (2003). Öldürücü olmayan silahların kolluk güçlerine bağlı birliklerde kullanılma konsepti: Bir model önerisi. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
182. Tüfekçi, T. (2005). Ankara Jandarma çocuk merkezine suç isnadıyla getirilen çocuklar üzerine sosyo-kültürel bir araştırma. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
183. Türkeli, A. (2002). Çanakkale Savaşları'nda jandarma. Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
184. Uçarlı, B. (1994). Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararları ışığında temel hak ve hürriyetlerin kolluk faaliyetiyle sınırlanması. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
185. Ural, E. (2004). Kıbrıs Barış Harekâtında jandarma birlikleri. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
186. Üçkuyu, M. (2010). İngiltere ve Galler'de uygulanan bağımsız kolluk şikâyet sisteminin Türkiye'ye uygulanabilirliği. Polis Akademisi Başkanlığı, Ankara.
187. Ünsel, Ö. (1996). Finansal kiralama (leasing) ve Jandarma Genel Komutanlığında uygulama olanakları. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
188. Üresinler, R. (2003). Toplam kalite yönetimin Jandarma Okullar Komutanlığında uygulanması. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
189. Yaşar, P. (2015). Temel hak ve özgürlüklerin genel ahlak sebebiyle kolluk gücü tarafından sınırlandırılması. Ankara Üniversitesi, Ankara.
190. Yaşatır, H.İ. (2006). Jandarma trafik zabıtasının görevin icrasında sürücü ile ilgili olarak karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri. Gazi Üniversitesi, Ankara.
191. Yayla, M. (2004). Uluslararası platformda ve Türkiye'de bilişim suçları: Ankara İli Jandarma Komutanlığında alan çalışması. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
192. Yazırdağ, M. (2018). Bulanık AHP ve bulanık TOPSIS yöntemleri ile tedarik sistemi: Jandarma Genel Komutanlığında bir uygulama. Gazi Üniversitesi, Ankara.
193. Yıldırım, E. (2013). İdari kolluk faaliyetinin özel hukuk kişilerince görülmesi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
194. Yılmaz, D. (2013). Kolluk yetkilerinin olağanüstü hâl dönemlerinde geçirdiği değişimler. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
195. Yılmaz, İ. (2005). Jandarma Okullar Komutanlığı'ndaki eğitimcilerin ve yöneticilerin farklı kaynaklardan gelen astsubayların eğitilmesi sürecine ilişkin değerlendirmelerinin analizi. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.

196. Yılmaz, S. (1996). Türk Silahlı Kuvvetleri'nde Jandarma Genel Komutanlığı Bandosu. Gazi Üniversitesi, Ankara.
197. Yoldaş, K.S. (2005). Bilişim suçları ile mücadelede jandarmanın kovuşturma safhalarında suçu delillendirmesi. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.
198. Yüce, E. (2006). Jandarmanın halkla ilişkiler kapsamında icra ettiği toplumsal gelişime destek faaliyetlerinin vatandaşlar üzerindeki etkilerinin analizine ait bir çalışma. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Ankara.



EK-6 UZMANLIK TEZ KÜNYESİ

1. Akyüz, M. (1993). Türkiye'de toplumsal olayları önlemeye yönelik kolluk kuvvetleri. Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü, Ankara.



EK-7 ZABITA KİTAP KÜNYELERİ

1. Akgün, Y. (2007). Norm kadro, zabıta teşkilatı çalışma usul ve esasları, analitik bütçe, tahakkuk esaslı muhasebe, taşınır mal işlemleri, amortisman işlemleri uygulama referans kitabı. İzmir: İzden Yayıncılık.
2. Aydın belediye zabıta ve seyrüsefer talimatnamesi, Aydın Belediyesi (1948). Aydın: Cumhuriyet Basımevi.
3. Belediye santral garaj ve otoparklar zabıta tenbihname, İzmir Santral Garaj Müdürlüğü (1963). İzmir: Hilal Matbaası.
4. Belediye sıhhi zabıta talimatnamesi rehberi (1957). Ankara: Ege Matbaası.
5. Belediye sıhhi zabıta talimatnamesi rehberi, T.C. Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti (1942). Ankara: Recep Ulusoglu Basımevi.
6. Belediye sıhhi zabıta talimatnamesi umumi hükümleri, Ankara Büyükşehir Belediyesi (1961). Ankara: Orgun Kardeşler Matbaası.
7. Belediye zabıta personeli yönetmeliği (1978). Ankara: Ayyıldız Matbaası.
8. Belediye zabıta personeli, kıyafet ve teçhizat yönetmelikleri ve belediye memur ve müstahdemlerin tedavi giderlerine ilişkin yönetmelik (1970). Ankara: Şenyuva Matbaası.
9. Belediye zabıtası talimatnamesinin seyrüsefere ait hükümlerini muhtevidir, İstanbul Belediyesi (1941). İstanbul: İstanbul Belediyesi Matbaası.
10. Bengü, V.Ö. (1944). Kuduran canavarlar: Zabıta romanı. İstanbul: Apa Yayınevi.
11. Bengü, V.Ö. (1944). Londra'daki kan izleri: Zabıta romanı. İstanbul: Apa Yayınevi.
12. Bengü, V.Ö. (1945). Ceymis Peen'in zaferi: Zabıta romanı. İstanbul: Bengü Yayınları.
13. Bengü, V.Ö. (1945). İskelet yüzdeki damga: Zabıta romanı. İstanbul: Bengü Yayınları.
14. Bengü, V.Ö. (1946). Kahire batakhanelerinde: Zabıta ve macera romanı. İstanbul: Tuna Basımevi.
15. Bergama Belediyesi sıhhi zabıta talimatnamesi, Bergama Belediyesi (1939). İzmir: Bergama Belediyesi.
16. Böke, V. ve Çelik, M.L. (2010). Zabıtanın cep kitabı. Ankara: Türkiye Belediyeler Birliği.
17. Böke, V. ve Çelik, M.L. (2014). Zabıtanın cep kitabı. Ankara: Türkiye Belediyeler Birliği.
18. Buca Belediyesi sıhhi zabıta yönetmeliği umumi hükümleri, Buca Belediyesi (1971). İzmir: Buca Belediyesi.
19. Çatalca Belediyesi zabıtası yönetmeliği, Çatalca Belediyesi (1990). İstanbul: Kazancı Matbaacılık.
20. Çev. Münir, H. (1939). Görünmeyen çete: Çok meraklı zabıta romanı. İstanbul: Vakit.
21. Coşkun, S.E. (1936). Antalya Belediyesi sıhhi zabıta talimatnamesi. Antalya: Antalya Basımevi.
22. Dönmez, M. (2008). Belediye zabıtası rehberi. Ankara: Kamusal Eğitim Derneği.
23. Dönmez, M. (2015). Belediye zabıtası rehberi. Ankara: Ankara Mevzuat Yayınevi.
24. Ed. Toprak, Z. ve Yıldız, A. (2000). İzmir Büyük Kent bütününde zabıta hizmet içi eğitim semineri (18 Ekim-19 Kasım 1999). İzmir: Ege Belediye Zabıtalrı Vakfı Anadolu Matbaacılık.
25. Eraslan, T. (2016). Zabıta el kitabı: [Belediye zabıta personeline yönelik temel mevzuat]. İstanbul: İhlas Gazetecilik.
26. Esenyurt Belediye zabıtası yönetmeliği, Esenyurt Belediyesi (2002). İstanbul: Esenyurt Belediyesi.
27. Gürpınar, H.R. (1942). Kesik baş: Zabıta romanı. İstanbul: Hilmi Kitapevi.
28. Haz. Aslan, O., Akbulut, Ö. ve Nizam, N. (2002). Belediye zabıta hizmetleri yönetimi. Ankara: TODAİE.
29. Haz. Gencal, O. ve Aslan, İ. (1956). İzmit Belediyesi sıhhi zabıta talimatnamesi. İstanbul: Ahmet Sait Matbaası.
30. Haz. Memiş, Ş. (2008). Şehremaneti'nden Büyükşehir'e belediye zabıtası tarihi. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi.
31. Haz. Memiş, Ş. (2013). Osmanlı'dan günümüze zabıta albümü. İstanbul: İstanbul Belediye Zabıta Vakfı.
32. Haz. Sakıcı, A. (2016). Zabıta talimatnamesi. Diyarbakır: Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi.
33. Haz. Yücel, S. ve Dönmez, M. (2007). Belediyelerde zabıta itfaiye evlendirme personel hizmetleri: 5216, 5393 ve 5620 sayılı kanunlar ile bunlara ilişkin yönetmelikler. Ankara: Mahalli İdarelere Hizmet Derneği.
34. Kara, S. (2008). Bir zabıta hikayesi. Ankara: BEM-BİR-SEN.
35. Kazıcı, Z. (2008). Türk zabıta teşkilatının temelleri Osmanlılarda ihtisap müessesesi. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi.

36. İstanbul Şehir Meclisi tarafından kabul ve tasdik edilen [Belediye Zabıta Talimatnamesi] her nevi yıkanma müesseselerini alâkadar eden maddeler, (1945). İstanbul: Marifet Basımevi.
37. İstanbul Şehir meclisi tarafından kabul ve tasdik edilen [Belediye zabıta talimatnamesi] lokanta, aşçı, kebabçı ve işkembecileri alâkadar eden maddeler, (1945). İstanbul: Marifet Basımevi.
38. İstanbul Şehir Meclisi tarafından kabul ve tasdik edilen [Belediye zabıta talimatnamesi] otel ve gazinoları alâkadar eden maddeler, (1945). İstanbul: Marifet Basımevi.
39. Kırşehir Belediyesi sıhhi zabıta yönetmeliği, Kırşehir Belediyesi (1969). Ankara: Başbakanlık Basımevi.
40. Konya Belediyesi sıhhi zabıta talimatnamesi, Konya Belediyesi (1950). Konya: Yenikitap Basımevi.
41. Lüleburgaz belediye sıhhi zabıta talimatnamesi, Lüleburgaz Belediyesi (1944). İstanbul: Asrı Basımevi.
42. Memiş, Ş. (2008). Osmanlı' dan günümüze karikatürlerde belediye zabıtası. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi.
43. Sıhhi zabıta- talimatnamesi ve tenbihname, Elmadağ Belediyesi (1968). Ankara: Elmadağ Belediyesi.
44. Simav Belediyesi zabıta talimatnamesi, Simav Belediyesi (1953). Kütahya: Vilâyet Matbaası.
45. Soko, Z.Ş. (1943). Gâvur Memet: Tarihi büyük zabıta romanı. İstanbul: Stad Neşriyat Matbaası.
46. Sümer, M.T. (1940). Cep ve kalp hırsızları: (Heyecanlı, yaşanmış zabıta hikâyesi). İstanbul: Ülkü Basımevi.
47. Sümer, M.T. (1940). Enternasyonal dolandırıcılar: (Heyecanlı, yaşanmış zabıta hikâyesi). İstanbul: Aydınlık Basımevi.
48. Sümer, M.T. (1940). Hapishane aşıkları: (Heyecanlı, yaşanmış zabıta hikâyesi). İstanbul: Aydınlık Basımevi.
49. Sümer, M.T. (1940). Kadın avcıları: (Heyecanlı, yaşanmış zabıta hikâyesi). İstanbul: Numune Matbaası.
50. Sümer, M.T. (1940). Kadın katilleri: (Heyecanlı, yaşanmış zabıta hikâyesi). İstanbul: Numune Matbaası.
51. Sümer, M.T. (1940). Randevucular: (Heyecanlı, yaşanmış zabıta hikâyesi). İstanbul: Numune Matbaası.
52. Şuhut Belediyesi zabıta talimatnamesi, Şuhut Belediyesi (1942). Afyon: Doğan Basımevi.
53. Urayı, T. (1936). İç zabıta nizamnamesi. Manisa: Manisa Basımevi.
54. Yarış, İ. (2013). Resimli zabıta tarihi: Şehrin dostları. İstanbul: Belediye Zabıtası Dayanışma Vakfı.
55. Zabıta talimatnamesi, Samsun İl Özel İdaresi (1988). Samsun: Eser Matbaası.
56. Zabıta ve küşat talimatı, Polatlı Belediyesi (1984). Ankara: Polatlı Belediyesi.
57. Zabıta yönetmeliği, Susurluk Belediyesi (1997). Balıkesir: Taner Ofset.
58. Zabıta, belediyelerin verdiği hizmetlerin her aşamasında vardır, Tüm Bel-Sen (2015). Ankara: Tüm Bel-Sen.
59. Zabıta-sıhhi zabıta-talimatname ve tenbihname, Kırıkkale Belediyesi (1960). Kırıkkale: Resimli Posta Matbaası.
60. Zülüflü, H. (2015). Soru ve cevaplarla A'dan Z'ye belediye zabıtası altın rehberi. Ankara: Ankara Yayınevi.

EK-8 ZABITA MAKALE KÜNYELERİ

1. Abay, A.R. (2003). Zabıta memurlarının etkili çalışma yeterliliği: İstanbul Büyükşehir belediye zabıtası memurları örneği. Polis Bilimleri Dergisi, (1), 143-170.
2. Abay, A.R. (2015). Toplumsal yapı ve toplumsal kurum değişmesi (İhtisap kurumunun zabıta teşkilatına dönüşümü örneği). Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (7). 1-17.
3. Akman, E. ve Bayram, T. (2018). Özel kolluk kuvveti olarak belediye zabıtası: Zabıtaların temel sorunlarının Isparta ölçeğinde nitel bir analizi. Uluslararası Yönetim Akademisi Dergi,1(3), 348- 356.
4. Aslan, O.E. (2007). Zabıta personeli ve taşeronlaşma ya da belediye kolluğunun piyasaya devri. Çağdaş Yerel Yönetimler,16(1), 55-74.
5. Aytaç, F. (1990). Belediye zabıta personeli yönetmeliği yenilenmelidir. İller ve Belediyeler Dergisi,46(535-546).
6. Bulburu, N. (2008). İtfaiye zabıta amiri Numan Bulburu: Mimari projelerde itfaiyeden görüş alınmalı. Yangın ve Güvenlik, (119), 50-52.
7. Çelik, M.L. (2016). Zabıta memuruna "meslekten çıkarma" cezası verilebilir mi? Yerel Yönetim ve Denetim,21(1), 25-30.
8. Çetin, C. (2015). Zabıta çalışanlarında iş güvencesizliği ile tükenmişlik ilişkisine yönelik bir araştırma. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,13(2), 73-96.
9. Çolak, M. (2015). Belediye zabıta memurlarının işyerlerinde çalışanları sosyal güvenlik kurumuna bildirilmesi yükümlülüğü. İdari ve Mali Mevzuat ,15(180), 8-11.
10. Erayman, Ş. (2000). Meclis üyesi başkan yardımcısı ile belediyelerde memurların ve zabıta memurlarının atanmaları ve görevlerine son verilmesi. Beklenen Mahalli İdareler Dergisi, (72), 1-4.
11. Ertuğ, H.R. (1947). Belediye zabıtası. Siyasal Bilgiler Okulu Dergisi ,2(1-2), 18-22.
12. Gürer, A. ve Güler, Y.B. (2013). Kırıkkale belediyesinde görev yapan zabıta personelinin iş doyum düzeylerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. Verimlilik Dergisi,2013(4), 99-125.
13. Güvenç, C. (1994). Belediye zabıta personelinin yıllık izin süreleri. İller ve Belediyeler Dergisi,50(584-589).
14. Karakaya, S. (2017). Mahalli idarelerde zabıta memuru ve itfaiye eri dâhil ilk defa memur alımına ilişkin usul ve esaslar. Yerel Yönetim ve Denetim,22(12), 3-11.
15. Kutlu, R. ve Çivi, S. (2015). Belediye zabıta memurlarında sigara içme ve depresyonun yaşam kalitesi üzerine etkileri. Marmara Medical Journal,21(3), 220-230.
16. Özdemir, A. (2000). Zabıta memurlarının giyecek yardımları. İller ve Belediyeler Dergisi,55(652), 97-101.
17. Özdemir, A. (2002). Belediye zabıta, trafik ve itfaiye personelinin yemek bedelleri. Maliye ve Sigorta Yorumları,16(377), 50-54.
18. Özdemir, S. (2017). Yapı ruhsatının kolluk / Zabıta niteliği, Mahalli İdareler Dergisi,5(51), 3-13.
19. Pazarıcı, Ş. (1994). Belediye zabıta amir ve memurlarının sorunları. İller ve Belediyeler Dergisi,50(589), 450-455.
20. Pazarıcı, Ş. (1994). Belediye zabıta amirlerinin görevleri ve yetkileri. İller ve Belediyeler Dergisi,50(588), 408-410.
21. Pıçakçıfe, M. ve Ergör, A. (2005). İzmir Karşıyaka zabıta memurlarına yönelik bir durum saptama çalışması. TTB Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi,6(21), 44-47.
22. Şimşek, S. (2016). Belediye zabıta örgütünün örgütsel ve işlevsel gerekliliği üzerine bir inceleme. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,6(2). 388-405.
23. Tokaç, T. (2011). Hayattaki zabıta, râbitadır, râbita! Kadem Musiki ve Edebiyat Dergisi,2011(3), 36-41.
24. Üvez, M. (1999). Zabıta-halk-esnaf ilişkileri. İller ve Belediyeler Dergisi,54(643), 286-291.
25. Yarım, B. (2011). Belediyelere ait taşınmaz mallara yapılan işgal ve tecavüzlerin 2886 Sayılı Kanun'un 75. maddesine göre giderilmesinde zabıta müdürlüklerinin görev ve yetkileri. Yerel Yönetim ve Denetim,16(9), 29-31.
26. Yordam, M. (2010). Belediye zabıta personeline giyim yardımı yapılmasında elbiselerin kullanım süresi. Yerel Yönetim ve Denetim,15(9), 31-33.

27. Yücel, S. (2007). Belediyelerin zabıta ve itfaiye personeli istihdamı. Yerel Yönetim ve Denetim,12(9), 11-14.
28. Zabıta-i Belediye memurini için kasap dükkânlarında ve pazarlarda etlerin teftişi. (1928). İstanbul Belediye Mecmuası, (33), 563-569.



EK-9 ZABITA TEZ KÜNYELERİ

1. Çetin, İ. (1995). Sivas il merkezindeki sıhhi işyerlerinin eğitilmiş zabıta ve çevre sağlığı teknisyenleri ile denetlenmesi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
2. Pektaş, E. (2003). Belediye yönetiminde zabıta hizmetleri ve 21. yüzyıl kentinde zabitanın yeri (Afyon Belediyesi). (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
3. Pıçakçıfe, M. (2005). İzmir'de zabıta çalışanlarının çalışma yaşamı bileşenleri ile durumluk anksiyete düzeyleri arasındaki ilişki. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
4. Açıkgöz, A. (2014). Son yasal düzenlemeler ışığında büyükşehir yönetimi ile güvenlik ve zabıta hizmetleri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çag Üniversitesi, Mersin.
5. Akbaba, S. (2013). Belediye zabıtasının görev alanının sınırlarında ortaya çıkan sorunlar. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
6. Arpacı, Ö. (2020). Zabitanın örgütsel bağlılığının iş tatmini üzerine etkisi: İstanbul Büyükşehir Belediyesi üzerinde uygulama. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İbn Haldun Üniversitesi, İstanbul.
7. Aykaç, N. (1993). Program geliştirme amacıyla Keçiören Belediyesi zabıta personelinin hizmet içi ihtiyacının saptanması. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
8. Balcı, M. (2019). Belediye zabıtasının denetim ve idari yaptırım uygulamalarının hukuki dayanakları İstanbul Büyükşehir Belediyesi örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
9. Çevikbilen, T. (1979). Ankara Belediyesi zabıta memurlarının sağlık eğitim gereksinimlerinin saptanması ve bir sağlık eğitim modeli denenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
10. Ezber, M. (2013). Belediye zabıta hizmetlerinde süreç yönetim modeli uygulaması. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
11. Filiz, M. (2012). Çekmeköy Belediyesi Zabıta Müdürlüğü'nde kamu personelinin iş tatmini üzerine bir araştırma. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
12. Güneş, F. (2019). Türk hukukunda belediye zabıtasının görev ve yetkileri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, İstanbul.
13. Kırmızı, B. (2017). Bir kolluk kuvveti olan belediye zabıtası personelinin temel sorunları ve bu sorunlara getirilen çözüm önerileri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, İzmir.
14. Özen, Y. (2019). Özel bir kolluk kuvveti olan zabıta teşkilatının yapısı, Küçükçekmece örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
15. Sevgili, Ş. (2012). Yerel yönetimde zabitanın yeri ve önemi; Küçükçekmece örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
16. Tak, A. (2020). Çatışma ve uyum sorunları karşısında zabıta teşkilatı: Ankara Büyükşehir Belediyesi örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Ankara.
17. Yiğit, F. (2012). Belediye zabıtasının trafik denetimi: Kadıköy Belediyesi örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.

EK-10 YABANCI DİLLERDE YAZILMIŞ ÇALIŞMA KÜNYELERİ

1. Bosphore C. (2002). Le Capitaine Sarrou: Un officier francais au service de l'empire Ottoman: Dix ans de sejour en Turquie, ou la reorganisation de la gendarmerie ottomane 1904-1914. Istanbul: Editions Isis.
2. Coope, W. (1880). The history of the imperial Ottoman gendarmerie. London: W. H. Allen ve Co.



EK-11 MER'İ MEVZUAT KÜNYELERİ

1. Jandarma Sınıfına Mensup Sivil Memurlarla Jandarma Kadrolarına Dair 1844 Sayılı Kanun, RG, 26 Temmuz 1931, s.1857.
2. Jandarma Eratına Dair 1861 Sayılı Kanun, RG, 30 Temmuz 1931, s.1860.
3. Şehir ve Kasabalardan Uzak Yerlerde İnşa Edilen Jandarma Karakol Binalarına Karakol Komutanı ile Ailesinin İkameti İçin İlave Yapılmasına Dair 3941 Sayılı Kanun, RG, 20 Aralık 1940, s.4691.
4. Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkilerine Dair 2803 Sayılı Kanun, RG, 12 Mart 1983, s.17985.
5. Uzman Jandarmaya Dair 3466 Sayılı Kanun, RG, 04 Haziran 1988, s.19832.
6. Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Beslemesine Dair 5668 Sayılı Kanun, RG, 31 Mayıs 2007, s.26538.
7. Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulmasına Dair 6713 Sayılı Kanun, RG, 20 Mayıs 2016, s.29717.
8. Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair 7068 Sayılı Kanun, RG, 08 Mart 2018, s.30354.
9. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve 3466 Sayılı Uzman Jandarma Kanununda Yer Alan Aylık Gösterge Rakamlarının Değiştirilmesine Dair 366 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, RG, 11 Nisan 1989, s.32608.
10. Jandarma Genel Komutanlığının Er ve Erbaş ile Askerlik Yükümlüsü İhtiyacının, 1111 Sayılı Askerlik Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Millî Savunma Bakanlığı Tarafından Karşılmasına İlişkin Sürenin 31.12.2024 Tarihine Kadar Uzatılmasına Dair 668 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, RG, 25 Ocak 2019, s.30666.
11. İçişleri Bakanlığı (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı) Tarafından, 30.5.1985 Tarihli ve 3212 Sayılı Kanun Kapsamında 2019 Yılında Anlaşma Akdedilmeksizin Verilebilecek Mal veya Hizmetlerin Parasal Limiti ile Cinsinin Belirlenmesine İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulmasına Dair 772 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, RG, 22 Şubat 2019, s.30694.
12. İçişleri Bakanlığı (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı) Tarafından, 30.5.1985 Tarihli ve 3212 Sayılı Kanun Kapsamında 2020 Yılında Anlaşma Akdedilmeksizin Verilebilecek Mal veya Hizmetlerin Parasal Limiti ile Cinsinin Belirlenmesine İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulmasına Dair 2385 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, RG, 09 Nisan 2020, s.31094.
13. İçişleri Bakanlığı (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı) Tarafından, 30.5.1985 Tarihli ve 3212 Sayılı Kanun Kapsamında 2021 Yılında Anlaşma Akdedilmeksizin Verilebilecek Mal veya Hizmetlerin Parasal Limiti ile Cinsinin Belirlenmesine İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulmasına Dair 3546 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, RG, 13 Şubat 2021, s.31394.
14. Emniyet ve Asayiş İşlerinde İl, İlçe ve Bucaklardaki Jandarma ve Emniyet Ödevlerinin Yapılması ve Yetkilerinin Kullanılması Suretini ve Aralarındaki Münasebetlerine Dair 51409 Sayılı Yönetmelik, RG, 15.07.1961, s.10855.
15. Hayvan Sağlığı ve Zabıtasına Dair 8913838 Sayılı Yönetmelik, RG, 15.03.1989, s.20109.
16. Yabancı Uyruklu Kişilerle Evlenen Subay, Astsubay, Sözleşmeli Subay, Sözleşmeli Astsubay, Uzman Jandarma, Uzman Erbaş ile Sözleşmeli Erbaş ve Erlerine Dair 5922 Sayılı Yönetmelik, RG, 12.03.1997, s.22931.
17. Jandarma Kantinine Dair 4926 Sayılı Yönetmelik, RG, 15.09.2003, s.25230.
18. Adli Kolluğa Dair 8201 Sayılı Yönetmelik, RG, 01.06.2005, s.25832.
19. Jandarma Kriminâl Daire Başkanlığı ve Jandarma Bölge Kriminâl Laboratuvar Amirlikleri Kuruluş, Görev ve Yetkilerine Dair 10552 Sayılı Yönetmelik, RG, 01.08.2006, s.26246.
20. Jandarma Genel Komutanlığında Görevli Devlet Memurlarının Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliklerine Dair 10607 Sayılı Yönetmelik, RG, 23.08.2006, s.26268.
21. Belediye Zabıtasına Dair 11244 Sayılı Yönetmelik, RG, 11.04.2007, s.26490.
22. Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Besleme Kanunu Temizlik Maddeleri Kullanım Esasları ve Usullerine Dair 12001 Sayılı Yönetmelik, RG, 01.03.2008, s.26803.
23. Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Besleme Kanunu Uygulamalarına Dair 11998 Sayılı Yönetmelik, RG, 01.03.2008, s.26803.
24. Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında Görevli Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına Dair 16420 Sayılı Yönetmelik, RG, 27.07.2012, s.28366.

25. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı Eğitim Merkezi Komutanlığı Teminine Dair 23026 Sayılı Yönetmelik, RG, 08.11.2016, s.29882.
26. Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yeteneğine Dair 20169431 Sayılı Yönetmelik, RG, 11.11.2016, s.29885.
27. Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Personeline Dair 20169742 Sayılı Yönetmelik, RG, 21.01.2017, s.29955.
28. Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkilerine Dair 20169741 Sayılı Yönetmelik, RG, 21.01.2017, s.29955.
29. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Öğretim Elemanlarının Seçim, Atama, Yükseltme ve Görevlerine Dair 23525 Sayılı Yönetmelik, RG, 20.04.2017, s.30044.
30. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı Fakülte ve Meslek Yüksekokulları Teminine Dair 23524 Sayılı Yönetmelik, RG, 20.04.2017, s.30044.
31. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları ile Lisansüstü Eğitim Öğretimine Dair 23874 Sayılı Yönetmelik, RG, 26.08.2017, s.30166.
32. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Yabancı Dil Hazırlık Eğitim ve Öğretimine Dair 23938 Sayılı Yönetmelik, RG, 30.09.2017, s.30196.
33. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Lisans ve Ön Lisans Eğitim-Öğretimine Dair 23993 Sayılı Yönetmelik, RG, 18.10.2017, s.3014.
34. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı Akademik/Kurumsal Arşivine Dair 23995 Sayılı Yönetmelik, RG, 19.10.2017, s.30215.
35. Dış Temsilciliklerin Korunmasında Geçici Süreli Görevlendirilecek Jandarma Genel Komutanlığı Personeline Dair 24154 Sayılı Yönetmelik, RG, 09.12.2017, s.30265.
36. Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının Bir Mali Yıl İçinde Tamamlanması Mümkün Olmayan Asayiş ve Güvenlik Hizmetlerine Yönelik Alımlarının Avans ve Kredi İşlemlerine Dair 24166 Sayılı Yönetmelik, RG, 12.12.2017, s.30268.
37. Jandarma Genel Komutanlığı Teftiş Kuruluna Dair 24451 Sayılı Yönetmelik, RG, 09.03.2018, s.30355.
38. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde Yetiştirilemeyen Sınıf Ve Branşlardaki Personelin Diğer Üniversitelerde Yetiştirilmesi İle Bu Üniversitelerde Verilecek Ön Lisans Ve Lisans Eğitim-Öğretimine Dair 24621 Sayılı Yönetmelik, RG, 27.05.2018, s.30433.
39. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı Döner Sermaye İşletmesine Dair 24674 Sayılı Yönetmelik, RG, 12.06.2018, s.30449.
40. Kazandan Beslemesi Olanaksız Olan Jandarma Genel Komutanlığı Mensubu Erbaş/Erlere Ödenen Tayin Bedelinin Kullanımına Dair 24811 Sayılı Yönetmelik, RG, 13.09.2018, s.30534.
41. Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Kurum Kimlik Kartına Dair 31039 Sayılı Yönetmelik, RG, 11.12.2018, s.30622.
42. Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Mensubu Sanık Personelin Avukatlık Ücretinin Ödenme Usul ve Esaslarına Dair 33701 Sayılı Yönetmelik, RG, 03.08.2019, s.30851.
43. 6713 Sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Kanunun Uygulanmasına Dair 1401 Sayılı Yönetmelik, RG, 07.08.2019, s.30855.
44. Jandarma Genel Komutanlığı Kıyafetine Dair 34400 Sayılı Yönetmelik, RG, 31.03.2020, s.31085.
45. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Eğitim Merkezi Komutanlığı Eğitim-Öğretimine Dair 34475 Sayılı Yönetmelik, RG, 30.04.2020, s.3114.
46. Türk Silahlı Kuvvetleri, Millî İstihbarat Teşkilâtı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Taşınır Malına Dair 2010616 Sayılı Yönetmelik, RG, 25.07.2020, s.27652.
47. Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Personeline Görevlerinde Kullanılmak Üzere Bedeli Mukabili Zatî Demirbaş Tabanca Satışına Dair 34827 Sayılı Yönetmelik, RG, 03.09.2020, s.31233.
48. Jandarma Genel Komutanlığı İnsangücü İhtiyacının Planlanmasına Dair 34826 Sayılı Yönetmelik, RG, 03.09.2020, s.31233.

49. Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Hukuk Branşı Kadrolarında İstihdam Edilecek Subayların Temin, Seçim ve Eğitimlerine Dair 38248 Sayılı Yönetmelik, RG, 22.01.2021, s.3137





JSGA'lı, Her Zaman Yurt, Ulus ve Cumhuriyete Aşk ve
Sadakatle Bağlı Tevazu, Fedakârlık ve Feragat
Örneğidir